

**КОМИСИЯ ЗА
ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ**

**ДОКЛАД
ЗА ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА
ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ
ЗА 2020 ГОДИНА**

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	4
ВЪВЕДЕНИЕ.....	7
ГЛАВА ПЪРВА.....	11
РАЗВИТИЕ НА ПОДЗАКОНОВИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ	11
ГЛАВА ВТОРА	21
ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА И ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА	21
1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ.....	21
2. РЕГУЛИРАН ПАЗАР.....	22
2.1. Регулиране на цените на електрическата енергия и на мрежовите услуги.....	22
2.2. Премии за електрическа енергия	23
2.2.1. Възобновяеми енергийни източници.....	23
2.2.2. Високоэффективно комбинирано производство.....	26
2.2.2.1. Електронни сертификати за произход на електрическата енергия.....	31
2.3. Общи условия и правила за работа с потребители на енергийни услуги	35
2.4. Сделки, разрешения и залози	36
3. ЛИБЕРАЛИЗИРАН ПАЗАР	37
3.1. Пазари на едро	37
3.1.1. Вътрешен пазар и насърчаване на конкуренцията.....	37
3.1.2. Трансгранични въпроси.....	42
3.2. Пазари на дребно	47
3.3. Балансиращ пазар.....	48
4. КОНТРОЛ	49
ГЛАВА ТРЕТА.....	56
ПРИРОДЕН ГАЗ.....	56
1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ И РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА РАЗПОРЕЖДАНЯ И СДЕЛКИ.....	57
2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ И РЕГУЛИРАНЕ НА ЦЕНИТЕ	61
3. ПАЗАР НА ПРИРОДЕН ГАЗ.....	68
3.1. ПАЗАР НА ЕДРО	68
3.2. ПАЗАР НА ДРЕБНО.....	75
3.3. НАБЛЮДЕНИЕ НА СТЕПЕНТА И ЕФЕКТИВНОСТТА НА ОТВАРЯНЕ НА ПАЗАРА И КОНКУРЕНЦИЯТА.....	79
4. ТРАНСГРАНИЧНИ ВЪПРОСИ	81
5. КОНТРОЛ	84
ГЛАВА ЧЕТВЪРТА.....	87
МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1227/2011 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА ОТ 25 ОКТОМВРИ 2011 Г. ОТНОСНО ИНТЕГРИТЕТА И ПРОЗРАЧНОСТТА НА ПАЗАРА ЗА ТЪРГОВИЯ НА ЕДРО С ЕНЕРГИЯ	87
1. ПРАВНА РАМКА	87
2. Технически изисквания за сигурност на информацията по случаи за разследване на чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011	90
3. Участие в работни групи и обучения	91
4. Регистрация на пазарни участници	92
5. Практика по прилагане на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011	92
ГЛАВА ПЕТА.....	95
ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ	95
1. РЕГУЛАТОРЕН ПЕРИОД 2017-2021 г.: НОВИ НОРМАТИВНИ ИЗИСКВАНИЯ.....	96
2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ И ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ	99

2.1. Производства по разглеждане и одобрение на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори за регулаторен период 2017-2021 г.	100
2.2. Годишни изменения на одобрени цени на ВиК услуги за 2020 г.	104
2.3. Спрени и/или прекратени производства по разглеждане и одобрение на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори:	105
3. КОНТРОЛ	108
4. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА НА ВиК УСЛУГИТЕ.....	121
ПЕРСПЕКТИВИ.....	121
ГЛАВА ШЕСТА	126
ЖАЛБИ И РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИ.....	126
1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА	126
2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА	131
3. ПРИРОДЕН ГАЗ.....	133
4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ	137
ГЛАВА СЕДМА	145
ПРОЦЕСУАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО	145
1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА	145
2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА	146
3. ГАЗОСНАБДЯВАНЕ.....	147
4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ.....	148
5. ДРУГИ ДЕЛА	148
ГЛАВА ОСМА	149
ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ	149
ГЛАВА ДЕВЕТА.....	151
МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ	151
1. ЕНЕРГЕТИКА	151
2. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ.....	156
ГЛАВА ДЕСЕТА	157
АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ.....	157
1. ОСИГУРЯВАНЕ НА РАБОТАТА НА КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ	157
2. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ.....	159
3. ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ.....	162
ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА	164
ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ	164
ПРИХОДИ.....	164
РАЗХОДИ	165
ИЗВЪРШЕНИ ОДИТИ	166

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АСЕР	Агенция за сътрудничество на енергийните регулатори
АВиК	Асоциация по ВиК
АПК	Административнопроцесуален кодекс
АУАН	Акт за установяване на административно нарушение
БАВ	Българска асоциация по водите
БЕХ ЕАД	„Български енергиен холдинг“ ЕАД
БНЕБ ЕАД	„Българска независима енергийна борса“ ЕАД
ВАС	Върховен административен съд
ВИ	Възобновяеми източници
ГРД	Газоразпределителни дружества
ГРМ	Газоразпределителна мрежа
Директива 2009/73/ЕО	Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО
ЕСРО	Единна система за регулаторна отчетност
ЗВ	Закон за водите
ЗЕ	Закон за енергетиката
ЗЕВИ	Закон за енергията от възобновяеми източници
ЗК	Закон за концесиите
ЗРВКУ	Закон за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИДЕС	Институт на дипломираните експерт-счетоводители
Комисия, КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
МЕ	Министерство на енергетиката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МОДТДТНБ	Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс и такса за неутралност при балансиране
МОЦДП	Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ
МОДТДТНБ	Методика за определяне на дневна такса за дисбаланс и такса за неутралност при балансиране
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НИПОСПЕЕПВКПЕТЕ	Наредба № 7 от 19 юли 2017 г. за издаване, прехвърляне и отменяне на сертификати за произход на електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия
НЛДЕ	Наредба № 3 за лицензиране на дейностите в енергетиката
НПГТМ	Наредба № 4 от 05.11.2013 г. за присъединяване към газопреносните и газоразпределителните мрежи
НППКЕЕПРЕМ	Наредба № 6 от 24.02.2014 г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи
НПО	Независим преносен оператор
НОПЕ	Номинирани оператори на пазарите на електроенергия
НРКВКУ	Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги

НРЦВКУ	Наредба за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги
НРЦЕЕ	Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия
НРЦПГ	Наредба № 2 от 19 март 2013 г. за регулиране на цените на природния газ
НРЦТЕ	Наредба № 5 от 23 януари 2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия
ОПС	Оператор на газопреносна система
ОС	Общински съвет
СТИ	Средство за търговско измерване
СТП	Стандартизирани товари профили
ПБППГ	Правила за балансиране на пазара на природен газ
ПДКЕВРНА	Правилник за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация
ПГХ „Чирен“	Подземно газово хранилище „Чирен“
ПИКЕЕ	Правила за измерване на количеството електрическа енергия
ПТЕЕ	Правила за търговия с електрическа енергия
ПТПГ	Правила за търговия с природен газ
РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1227/2011, РЕГЛАМЕНТА	Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия
РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 312/2014	Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26 март 2014 г. за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносни мрежи
РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2017/460	Регламент (ЕС) 2017/460 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно хармонизирани структури на тарифите за пренос на газ
РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2017/459	Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013
РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 715/2009	Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005
РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1227/2011	Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (текст от значение за ЕИП)
РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 347/2013	Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 година относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009
ТД на НАП	Териториални дирекции на Националната агенция по приходите
ТПУ	Тематични предварителни условия
ФСЕС, Фонда	Фонд „Сигурност на електроенергийната система“
УММ	Спешни пазарни съобщения

CEREMP
CEEP
RBP

Централизиран европейски регистър на пазарните участници
Съвет на европейските енергийни регулатори
Регионална платформа за резервиране на капацитет

ВЪВЕДЕНИЕ

В съответствие с нормативните си правомощия Комисията за енергийно и водно регулиране осъществява регулаторна дейност за: либерализация на електроенергийния пазар; развитие на борсовата търговия с електрическа енергия и природен газ; регионална свързаност на пазарите на електроенергия и природен газ; участие на страната ни в европейския енергиен пазар; насърчаване развитието на конкурентен, сигурен и устойчив вътрешен пазар на електроенергия и природен газ; реформа във ВиК сектора. Важна задача на регулатора е осигуряването на достъпни услуги на потребителите, въз основа на принципите за законност, защита на националния интерес, икономическа обоснованост, прозрачност и справедливост. Независимостта на Комисията гарантира постигането на баланс в приеманите решения с отчитане на интересите на всички заинтересовани страни, при строго спазване на нормативните разпоредби. В условията на възникналата COVID епидемия регулаторът предприе необходимите противоепидемични мерки при организацията на работата си и осигури изпълнението на всички дейности в обхвата на неговите законови правомощия.

Независимо от негативното влияние на COVID епидемията през 2020 г. в различните сектори на българската енергетика настъпиха важни промени. От 1 октомври 2020 г. всички небитови клиенти закупуват електрическата енергия по свободно договорени цени, което е важен фактор за либерализацията на пазара. Продължи работата на КЕВР за обединения на националната пазарна зона с регионалните пазари. С ценовите си решения регулаторът осигури стабилност на регулирания пазар на електроенергия. С промяната на договора между „Булгаргаз“ ЕАД и ООО „Газпром Експорт“ беше постигнато съществено намаление на цената на синьото гориво и с решения на КЕВР стана възможно общественят доставчик да възстанови със задна дата суми по договори с топлофикационни дружества, с крайни снабдители и клиенти, присъединени към газопреносната мрежа.

В сектор „Електроенергетика“ усилията на регулатора бяха насочени към отваряне на пазара и осигуряване на необходимата нормативна рамка. Комисията осигури възможност клиентите, които до 30.09.2020 г. не са избрали нов доставчик, да сключват типови договори за снабдяване с настоящия си краен снабдител, но в качеството му на търговец. Типовият договор беше одобрен от КЕВР и е със срок от 01.10.2020 г. до 30.06.2021 г. По този начин се гарантира плавен преход към либерализирания пазар на електроенергия и се минимизира рискът от преустановяване на дейността на някои от клиентите. Около 450 000 клиенти или точки на измерване вече са преминали на свободния пазар - 66% от тях закупуват електрическа енергия от крайния снабдител, в качеството му на търговец на електрическа енергия на свободния пазар, а 34% са избрали друг търговец.

КЕВР стартира въвеждането на централна, уеббазирана и публична платформа за сравняване на актуални оферти и сключване на договори с търговци за доставка на електрическа енергия. Целта на информационната система, която е с безплатен достъп, е да бъдат подпомогнати потребителите и да бъде ускорен процесът на либерализация на пазара на електроенергия. Платформата, администрирана от КЕВР, осигурява сравнение на офертите на търговците по различни критерии - за битови или небитови потребители; според вида електромер – почасов или непочасов; товаров профил на клиента; според месечното потребление; срок на договора; неустойки и др. След избора на конкретна оферта клиентът ще може да получи договора за доставка на конкретен адрес или по електронна поща.

Подкрепата за обединения на националната пазарна зона с регионалните пазари заема приоритетно място в дейността на КЕВР, тъй като интегрираният пазар насърчава конкуренцията и увеличава ликвидността. Комисията работи в тясно сътрудничество с регулатора на Румъния за пазарно обединение и присъединяване на България към европейския пазар „ден напред“. С подкрепата на регулаторните органи на България и Гърция операторите на преносни мрежи на двете държави отправиха искане за включване на българо-гръцката граница към общия европейски пазар „ден напред“ през италианските граници. С цел синхронизиране с европейското законодателство Комисията прие и решения по прилагането на регламентите и мрежовите кодекси на европейския електроенергиен пазар. Това гарантира сигурността на доставките, създаването на конкурентен пазар и намаляване на въглеродните емисии.

Във връзка с правомощията си по Регламент 1227/2011 REMIT регулаторът продължи работата по постъпили сигнали за евентуални злоупотреби и манипулации на борсовата търговия с електроенергия. В съответствие с чл. 16 от REMIT проучванията се извършват в партньорство с Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори (АСЕР), като по всеки отделен случай Комисията обменя с АСЕР цялата информация за тяхното развитие, при спазване на правила за задължителна конфиденциалност и недопускане изтичане на информация. През 2020 г. специализираната дирекция „Контрол по REMIT“ извърши проверки на повече от 30 сигнала, получени от БНЕБ, АСЕР, БФИЕК, пазарни участници и техни сдружения.

В ценовите си решения Комисията прилага балансиран и консервативен подход и не допусна резки ценови изменения. През 2020 г. цените на електрическата енергия за регулирания пазар се увеличиха средно с 2,79%. В резултат на предоговорената, по-ниска цена на доставяния природен газ регулаторът намали съществено цените на топлинната енергия за битовите потребители. С решение на КЕВР от 01.07.2020 г. утвърдените цени са средно с 12,69% по-ниски в сравнение с цените за предходния отоплителен сезон 2019-2020 г. С приетите от регулатора промени в подзаконовата нормативна уредба, за периода 01.07.2020 - 30.06.2021 г. бяха въведени прогнозни годишни цени на топлинната енергия, произвеждана от топлофикациите на природен газ, основана на прогнозна годишна цена на синьото гориво за същия период. Това осигури на потребителите ценова стабилност, независимо от променящата се цена на природния газ през отделните месеци. При постигнати по-ниски цени на природния газ, в сравнение с определената годишна прогнозна цена, регулаторът ще компенсира потребителите през следващия едногодишен период, като отчете надвзети от топлофикациите приходи.

В сектор „Природен газ“ дейността на КЕВР беше насочена към насърчаване на конкуренцията на пазара и развитие на процесите на либерализация в сектора. Основните приоритети бяха : сигурността на доставките, ликвиден и конкурентен пазар и развитие на газопреносната инфраструктура. Либерализацията на газовия пазар в България стартира в края на 2019 г., след като КЕВР прие решения, с които одобри платформа за търговия с природен газ и определи нейния оператор. Одобрено беше и споразумение между оператора на платформата за търговия и обществения доставчик за изпълнение на програма за освобождаване на природен газ. В програмата са предвидени количества природен газ за продажба на организирания борсов пазар за периода 2020 г. – 2024 г. С осъществяването на първите сделки започна процесът на демонополизиране на пазара и създаване на конкурентна среда. Нараства броят на местните и чуждестранни участници на платформата на Газов хъб „Балкан“, както и търгуваните количества природен газ.

В изпълнение на Закона за допълнение на Закона за енергетиката общественят доставчик на природен газ възстанови суми по договори за доставка на природен газ, считано от 5 август 2019 г. до 31 март 2020 г., на крайни снабдители на природен газ, на клиенти, присъединени към газопреносната мрежа, и на лица, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия. В тази връзка КЕВР прие решения за утвърждаване на цените на природния газ за всеки месец от 5 август 2019 г. до 31 март 2020 г. С решенията регулаторът измени и цените, по които крайните снабдители на природен газ продават на клиенти, присъединени към съответните газоразпределителни мрежи. Комисията прие изменения и допълнения в Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, с които се уреждат редът, начинът и процедурата по издаване на лицензия за търговия с природен газ. Одобрен беше образец на заявление за издаване на такава лицензия.

Приоритет на Комисията в **сектор „ВиК услуги“** през 2020 г. беше разглеждането на бизнес плановете на ВиК операторите. Общият брой на дружествата с одобрени бизнес планове за регулаторния период 2017-2021 г. достигна 38, което покрива 90% от населението в страната. В ценовите си решения регулаторът приложи ценообразуване, основано на изпълнението на заложените 30 показателя за качество на ВиК услугите при отчитане на прага на социалната поносимост на цените. От бизнес плановете отпаднаха всички икономически необосновани разходи, което позволи регулаторът да ограничи повишението на цените на услугите.

През 2020 г. регулаторът извърши цялостен преглед на дейността на ВиК операторите за изминалите три години от регулаторния период 2017-2021 г. След извършените проверки на дейността им, Комисията проведе процедура по изменение на одобрените цени на ВиК услуги за 2021 г., като отчете степента на изпълнение на одобрените инвестиции на дружествата и на индивидуалните показатели за ефективност към края на третата година от периода. Поради неизпълнение на изискванията от някои ВиК оператори регулаторът намали техните цени.

В изпълнение на контролната си дейност КЕВР извърши планови **проверки** на дружества във всички сектори – „Електроенергетика и топлоенергетика“, „Природен газ“ и „ВиК услуги“. Проверени бяха 6 лицензирани електроенергийни дружества. Поради получени сигнали за завишени сметки и продължителни аварии и във връзка със задължението на КЕВР по § 4 на ПРЗ на ЗД на ЗЕ бяха извършени 15 извънредни проверки на топлофикационни дружества. Други 16 извънредни проверки регулаторът проведе по искане на прокуратурата и съда. В сектор „ВиК услуги“ КЕВР направи 34 планови проверки на ВиК оператори, чрез които бе осъществен регулаторен контрол върху наличието на информационни регистри и бази данни, оценка на качеството на отчетната информация и др. През първото полугодие на 2020 г. беше извършена и извънредна проверка на ВиК дружествата, възложена от ВАП във връзка с публикации за недобро състояние на ВиК мрежата в страната.

С цел облекчаване на потребителите при планиране на техните разходи за топлинна енергия в условията на пандемията Комисията даде указания на топлопреносните дружества в цялата страна да предприемат мерки за широко информиране на клиентите относно доставяната им топлинна енергия.

Продължи работата на Комисията по образувани административни производства по **жалби, сигнали и заявления** от потребители. В сектор „Електроенергетика“ регулаторът се произнесе с решения по 544 жалби. В сектор „Топлоенергетика“ Комисията обработи 380 жалби, 287 са приетите решения по постъпили жалби на потребители срещу ВиК оператори. Извършени бяха и три извънредни проверки на

прилаганите от дружествата цени на ВиК услуги и по постъпили жалби на потребители и на ВиК оператори срещу ВиК оператори.

В областта на **международното сътрудничество** Комисията продължи да развива двустранните и многостранни контакти с енергийни и водни регулатори и да участва в работата на европейски и регионални форуми на регулатори. Членове и експерти на КЕВР участваха в срещи на работните групи на европейските регулаторни органи – Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори (ACER) и Съвета на европейските енергийни регулатори (CEER). Представители на КЕВР се включиха от разстояние и в срещите на постоянно действащия Консултативен форум на регулаторите от Балканския полуостров, на Регионалната асоциация на енергийните регулатори (ERRA), Мрежата на Европейските водни регулатори (WAREG) и др. Високият международен авторитет на Комисията бе потвърден с преизбирането на члена на КЕВР Димитър Кочков за вицепрезидент на Мрежата на Европейските водни регулатори WAREG.

С изготвяне на проекти на нормативни документи и провеждане на обучения на експерти на регулатора през изминалата година продължиха дейностите по проекта „Развитие на аналитичния капацитет на КЕВР“, реализиран с финансовата подкрепа на ОП „Добро управление“. Проведена беше и среща по проекта „Централно европейска инициатива за подкрепа на енергийните регулатори от Западните Балкани“, на която Комисията беше домакин.

* * *

В изпълнение на нормативно възложените ѝ важни функции и водена от високите обществени очаквания, в цялостната си дейност Комисията за енергийно и водно регулиране се стреми към постигане на предвидимост и стабилност в секторите, които са обект на нейните регулаторни правомощия. В усложнената пандемична обстановка, влияеща негативно върху икономиката и енергетиката, регулаторът прилага обективни регулаторни механизми и не допуска резки изменения на цените за регулирания пазар. Това позволява, от една страна, българските потребители да бъдат предпазени от ценови шокове, а от друга – енергийните дружества да се развиват устойчиво. Със своите решения и с цялостната си дейност независимият регулатор продължава да отстоява интересите на цялото общество на основата на принципите на законност, защита на националния интерес, икономическа логика и прозрачност на вземаните решения.

ДОЦ. Д-Р ИВАН ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КЕВР

ГЛАВА ПЪРВА

РАЗВИТИЕ НА ПОДЗАКОНОВИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ

Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) предприе необходимите действия за развитие и усъвършенстване на подзаконовите актове в съответствие със законовите си правомощия и предвид динамично развиващите се обществени отношения в областта на енергетиката и на ВиК услугите. Целта на тази дейност е съобразяване на актовете на КЕВР с измененията в Закона за енергетиката (ЗЕ), Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), Закона за водите (ЗВ), Закона за устройство на територията (ЗУТ), постигане на съответствие с европейското законодателство в областта, създаване на условия за развитие на пазарите на енергия и природен газ, както и преодоляване на проблеми, установени в практиката по прилагане на актовете на Комисията.

В периода на 2020 г. КЕВР прие следните подзаконови нормативни актове, правила и указания:

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14 март 2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия, обн., ДВ, бр. 47 от 22.05.2020 г. (НИД на НРЦЕЕ)

Законът за допълнение на Закона за енергетиката, обн. ДВ, бр. 38 от 24.04.2020 г. (ЗД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 38 от 24.04.2020 г.) регламентира в обхвата на правомощията на КЕВР цените, по които общественият доставчик продава природен газ на крайните снабдителни на природен газ и на лицата, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия, като предвижда същите да се утвърждават от Комисията ежемесечно. Природният газ е основно гориво, съответно основен разход за дружествата, произвеждащи електрическа енергия по високоефективен комбиниран начин, поради което ежемесечното утвърждаване на цени на природния газ налага по нов начин да бъде регламентирано отразяването на този разход в цените на електрическата енергия, произвеждана от тези дружества по време на регулаторния период. В тази връзка бе необходимо съответните разпоредби на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ), уреждащи образуването на преференциалната цена на електрическата енергия, произведена по високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия (ВЕКП), да се приведат в съответствие с посочените изменения на ЗЕ. По отношение на начина на остойностяването на разходите за основно гориво – природен газ и предвид ежемесечното регулиране на цените на обществения доставчик на природен газ, е регламентирана възможността за целите на ценообразуването на електрическата енергия от ВЕКП, КЕВР да определя прогнозна цена на природния газ за всеки регулаторен/ценови период въз основа на съответния анализ.

На следващо място, с цел справедливо разпределение на разходите за закупуването на квоти за въглеродни емисии между енергийните предприятия и крайните клиенти в НИД на НРЦЕЕ е предвидено за целите на ценообразуването КЕВР да остойностява разходите за квоти за въглеродни емисии по индивидуална прогнозна цена на въглеродните емисии, изчислена въз основа на прогнозна цена на тон въглеродни емисии и коефициент, отразяващ прогнозните количества горива и количества отделени емисии.

Във връзка с включването в цените на електрическата енергия от ВЕКП на прогнозни стойности на ценообразуващите елементи, отразяващи разходите на

енергийните предприятия за основно гориво – природен газ и за закупуването на квоти за въглеродни емисии, в НИД на НРЦЕЕ е регламентиран механизъм за компенсиране на надвзети/недовзети приходи.

С НИД на НРЦЕЕ е регламентирана възможност за изменение по време на ценовия/регулаторния период на преференциалните цени, съответно премиите, за електрическата енергия от ВЕКП, в случай че е налице съществено изменение между определената прогнозна цена на природния газ за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода. В тази връзка, в Допълнителните разпоредби на НИД на НРЦЕЕ е дефинирано, че е налице съществено изменение между определената прогнозна цена на природния газ за съответен период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода, ако това изменение е в размер над 15 на сто. Също така, в случай че изменението на преференциалните цени на електрическата енергия от ВЕКП по време на ценовия/регулаторния период оказва влияние върху цената за задължения към обществото, съответно върху утвърдените цени на други енергийни предприятия, е регламентирана възможност Комисията да може да измени и тези цени. В НИД на НРЦЕЕ е регламентирана и съответната процедура, по която се развива административното производство по изменение на цени по време на ценовия/регулаторния период.

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 21 март 2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, обн., ДВ, бр. 111 от 31.12.2020 г. (НИД на НЛДЕ)

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обн. ДВ, бр. 57 от 2020 г., ЗИД на ЗЕ, са направени промени в ЗЕ, които обуславят необходимостта от привеждане на Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ) в съответствие с разпоредбите на ЗЕ. Промените в ЗЕ предвиждат от 01.10.2021 г. дейността търговия с природен газ да се извършва въз основа на издадена лицензия. На следващо място, със ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 38 от 2018 г., е въведено правомощие на Комисията да води разследване и да прилага мерки, необходими за изпълнение на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (REMIT, Регламент (ЕС) № 1227/2011). В тази връзка, в ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 38 от 2018 г., е предвидено в НЛДЕ да бъдат регламентирани условията и редът за извършване на контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011.

В НИД на НЛДЕ са регламентирани детайлни правила за реда, начина и процедурата по издаване на лицензия за дейността „търговия с природен газ“. Също така, са прецизирани нормите, уреждащи обществените отношения, свързани с издаване, продължаване на срока и прекратяване на издадена лицензия.

На следващо място, с цел нормативно да се уредят в тяхната цялост обществените отношения, свързани с извършването на ефективен контрол от страна на КЕВР по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011, е създадена нова глава девета „а“ със заглавие „Условия и ред за осъществяване на контрол по глава седем „а“ от ЗЕ“. Главата съдържа шест раздела: Раздел I „Общи правила“, Раздел II „Предварително проучване за наличие на обосновано предположение за извършено нарушение на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия“, Раздел III „Производство по установяване на нарушение по чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври

2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия“, Раздел IV „Външни експерти“ и Раздел V „Защитено лице“.

Раздел I „Общи правила“ обхваща норми, в които са регламентирани задължение за участниците на пазара или такива, които действат от тяхно име, за срок от 5 години, да водят дневник на хартиен и електронен (магнитен) носител на сключваните сделки и получените нареждания за сключване на сделки с енергийни продукти на едро, включително оттеглени и анулирани нареждания. Регламентирано е и задължението на всеки участник на пазара да съхранява за срок от 5 години, по достъпен и подходящ за ползване начин, цялата документация, свързана с търговията с енергийни продукти на едро, включително отнасяща се до вътрешната му организация, системи, правила и процедури за идентифициране, избягване и/или преустановяване на нарушение по REMIT, с оглед осигуряване на обективна възможност за контрол от страна на Комисията върху спазване на забраните за пазарна злоупотреба по чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 г. и на задължението за незабавно информирание за сделки, за които има разумно основание да се предполага, че са сключени в нарушение на чл. 3 и чл. 5, както разпорежда чл. 15 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 г. Уредено е и задължение на всеки участник на пазара да съхранява за срок от 5 години записи на телефонни разговори, отнасящи се до нареждания и/или сделки с енергийни продукти на едро. По отношение на операторите на борсовия пазар на електрическа енергия и природен газ е уредено задължение да прилагат подходящи мерки, системи, правила и процедури за съхраняване в електронен вид на получените нареждания от участници на съответния пазар; да осигуряват гаранции за публичност на получените оферти за продажба и покупка на енергийни продукти на едро и други, а операторите на организирания пазар на електрическа енергия и природен газ са длъжни да създадат вътрешна организация, която да създаде условия за своевременно идентифициране, спиране, предотвратяване и докладване на КЕВР, за случаи на съмнителни сделки и/или нареждания, които биха могли да представляват нарушения на REMIT, както и да съхраняват в продължение на 5 години цялата информация и документи относно дейността си на хартиен или електронен (магнитен) носител, с оглед осъществяване на контрол от страна на Комисията за спазване забраните по чл. 3 и чл. 5 и изпълнение на задължението по чл. 15 от Регламент (ЕС) № 1227/2011. Регламентирано е и задължението на всеки участник на пазара да съхранява за срок от 5 години цялата публикувана вътрешна информация, касаеща дейността му, уведомлението до Комисията за публикуването и събраните материали, обусловили решението за отложено публично разкриване на вътрешна информация, както и доказателства за съществуване на риск от засягане на собствен интерес, в случай на отложено публикуване, с оглед изпълнението на задълженията по чл. 4 от Регламент (ЕС) № 1227/2011. Всеки участник на пазара, както и лицата по чл. 8, параграф 4, букви „б“ – „е“ от Регламент (ЕС) № 1227/2011, са длъжни да съхраняват по достъпен и подходящ за ползване начин цялата документация и записи на хартиен и електронен носител, удостоверяващи изпълнение на задължението за докладване на сделките и/или нарежданията за сделки с енергийни продукти на едро, съгласно чл. 8 и чл. 9 от Регламент (ЕС) 1227/2011 г.

Раздел II „Предварително проучване за наличие на обосновано предположение за извършено нарушение на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия“ включва норми, които подробно регламентират процедурата по провеждане на предварително проучване за наличие на обосновано предположение за извършено нарушение на чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) 1227/2011. В тази връзка са създадени норми, които уреждат изискването за форма и съдържание

на искането на лицата по чл. 74а от ЗЕ за образуване на производство за установяване на нарушение на чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) 1227/2011. Уредени са редът и начинът за образуването, провеждането и приключването на предварителното проучване на обосновано предположение за извършено нарушение на чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) 1227/2011.

Раздел III „Производство по установяване на нарушения по чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) 1227/2011“ обхваща разпоредби, които регламентират реда за извършването на проверка, след приемане на решение от страна на Комисията за образуване на производство за установяване на нарушение на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011, събирането на доказателства, правомощията и процедурния ред на работа на длъжностните лица, извършващи проверка, както и процедурата на изземване, съхраняване, връщане и използване на оригиналните документи, веществените доказателства и информацията на електронни или цифрови носители, иззети при проверките на място и в хода на разследването. Уредена е процедурата, касаеща изземване и работа с документи, съдържащи защитена от закон тайна, правата на проверяваното лице, както и правомощията на КЕВР по отношение на крайния акт, с който приключва образуването производство.

С Раздел IV „Външни експерти“ се урежда възможността за назначаване на един или повече външни експерти, когато това е необходимо в производство по установяване на нарушение по Глава седма “а” от ЗЕ.

В Раздел V „Защитено лице“ са предвидени правила и процедура за запазване в тайна на самоличността на лицата, дали обяснения или представили данни за извършено нарушение по REMIT, когато от разкриване на самоличността им могат да произтекат сериозни неблагоприятни последици за упражняваната от лицата дейност или за личността им, като са уредени и случаите, в които самоличността на такива лица може да бъде разкрита.

Раздел VI „Превантивен, текущ и последващ контрол за спазване на задълженията по чл. 4, 8, 9 и 15 от Регламент (ЕС) 1227/2011“ съдържа разпоредби относно контрола за спазване на задълженията по чл. 4, чл. 8, чл. 9 и чл. 15 от Регламент (ЕС) 1227/2011 за събиране и докладване на данни във връзка със сделки с енергийни продукти на едро, който се упражнява от Комисията, въз основа на водения от нея национален регистър и на Европейския регистър на участниците на пазара, воден от Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия.

С приетите изменения на НЛДЕ се създава яснота по отношение на реда и условията, на които дадено юридическо лице следва да отговаря, за да придобие лицензия за дейността „търговия с природен газ“, както и необходимите документи и тяхното съдържание. Регламентират се на подзаконово нормативно ниво данните, документите и информацията, които трябва да бъдат представени в Комисията в тази връзка и се създават нормативни условия за точно прилагане на ЗЕ и Регламент (ЕС) № 1227/2011. Чрез установяването на ясна и точна процедура по прилагането на посочените нормативни актове, се създава възможност КЕВР да може своевременно да разглежда всички случаи, при които е налице съмнение за нарушение на нормите на Регламент (ЕС) № 1227/2011, като по този начин се постига и целта на закона, а именно - енергийни доставки при минимални разходи.

Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 23.01.2014 г. за регулиране на цените на топлинната енергия, обн. ДВ, бр. 47 от 22.05.2020 г. (НИД на НРЦТЕ)

Въведеното в ЗД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 38 от 24.04.2020 г., ежесечно утвърждаване на цени на природния газ налага по нов начин да бъде регламентирано

отразяването на този разход в цените на топлинната енергия. Също така, за производителите от сектор „Топлоенергетика“ съществени са и разходите за квоти за емисии на парникови газове по Европейската схема за търговия с емисии. Тези разходи се характеризират с голяма динамика в цените на квотите и намаляване на разпределяните безплатни квоти, което води до увеличаване на задълженията на дружествата за закупуване на квоти. Предвид значителната стойност на тези разходи и трудностите при прогнозирането им, както по отношение на цените на квотите, така и по отношение на количествата емисии, които ще бъдат отделени през предстоящия период, се налага създаването на правила за точно отразяване на разходите в цените, чрез компенсиране на разликите от предходния ценови/регулаторен период, с оглед спазване на принципите на ценово регулиране по ЗЕ, а именно – цените на енергийните предприятия да възстановяват икономически обоснованите разходи за дейността им, както и за осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите.

Предвид ежемесечното утвърждаване на цени на природния газ в НИД на НРЦТЕ е регламентирана възможността за целите на ценообразуването КЕВР да определя прогнозна цена на природния газ за всеки регулаторен/ценови период въз основа на анализ за икономическа обоснованост на прогнозните разходи. С цел справедливо и точно отразяване в цените на топлинната енергия на разходите за закупуването на квоти за въглеродни емисии е прието за целите на ценообразуването КЕВР да остойностява разходите за квоти за въглеродни емисии по индивидуална прогнозна цена на въглеродните емисии, изчислена въз основа на прогнозна цена на тон въглеродни емисии и коефициент, отразяващ прогнозните количества горива и количества отделени емисии.

Във връзка с включването в цените на топлинната енергия на прогнозни стойности на ценообразуващите елементи, отразяващи разходите на енергийните предприятия за основно гориво – природен газ и за закупуването на квоти за въглеродни емисии, в НИД на НРЦТЕ е регламентиран механизъм за компенсиране на надвзети/недовзети приходи.

С НИД на НРЦТЕ е регламентирана възможност за изменение по време на ценовия/регулаторния период на топлинната енергия, в случай че е налице съществено изменение между определената прогнозна цена на природния газ за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода. В тази връзка, в допълнителните разпоредби на НИД на НРЦТЕ е дефинирано, че е налице съществено изменение между определената прогнозна цена на природния газ за съответен период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода, ако това изменение е в размер над 15 на сто. В НИД на НРЦТЕ е регламентирана и съответната процедура, по която се развива административното производство по изменение на цени по време на ценовия/регулаторния период.

Правила за изменение и допълнение на Правила за търговия с електрическа енергия, обн., ДВ, бр. 40 от 5.05.2020 г. (НИД на ПТЕЕ)

С измененията и допълненията на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 41 от 21.05.2019 г., се пристъпва към следващ етап от либерализацията на пазара на електрическа енергия, като задължението на производителите на електрическа енергия, произвеждана от възобновяеми източници (ВИ) и от ВЕКП да продават цялото произведено количество електрическа енергия на различните сегменти на организирания борсов пазар следва да се прилага и спрямо тези с обща инсталирана мощност от 1 MW до 4 MW. В тази връзка се извърши реорганизация на работата на балансиращия пазар и по-конкретно

на структурата и състава на балансиращите групи, на възможността за обединение на балансиращи групи, както и на дейността на координаторите на балансиращи групи.

С допълнението на чл. 104 от ЗЕ с нова ал. 2 се въвежда яснота относно лицата, които дължат цени за достъп и/или за пренос до/през електропреносната и електроразпределителните мрежи, в т.ч. и в случаите на износ на електрическа енергия с произход Република България. Това допълнение на ЗЕ, от своя страна, налага отмяна на някои разпоредби в Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ), които му противоречат.

Приетите промени, касаещи работата на организирания борсов пазар на електрическа енергия, са необходими във връзка с предстоящата интеграция на българската пазарна зона със съседни такива в сегменти „ден напред“ и „в рамките на деня“.

Направени са изменения и допълнения в глава пета, шеста и девета на ПТЕЕ във връзка с въвеждането на нов вид участник на балансиращия пазар – „агрегатор на група от обекти“, като в допълнителната разпоредба на ПТЕЕ е дадена легална дефиниция на понятието.

Разширен е обхватът на разпоредби от ПТЕЕ и по отношение на други съоръжения за съхранение на енергия, освен ПАВЕЦ, предвид липсата на регламентация и очакваното скорошно навлизане на такъв тип обекти.

С измененията и допълненията на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 79 от 08.10.2019 г., е регламентирано правомощие на КЕВР да одобрява правила за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия по предложение на оператора на борсовия пазар, което наложи извършването на промени в глава четвърта „Борсов пазар на електрическа енергия“.

Промени в разпоредбите на ПТЕЕ са направени и с оглед привеждането им в съответствие с норми на европейското право - Регламент (ЕС) 2017/2195 на Комисията от 23.11.2017 г. за установяване на насоки за електроенергийното балансиране и на Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5.06.2019 г. относно вътрешния пазар на електроенергия.

Отделно от горното, при отчитане на постигнатите резултати от работата на електроенергийната система и пазара на електрическа енергия са прецизирани разпоредбите на глава осма от ПТЕЕ относно реда и условията за смяна на доставчик на електрическа енергия и на координатор на балансираща група и правилата за снабдяване от доставчик от последна инстанция.

С приетите изменения на ПТЕЕ се създават необходимите нормативни предпоставки за реалното участие на производителите от ВИ и ВЕКП с обекти с обща инсталирана електрическа мощност от 1 MW до 4 MW на организиран борсов и на балансиращ пазар. С направените промени в глава пета от ПТЕЕ се регламентират ясни правила и условия за участие на тези производители на електроенергийната борса. Прецизирани са разпоредбите, касаещи структурата на отделните видове балансиращи групи и дейността на координаторите на балансиращи групи. С тези измененията се цели облекчаване и опростяване работата на независимия преносен оператор и на координаторите на балансиращи групи при изготвянето и регистрацията на графиците на производителите от ВИ с обекти с обща инсталирана електрическа мощност от 1 MW до 4 MW в системата за администриране на пазара.

Промените, касаещи работата на организирания борсов пазар на електрическа енергия, имат за цел създаването на необходимите нормативни предпоставки и уреждането на новия тип пазарни отношения, които ще възникнат в резултат от интеграцията на българската пазарна зона с други пазарни зони и/или обединения на пазарни зони в сегменти „ден напред“ и „в рамките на деня“. С новосъздаденото

понятие „агрегатор на група от обекти“ се регламентира правното положение, както и правата и задълженията на този търговски участник, в качеството му на доставчик на бърз (минутен) и бавен (студен) резерв за заместване в рамките на пазара на балансираща енергия.

Правила за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия, обн., ДВ, бр. 55 от 19.06.2020 г., в сила от 19.06.2020 г. (ПРОБПЕЕ)

ЗЕ регламентира правомощие на КЕВР да одобрява Правила за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия по предложение на оператора на борсовия пазар. В тази връзка „Българска независима енергийна борса“ ЕАД (БНЕБ ЕАД), в качеството на оператор на борсов пазар на електрическа енергия съгласно Лицензия № Л422-11 от 31.03.2014 г., е предложило за одобряване от КЕВР на ПРОБПЕЕ и на Правила за работа на организиран пазар „В рамките на деня“. С одобряването на ПРОБПЕЕ се цели създаването на сигурност в обществените отношения, възникнали в резултат на търговията с електрическа енергия на организиран борсов пазар, като КЕВР одобри правила, чрез които се регламентират правата и задълженията на търговските участници, както и на БНЕБ ЕАД.

В тази връзка, с оглед яснота и прецизност, ПРОБПЕЕ са структурирани систематично в дванадесет отделни глави, в част от които са обособени раздели. В отделните глави и раздели са регламентирани организацията на дейността, правата и задълженията на всички търговски участници и на БНЕБ ЕАД във връзка с участието им, респективно с оперирането на борсовия пазар на електрическа енергия в следните направления: пазарен сегмент „В рамките на деня“; пазарен сегмент „Ден напред“; пазарен сегмент „Двустранни договори“. В ПРОБПЕЕ се съдържат и правила за сетълмент и правила за поведение на борсов пазар, които смислово са обособени в отделни глави.

Глава първа на ПРОБПЕЕ е озаглавена „Общи положения“ и се състои от норми, които регламентират предметния обхват, принципите и подлежащите на регулиране обществени отношения.

Глава втора е озаглавена „Регистрация“ и включва разпоредби, систематично подредени в три раздела. С тази глава се установява процедурата за регистрация и достъп на търговските участници до електронните системи за търговия и сетълмент.

Глава трета, озаглавена „Прекратяване на регистрацията“, се състои от норми относно правилата за оттегляне, отстраняване и изключване на търговски участници от борсовия пазар на електрическа енергия. Главата съдържа три раздела, озаглавени „Оттегляне“, „Отстраняване“ и „Изключване“.

Глава четвърта „Правила за търговия на пазарен сегмент „В рамките на деня“ на ПРОБПЕЕ включва Раздел I „Електронна система за търговия“, Раздел II „Дни на търговия, интервал и етапи на търговия“, Раздел III „Маркет мейкър (Market Maker)“, Раздел IV „Търгувани продукти“, Раздел V „Задължения, породени от подаване на оферта от търговски участник“, Раздел VI „Предложения за покупка и продажба“, Раздел VII „Регистриране на офертите и осъществяване на сделки (Matching)“, Раздел VIII „Преустановяване на търговията“, Раздел IX „Анулиране на оферта и/или осъществена сделка“ и Раздел X „Резултати от сделки и графици за доставка“. В посочената глава се регламентират редът, начинът и условията за осъществяване на търговия с електрическа енергия на пазарен сегмент „В рамките на деня“.

Глава пета „Правила за търговия на пазарен сегмент „Ден напред“ на ПРОБПЕЕ се включва Раздел I „Електронна система за търговия“, Раздел II „Дни на търговия, интервал и етапи на търговия“, Раздел III „Търгувани продукти“, Раздел IV „Задължения, породени от подаване на оферта от търговски участник“, Раздел V

„Предложения за покупка и продажба“, Раздел VI „Формат на предложенията за покупка и продажба“, Раздел VII „Проверка на предложенията за покупка и продажба“, Раздел VIII „Преустановяване на търговията“, Раздел IX „Анулиране на оферта“, Раздел X „Право за подаване на оферти“, Раздел XI „Клирингова цена. Криви на търсене и предлагане“, Раздел XII „Определяне на резултатите от тръжната сесия“, Раздел XIII „Обявяване на резултатите“, Раздел XIV „Задължения за продавачите и купувачите“ и Раздел XV „Графици“. В посочената глава се регламентират редът, начинът и условията за осъществяване на търговия с електрическа енергия на пазарен сегмент „Ден напред“.

Глава шеста „Правила за търговия на пазарен сегмент „Двустранни договори““ включва Раздел I „Организация на търговията“, Раздел II „Стандартизиран договор за покупко-продажба на електрическа енергия“, Раздел III „Търгувани продукти. Срокове за търговия“, Раздел IV „Екран „Непрекъсната търговия“, Раздел V „Екран „Търгове“, Раздел VI „Задължения на купувачите и продавачите“, Раздел VII „Доставка и графици“, Раздел VIII „Изменение и прекратяване на допълнително споразумение“, Раздел IX „Прекратяване на СДППЕЕ и Раздел XI „Публикуване на информация“. В посочената глава се регламентират редът, начинът и условията за осъществяване на търговия с електрическа енергия на пазарен сегмент „Двустранни договори“ чрез два екрана за търговия – екран „Търгове“ и екран „Непрекъсната търговия“.

Глава седма „Правила за сетълмент““ включва Раздел I „Общи положения“, Раздел II „Предоставяне на обезпечение“, Раздел III „Налично обезпечение“, Раздел IV „Освобождаване на обезпечение“, Раздел V „Минимално обезпечение“, Раздел VI „Изискуемо обезпечение на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“, Раздел VII „Изискуемо обезпечение на пазарен сегмент „Двустранни договори“, Раздел VIII „Обезпечение за плащане и добро изпълнение на пазарен сегмент „Двустранни договори“, Раздел IX „Фактуриране на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“, Раздел X „Фактуриране на пазарен сегмент „Двустранни договори“, Раздел XI „Разплащания на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред“ и Раздел XII „Разплащания на пазарен сегмент „Двустранни договори“. Правилата за сетълмент обхващат действията, пораждащи финансови взаимоотношения и финансови задължения, както и предоставяните услуги по сетълмент на всички сегменти на борсовия пазар на електрическа енергия.

Глава осма „Неизпълнение“ на ПРОБПЕЕ включва Раздел I „Отказ от сключване на допълнително споразумение на пазарен сегмент „Двустранни договори“, Раздел II „Прекратяване на допълнително споразумение на пазарен сегмент „Двустранни договори“, Раздел III „Забава за плащане по допълнително споразумение на пазарен сегмент „Двустранни договори“, Раздел IV „Неприемане/недоставяне на електрическа енергия по допълнително споразумение на пазарен сегмент „Двустранни договори“, Раздел V „Други плащания на пазарен сегмент „Двустранни договори“, Раздел VI „Неизпълнение на задължението за предоставяне на обезпечение по глава седма“, Раздел VII „Неизпълнение на задължението за разплащане на пазарни сегменти „В рамките на деня“ и „Ден напред““ съгласно глава седма“. Посочената глава урежда отговорността на търговските участници при неизпълнение на задължения, произтичащи от участието им на борсовия пазар, както и от сключени договори за търговия на този пазар.

Глава девета „Правила за поведение““ включва Раздел I „Общи положения“, Раздел II „Забрана за манипулиране на пазара“, Раздел III „Забрана за търгуване с вътрешна информация“, Раздел IV „Прозрачност“ и Раздел V „Предоставяне на информация“. С разпоредбите в тази глава се създават условия за нормалното и сигурно функциониране на борсовия пазар и се регламентират правила за прозрачно

осъществяване на сделките и за сигурност на предоставяната в тази връзка информация.

Глава десета „Информация и комуникация“ включва Раздел I „Собственост върху информацията“ и Раздел II „Комуникация“. Тази глава урежда начинът на комуникация между БНЕБ ЕАД и търговските участници, както и този, по който БНЕБ ЕАД ползва и обработва информацията, получена в хода на осъществяване на борсовата търговия с електрическа енергия.

Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия включват и глава единадесета „Непреодолима сила“ и глава дванадесета „Особени разпоредби“. Включена е и Допълнителна разпоредба, с която се дават легални дефиниции на специфични понятия, използвани в ПРОБПЕЕ, като по този начин се избягва противоречивост на крайните резултати, които се целят да бъдат постигнати, както и Заклучителна разпоредба, в която се посочва кога и на какво основание са приети настоящите правила.

С приемането и прилагането на ПРОБПЕЕ се постига яснота и сигурност в отношенията между търговците участници, както и между тях и оператора на организирания борсов пазар на електрическа енергия.

Следва да се отбележи, че на 17.12.2020 г. КЕВР е открила процедура по изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия, започнала по предложение на борсовия оператор БНЕБ ЕАД. През 2021 г. са приети Правила за изменение и допълнение на Правила за работа на организирания борсов пазар на електрическа енергия, обн., ДВ, бр. 4 от 15.01.2021 г. (ПИД на ПРОБПЕЕ). С ПИД на ПРОБПЕЕ се цели да се създаде сигурност в обществените отношения, възникнали в резултат на търговията с електрическа енергия на организиран борсов пазар, като се уреди право на борсовия оператор временно да преустановява работата на екраните за търговия на пазарен сегмент „Двустранни договори“.

Методика за изменение и допълнение на Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД, обн., ДВ, бр. 79 от 8.09.2020 г. (МИД на Методиката)

Измененията и допълненията на Методиката за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД (Методиката), са наложени от необходимостта същата да бъде съобразена с Регламент (ЕС) 2017/460 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно хармонизирани структури на тарифите за пренос на газ (Регламент (ЕС) 2017/460). Измененията и допълненията на Методиката предвиждат натрупаният баланс в регулаторната сметка да се освобождава в края на регулаторния период и да се покрива чрез корекция на определените необходими годишни приходи за следващия регулаторен период. Въведени са също така изискванията на Регламент (ЕС) 2017/460 за публични консултации преди началото на регулаторния период и относно отстъпките, множителите и сезонните коефициенти.

С приемането на МИД на Методиката се цели прецизиране и допълване на нормите, въз основа на които се образуват цените за достъп и пренос на природен газ през газопреносната система. Постига се изпълнение на чл. 13 от Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005, както и на изискванията на чл. 7 от Регламент (ЕС) 2017/460, като се осигурява прозрачност и предвидимост при образуването на цените.

Правилник за изменение и допълнение на Правилник за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, обн., ДВ, бр. 23 от 14.03.2020 г. (ПИД на ПДКЕВРНА)

С измененията и допълненията на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 38 от 2018 г.) е променен статутът на служителите в администрацията на КЕВР, като дейността на администрацията се осъществява от лица, работещи по трудово правоотношение и трудовите правоотношения на служителите на Комисията се уреждат съгласно разпоредбите на Кодекса на труда (КТ). В тази връзка отделни разпоредби от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация (ПДКЕВРНА) са привеждени в съответствие с изискванията на ЗЕ и КТ.

Промени в ПДКЕВРНА са направени и предвид разширените със ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 38 от 2018 г. правомощия на КЕВР. На Комисията са вменени правомощия да извършва контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011 и да осъществява взаимодействие с държавни органи и си сътрудничи с регулаторни органи на други държави – членки на Европейския съюз, и Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия, като сключва споразумения за обмен на информация и установява механизми по реда на Регламент (ЕС) № 1227/2011. В тази връзка със ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 38 от 2018 г., в ЗЕ е създадена нова глава VIIa „Контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011“. Със Закона за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс (ЗИД на АПК, обн. ДВ, бр. 77 от 2018 г.) са направени изменения в начина на съобщаване на индивидуалните административни актове, част от които водят до необходимост от изменение на разпоредби в ПДКЕВРНА.

Също така промени в ПДКЕВРНА са направени и в отделни разпоредби, в които има препратки към отменени закони.

Отделно от горното, в хода на прилагането на ПДКЕВРНА, са установени непълноти и неточности, наложили прецизирането на отделни разпоредби на ПДКЕВРНА.

Горните факти и обстоятелства са отразени чрез съответни норми в ПИД на ПДКЕВРНА.

ГЛАВА ВТОРА

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА И ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА

1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 1 от Закона за енергетиката (ЗЕ), Комисията издава, изменя, допълва, спира, прекратява и отнема лицензии в случаите, предвидени в този закон. На основание чл. 39, ал. 1 от ЗЕ дейностите, подлежащи на лицензиране в секторите „Електроенергетика“ и „Топлоенергетика“ са: производство на електрическа и/или топлинна енергия; пренос на електрическа енергия и пренос на топлинна енергия; разпределение на електрическа енергия; търговия с електрическа енергия; организиране на борсов пазар на електрическа енергия; обществена доставка на електрическа енергия; снабдяване с електрическа енергия от крайни снабдители; разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителни мрежи на железопътния транспорт; доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция.

Издадените към 31.12.2020 г. лицензии за дейностите, които подлежат на лицензиране по ЗЕ, са:

- производство на електрическа енергия – 45, в т.ч. 34 за производство на електрическа енергия от възобновяеми енергийни източници;
- производство на топлинна енергия – 1;
- производство на електрическа и топлинна енергия – 27;
- пренос на топлинна енергия – 15;
- пренос на електрическа енергия – 1;
- разпределение на електрическа енергия – 4;
- разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителни мрежи на железопътния транспорт – 1;
- обществена доставка на електрическа енергия – 1;
- снабдяване с електрическа енергия от крайни снабдители – 4;
- доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция – 5;
- организиране на борсов пазар на електрическа енергия – 1;
- търговия с електрическа енергия – 229.

През 2020 г. КЕВР разгледа общо 20 заявления за издаване, изменение и допълнение, прекратяване и продължаване на срока на лицензии, издадени за дейността „търговия с електрическа енергия“, спрямо 29 заявления през 2019 г.

Данните са представени в графичен вид по-долу:

2. РЕГУЛИРАН ПАЗАР

2.1. Регулиране на цените на електрическата енергия и на мрежовите услуги

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8 от ЗЕ КЕВР осъществява регулиране на цените в случаите, предвидени в този закон. По силата на чл. 30, ал. 1, т. 1, 6, 9, 10, 13 и 17 от ЗЕ на регулиране от Комисията подлежат цените:

- по които производителите, в рамките на определената им от Комисията разполагаемост по чл. 21, ал. 1, т. 21 от ЗЕ, продават електрическа енергия на обществения доставчик;
- по които общественият доставчик продава на крайните снабдители изкупената на основание чл. 21, ал. 1, т. 21 от ЗЕ електрическа енергия;
- по които крайните снабдители продават електрическа енергия на битови и небитови крайни клиенти за обекти, присъединени към електроразпределителна мрежа на ниво ниско напрежение, а след законови промени в сила от 01.10.2020 г.: по които крайните снабдители продават електрическа енергия на битови крайни клиенти за обекти, присъединени към електроразпределителна мрежа, на ниво ниско напрежение;
 - за достъп и/или за пренос през електропреносната мрежа;
 - за достъп и/или за пренос през електроразпределителните мрежи;
 - цената или компонентата от цена, чрез която всички крайни клиенти, присъединени към електроенергийната система, включително операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителните мрежи, участват в компенсиране на разходите по чл. 34 и чл. 35 от ЗЕ.

Правомощията на Комисията включват също така определянето на пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, както и на пределна стойност на разходите на оператора на електропреносната мрежа за закупуване на разполагаемост за студен резерв въз основа на тръжна процедура.

В ценовите решения през периода Комисията последователно прилагаше балансиран подход, отчитащ интересите на всички участници, с цел да не се допускат резки ценови изменения. Този подход на регулатора по отношение на цените на електрическата и топлинната енергия беше от особена важност за битовите клиенти. За тяхната защита е необходимо да бъдат въведени мерки за подпомагане, които да позволят либерализацията на пазара да премине без социални сътресения.

С Решение № Ц-29 от 01.07.2020 г. КЕВР утвърди и съответно измени за периода 01.07.2020 г. – 30.06.2021 г. регулираните цени на електрическата енергия и на мрежовите услуги, цените на електрическа енергия за регулиран пазар и цената за „задължения към обществото“. След анализ и оценка на информацията за отчетените резултати от електроенергийните предприятия по време на предходен ценови период, в т.ч. анализ и оценка на отчетеното общо финансово състояние, анализ на отчетените технически и икономически показатели, както и анализ и оценка на постигнатите показатели за качество, утвърдените крайни цени на битовите клиенти се повишиха средно с 2,79% (за клиентите на „ЧЕЗ Електро България“ АД увеличение с 2,72%; за клиентите на „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД увеличение с 4,12%; за клиентите на „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД увеличение с 1,05%). В решението основен акцент е определянето на прогнозната пазарна цена на електрическа енергия, както и утвърждаването на цената за „задължения към обществото“, чрез която всички крайни клиенти, присъединени към електроенергийната система, включително операторът на електропреносната мрежа и операторите на електроразпределителните мрежи, участват в компенсиране на разходите по чл. 34 и чл. 35 от ЗЕ. Приходите от тази цена от 01.07.2018 г. се управляват от ФСЕС за покриване на разходите на обществения доставчик по чл. 93а и чл. 94 от ЗЕ и за изплащането на премии на производителите на електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия и от възобновяеми източници с обща инсталирана мощност 1 MW и над 1 MW.

Съгласно разпоредбите на чл. 81г от ЗЕ ЕСО ЕАД разработва и внася ежегодно в Комисията за одобряване Десетгодишен план за развитие на електропреносната мрежа на Република България, който е разработен в съответствие с Раздел три от Правилата за управление на електроенергийната система, като е съобразен с изискванията на Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електричество (ЕМОПС-Е). С Решение № ДПРМ-2 от 07.10.2020 г. КЕВР одобри Десетгодишния план за развитие на преносната мрежа на Република България на ЕСО ЕАД за периода 2020 г. – 2029 г., който съдържа основната инфраструктура за пренос на електрическа енергия, която се предвижда за изграждане, разширяване, реконструкция и модернизация през следващите десет години. Годишните прогнозни стойности на всички разходи за изграждане, разширяване, реконструкция и модернизация на обектите от електропреносната мрежа и на системите за защита и управление на ЕЕС за периода на Десетгодишния план за периода 2020-2029 г. са в размер на 1 420 252 хил. лв., от които 178 167 хил. лв. или 12,54% са привлечени европейски средства, основно за съфинансиране на проектите от общоевропейско значение.

2.2. Премии за електрическа енергия

2.2.1. Възобновяеми енергийни източници

Съгласно чл. 6, т. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) Комисията определя преференциални цени за изкупуването на електрическата енергия от възобновяеми източници (ВИ), произведена от енергийни обекти с обща инсталирана мощност, по-малка от 1 MW (§37, т. 1 от Преходните и заключителни

разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката - ПЗР на ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 41 от 2019 г., в сила от 01.07.2019 г.).

В тази връзка, по силата на чл. 32, ал. 1, т. 1 от ЗЕВИ, до 30 юни 2019 г. Комисията е определила преференциални цени за изкупуване на електрическата енергия, произведена от ВИ, с изключение на енергията, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност над 10 MW. Разпоредбата на чл. 32, ал. 2 от ЗЕВИ подробно посочва критериите и ценообразуващите фактори, които се отчитат при определяне на преференциалните цени при условията и по реда на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ).

КЕВР е определила преференциални цени за изкупуване на електрическата енергия, произведена от ВИ, за енергийните обекти по чл. 24, т. 1 от ЗЕВИ, а именно – с обща инсталирана мощност до 30 kW включително, които се предвижда да бъдат изградени върху покривни и фасадни конструкции на присъединени към електроразпределителната мрежа сгради и върху недвижими имоти към тях в урбанизирани територии.

На следващо място, до 30 юни 2020 г., Комисията е извършила актуализация на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от биомаса, с коефициент, който отразява изменението на стойността на ценообразуващите елементи – разходи за суровини за производство на енергия, разходи за горива за транспорт и разходи за труд и работна заплата.

По силата на §2, т. 1 от ЗИД на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 41 от 2019 г.) КЕВР е определила премии за електрическа енергия от ВИ, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 1 MW и над 1 MW, като разлика между определената до влизането в сила на същия закон преференциална цена, съответно актуализираната преференциална цена на обекта, и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена от ВИ в зависимост от първичния енергиен източник.

В изпълнение на влезли в сила решения на Върховния административен съд и на основание §17 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ, през 2020 г. Комисията със свои решения установи нетно специфично производство (НСП) на електрическа енергия, въз основа на което са определени преференциалните цени с решения, приети до влизане в сила на ЗИД на ЗЕ, както следва:

- Решение № СП-1 от 15.10.2020 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-18 от 20.06.2011 г. на Комисията, в частта му по т. 7 – за вятърни електрически централи, работещи до 2 250 часа;
- Решение № СП-2 от 15.10.2020 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-18 от 20.06.2011 г. на Комисията, в частта му по т. 8 – за вятърни електрически централи, работещи над 2 250 часа;
- Решение № СП-3 от 20.10.2020 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на Комисията, в частта му по т. 2 – за нисконапорни руслови ВЕЦ, деривационни ВЕЦ, подязовирни ВЕЦ и деривационни ВЕЦ с годишен изравнител с нетен пад до 30 метра и инсталирана мощност от 200 kW до 10 000 kW;
- Решение № СП-4 от 20.10.2020 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на Комисията, в частта му по т. 3 – за среднонапорни деривационни ВЕЦ,

подязовирни и деривационни ВЕЦ с годишен изравнител с нетен пад от 30 до 100 метра и инсталирана електрическа мощност от 200 kW до 10 000 kW;

- Решение № СП-5 от 20.10.2020 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. на Комисията, в частта му по т. 4 – за среднонапорни деривационни ВЕЦ, подязовирни и деривационни ВЕЦ с годишен изравнител с нетен пад от 30 до 100 метра и инсталирана електрическа мощност над 200 kW до 10 000 kW;
- Решение № СП-6 от 28.10.2020 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-18 от 20.06.2011 г. на Комисията, в частта му по т. 10 – за електрически централи с фотоволтаични модули до 30 kWp, монтирани на покриви и фасади;
- Решение № СП-7 от 28.10.2020 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-010 от 30.03.2011 г. на Комисията, в частта му по т. 12 – за електрически централи с фотоволтаични модули над 5 kWp;
- Решение № СП-8 от 29.10.2020 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-19 от 28.06.2013 г. на Комисията, в частта му по раздел I, т. 28 – за електрически централи с инсталирана мощност до 5 kWp, работещи чрез директно изгаряне на биомаса, получена от прочистване на гори, горско подрязване и други дървесни отпадъци, с комбинирано производство;
- Решение № СП-9 от 12.11.2020 г. на КЕВР за установяване на НСП, въз основа на което е определена преференциалната цена в Решение № Ц-13 от 01.07.2014 г. на Комисията, в частта му по т. 11 – за вятърни електрически централи с инсталирана мощност над 1 MW.

През 2020 г. в сектор „Възобновяеми енергийни източници“ Комисията прие следните решения за цени:

- Решение № Ц-6 от 06.02.2020 г., с което е актуализирана преференциалната цена на електрическата енергия, произведена от електрически централи с инсталирана мощност до 5 MW, произвеждащи електрическа енергия от биомаса, получена от дървесни остатъци, прочистване на гори, горско подрязване и други дървесни отпадъци, с комбинирано производство, считано от 01.07.2017 г., в изпълнение на влязло в сила решение на Върховния административен съд;
- Решение № Ц-27 от 01.07.2020 г., с което са определени преференциални цени на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, актуализирани са преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от биомаса и са определени премии на производителите на електрическа енергия от ВИ с обща инсталирана мощност 1 MW и над 1 MW, считано от 01.07.2020 г.;
- Решение № Ц-31 от 10.07.2020 г., с което Комисията поправя допуснати очевидни фактически грешки в Решение № Ц-27 от 01.07.2020 г. на КЕВР;
- Решение № Ц-35 от 13.08.2020 г., с което е определена преференциална цена за изкупуване на електрическа енергия, произведена от вятърни електрически централи, работещи до 2 250 часа, считано от 01.07.2012 г., в изпълнение на влязло в сила решение на Върховния административен съд.

През 2020 г. в сектора на възобновяемите енергийни източници се наблюдаваше интерес към изграждането и въвеждането в експлоатация на енергийни обекти по чл.

24, т. 1 от ЗЕВИ, а именно - с обща инсталирана мощност до 30 kW включително, изградени върху покривни и фасадни конструкции на присъединени към електроразпределителната мрежа сгради и върху недвижими имоти към тях в урбанизирани територии. Това е свързано с желанието на собствениците на енергийните обекти за задоволяване на собствените им нужди от електрическа енергия, в близост до мястото на производство, което неминуемо е свързано и с намаляване на загубите от трансформация и пренос на електрическата енергия. Очаква се и през следващите години интересът за изграждане на подобни енергийни обекти да се запази, с тенденция за многократното им увеличаване.

През 2021 г. нови инвестиции за изграждане на електрически централи от ВИ се очакват и съгласно приетия с Решение № ДПРМ-2 от 07.10.2020 г. на КЕВР План за развитие на преносната мрежа на Република България за периода 2020 – 2029 г. на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД. Планът на ЕСО ЕАД за прогнозата за развитие на производствените мощности в страната до 2029 г. се основава на изразените от дружествата инвестиционни намерения.

Може да се направи заключение, че на база прогнозните данни, в Плана на ЕСО ЕАД и заявения инвестиционен интерес за изграждане на възобновяеми източници, присъединени към електропреносната и електроразпределителните мрежи, се очаква за 2021 г. инсталираните електрически мощности да бъдат в общ размер на 48 MW, в т. ч.: ФЕЦ – 31 MW, ВЕЦ – 7 MW и БиоЕЦ – 10 MW.

През 2021 г. в сектор „Възобновяеми енергийни източници“ предстои Комисията:

- да определи преференциални цени и премии на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, включително и след влезли в сила решения на ВАС;
- да актуализира преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от биомаса;
- да изготви становища и експертизи по решения на КЕВР във връзка с образувани съдебни производства;
- да се произнесе с решения по жалби и спорове относно определените от КЕВР преференциални цени, установеното НСП, нарушаване на договорни отношения между дружества лицензианти, в т. ч. и изпълнение на влезли в сила решения на Върховния административен съд.

2.2.2. Високоэффективно комбинирано производство

През 2020 г. Комисията прие важни промени в наредбите за регулиране на цените на топлинната и електрическата енергия. С измененията е дадена възможност на Комисията при необходимост по време на регулаторния/ценовия период, но не по-често от веднъж на 6 месеца, да изменя цените на топлинната енергия, съответно на преференциалните цени и премията за електрическа енергия, утвърдени на производители от високоэффективно комбинирано производство, при условие, че е налице съществено изменение между определената прогнозна цена на природния газ за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода. Също така на Комисията е дадена възможност, при определяне на преференциалната цена на електрическата енергия, произведена от високоэффективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия за следващия регулаторен/ценови период, при установяване на разлика от предходния регулаторен/ценови период между прогнозните и отчетените разходи, формиращи разходите за основно гориво - природен газ, и разходите за квоти за въглеродни емисии, необходимите годишни приходи се

коригират с тази разлика по определена формула. Респективно при всяко формиране на надвзет/недовзет приход същият ще бъде задължително компенсиран през съответния нов ценови период, което гарантира, че нито клиентите, нито топлофикационните дружества ще бъдат ощетени, като по този начин се осигурява баланс между интересите и на двете страни, което е едно от основните задължения на КЕВР.

Комисията регулира цените, по които производителите продават топлинна енергия на топлопреносното предприятие и на пряко присъединени клиенти и по които топлопреносното предприятие продава топлинна енергия на клиенти по силата на чл. 30, ал. 1, т. 3 и т. 4 от ЗЕ. Съгласно чл. 33, ал. 1 от ЗЕ, във връзка с §40 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на ЗЕ (ПЗРЗИДЗЕ, обн. ДВ, бр. 41 от 21.05.2019 г.) Комисията определя преференциални цени за продажба на електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия по чл. 162, ал. 1 от ЗЕ, а именно за производители с обекти с обща инсталирана електрическа мощност по-малка от 1 MW.

Комисията определя ежегодно премии за електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 1 MW и над 1 MW, на основание чл. 21, ал. 1, т. 8б от ЗЕ, във връзка с §40 от ПЗРЗИДЗЕ, обн. ДВ, бр. 41 от 21.05.2019 г. По силата на чл. 33а, ал. 2 от ЗЕ премиите се определят като разлика между преференциалните цени на производителите и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин. За тези производители съгласно чл. 33, ал. 2 от ЗЕ, Комисията определя преференциални цени във връзка с определяне на премията.

Съгласно разпоредбите на чл. 22, ал. 1 от НРЦТЕ и чл. 38, ал. 1 от НРЦЕЕ, при прилагането на методите за ценово регулиране Комисията **може да измени цените**, по които производителите продават топлинна енергия на топлопреносното предприятие и на пряко присъединени клиенти, както и цените, по които топлопреносните предприятия продават топлинна енергия на клиентите, **по време на ценовия период**, в случай че е налице изменение на цените на природния газ и/или другите променливи разходи, което води до необходимост от изменение на утвърдените ценообразуващи елементи.

Предвид горните разпоредби, през месец март 2020 г., Комисията е установила наличието на две предпоставки за изменение, а именно - да е налице изменение на цените на природния газ и това изменение да води до необходимост от изменение на утвърдените ценообразуващи елементи. Цената, по която общественият доставчик е продавал природен газ на крайните снабдители на природен газ и на лицата, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия, считано от 01.04.2020 г., е била в размер на 25,20 лв./MWh, което е съставлявало намаление на цената на природния газ с 42,78%, спрямо цената на природния газ, в сила, считано от 01.01.2020 г. и намаление с 43,88% спрямо цената на природния газ, при която са изчислени цените на топлинната и електрическа енергия, в сила, считано от 01.07.2019 г.

През месец април 2020 г. Комисията отново е установила наличието на две предпоставки за изменение на цените на топлинната енергия и преференциалните цени и премии на електрическата енергия: Цената, по която общественият доставчик е продавал природен газ на крайните снабдители на природен газ и на лицата, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия, считано от 01.05.2020 г., е била в размер на 22,35 лв./MWh, което е съставлявало намаление на

цената на природния газ с 11,31% на MWh, спрямо цената на природния газ, в сила, считано от 01.04.2020 г.

Наличието на втората предпоставка и в двата разглеждани случая (необходимост от изменение на утвърдените ценообразуващи елементи) е извършена при отчитане на факта, че в състава на утвърдените необходими приходи на дружествата в сектор „Топлоенергетика“, които работят с основно гориво природен газ, с най-голям дял са разходите за покупка на природен газ. В този смисъл намалението на цената на природния газ от 01.04.2020 г. и от 01.05.2020 г. е щяло да доведе до съществено намаление на производствените разходи на дружествата, които оказват влияние върху размера на необходимите годишни приходи.

Предвид това, Комисията с **Решение № Ц-11 от 01.04.2020 г. и съответно с Решение № Ц-14 от 01.05.2020 г.**, на 27 дружества е утвърдила **изменение в посока намаление** на пределните цени на топлинната енергия и на преференциалните цени и премиите за електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия.

През **2020 г.** в изпълнение на §2, ал. 6 от ПЗР на ЗД на ЗЕ, КЕВР прие Решение № Ц-24 от 10.06.2020 г., поправено и допълнено с Решение Ц-25 от 24.06.2020 г., с които за **9-месечен период**, а именно **от 1 юли 2019 г. до 31 март 2020 г.** утвърди цени на топлинната енергия и определи преференциални цени и премии за електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, вследствие на сключено между ООО „Газпром Експорт“ и „Булгаргаз“ ЕАД Допълнение от 2 март 2020 г. към Договора за доставка на природен газ, с което бе постигнато съществено намаление на цената на природния газ, по която обществения доставчик продава на крайните снабдителите на природен газ и на лицата, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия.

Цените, утвърдени с Решение № Ц-24 от 10.06.2020 г. и с Решение Ц-25 от 24.06.2020 г., са **за целите на изчисляване на сумите**, които лицата, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия, **възстановяват на клиентите за доставка на топлинна енергия** – §2, ал. 7 от ПЗР на ЗД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 38 от 2020 г.

Въз основа на изчислените от КЕВР цени, дружествата от сектор „Топлоенергетика“ извършиха съответните изчисления за размера на сумите за възстановяване на своите клиенти и ги приспаднаха от дължимите суми за месеца, в който те са изчислени, като приспадането е извършено еднократно, а когато дължимата от клиентите сума е по-малка от изчислената сума за възстановяване, приспадането е извършено до изчерпване на тази разлика.

Вследствие приетите от КЕВР решения с ретроактивно действие през месец юни 2020 г. топлофикационните дружества започнаха да възстановят на клиентите на топлинна енергия определената обща сума в размер на **32 819 780 лв., без ДДС**, и към Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (ФСЕС) обща сума в размер на **59 639 379 лв., без ДДС**.

Информацията за възстановените суми от топлофикационните дружества към клиентите на топлинна енергия и към Фонда, в съответствие с предходните решения, е приета от КЕВР на основание §4 от ЗД на ЗЕ с решение по Протокол № 225 от 29.10.2020 г., по т. 1. и е представена за сведение пред 44-тото Народно събрание.

В изпълнение на своите правомощия по ценово регулиране, Комисията извърши и регулаторен преглед, чиито основни цели са свързани с установяването на фактическите технико-икономически и финансови резултати на дружествата, като

изходна предпоставка за утвърждаването на прогнозните данни за новия регулаторен период от 01.07.2020 г. до 30.06.2021 г. Конкретните задачи на регулаторния преглед са, както следва:

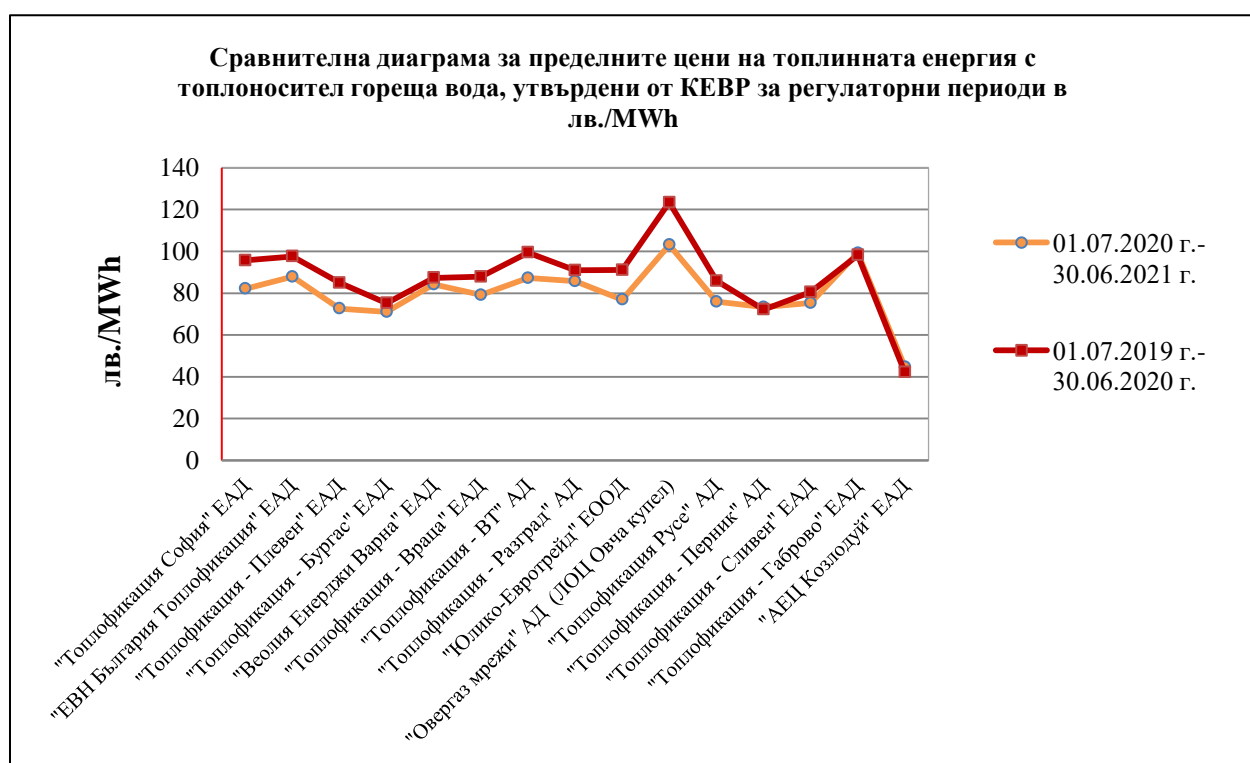
1. Да се съпоставят и сравнят утвърдените прогнозни технико-икономически параметри за периода 01.07.2020 г. – 30.06.2021 г. и отчетените действителни параметри, постигнати след изтичане на прогнозния период, с цел да се установят отклоненията между тях и да се направи анализ на причините за тези отклонения;
2. Да се сравни нивото на утвърдената норма на възвръщаемост на собствения капитал като елемент на действащите цени с действително постигнатата норма на възвръщаемост на собствения капитал, като се установят отклоненията и анализират причините за тях;
3. Да се оцени и сравни постигнатото общо финансово-икономическо състояние на дружествата към края на 2019 г., като предпоставка за осъществяване на дейността по лицензиите.

Предвид това, с Решение № Ц-28 от 01.07.2020 г., считано от 01.07.2020 г., Комисията утвърди пределни цени на топлинната енергия и определи преференциални цени и премии на електрическата енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, при прилагане на метода на ценово регулиране „норма на възвръщаемост на капитала“, на 35 дружества от сектор „Топлоенергетика“.

В изпълнение на влезли в сила решения на Върховния административен съд, през 2020 г. Комисията с шест решения, утвърди за отменили ценови периоди пределни цени на топлинната енергия и определи преференциални цени и премии за електрическа енергия, произведена по високоефективен комбиниран начин от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, при прилагане на метода на ценово регулиране „норма на възвръщаемост на капитала“, на следните дружества: „Топлофикация Русе“ АД, „Топлофикация – Перник“ АД, „Топлофикация – Сливен“ ЕАД, „Топлофикация – Габрово“ ЕАД, „Топлофикация – Враца“ ЕАД и „Топлофикация – Бургас“ АД.

През 2020 г. при утвърждаването на цените на топлинната и електрическата енергия и премиите, Комисията спазваше ЗЕ и подзаконовите нормативни изисквания по неговото прилагане, както и принципите, заложи в ЗЕ, за осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и техните клиенти, осигуряване на равнопоставеност между отделните категории предприятия и потребители и създаване на стимули за ефективна производствена дейност. С решенията на Комисията се постигат и целите, заложи в ЗЕ за качествено и сигурно задоволяване нуждите на клиентите от електрическа и топлинна енергия; енергийно развитие и енергийна сигурност на страната при ефективно използване на енергията и енергийните ресурси и създаване и развитие на конкурентен и финансово стабилен енергиен пазар.

По-долу са представени **сравнителни диаграми** за изменението на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, и за пределните цени на топлинната енергия с топлоносител гореща вода, които са утвърдени от Комисията за регулаторните периоди от 01.07.2019 г. до 30.06.2020 г. и от 01.07.2020 г. до 30.06.2021 г.

От сравнителните диаграми се вижда, че утвърдените от Комисията преференциални цени на електрическата енергия, произведена от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, и пределните цени на топлинната енергия с топлоносител гореща вода, които са утвърдени за регулаторния период от 01.07.2020 г. до 30.06.2021 г. за голяма част от топлофикационните дружества са по-ниски спрямо предходния регулаторен период, като изменението на цените е различно за всяко едно дружество.

През 2020 г. експертите на КЕВР оказаха необходимото съдействие на различни държавни институции и правоохранителни органи, като предоставиха информация и документи, свързани с правомощията и работата на Комисията. За изготвянето на Годишен доклад за предоставените държавни помощи през 2019 г. по схеми за подпомагане на производството на енергия от възобновяеми източници по ЗЕВИ,

експертите на КЕВР предоставиха необходимите данни и информация на Министерство на енергетиката. Оказаха пълно съдействие и на Министерство на финансите по отношение на висящи международни арбитражни дела, заведени срещу държавата в Международния център за разрешаване на инвестиционни спорове във Вашингтон, САЩ. Във връзка с извършващи се проверки от Прокуратурата на Република България и от Главна дирекция „Национална полиция“, в т. ч. и за изпълнение на задачи по оперативно обезпечаване на обектите, свързани с основни дейности в сектор „Енергетика“, Комисията предостави изискани документи и информация, свързани с нейната дейност.

Експертите на КЕВР предоставиха изчерпателна информация на Омбудсмана на Република България във връзка с изразени притеснения относно исканията на топлофикационните дружества за увеличение на цените на топлинната енергия, считано от 01.07.2020 г., както и по отношение на други въпроси, касаещи обществеността, свързани със сектор „Топлоенергетика“.

През 2021 г. в сектор „Топлоенергетика“ предстои Комисията да:

- извърши регулаторен преглед на дружествата в сектора до 30.06.2021 г.;
- изготви становища и експертизи по ценови решения на КЕВР във връзка с образувани съдебни производства;
- определи лицензионните такси, дължими от лицензиантите за съответните дейности в сектор „Топлоенергетика“ и сектор ВЕИ.

2.2.2.1. Електронни сертификати за произход на електрическата енергия

На основание чл. 21, ал. 1, т. 18 от ЗЕ Комисията издава, прехвърля и отменя месечни сертификати на производителите на електрическа енергия за произхода на стоката електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство (ВЕКП) на електрическа и топлинна енергия. С подзаконовите нормативни документи са уредени начинът за определяне на количеството електрическа енергия, произведена от комбинирано производство в зависимост от вида на технологичния цикъл, изискванията към техническите средства за измерване и регистриране на електрическата енергия от комбинирано производство и критериите за определяне на комбинираното производство като високоефективно.

Сертификатът за произход е електронен документ, който се издава по искане на производителя, за минимално нетно количество (1 MWh) електрическа енергия, измерено на изхода на централата и подадено към съответната електрическа мрежа, при спазване на изискванията за точност, надеждност и невъзможност за подправяне.

За всяка единица произведена електрическа енергия от ВЕКП на електрическа и топлинна енергия може да бъде издаден само един сертификат за произход, който е със срок на валидност 12 месеца от производството на съответната единица енергия и се използва от производителя, за да докаже пред купувача на енергията, че тя е произведена от високоефективно комбинирано производство.

С влезлите в сила от 01.07.2019 г. промени в ЗЕ се промени принципът на изкупуване на електрическата енергия, произведена от електрически централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, като съответно общественият доставчик или крайните снабдителите изкупуват задължително цялото количество електрическа енергия от ВЕКП от производители с обекти с обща инсталирана електрическа мощност по-малка от 1 MW, които са присъединени към съответната мрежа, и за което количество Комисията е издала съответния брой електронни сертификати за произход. Издадените електронни сертификати се прехвърлят на купувача на електрическата енергия (обществения доставчик или

крайните снабдители). Друго изменение обхваща производителите с обекти с инсталирана електрическа мощност 1 MW и над 1 MW, които получават премии от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ (Фонда, ФСЕС) за цялото количество електрическа енергия от ВЕКП, за което са издадени електронни сертификати за произход, които производителите прехвърлят на ФСЕС.

В изпълнение на чл. 21, ал. 1, т. 18 от ЗЕ през 2020 г. Комисията е приела 15 решения във връзка с издаването на електронни сертификати за произход на стоката „електрическа енергия“. В следващата таблица са посочени издадените решения от Комисията, периодът на сертифициране и броят на дружествата, за които са издавани електронни сертификати, обхванати в съответното решение.

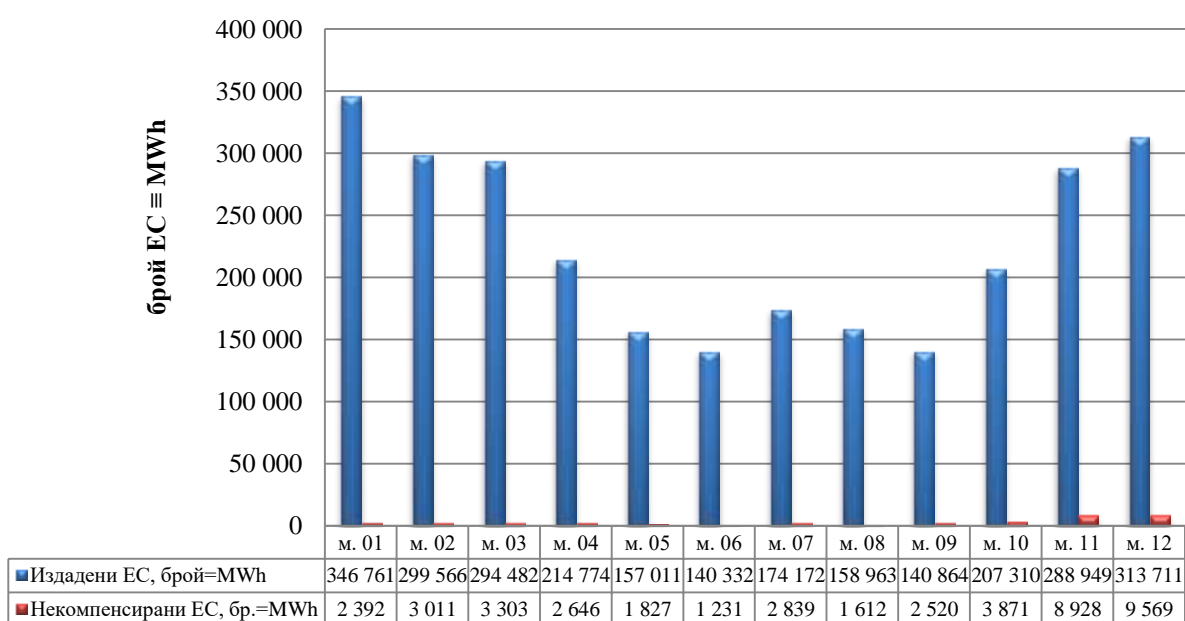
Решение №/дата	Период на сертифициране	Брой дружества, на които са издадени електронни сертификати през периода
С-1 от 17.01.2020 г.	от 01.12.2019 г. до 31.12.2019 г.	31
С-2 от 20.02.2020 г.	от 01.01.2020 г. до 31.01.2020 г.	30
С-3 от 11.03.2020 г.	от 26.10.2015 г. до 31.12.2015 г.	„Топлофикация-Габрово“ ЕАД
С-4 от 11.03.2020 г.	от 01.01.2020 г. до 31.01.2020 г.	„Юлико-Евротрейд“ ЕООД и „Енергиен център Зебра“ ЕООД
С-5 от 20.03.2020 г.	от 01.02.2020 г. до 29.02.2020 г.	32
С-6 от 16.04.2020 г.	от 01.03.2020 г. до 31.03.2020 г.	31
С-7 от 20.05.2020 г.	от 01.04.2020 г. до 30.04.2020 г.	31
С-8 от 18.06.2020 г.	от 01.05.2020 г. до 31.05.2020 г.	28
С-9 от 16.07.2020 г.	от 01.06.2020 г. до 30.06.2020 г.	25
С-10 от 18.08.2020 г.	от 01.07.2020 г. до 31.07.2020 г.	23
С-11 от 18.09.2020 г.	от 01.08.2020 г. до 31.08.2020 г.	24
С-12 от 15.10.2020 г.	от 01.09.2020 г. до 30.09.2020 г.	26
С-13 от 19.11.2020 г.	от 01.10.2020 г. до 31.10.2020 г.	29
С-14 от 16.12.2020 г.	от 01.10.2020 г. до 31.10.2020 г.	допълнителни сертификати на „Топлофикация София“ ЕАД
С-15 от 17.12.2020 г.	от 01.11.2020 г. до 30.11.2020 г.	31

За 2020 г. са издадени и прехвърлени общо **2 736 895 бр.** електронни сертификати за произход на стоката електрическа енергия, произведена от централи с комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, който брой отговаря на произведената електрическа енергия от високоефективно комбинирано производство (2 736 895 MWh) или с 25 305 бр. по-малко спрямо 2019 г. (разликата е по-малко от 1%). Част от тези издадени сертификати, в размер на 43 749 бр., не са получили компенсация от ФСЕС, поради това, че Фондът не е компенсирал 28 789 бр. сертификати, които са за електрическа енергия за продажби по директни електропроводи до клиенти и/или търговци на електрическа енергия по чл. 119, ал. 2 от ЗЕ. В съответствие с чл. 162а от ЗЕ, компенсация не са получили и 14 960 бр. сертификати (14 960 MWh), които не са прехвърлени на ФСЕС, поради това че електрическата енергия е използвана от централите за собствено потребление по смисъла на чл. 119, ал. 1 от ЗЕ (за захранване на помпени и абонатни станции). При

централите с инсталирана електрическа мощност под 1 MW няма некомпенсирани сертификати за произход на стоката електрическа енергия. В следващата таблица са представени броят на издадените и броят на некомпенсирани от ФСЕС електронни сертификати по месеци през 2020 г. Данните в таблицата са взети от решенията на КЕВР, приети през 2020 г., с които на енергийните дружества са издадени и прехвърлени съответният брой електронни сертификати. За периода на производство от 01.12.2020 г. до 31.12.2020 г. са използвани данните от Решение № С-1 от 19.01.2021 г.

2020 г.	Издадени/прехвърлени електронни сертификати	Електронни сертификати БЕЗ компенсация
Месец	бр. (≡MWh)	бр. (≡MWh)
Януари	346 761	2 392
Февруари	299 566	3 011
Март	294 482	3 303
Април	214 774	2 646
Май	157 011	1 827
Юни	140 332	1 231
Юли	174 172	2 839
Август	158 963	1 612
Септември	140 864	2 520
Октомври	207 310	3 871
Ноември	288 949	8 928
Декември	313 711	9 569
ОБЩО	2 736 895	43 749

Сравнителна диаграма за издадените и некомпенсирани електронни сертификати (ЕС) през 2020 г.

От диаграмата за издадените електронни сертификати през 2020 г. се вижда, че в края на пролетния сезон (м. април, май), както и през летните месеци (юни, юли, август и септември), се наблюдава спад в производството на електрическа енергия от ВЕКП, което се дължи на по-ниско потребление на топлинна енергия, както и поради спирането на топлоподаването от големите топлофикационни централи за отопление в края на м. март. Покачването на производството на електрическа енергия от ВЕКП настъпва през есенно-зимния период, когато стартира отоплителният сезон, при което се увеличава потреблението на топлинна енергия за отопление от клиентите на топлофикационните дружества. В последното тримесечие на 2020 г. се забелязва значителен ръст на броя на сертификатите без компенсация от ФСЕС, което се дължи на това, че считано от 01.10.2020 г., „Топлофикация София“ ЕАД е започнала снабдяване на собствени обекти (помпени и абонатни станции) с произведената от дружеството електрическа енергия, ползвайки електропреносната и електроразпределителната мрежа. Предвид разпоредбата на чл. 119, ал. 1, т. 1 от ЗЕ, Фондът не изплаща компенсации за електрическа енергия, предназначена за собствено потребление или за продажби по директни електропроводи до клиенти и/или търговци на електрическа енергия.

През 2020 г. Комисията не е приемала решения за отмяна на месечни сертификати за произход на стоката електрическа енергия, издадени на производители на електрическа енергия от централи с високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия.

В изпълнение на чл. 14 от Наредба № 7 от 19 юли 2017 г. за издаване, прехвърляне и отмяна на сертификати за произход на електрическа енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, Комисията създава и поддържа електронен регистър на сертификатите за произход, който е публично достъпен на официалната интернет страница на Комисията (www.dker.bg).

С цел оптимизиране на регистъра, след 01.11.2020 г. са извършени промени във вида на регистъра, с които се цели да се подобри и улесни работата с него, както на служителите на КЕВР, така и на обществеността, като информацията, която следва да съдържа, бъде представена по подходящ начин, освен за всеки месец с всички необходими данни, и в обобщен вид за календарна година с няколко характерни параметъра за всяка централа. Обобщената информация в регистъра дава възможност за бързо и лесно използване на данните при необходимост.

Предстоящите предизвикателства и задачи за Комисията в сектор „Топлоенергетика“ и сектор „Възобновяеми енергийни източници“ през 2021 г. и следващите няколко години са свързани с:

- Предложенията на европейско равнище за преразглеждане на съответните законодателни мерки с оглед постигане на по-голямата амбиция в областта на климата след преразглеждането на Директивата за схемата за търговия с емисии;
- Нови промени в Закона за енергетиката и други законодателни инициативи, с които да се транспонират европейските директиви и стратегии в областта на енергетиката и климата;
- Приемане на Наредба за условията и реда и критерии за определяне на преференциална цена и/или премия, при спазване на Насоките относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014 – 2020 г.;

- Цялостно преструктуриране на енергетиката, декарбонизация и пълна либерализация на електроенергийния сектор. Премахването след 2025 г. на всякакви държавни помощи, доплащания, субсидии и непазарни привилегии;
- Справедлив и приобщаващ преход от въглища към други видове горива или други енергийни модели. Преход към чиста, енергоефективна и нисковъглеродна икономика в изпълнение на Европейският зелен пакт, т. нар. „Зелена сделка“, която предвижда до 2050 г. да няма нетни емисии на парникови газове;
- Частичната или пълна замяна на използваните от централите основни горива с алтернативни горива (природен газ и биомаса);
- Растящите цени на квоти за въглеродни емисии (CO₂), които енергийните дружества са задължени да закупуват, респективно тяхното негативно отражение в крайните цени, заплащани от клиентите;
- Диверсификацията на маршрутите за доставка на природен газ и наличието на платформа за търговия с природен газ оказват положително влияние върху цените на природния газ, а оттам и на цените на топлинната енергия и на преференциалните цени и премии за електрическа енергия;
- Изграждането на нови и модерни производствени мощности, които да отговарят на най-добрите налични техники и изисквания за опазване на околната среда и климата;
- Нови инвестиции във възобновяеми енергийни източници.

2.3. Общи условия и правила за работа с потребители на енергийни услуги

В изпълнение на процедурата по одобряване на **Общи условия на договорите за достъп до електроразпределителната мрежа и пренос на електрическа енергия през електроразпределителната мрежа на „Електроразпределение Юг“ ЕАД** (проект на ОУ) и проект на Правила на „Електроразпределение Юг“ ЕАД за работа с клиенти и потребители на енергийни услуги (проект на Правила) през 2020 г. беше изготвен и приет доклад със забележки по внесените проекти на Общи условия и Правила. С Решение № ОУ-2 от 02.07.2020 г. бяха дадени задължителни указания за изменения и допълнения на проектите на Общи условия и Правила. В изпълнение на чл. 148, ал. 2 от Закона за защита на потребителите (ЗЗП), коригираните проекти на Общи условия и Правила бяха изпратени на Комисия за защита на потребителите (КЗП) за становище относно наличие на неравноправни клаузи. В резултат на извършения анализ, КЗП е установила наличие на неравноправни клаузи в конкретни текстове от проекта на ОУ. Становището на КЗП е предоставено на „Електроразпределение Юг“ ЕАД с оглед неговото отразяване в проекта на ОУ. В изпълнение на изразеното от КЗП становище, „Електроразпределение Юг“ ЕАД е представило актуализиран проект на ОУ с коригирани текстове на разпоредбите, съдържащи неравноправни клаузи. Изготвен и приет е доклад, съгласно който коригираният проект на ОУ отново да бъде изпратен на КЗП за становище относно наличие на неравноправни клаузи, след получаването на което одобрението на Общите условия и Правилата ще бъде финализирано с решение на Комисията.

В изпълнение на процедурата по одобряване на **Общи условия на договорите за използване на електроразпределителната мрежа на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД** и проект на Правила за работа с потребители на енергийни услуги на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД през 2020 г. беше изготвен и приет доклад със забележки по внесените проекти на Общи условия и Правила. С Решение № ОУ-3 от

07.10.2020 г. бяха дадени задължителни указания за изменения и допълнения на проектите на Общи условия и Правила и същите са коригирани. В изпълнение на чл. 148, ал. 2 от ЗЗП, коригираните проекти на Общи условия и Правила бяха изпратени на КЗП за становище относно наличие на неравноправни клаузи, и след получаването на одобрението на КЗП, процедурата по одобряване на Общите условия и Правилата ще бъде финализирана с решение на Комисията.

В изпълнение на процедурата по одобряване на **Общи условия за продажба на топлинна енергия от топлопреносно предприятие на клиенти на топлинна енергия за битови нужди**, на основание чл. 150, ал. 1 от Закона за енергетиката (ЗЕ) и на Правила за работа с клиентите на енергийни услуги, през 2020 г. бяха изпълнени следните основни дейности:

- В изпълнение на чл. 148, ал. 2 от ЗЗП, част от проектите, преминали пълната съгласувателна процедура, бяха изпратени в КЗП, която предостави становища относно наличие на неравноправни клаузи в проектите на Общи условия и Правила на „Топлофикация - Перник“ АД, „Топлофикация - Враца“ ЕАД и „Топлофикация - Габрово“ ЕАД;

- С влизането в сила на новата Наредба № Е-РД-04-1 от 12 март 2020 г. за топлоснабдяването се наложиха корекции в проектите на Общи условия и Правила, включително и тези, които към 2019 г. бяха на етап окончателно одобряване от КЕВР. В периода февруари – юни 2020 г. бяха изготвени доклади за синхронизиране на вече разгледаните от КЕВР и КЗП текстове на проектите на Общи условия на : „Топлофикация - Перник“ АД, „Топлофикация - Враца“ ЕАД и „Топлофикация - Габрово“ ЕАД.

С Протокол № 103/20.05.2020 г. беше приет доклад с вх. № Е-Дк-391/15.05.2020 г. за одобряване на Общите условия и Правила за работа с потребителите на „Топлофикация - Габрово“ ЕАД, а с Решение № ОУ-1/20.05.2020 г. на дружеството бяха дадени задължителни указания за актуализация на проектите, и след актуализацията им същите бяха разгледани от работната група, вследствие на което беше установен пропуск в отразяване на указанията и от дружеството допълнително беше изискано да отстрани грешката. С писмо от 17.07.2020 г. КЕВР е изпратила в КЗП коригираните проекти на Общи условия и Правила на „Топлофикация - Габрово“ ЕАД, за становище относно наличие на неравноправни клаузи съгласно чл. 148, ал. 2 от ЗЗП. Към момента в КЕВР не е постъпило становище на КЗП.

2.4. Сделки, разрешения и залози

В изпълнение на правомощията, съгласно чл. 21, ал. 1, т. 23 от Закона за енергетиката (ЗЕ), КЕВР разрешава извършването на разпореждане с имущество, с което се упражнява лицензионна дейност в случаите, предвидени в този закон, както и на други сделки, които водят или могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването вследствие на задължнялост на енергийното предприятие.

Съгласно чл. 92, ал. 1, т. 1-3 от Наредба № 3 от 21 март 2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, Комисията дава разрешение за извършване на следните сделки: учредяване на залог, включително особен залог или ипотека върху имущество, с което се осъществява лицензионна дейност, заеми със срок на погасяване, по-дълъг от една година, договори за изкупуване на енергия със срок, по-дълъг от една година и сделки на стойност повече от 10 на сто от активите на лицензианта съгласно последния одитиран годишен финансов отчет. На основание от чл. 92, ал. 1 и ал. 4 от НЛДЕ, Комисията извършва финансово-икономически анализ с оглед установяване влиянието

върху финансовото състояние на лицензианта на всички задължения, както от основния договор за кредит, така и от свързаните с него обезпечителни сделки, с оглед преценка дали сключването на тези сделки води или може да доведе до нарушаване на сигурността на снабдяването вследствие на задължнялост на енергийното предприятие или до нарушаване на съществени условия за осъществяване на лицензионната дейност, включително принципите по чл. 23 от ЗЕ.

Финансово-икономическият анализ обхваща оценката на текущото и очаквано финансово състояние на лицензианта на база годишните финансови отчети и на прогнозните парични потоци за периода на обслужване на задълженията с оглед оценка на съвкупното влияние на всички произтичащи от тези сделки задължения върху финансовото състояние на лицензианта и върху сигурността на снабдяването вследствие на задължнялост на енергийното предприятие.

През 2020 г. Комисията е приела **11 бр. решения**, с които са дадени разрешения на енергийни дружества да сключат договори за кредит и съответните договори за обезпечаване на вземанията по тях. Разрешените кредити са предназначени предимно за: рефинансиране на съществуващи кредитни задължения при по-добри условия, за финансиране на обекти, заложи в инвестиционните програми, отнасящи се за развитие на производствените мощности на енергийните предприятия с цел да се даде възможност за по-оптимална, икономична и ефективна работа и за допълнително финансово стабилизиране и осигуряване на допълнителна сигурност по отношение на спазването на условията на издадените лицензии. Издадените разрешения за извършване на сделки са на следните дружества: „ТЕЦ Варна“ ЕАД, „АСМ-БГ Инвестиции“ АД, „РЕС Технолджи“ АД, „АКВА Пауър Си Еф Карад Пи Ви Парк“ ЕАД, „Топлофикация София“ ЕАД, „Топлофикация Русе“ АД, „Топлофикация-Плевен“ ЕАД, „ТЕЦ Марица изток 2“ ЕАД, „Енери Солар БГ 1“ ЕАД и „Национална електрическа компания“ ЕАД.

3. ЛИБЕРАЛИЗИРАН ПАЗАР

3.1. Пазари на едро

3.1.1. Вътрешен пазар и насърчаване на конкуренцията

Производство на електрическа енергия

Таблица 1. Инсталирани мощности, присъединени към електропреносната мрежа и произведена енергия за 2019 и 2020 г.

Произведена енергия по енергийни източници	Инсталирана мощност в MW		Произведена ел. енергия в MWh		Изменение в %
	2019	2020	2019	2020	
1. АЕЦ	1 893	1 893	15 712 446	15 787 268	0,48%
2. ТЕЦ на лигнитни въглища	3 522	3 585	15 672 009	12 235 473	-21,93%
3. ТЕЦ на черни и кафяви въглища	289	158	193 778	196 545	1,43%
4. ТЕЦ на газ	1 035	1 126	1 477 734	1 568 609	6,15%
5. ВЕЦ в т. ч.	2 867	2 867	2 690 501	2 731 574	1,53%
5.1. ПАВЕЦ производство	1 386	1 386	694 453	820 664	18,17%
5.2. ПАВЕЦ помпи *	932	932	659 688	730 017	10,66%
6. ВЕИ в т. ч.	658	683	1 148 150	1 275 634	11,10%
6.1. Вятърни ЕЦ	358	358	682 436	769 638	12,78%
6.2. Фотоволтаични ЕЦ	275	300	382 960	414 428	8,22%

6.3. ЕЦ на Биомаса	25	25	82 754	91 568	10,65%
Общо: 1+2+3+4+5+6	10 264	10 313	36 894 618	33 795 104	-8,40%

* работата на ПАВЕЦ в помпен режим е потребление на електроенергия и количествата електроенергия по т. 5.2. не участват в сумата по т. 5

Използваните данни за инсталираните мощности, присъединени към преносната мрежа и произведената нетна електрическа енергия през 2019 г. и 2020 г. са предоставени от ЕСО ЕАД. Общо произведената от тези мощности електрическа енергия е 33 795 104 MWh.

При анализ на разликите между произведените количества електрическа енергия на присъединените към електропреносната мрежа централи за 2020 г., в сравнение с 2019 г., се забелязват следните тенденции: спад на производството от ТЕЦ на лигнитни въглища (-21,93%), съответно нарастване на производството на АЕЦ (0,48%), ТЕЦ на черни и кафяви въглища (1,43%), ТЕЦ на газ (6,15%), ВЕЦ (1,53%) и ВЕИ (11,10%).

Таблица 2. Инсталирани мощности, присъединени към електроразпределителните мрежи и произведена енергия за 2020 г.

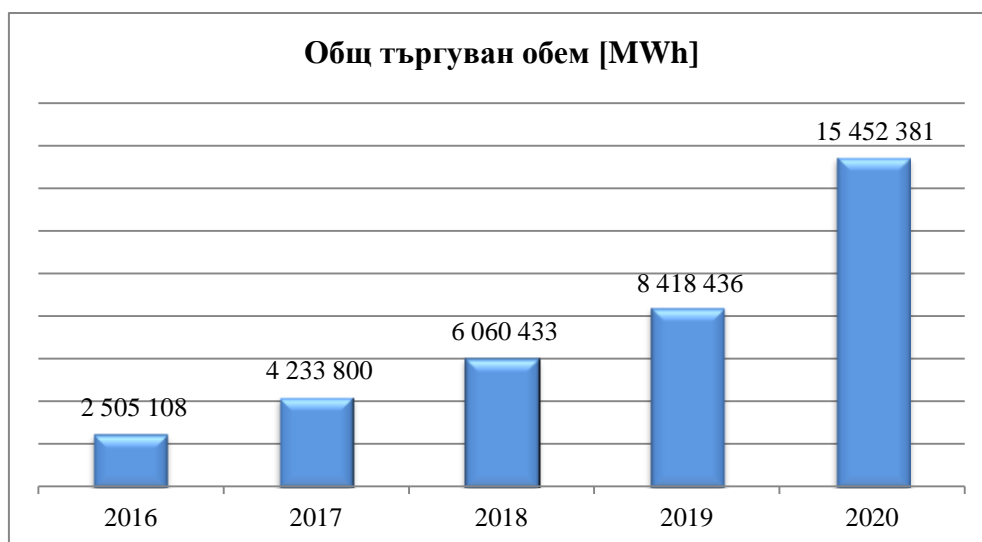
	ЧЕЗ РБ		ЕР Юг		ЕР Север	
	Инст. Мощности	Прозв. Енергия	Инст. Мощности	Прозв. Енергия	Инст. Мощности	Прозв. Енергия
Въглища	26,84	31 073	-	-	0,00	108 060,07
Природен газ		165 527	17,25	56 100,07	20,79	22 714,19
ВЕЦ	224,43	444 597	95,11	174 510,24	14,78	626 387,70
ВяЕЦ	18,57	23 374	48,20	58 695,59	293,35	154 975,05
ФЕЦ	160,58	202 045	538,04	705 245,50	123,84	48 784,55
Други	27,46	60 804	28,62	120 593,25	216,54	960 921,55
Общо	431,04	730 820	709,97	1 059 044,59	648,51	1 791 068,85

Общото количество произведена електрическа енергия в България през 2020 г., разпределена в зависимост от източника на първична енергия и използваната производствена технология, е систематизирано на следващата фигура. Най-голям дял в производството на електрическа енергия имат АЕЦ (42%) и Кондензационни ТЕЦ (31%), следвани от ВЕИ, присъединени към разпределителната мрежа (10%).

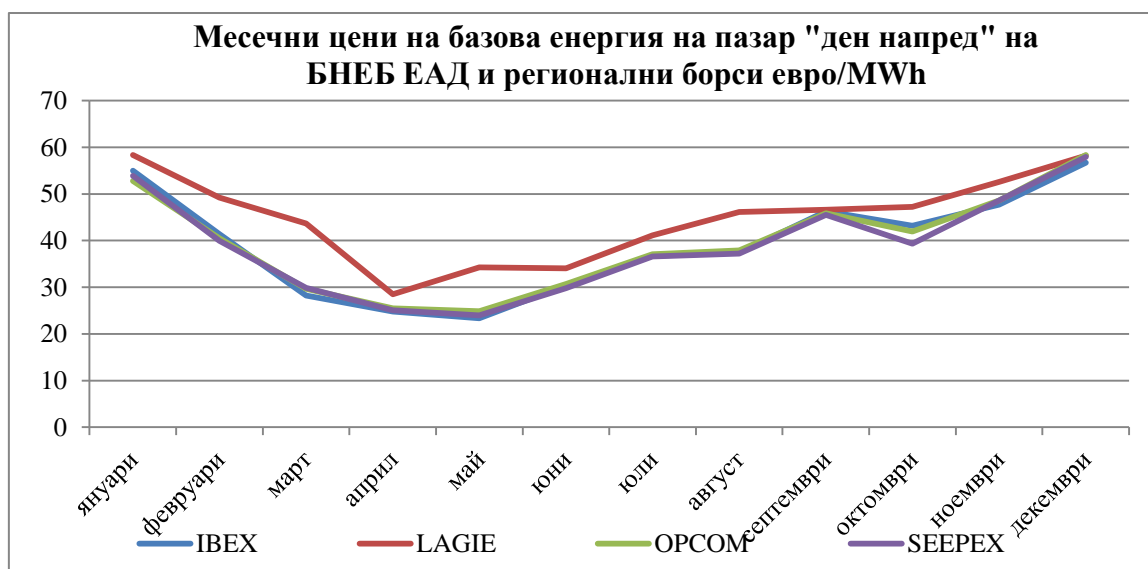

Пазар „ден напред“

През 2020 г. търгуваните обеми базова енергия на пазар „ден напред“ (фиг.2) нарастват с 7 033 945 MWh или с 45,5% спрямо 2019 г. Това е най-големият ръст на обема в абсолютна стойност, като за предишните години нарастването бе с 2 358 003 MWh за 2018 г. спрямо 2017 г. и с 1 826 633 MWh за 2018 г. спрямо 2017 г.

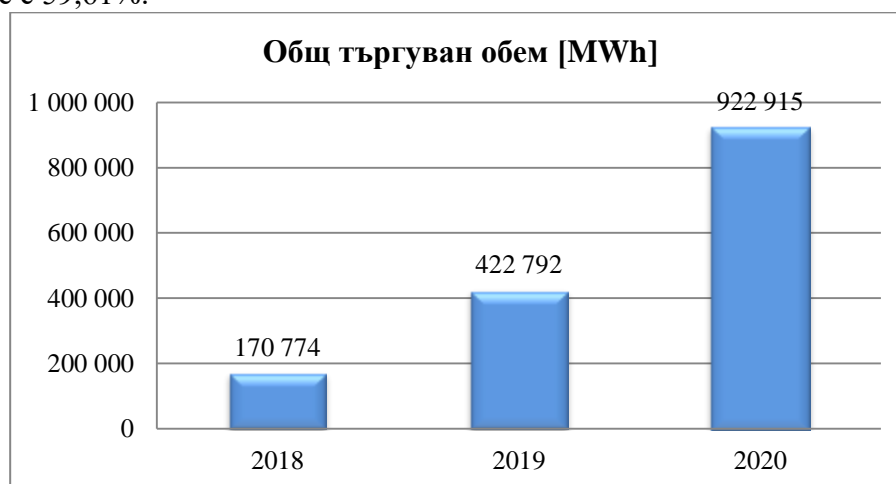
Сравнителен анализ на цените и търгуваните количества на пазар „ден напред“ на БНЕБ ЕАД и на регионалните борси е представен на следващата фигура.

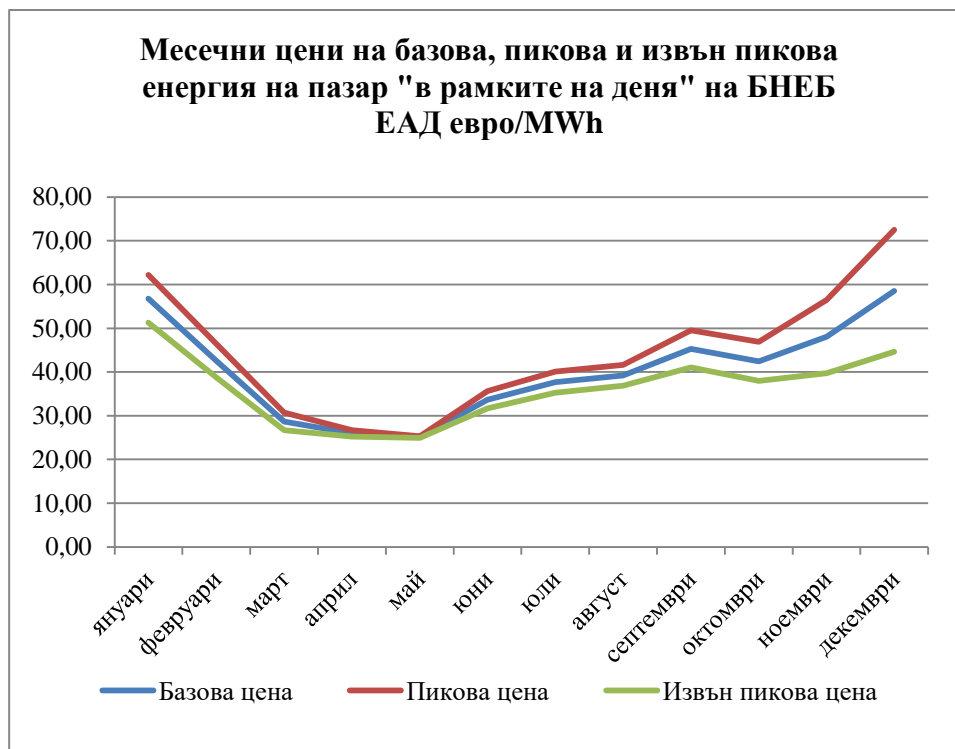
Сравнителният анализ включва средните месечни цени за базов товар евро/MWh на търгувани количества на пазар „ден напред“ за 2020 г. на следните регионални борси: IBEX (България), LAGIE (Гърция), OPCOM (Румъния) и SEEPEx (Сърбия).

Пазар „в рамките на деня“

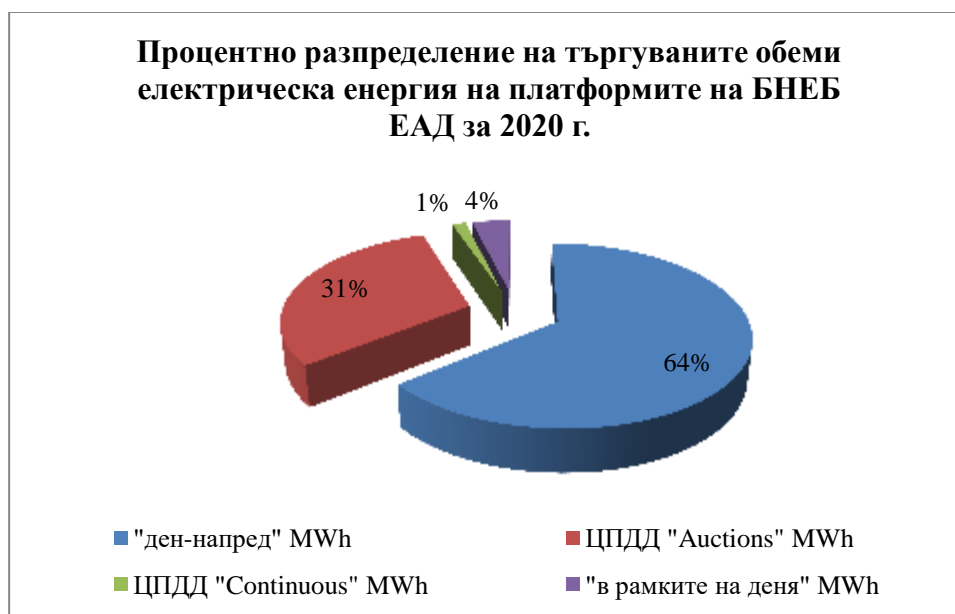
През 2020 г. общия търгуван обем на електрическа енергия на пазара „в рамките на деня“ е 922 915 MWh в сравнение с 422 792 MWh през 2019 г. или увеличение с 54,19%, като за 2019 г. спрямо 2018 г., където количеството е 170 774 MWh и нарастването е с 59,61%.

На графиката по-долу са показани средните месечни цени на базова, пикова и извънпикова енергия, търгувана на пазар „в рамките на деня“ на БНЕБ ЕАД.

Общото количество електрическа енергия, търгувана на платформите на БНЕБ ЕАД за 2020 г. е 24 087 GWh, като на пазар „ден напред“ са 15 452 MWh, за пазар „в рамките на деня“ - 923 GWh, ЦПДД „Auctions“ са 7 377 GWh и за ЦПДД „Continuous“ - 335 GWh. Процентното съотношение на количествата е изобразено на следващата фигура.

3.1.2. Трансгранични въпроси

Проекти за пазарни обединения във времевия сегмент „ден напред“

Проект SDAC (Single Day-Ahead Coupling)

Проектът е създаден за управление и развитие на процедурите и техническата осъществимост на Единния европейски пазар „ден напред“. Проектът за Единния европейски пазар е в съответствие с европейската законодателна рамка, като стартира първоначално в страните от Западна и Централна Европа и е базиран на решението PCR (Price Coupling of Regions) и постепенно се разширява. Основната му цел е оптимизираното и пълноценно използване на енергийните ресурси посредством имплицитна търговия във времевия интервал „ден напред“.

Република България е пълноправен член на SDAC, като се присъединява към MRC (Multi Regional Coupling) в изолиран режим през месец януари 2016 г. и все още не е оперативна страна в проекта по обективни причини, дължащи се на специфичните характеристики на съседните пазарни зони и по-специално, все още неосъщественото сливане на MRC с пазарното обединение 4MMC, от което е част Румъния.

Отчитайки съществената роля, която има пазарната интеграция за търговските участници и потребителите, с цел създаване на максимално добри условия за търговия, ЕСО ЕАД, съвместно с БНЕБ ЕАД, работи усилено за максимално бързото присъединяване на българската пазарна зона към единния европейски пазар „ден напред“. В краткосрочен план се очаква да се реализират пазарни обединения с Република Румъния и Република Гърция посредством следните проекти:

Локален проект за пазарно обединение с румънската пазарна зона

Република Румъния все още е част от 4MMC регионално пазарно обединение между Унгария, Чехия и Словакия, а България е част от европейското пазарно обединение на пазарите „ден напред“ MRC. До стартирането на Междинния проект, в края на 2018 г. (пазарно обединение на границите DE-AT-PL с 4M), което обедини 4MMC към MRC в Единното пазарно обединение „ден напред“ (SDAC), беше невъзможно стартирането на проект за обединение на пазарите на българско-румънска граница поради техническа несъвместимост.

След стартирането на Междинния проект, стана възможно реализирането на такъв проект за пазарно обединение, с хоризонт за въвеждане в реална работа до три месеца след присъединяването на 4MMC към MRC.

Отчитайки същественото значение на локалния проект, участниците в него подписаха необходимите документи, определящи структурата и организацията му и започнаха незабавно активна работа по него. В оперативен порядък, страните одобриха архитектурата на организация на пазарното обединение, както и детайлна пътна карта, която предвиждаше стартиране в реална работа до края на 2020 г.

Продължавайки активната работа по проекта, в началото на месец април 2020 г. страните уведомиха оперативните групи (MRC OPSCOM и SDAC MSD) на централния проект SDAC, за стартирания проект, като подадоха заявка за промяна на съществуващите споразумения, с цел включване на проекта като географско разширение на SDAC. Проектът бе представен официално и на Общото събрание на Управителния комитет на ОПС и НОПЕ за пазарите „ден напред“.

Навременното въвеждане в реална работа на пазарното обединение с румънската пазарна зона е в пряка зависимост от навременното стартиране на Междинния проект (пазарното обединение на границите DE-AT-PL с 4MMC), което бе предвидено за септември 2020 г.

Поради забавяне на тестовите, от част от страните, участващи в Междинния проект, въвеждането на проекта беше отложено за месец май 2021 г., като след ново забавяне, новата дата за стартиране на проекта е обявена за месец юни 2021 г. Няколкото последователни отлагания рефлектираха върху предварително определения срок за стартиране на локалния проект на България и Румъния, като той бе преразгледан и отложен за третото тримесечие на 2021 г.

Проект за пазарно обединение между Република България и Република Гърция

Пазарното обединение на Република България с Република Гърция се осъществява посредством проект IBWT за пазарно обединение на италианските граници.

Република Гърция стартира локален пазар „ден напред“ и „в рамките на деня“, в съответствие с Европейската законодателна рамка на 01 ноември 2020 г. С цел максимално бързото стартиране на проект за пазарно обединение, гръцките и българските преносни и пазарни оператори, подкрепени от националните регулаторни органи, стартираха локален проект, като подадоха заявление за присъединяване на българската пазарна зона чрез граница BG-GR към съществуващата регионална инициатива за пазарно обединение на италианските граници (IBWT – Italian Borders Working Table). През 2018 г. ЕСО ЕАД и БНЕБ ЕАД получиха всички необходими одобрения от регулаторните органи и Управителния комитет на проекта, като подписаха и документите за присъединяване към него и се включиха във всички работни групи, част от него. Страните изготвиха пътна карта с конкретните дейности, съпътстващи пазарното обединение на двете страни и започнаха активна работа по проекта. След успешното стартиране на пазарното обединение на гръцко-италианската граница, на 15 декември 2020 г. се очаква пазарното обединение на българо-гръцка граница да се реализира с хоризонт май 2021 г.

Проект за пазарно обединение с пазарната зона на Северна Македония

След подписания меморандум, под инициатива Западни Балкани 6, през м. април 2018 г., за обединение на пазарите „ден напред“ и последващото провеждане на няколко срещи по проекта, се достигна етап, на който са необходими законодателни промени в нормативната уредба на Северна Македония, които да гарантират организация на пазара в съответствие с Регламент 2015/1222.

През 2020 г. Северна Македония въведе в местното си законодателство необходима минимална законодателна рамка, съобразно Регламент 2015/1222, като през септември 2020, Министерството на енергетиката на Северна Македония назначи македонски пазарен оператор – МЕМО за НОПЕ.

След назначаването на МЕМО, българските и македонските преносни и пазарни оператори възобновиха проекта за пазарна интеграция и започнаха да работят активно по него, с хоризонт за въвеждане в реална работа 2022 г, като междинна стъпка, през 2021 г. се очаква да стартира и локалният пазар „ден напред“.

За организирането на дейностите по проекта за обединение на пазара със Северна Македония, страните стартираха провеждането на регулярни работни срещи, на които се обсъдиха и одобриха пътна карта и организацията на проекта. Бяха подписани Меморандум за сътрудничество между страните, както и съпътстващо Техническо задание. Към настоящия момент се работи в съответствие с дейностите по утвърдената пътна карта на съвместния проект.

Проект за пазарно обединение с пазарната зона на Република Сърбия

През 2018 г. стартираха преговори за тристранно обединение между България-Сърбия и Хърватска. През 2019 г. страните разработиха Анализ на предпоставките и осъществимостта на проекта, който документ беше съгласуван тристранно. Дейностите по проекта продължават, като част от необходимите следващи стъпки са свързани със законодателни промени в нормативната уредба на Република Сърбия, които да гарантират организация на пазара в съответствие с Регламент 2015/1222. Проектът ще продължи след промяна на Договора за създаването на Енергийната общност или посредством въвеждането на временно законодателно решение, което да осигури необходимата законодателна рамка.

Проекти за пазарни обединения във времевия сегмент „в рамките на деня“

• Проект SIDC(XBID)

Единният интегриран пазар „в рамките на деня“ позволява непрекъснатата трансгранична търговия, насърчава конкуренцията и увеличава ликвидността, като позволява по-ефективно използване на ресурсите за производство на електроенергия в Европа.

Проектът е създаден за управление и развитие на процедурите и техническата осъществимост на Единния европейски пазар „в рамките на деня“ (SIDC – Single Intraday Coupling). Основната му цел е създаването на решение за трансгранична имплицитна непрекъсната търговия (едновременно разпределяне на енергия и капацитет) „в рамките на деня“ в Европа. Системата за търговия – XBID позволява трансграничната търговия на електрическа енергия до един час преди реалната доставка, като по време на активната фаза на търговия се осигурява непрекъсната актуализация на активните оферти и наличните капацитети в съответствие със сключените сделки.

Инициативата за европейска трансгранична търговия „в рамките на деня“, проектът XBID, стартира като съвместна инициатива на европейските електроенергийни борси, заедно с операторите на преносни системи от 12 страни от Централна и Западна Европа, с цел създаване на единното пазарно обединение „в рамките на деня“ (SIDC), което да увеличи цялостната ефективност на пазара във времевия сегмент, в съответствие с изискванията на Регламент 2015/1222.

Първоначално проектът включва европейските енергийни борси: EMCO, EPEX SPOT, GME и OMIE и европейските преносни оператори: 50 Hertz, Amprion, APG, BritNed, Creos, Elia, Energinet, Fingrid, National Grid Interconnectors, RTE, Statnett, Svenska Kraftnät, Swissgrid, TenneT BV, TenneT GmbH и TransnetBW. От стартирането на проекта, обхватът е значително разширен, като към момента всички членове на Европейския съюз са част от него, с цел да бъде завършен Европейският целеви модел. За пълното обединение на пазара „в рамките на деня“ са предвидени няколко вълни за пазарна интеграция:

– Първата вълна е в реална работа от юни 2018 г. и включва 14 държави: Австрия, Белгия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Латвия, Литва, Норвегия, Холандия, Португалия, Испания и Швеция;

– Втората вълна е в реална работа от ноември 2019 г., като след успешния ѝ старт към единния пазар се присъедини и България заедно с още шест държави членки: Румъния, Унгария, Хърватска, Словения, Чехия, Полша;

– Третата вълна за пазарна интеграция на пазарите „в рамките на деня“ предстои да бъде въведена в реална работа, като стартът бе първоначално предвиден за първото тримесечие на 2021 г., включвайки италианските граници и българо-гръцката граница, но поради обявено забавяне на част от страните по проекта (гръцките НОПЕ и

ОПС и австрийския ОПС), стартът е отложен за м. май 2021 г. и ще включва границите на Северна Италия. Поради обявено допълнително закъснение в имплементирането на необходимите функционалности в локалната система от страна на гръцкия пазарен оператор (HEnEx), се очаква гръцко-българската и гръцко-италианската граници да стартират по-късно, през четвърто тримесечие на 2021 г. или с четвъртата вълна;

– Четвърта вълна за пазарна интеграция на пазарите „в рамките на деня“ включва Словакия и нейните граници, като стартът в реална работа, по предварителни данни, се очаква да е в четвъртото тримесечие на 2021 г. Предстоят дискусии относно възможното интегриране на гръцките граници в проекта като част от четвъртата вълна. След въвеждането на пазарното обединение на българо-румънска граница във времеви интервал „в рамките на деня“, в реална работа на 19.11.2019 г., посредством локалния проект LIP 15, част от втората вълна за присъединяване към Единния европейски пазар „в рамките на деня“ (SIDC), ЕСО ЕАД вече е оперативна страна по проекта, като участва в Управителния комитет на всички ОПС, както и в общия комитет на пазарното обединение и във всички постоянни и временни работни групи, част от него.

Считано от тази дата, вече регистрираните участници на БНЕБ ЕАД могат да сключват трансгранични сделки с електроенергия до 60 минути преди часа на доставка. С тази стъпка българо-румънската граница стана първата българска граница, на която преносната способност се разпределя за времеви хоризонт „в рамките на деня“, по имплицитен начин, в рамките на обединен европейски пазар.

Локален проект LIP 14

Въвеждането на пазарно обединение на българо-гръцка граница във времеви интервал „в рамките на деня“, чрез локален проект LIP 14, в който ЕСО ЕАД и БНЕБ ЕАД участват, бе първоначално планирано да се осъществи с третата вълна на пазарна интеграция, през първо тримесечие на 2021 г. Поради липса на ресурси от страна на гръцкия номиниран оператор на пазара на електроенергия (НОПЕ) и оператора на преносни системи (ОПС) (HEnEx и IPTO), както и на австрийския ОПС (APG), стартът бе отложен за м. май 2021 г. Като следваща стъпка, поради вътрешно забавяне на определени процеси в Италия, стартът на проекта отново беше отложен, като вероятният нов старт ще е през месец септември 2021 г. Въпреки няколкократното отлагане на началото на проекта, в процеса на работата HEnEx обяви, че няма да може да спазва обявения срок поради забавяне във въвеждането на необходимите функционалности в локалната система за търговия. В резултат на анонсираното от гръцкия пазарен оператор забавяне, гръцко-италианската и гръцко-българската граници бяха изключени от предвидения старт. Провеждат се дискусии, като се очаква стартирането на тези граници да стане през четвърто тримесечие на 2021 г. или евентуално посредством четвъртата вълна на пазарна интеграция (предвидена също за четвърто тримесечие на 2021 г.).

Проекти от общ интерес

Българската електропреносна мрежа е част от обединената преносна мрежа на страните от континентална Европа и развитието ѝ е тясно свързано с развитието на мрежите на съседните страни. За сигурно функциониране на електропреносната мрежа при спазване на посочените по-горе принципи, осигуряване необходимата надеждност на преносната система и устойчивост на генериращите източници в мрежа 400kV на България, ЕСО ЕАД счита, че е необходимо да се изградят следните нови електропроводи: п/ст. „Марица изток“ – п/ст. „Неа Санта“ (Гърция); п/ст. „София запад“ – п/ст. „Ниш“ (Сърбия), втори електропровод; п/ст. „Пловдив“ – п/ст. „Марица

изток“; п/ст. „Марица изток“ – ОРУ ТЕЦ МИЗ; п/ст. „Марица изток“ – п/ст. „Бургас“; п/ст. „Бургас“ – п/ст. „Варна“.

Предвижда се изграждането на втори междусистемен електропровод с Република Сърбия да се осъществи след 2028 г., поради което същият не е отразен в представения за одобрение Десетгодишен план за периода 2019 г. – 2028 г.

Реализиран търговски обмен с електрическа енергия по графици от търговските участници

ОБМЕНИ			
Граница/посока	2019 г.	2020 г.	Изменение
	MWh	MWh	%
България - Румъния	1 451 293	2 097 891	30,82%
Румъния - България	1 278 119	2 970 778	56,98%
България - Сърбия	1 668 926	1 114 212	-49,79%
Сърбия - България	1 039 291	1 831 222	43,25%
България - Македония	2 137 318	2 479 655	13,81%
Македония - България	310 022	561 711	44,81%
България - Гърция	3 748 852	3 432 250	-9,22%
Гърция - България	346 505	302 606	-14,51%
България - Турция	815 189	930 454	12,39%
Турция - България	1 051 963	979 534	-7,39%
Физически обмен с електрическа енергия между българската ЕЕС и ЕЕС на съседни страни			
Граница/посока	2019 г.	2020 г.	Изменение
	MWh	MWh	%
Внос			
Физическа граница - общо	3 044 844	3 706 833	17,86%
в т.ч.			
- Румъния	2 733 101	3 117 571	12,33%
- Сърбия	149 609	242 704	38,36%
- Македония	3 026	6 241	51,52%
- Турция	121 432	325 261	62,67%
- Гърция	37 677	15 057	-150,22%
Износ			
Физическа граница - общо	8 855 239	7 115 361	-24,45%
в т.ч.			
- Румъния	993 242	816 062	-21,71%
- Сърбия	1 391 891	788 610	-76,50%
- Македония	2 266 689	1 939 810	-16,85%
- Турция	1 967 417	1 695 245	-16,06%
- Гърция	2 236 000	1 875 633	-19,21%
Физически обмен с разпределителните дружества *			
	2019 г.	2020 г.	Изменение
	MWh	MWh	%
ЕСО ЕАД и ЧЕЗ Разпределение България АД	9 332 584	9 229 441	-1,12%

ЕСО ЕАД и Електроразпределение Север АД	5 201 164	4 945 238	-5,18%
ЕСО ЕАД и Електроразпределение ЮГ ЕАД	8 205 111	8 041 237	-2,04%
ЕСО ЕАД и Електроразпределение Златни пясъци АД	74 433	36 576	-103,50%
ЕСО ЕАД и ДП НКЖИ	293 872	300 665	2,26%

3.2. Пазари на дребно

От гледна точка на предлагането на електрическа енергия, пазарът на дребно се състои от три групи доставчици:

- доставчик на свободен пазар – търговец/производител/борса, който доставя електрическа енергия на битови и небитови клиенти по цени, определени въз основа на търсенето и предлагането;

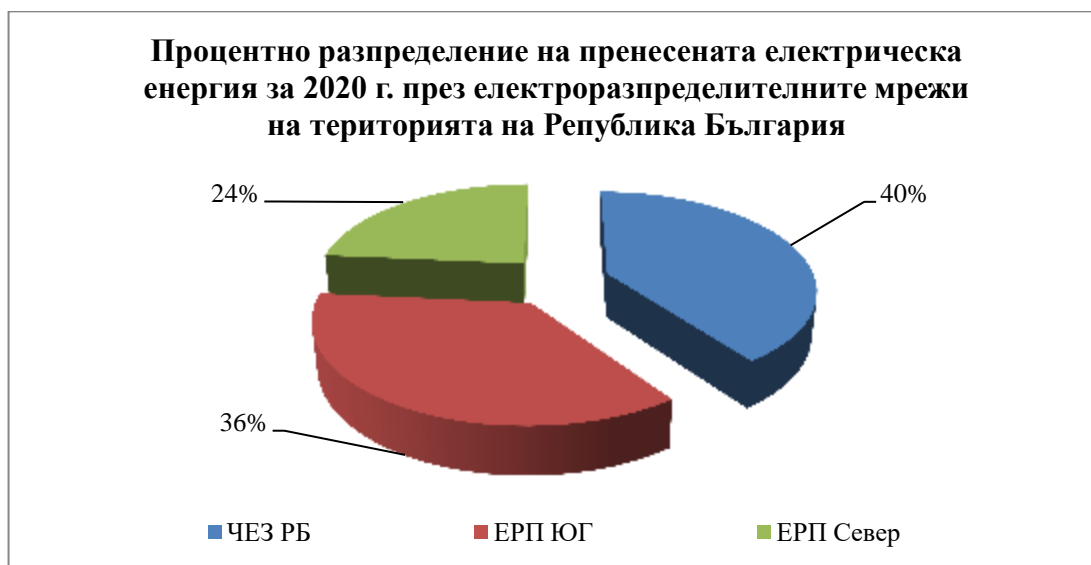
- доставчик от последна инстанция (ДПИ) – доставчик, който гарантира предоставянето на универсална услуга в краен случай, в съответствие с получен лиценз от КЕВР, има задължение да снабдява с електрическа енергия клиенти, които са присъединени към мрежата и не са избрали доставчик на електрическа енергия или когато избраният от тях доставчик не извършва доставка по независещи от клиента причини.

Крайните продажни цени на ДПИ се определят по Методика на КЕВР за определяне на цените на електрическата енергия на доставчик от последна инстанция;

- краен снабдител (КС) на електрическа енергия – снабдява с електрическа енергия по регулирани цени, утвърдени от КЕВР, обекти на битови крайни клиенти.

На пазара за продажба на електрическа енергия на дребно активно оперират три вертикално свързани енергийни компании, действащи на пазара като икономически групи с брандове – Група ЧЕЗ, Група ЕВН и Група ЕНЕРГО-ПРО.

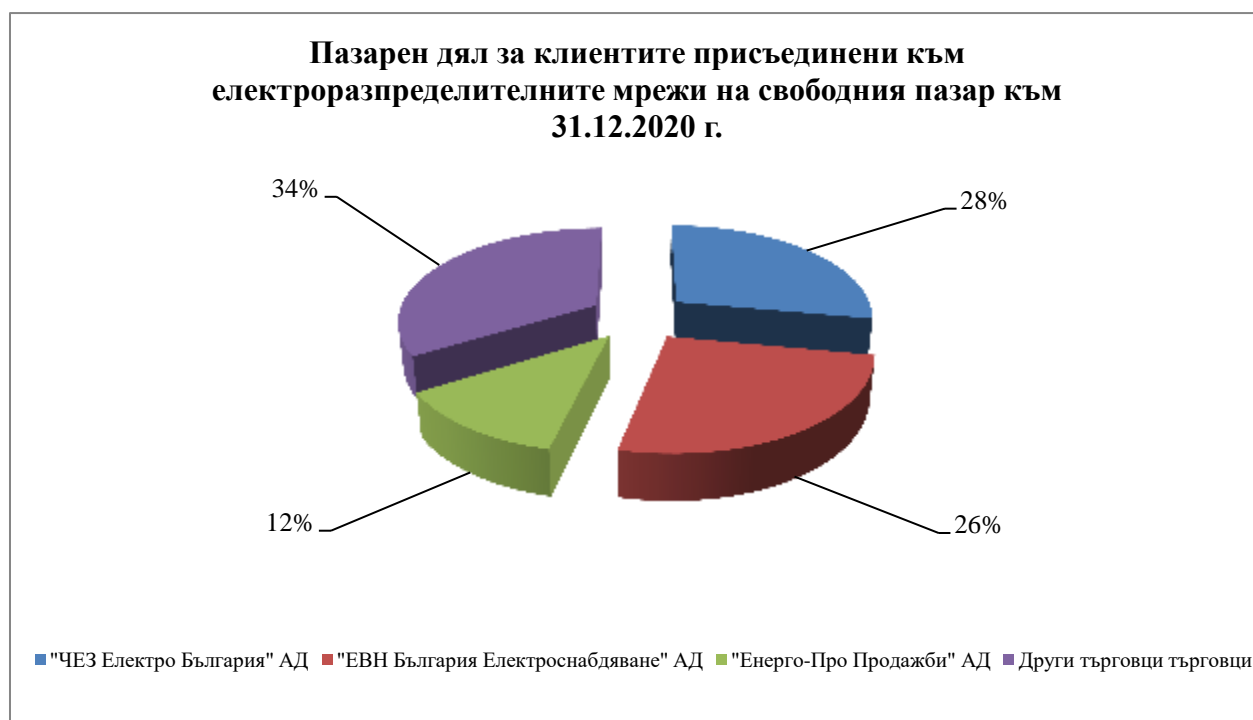
Пазарните дялове на електроразпределителните дружества, като количества електрическа енергия, разпределена през собствените им мрежи, са изчислени въз основа на предоставени отчетни данни от тях за 2020 г. Най-голям дял от пренесената електрическа енергия традиционно е за дружеството „ЧЕЗ Разпределение България“ АД с 40% или 9 396 067 MWh, на второ място „Електроразпределение ЮГ“ ЕАД с 36% или 8 545 693 MWh и на трето „Електроразпределение Север“ АД с 24% или 5 515 228 MWh. Графичното разпределение е показано на фигурата по-долу:

С последните промени в Закона за енергетиката, публикувани в ДВ, бр. 57 от 26.06.2020 г., от 1 октомври 2020 г. всички небитови клиенти, включително и тези, чиито обекти са присъединени към електроразпределителната мрежа на ниво ниско напрежение, трябва да закупуват електрическата енергия за своите нужди по свободно договорени цени.

За осъществяването на възможно най-плавен преход към либерализирания пазар на електроенергия и минимизиране на риска от преустановяване на дейност, поради оставане без захранване, в ЗЕ е предвидена възможност, всеки небитов клиент, присъединен на ниско напрежение, който до 30.09.2020 г. не си е избрал доставчик, да бъде снабдяван от настоящия си краен снабдител, но в качеството му на търговец. В този случай снабдяването ще се извършва чрез сключване на типов договор, който е одобрен от КЕВР и е със срок от 01.10.2020 г. до 30.06.2021 г. съгласно изискванията на ЗЕ.

Във връзка с гореспоменатите приети изменения в ЗЕ, разпределението на клиентите, присъединени към електроразпределителните мрежи, които закупуват електрическата енергия за своите нужди от крайния снабдител, в качеството му на търговец на електрическа енергия на свободния пазар, е 66% от всички клиенти и клиентите, избрали друг търговец на свободния пазар, а останалите 34% са избрали друг търговец на свободния пазар. Пазарните дялове на крайните снабдители са показани на фигурата по-долу:

3.3. Балансиращ пазар

Общият енергиен недостиг за 2020 г. е 524 087 MWh в сравнение с 624 727 MWh за 2019 г., което е намаление приблизително с 19,2%. Общият енергиен излишък за 2020 г. е 899 567 MWh в сравнение с 984 771 MWh за 2019 г., което е намаление приблизително с 9,5%. Процентното съотношение на електрическа енергия недостиг и електрическа енергия излишък за 2020 г. е показано на следващата фигура.

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8, предл. 2 от ЗЕ Комисията определя ежегодно пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия.

С Решение № № Ц-45 от 23.12.2020 г. на КЕВР се определя, считано от 01.01.2021 г., пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия, както следва:

1. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране нагоре в размер на Цпдн + 100 лв., където Цпдн е равна на почасовата цена на пазара „ден напред“ на БНЕБ ЕАД;
2. Пределна цена за сключване на сделки на пазара на балансираща енергия за предоставяне на системна услуга за регулиране надолу в размер на 0,00 (нула) лв./MWh;
3. Пределните цени по т. 1 и т. 2 не се прилагат при сключване на сделки за балансираща енергия, която е закупена/продадена от/на съседни енергийни системи по двустранни споразумения или от регионален балансиращ пазар.

4. КОНТРОЛ

Планови проверки

В съответствие с чл. 3 от Методика за осъществяване на контролните правомощия на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по Закона за енергетиката и Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (Методиката), през м. януари 2020 г. КЕВР прие годишен график за извършване на планови проверки относно спазване на условията на издадените лицензии.

Съгласно приетия график експерти от КЕВР извършиха планови проверки на лицензирани дружества от сферата на електроенергетиката и топлоенергетиката, както следва:

1. Планова проверка на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД за съответствие на направените инвестиции с изискванията на т. 3.1.7 от издадената му Лицензия № Л-135-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. За резултатите от проверката бяха изготвени Констативен протокол (КП) № Е-4 от 02.06.2020 г. и доклад с вх. № Е-Дк-493 от 10.06.2020 г. Докладът на работната група беше приет с протоколно решение по т. 4 от Протокол № 125 от 16.06.2020 г. В хода на проверката не бяха констатирани нарушения на Лицензия № Л-135-07/13.08.2004 г. за

дейността „разпределение на електрическа енергия“. На дружеството не бяха дадени задължителни предписания;

2. Планова проверка на „Електроразпределение Юг“ ЕАД за съответствие на направените инвестиции с изискванията на т. 3.1.7 от издадената му Лицензия № Л-140-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. За резултатите от проверката бяха изготвени КП № Е-3 от 02.06.2020 г. и доклад с вх. № Е-Дк-491 от 10.06.2020 г. Докладът на работната група беше приет с протоколно решение по т. 2 от Протокол № 125 от 16.06.2020 г. В хода на проверката не бяха констатирани нарушения на Лицензия № Л-140-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. На дружеството не бяха дадени задължителни предписания;

3. Планова проверка на „Електроразпределение Север“ АД за съответствие на направените инвестиции с изискванията на т. 3.1.7 от издадената му Лицензия № Л-138-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. За резултатите от проверката бяха изготвени КП № Е-2 от 02.06.2020 г. и доклад с вх. № Е-Дк-492 от 10.06.2020 г. Докладът на работната група беше приет с протоколно решение по т. 3 от Протокол № 125 от 16.06.2020 г. В хода на проверката не бяха констатирани нарушения на Лицензия № Л-138-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. На дружеството не бяха дадени задължителни предписания;

4. Планова проверка на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД за изпълнение на лицензионните условия за извършване на дейността „разпределение на електрическа енергия“. Обхватът на проверката беше свързан с постъпили в дружеството жалби за качеството на доставяната електрическа енергия за периода от 01.10.2019 г. до 31.07.2020 г., предприети мерки и постигнати резултати. За резултатите от проверката бяха изготвени КП № Е-5 от 20.11.2020 г. и доклад с вх. № Е-Дк-1020 от 14.12.2020 г. Докладът на работната група беше приет с протоколно решение по т. 1 от Протокол № 274 от 17.12.2020 г. С оглед на констатираните нарушения бяха предприети действия във връзка с разпоредбата на чл. 77, ал. 2, т. 4 от ЗЕ;

5. Планова проверка на „Електроразпределение Север“ АД за изпълнение на лицензионните условия за извършване на дейността „разпределение на електрическа енергия“. Обхватът на проверката е свързан с: постъпили в дружеството жалби, свързани с отчитане на показанията на средствата за търговско измерване (СТИ), както и срещу начисляване на корекционни сметки в съответствие с изискванията на Правилата за измерване на количествата електрическа енергия (ПИКЕЕ) за периода от 01.01.2019 г. до 30.09.2020 г., предприети мерки и постигнати резултати за намаляване на проблемите, свързани с отчитане на потребената електрическа енергия; изпълнение на дадените от КЕВР задължителни указания по жалби, свързани с отчитане на показанията на СТИ, както и срещу начисляване на корекционни сметки в съответствие с изискванията на ПИКЕЕ. Проверката продължава през 2021 г.;

6. Планова проверка на „Електроразпределение Юг“ ЕАД за изпълнение на лицензионните условия за извършване на дейността „разпределение на електрическа енергия“. Обхватът на проверката е свързан с всички проведени процедури за присъединяване на обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, попадащи в обхвата на чл. 24, т. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници, към електроразпределителната мрежа на „Електроразпределение Юг“ ЕАД, проведени в периода 01.01.2019 г. – 30.06.2020 г. Проверката продължава през 2021 г.

Поради ограниченията, наложени от пандемията и големия брой извънредни проверки (общо 16 бр.), извършени в изпълнение на Преходни и заключителни разпоредби на Закона за допълнение на Закона за енергетиката, по разпореждания на

Върховна административна прокуратура, Софийска районна прокуратура, Омбудсмана на Република България, предвидените планови годишни проверки на „Веолия Енерджи Варна“ ЕАД, „Топлофикация - Плевен“ ЕАД, „Топлофикация - Бургас“ АД и „Топлофикация - Сливен“ ЕАД не бяха извършени.

Извънредни проверки

При наличие на жалби, сигнали или публикации, които засягат въпроси от високо обществено значение, в обхвата на своите правомощия, Комисията извършва извънредни проверки.

През 2020 г. експерти от КЕВР извършиха извънредни проверки на лицензирани дружества от сферата на електроенергетиката и топлоенергетиката, както следва:

1. Извънредна проверка на „Мост Енерджи“ АД по изпълнение условията на лицензия за дейността „търговия с електрическа енергия“, допълнена с права и задължения за дейността на „координатор на стандартна балансираща група“ № Л-355-15/20.04.2011 г. Проверката беше разпоредена на основание на чл. 21, ал. 1, т. 44, чл. 75, ал. 2, т. 1, чл. 76, ал. 1, ал. 4 и ал. 5, чл. 77, ал. 2 и ал. 4, чл. 78, чл. 80 от ЗЕ и чл. 10, ал. 1, т. 6 от Правилника за дейността на КЕВР и на нейната администрация и беше свързана с постъпили в КЕВР жалби срещу „Мост Енерджи“ АД. За резултатите от проверката бяха изготвени КП № Е-1 от 14.05.2020 г. и доклад с вх. № Е-Дк-544 от 24.06.2020 г. КЕВР се е произнесла с Решение № ПАМ - 1 от 30.06.2020 г., съгласно което на „Мост Енерджи“ АД бяха дадени следните задължителни писмени разпореждания: Да предприеме необходимите структурни и/или организационни промени, с които да гарантира спазването на всички нормативно определени срокове при разглеждане, проверка и отговор на подадени жалби, сигнали и предложения; Да изпълни относимите действия за развиване и усъвършенстване на системата за приемане и обработка на жалби на участници, подадени до дружеството и/или до Комисията; В едномесечен срок от получаване на настоящото решение да предостави на Комисията информация и доказателства за предприетите действия по горните точки, вкл. копия на изготвените в тази връзка вътрешни документи (инструкции, работни процеси и др.); Считано от 2021 г., дружеството да изпраща в срок до 31 март на съответната година актуална информация във формата на приложена таблица за всички постъпили жалби и сигнали, получени след датата на настоящото решение;

2. Извънредна проверка на „Електроразпределение Юг“ ЕАД съгласно Разпореждане на Върховна административна прокуратура, с писмо вх. № Е-08-31-8/07.10.2020 г. Проверката беше във връзка с жалби, свързани с качеството на доставяната електрическа енергия, подадени в периода от 01.10.2019 г. до 30.09.2020 г., предприети от дружеството мерки и постигнати резултати. За резултатите от проверката бяха изготвени КП № Е-7 от 07.12.2020 г. и доклад с вх. № Е-Дк-1022 от 14.12.2020 г. Докладът на работната група беше приет с протоколно решение по т. 3 от Протокол № 274 от 17.12.2020 г. С оглед на констатираните нарушения бяха предприети действия във връзка с разпоредбата на чл. 77, ал. 2, т. 4 от ЗЕ;

3. Извънредна проверка на „Електроразпределение Север“ АД съгласно Разпореждане на Върховна административна прокуратура, с писмо вх. № Е-08-31-8/07.10.2020 г. Проверката беше във връзка с жалби, свързани с качеството на доставяната електрическа енергия, подадени в периода от 01.10.2019 г. до 30.09.2020 г., предприети от дружеството мерки и постигнати резултати. За резултатите от проверката бяха изготвени КП № Е-6 от 02.12.2020 г. и доклад с вх. № Е-Дк-102 от 14.12.2020 г. Докладът на работната група беше приет с протоколно решение по т. 2 от

Протокол № 274 от 17.12.2020 г. С оглед на констатираните нарушения бяха предприети действия във връзка с разпоредбата на чл. 77, ал. 2, т. 4 от ЗЕ;

4. Извънредна проверка на „Топлофикация - ВТ“ АД, гр. Велико Търново по изпълнение условията на лицензията за дейността „производство на топлинна енергия“ и лицензията за дейността „пренос на топлинна енергия“. Извършената проверка беше във връзка с възникнали аварии, предизвикали временно спиране на топлоподаването за част от клиентите на „Топлофикация - ВТ“ АД. За резултатите от проверката беше изготвен и връчен КП № Т-1 от 20.01.2020 г., с който на проверяваното дружество бяха дадени задължителни предписания и срок за тяхното изпълнение. Докладът на работната група е приет с протоколно решение по т. 3 от Протокол № 25 от 29.01.2020 г.;

5. Извънредна проверка по документи в „Топлофикация София“ ЕАД за дейността „пренос на топлинна енергия на територията на град София“. Извършената проверка беше във връзка с постъпили в Комисията голям брой сигнали за завишени сметки за топлинна енергия на клиенти на „Топлофикация София“ ЕАД. За резултатите от проверката беше изготвен и връчен КП № Т-2 от 15.05.2020 г., с който на проверяваното дружество бяха дадени задължителни предписания и срок за тяхното изпълнение. Докладът на работната група е приет с протоколно решение по т. 1 от Протокол № 109 от 28.05.2020 г.;

6. Извънредна проверка по документи в „Топлофикация - Перник“ АД за производство на топлинна енергия и електрическа енергия и за пренос на топлинна енергия. Извършената проверка беше във връзка с медийни публикации, свързани с нарушено топлоподаване към клиенти на дружеството. За резултатите от проверката беше изготвен и връчен КП № Т-3 от 29.05.2020 г., с който на проверяваното дружество бяха дадени задължителни предписания и срок за тяхното изпълнение. Докладът на работната група е приет с протоколно решение по т. 4 от Протокол № 123 от 10.06.2020 г. С оглед на констатираните нарушения бяха предприети действия във връзка с разпоредбата на чл. 77, ал. 2, т. 4 от ЗЕ;

7. Извънредна проверка по документи на „Топлофикация София“ ЕАД относно разпореждане на Върховна административна прокуратура, отдел „Надзор за законност“ във връзка с данни, изложени в сигнал на Анжелика Цокова-председател на „ДНЕС“, подаден до Върховна административна прокуратура с цел установяване дали са нарушения на нормативната уредба, издадените на дружеството лицензии за производство на електрическа и топлинна енергия и пренос на топлинна енергия, Общите условия за продажба на топлинна енергия за битови нужди от „Топлофикация София“ ЕАД на клиенти в град София. За резултатите от проверката беше изготвен КП № Т-4 от 15.07.2020 г. Не бяха констатирани нарушения на издадената лицензия. Докладът на работната група е приет с протоколно решение по т. 1 от Протокол № 179 от 13.08.2020 г.;

8. Извънредна проверка на „ЕВН България Топлофикация“ ЕАД за изпълнение на Решение № Ц-24/10.06.2020 г. във връзка със задължение на КЕВР по § 4 на ПРЗ на ЗД на ЗЕ да предостави на Народното събрание подробна информация за възстановените суми по § 2 на същия закон. Изготвен беше КП № Т-11 от 04.11.2020 г. Не бяха констатирани нарушения на издадената лицензия. Докладът на работната група е приет с решение на КЕВР по т. 3 от Протокол № 248 от 25.11.2020 г.;

9. Извънредна проверка на „Топлофикация Русе“ АД за изпълнение на Решение № Ц-24/10.06.2020 г. във връзка със задължение на КЕВР по § 4 на ПРЗ на ЗД на ЗЕ да предостави на Народното събрание подробна информация за възстановените суми по § 2 на същия закон. За резултатите от проверката беше изготвен и връчен КП № Т-8 от 04.11.2020 г., с който на проверяваното дружество бяха дадени задължителни

предписания и срок за тяхното изпълнение. Докладът на работната група е приет с решение на КЕВР по т. 5 от Протокол № 248 от 25.11.2020 г.;

10. Извънредна проверка на „Топлофикация - Плевен“ ЕАД за изпълнение на Решение № Ц-24/10.06.2020 г. във връзка със задължение на КЕВР по § 4 на ПРЗ на ЗД на ЗЕ да предостави на Народното събрание подробна информация за възстановените суми по § 2 на същия закон. За резултатите от проверката беше изготвен и връчен КП № Т-7 от 04.11.2020 г., с който на проверяваното дружество бяха дадени задължителни предписания и срок за тяхното изпълнение. Докладът на работната група е приет с решение на КЕВР по т. 4 от Протокол № 248 от 25.11.2020 г.;

11. Извънредна проверка на „Топлофикация - Бургас“ АД за изпълнение на Решение № Ц-24/10.06.2020 г. във връзка със задължение на КЕВР по § 4 на ПРЗ на ЗД на ЗЕ да предостави на Народното събрание подробна информация за възстановените суми по § 2 на същия закон. За резултатите от проверката беше изготвен и връчен КП № Т-12 от 04.11.2020 г., с който на проверяваното дружество бяха дадени задължителни предписания и срок за тяхното изпълнение. Докладът на работната група е приет с решение на КЕВР по т. 6 от Протокол № 248 от 25.11.2020 г.;

12. Извънредна проверка на „Веолия Енерджи Варна“ ЕАД за изпълнение на Решение № Ц-24/10.06.2020 г. и Решение № Ц-25/24.06.2020 г. във връзка със задължение на КЕВР по § 4 на ПРЗ на ЗД на ЗЕ да предостави на Народното събрание подробна информация за възстановените суми по § 2 на същия закон. За резултатите от проверката беше изготвен и връчен КП № Т-13 от 04.11.2020 г., с който на проверяваното дружество бяха дадени задължителни предписания и срок за тяхното изпълнение. Докладът на работната група е приет с решение на КЕВР по т. 7 от Протокол № 248 от 25.11.2020 г.;

13. Извънредна проверка на „Топлофикация - Враца“ ЕАД за изпълнение на Решение № Ц-24/10.06.2020 г. във връзка със задължение на КЕВР по § 4 на ПРЗ на ЗД на ЗЕ да предостави на Народното събрание подробна информация за възстановените суми по § 2 на същия закон. За резултатите от проверката беше изготвен и връчен КП № Т-5 от 04.11.2020 г., с който на проверяваното дружество бяха дадени задължителни предписания и срок за тяхното изпълнение. Докладът на работната група е приет с решение на КЕВР по т. 8 от Протокол № 248 от 25.11.2020 г.;

14. Извънредна проверка на „Топлофикация - ВТ“ АД за изпълнение на Решение № Ц-25/24.06.2020 г. във връзка със задължение на КЕВР по § 4 на ПРЗ на ЗД на ЗЕ да предостави на Народното събрание подробна информация за възстановените суми по § 2 на същия закон. За резултатите от проверката беше изготвен и връчен КП № Т-10 от 04.11.2020 г., с който на проверяваното дружество бяха дадени задължителни предписания и срок за тяхното изпълнение. Докладът на работната група е приет с решение на КЕВР по т. 9 от Протокол № 248 от 25.11.2020 г.;

15. Извънредна проверка на „Топлофикация - Разград“ АД за изпълнение на Решение № Ц-24/10.06.2020 г. и Решение № Ц-25/24.06.2020 г. във връзка със задължение на КЕВР по § 4 на ПРЗ на ЗД на ЗЕ да предостави на Народното събрание подробна информация за възстановените суми по § 2 на същия закон. За резултатите от проверката беше изготвен и връчен КП № Т-9 от 04.11.2020 г., с който на проверяваното дружество бяха дадени задължителни предписания и срок за тяхното изпълнение. Докладът на работната група е приет с решение на КЕВР по т. 10 от Протокол № 248 от 25.11.2020 г.;

16. Извънредна проверка на „Топлофикация - Перник“ АД за изпълнение на Решение № Ц-24/10.06.2020 г. във връзка със задължение на КЕВР по § 4 на ПРЗ на ЗД на ЗЕ да предостави на Народното събрание подробна информация за възстановените суми по § 2 на същия закон. За резултатите от проверката беше изготвен КП № Т-14 от

04.11.2020 г. Нарушения не бяха констатирани. Докладът на работната група е приет с решение на КЕВР по т. 4 от Протокол № 274 от 17.12.2020 г.;

17. Извънредна проверка на „Топлофикация София“ ЕАД за изпълнение на Решение № Ц-24/10.06.2020 г. и Решение № Ц-25/24.06.2020 г. във връзка със задължение на КЕВР по § 4 на ПРЗ на ЗД на ЗЕ да предостави на Народното събрание подробна информация за възстановените суми по § 2 на същия закон. За резултатите от проверката беше изготвен и връчен КП № Т-6 от 04.11.2020 г., с който на проверяваното дружество бяха дадени задължителни предписания и срок за тяхното изпълнение. Докладът на работната група е приет с решение на КЕВР по т. 2 от Протокол № 248 от 25.11.2020 г.;

18. Извънредна проверка на „Топлофикация София“ ЕАД във връзка с Разпореждане по преписка № 882/2020 г. - II на Върховна административна прокуратура с цел установяване на спазването на нормативните изисквания по прилагането на утвърдените от Комисията цени. Работата по проверката продължава през 2021 г.;

19. Извънредна проверка на „Топлофикация София“ ЕАД във връзка с Постановление по пр. пр. № 42340/2020 г. по описа на Софийска районна прокуратура относно данни, изложени в сигнал на Бойка Колева Дойчева. Работата по проверката продължава през 2021 г.

Извън посочените по-горе извънредни проверки през 2020 г., със заповеди на председателя на КЕВР бяха сформирани работни групи и **извършени две проверки, свързани с постъпили чрез прокуратурата сигнали**, а именно:

- проверка с цел установяване на нарушения на Закона за енергетиката във връзка с упражняване на дейности, подлежащи на лицензиране по постъпило в КЕВР писмо с вх. № Е-08-00-2 от 02.04.2020 г. на Районна прокуратура - гр. Бургас, ТО-Царево относно прокурорска преписка № 989/2019 г. във връзка с недвижим имот - апартамент № Д, 5-23 в хотелски комплекс „Приморско Дел Сол“ в гр. Приморско. Нарушения не бяха констатирани. Докладът на работната група е приет с решение на КЕВР по т. 5 от Протокол № 160 от 16.07.2020 г.;

- по сигнал от Емил Захариев Иванов с вх. № Е-08-31-3 от 14.05.2020 г., подаден чрез Върховна административна прокуратура. Докладът на работната група е приет от КЕВР и е постановено Решение № Ж-454 от 03.07.2020 г.

През отчетната година бяха **завършени и три планови проверки**, започнали през 2019 г.:

- **планова проверка на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД** по документи и на място за изпълнение на условията на Лицензия № Л-135-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. За резултатите от проверката през 2019 г. беше изготвен и връчен КП № Е-17/04.12.2019 г. На дружеството не бяха дадени задължителни предписания. В хода на проверката бяха констатирани нарушения на лицензията и предприети действия във връзка с разпоредбата на чл. 77, ал. 2, т. 4 от ЗЕ. Докладът на работната група е приет с решение на КЕВР по т. 2 от Протокол № 4 от 09.01.2020 г.;

- **планова проверка на „Електроразпределение Север“ АД** по документи и на място за изпълнение на условията на Лицензия № Л-138-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. За резултатите от проверката през 2019 г. беше изготвен и връчен КП № Е-18/11.12.2019 г. На дружеството не бяха дадени задължителни предписания. В хода на проверката бяха констатирани нарушения на лицензията и предприети действия във връзка с разпоредбата на чл. 77, ал. 2, т. 4 от ЗЕ. Изготвен беше доклад с вх. № Е-Дк-68 от 22.01.2020 г., приет с решение на КЕВР по т. 1 от Протокол № 25 от 29.01.2020 г.;

- **планова проверка на „Електроразпределение Юг“ ЕАД** по документи и на място за изпълнение на условията на Лицензия № Л-140-07/13.08.2004 г. за дейността „разпределение на електрическа енергия“. За резултатите от проверката през 2019 г. беше изготвен и връчен КП № Е-19/19.12.2019 г. На дружеството не бяха дадени задължителни предписания. В хода на проверката бяха констатирани нарушения на лицензията и предприети действия във връзка с разпоредбата на чл. 77, ал. 2, т. 4 от ЗЕ. Изготвен беше доклад с вх. № Е-Дк-69 от 22.01.2020 г., приет с решение на КЕВР по т. 2 от Протокол № 25 от 29.01.2020 г.

Текущ и последващ контрол

- Във връзка с упражняване на контрол по изпълнение на лицензионните дейности на дружествата, на основание чл. 52, ал. 2 и 3 и чл. 54 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (Наредба № 3), от всички топлофикационни дружества беше изискана и анализирана информация относно приключване на отоплителен сезон 2019 – 2020 г., както и данни и информация за подготовката за отоплителен сезон 2020 – 2021 г.;

- През годината регулярно беше осъществяван последващ контрол за изпълнение на дадените задължителни предписания от извънредните проверки. Неизпълнение в срок не беше констатирано;

- Във връзка с повишената чувствителност на обществото в условията на пандемичната обстановка, на всички топлопреносни дружества бяха дадени указания да предприемат мерки за допълнително информиране и улесняване на клиентите, с цел да се избегне излишно напрежение;

- Във връзка с настъпили през годината нормативни промени, на всички топлопреносни дружества бяха дадени указания да актуализират вътрешните си документи, включително заявления, договори за присъединяване и др.

ГЛАВА ТРЕТА

ПРИРОДЕН ГАЗ

В газовия сектор стратегическа цел за Република България е запазване на ролята ѝ на страната на държава, осигуряваща трансграничен пренос на природен газ за региона и ЕС. Основните приоритети в сектора и през 2020 г. са обезпечаване сигурността на доставките, осигуряване на ликвиден и конкурентен пазар на природен газ и развитие на газопреносната инфраструктура на страната. Свързването на българския пазар на природен газ с пазарите на природен газ на страните-членки в региона и в Европа ще способства за реализиране на европейската енергийна политика за изграждане на единен взаимосвързан общоевропейски пазар на природен газ.

Пазарът на природен газ в Република България през 2020 г. все още се осигурява от един основен доставчик, но се отчита наличието на алтернативни доставки, което увеличава възможността за избор. Либерализацията на газовия пазар в България зависи и от развитието на газотранспортната инфраструктура. През 2020 г. е изградена нова газова инфраструктура, включваща две точки на свързване със съседни газопреносни системи - IP Странджа 2/Малкочлар (от Република Турция към Република България) и IP Кирево/Зайчар (от Република България към Република Сърбия), а от края на годината започна доставката на природен газ от Азербайджан. На практика, макар и в малка степен, страната ни постигна известна диверсификация на доставките на природен газ, което е стъпка в полза на конкуренцията.

Стъпка в тази посока е и участието на българската държава, представлявана от „Булгартрансгаз“ ЕАД, с 20% в акционерния капитал на гръцката компания „ГАЗТРЕЙД“ АД, която изгражда терминала за втечен природен газ (LNG) до гр. Александруполис, Северна Гърция - един от най-значимите енергийни проекти, реализирани през последните години. Това е доказателство за регионалния профил на проекта и представлява катализатор за интеграцията на газовите пазари в Югоизточна Европа, осигурявайки енергийна ликвидност и разнообразие на източници на природен газ в целия регион. С реализацията на друг голям инфраструктурен проект - междусистемния газопровод IGB, ще се промени енергийната карта в региона и Европа. След като през 2019 г. КЕВР и Регулаторният орган за енергия на Гърция приеха Окончателно съвместно решение, с което е предоставено освобождаване от изискванията на Директива 2009/73/ЕО за достъп на трети страни, регулирани тарифи и отделяне по собственост, през 2020 г. двата национални регулаторни органа приеха Съвместно решение за одобряване на Мрежови и Тарифен кодекс за IGB, чиито разпоредби са в съответствие с Регламент (ЕО) № 715/2009 и Регламент (ЕС) 2017/459.

Ефективната либерализация на газовия пазар в България стартира в края на 2019 г., след като КЕВР прие решения, с които одобри платформа за търговия с природен газ и определи нейния оператор, както и одобри споразумение за изпълнение на програма за освобождаване на природен газ между оператора на платформата за търговия и обществения доставчик. Програмата има за цел да се освободят от обществения доставчик необходимите количества природен газ, предвидени за продажба на организирания борсов пазар на годишна база за периода 2020 г. – 2024 г. в съответствие със споразумение за изпълнение на програма за освобождаване на природен газ, за да се даде възможност на пазара да се развие и да се повиши ликвидността. Със създаването на платформата за търговия с природен газ на „Газов хъб Балкан“ ЕАД и осъществяването на първите сделки по програмата за освобождаване на природен газ на практика започна процесът на демонополизирание на пазара, осигуряване на достатъчно ликвидност и създаване на конкурентна среда за участниците на него.

Търговията на организиран борсов пазар на природен газ през 2020 г. се осъществява успешно. Продължава да нараства броят на регистрираните участници на платформата на „Газов хъб Балкан“ ЕАД, като от 30 участници през януари 2020 г., към края на годината те са се увеличили на 40 – местни компании, както и компании с дейност на европейските пазари. Търгуваните количества все още са ограничени, но са значително по-високи от началото на 2020 г., което показва, че са налице възможности за развитие.

През 2020 г., в изпълнение на Решение на Европейската комисия № С (2018) 258 от 24 май 2018 г. по дело АТ.39816 – Доставка на газ нагоре по веригата в Централна и Източна Европа, и на сключено между ООО „Газпром Експорт“ и „Булгаргаз“ ЕАД Допълнение № 13 от 2 март 2020 г. към Договор № 02-12-13 от 15 ноември 2012 г. за доставка на природен газ, както и на Закон за допълнение на Закона за енергетиката (ЗД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 38 от 2020 г.) общественият доставчик на природен газ възстанови суми по договори за доставка на природен газ, считано от 5 август 2019 г., на крайни снабдителни на природен газ и клиенти, присъединени към газопреносната мрежа, включително на лица, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия. В тази връзка КЕВР прие решения за утвърждаване на цените на природния газ, по които общественият доставчик продава природен газ, за всеки период от 5 август 2019 г. до 31 декември 2019 г. и от 1 януари 2020 г. до 31 март 2020 г., като с решението за всеки от посочените периоди измени и цените, по които крайните снабдителни на природен газ продават на клиенти, присъединени към съответните газоразпределителни мрежи. В изпълнение на § 4 на Преходните и заключителни разпоредби на ЗД на ЗЕ, обн., ДВ, бр. 38 от 2020 г., КЕВР предостави за сведение на Народното събрание подробна информация за възстановените суми.

През 2020 г. със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 57 от 2020 г.) са направени промени в ЗЕ, които предвиждат дейността „търговия с природен газ“ да се извършва въз основа на издадена лицензия, считано от 01.10.2021 г. В тази връзка Комисията прие изменения и допълнения в НЛДЕ и одобри образец на заявление за издаване на лицензия за дейността „търговия с природен газ“.

С предприетите от Комисията стъпки и взетите решения в газовия сектор през 2020 г. КЕВР насърчи конкуренцията на пазара, развитието на процесите на либерализация в сектора и намаляването на цените на природния газ.

1. ЛИЦЕНЗИРАНЕ И РАЗРЕШЕНИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА РАЗПОРЕЖДАНЯ И СДЕЛКИ

Регулирането на дейностите в сектор „Природен газ“ се извършва съгласно ЗЕ и НЛДЕ. Със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 57 от 26.06.2020 г., в обхвата на дейностите, подлежащи на лицензиране от КЕВР е добавена дейността „търговия с природен газ“. В тази връзка и в изпълнение на ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 57 от 26.06.2020 г. КЕВР прие Наредба за изменение и допълнение на НЛДЕ, изм. и доп., ДВ, бр. 111 от 31.12.2020 г., в сила от 31.12.2020 г., с която са допълнени нормите, отнасящи се до лицензирането на дейностите в енергетиката и са регламентирани изискуемите данни и документи с оглед установяване дали определено лице отговаря на изискванията по ЗЕ за издаване на лицензия за търговия с природен газ.

Лицензиране

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 1 от ЗЕ, КЕВР издава, изменя, допълва, продължава

срока, спира, прекратява и отнема лицензии в случаите, предвидени в ЗЕ. В изпълнение на това правомощие Комисията е лицензирала дружествата, които осъществяват дейности, подлежащи на лицензиране в сектор „Природен газ“. Към края на 2020 г. лицензираните дружества в сектора са 26.

„Булгартрансгаз“ ЕАД е титуляр на лицензии за дейностите „пренос на природен газ“ и „съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение“. „Булгаргаз“ ЕАД е титуляр на лицензия за „обществена доставка на природен газ“. Лицензираните дружества за дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ“ са 24, които осъществяват дейност на 35 лицензионни територии. От тях лицензии за повече от една лицензионни територии имат „Овергаз Мрежи“ АД, „Ситигаз България“ АД, „Аресгаз“ ЕАД и „Си Ен Джи Марица“.

Във връзка с подадено от „Костинбродгаз“ ООД заявление с искане за изменение и допълнение на издадените му лицензии с Решение № И2-Л-211 от 11.03.2020 г. КЕВР измени издадените на дружеството Лицензия № Л-211-08 от 03.10.2006 г. за осъществяване на дейността „разпределение на природен газ“ и Лицензия № Л-211-12 от 27.04.2009 г. за осъществяване на дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“, като към лицензионната територия - община Костинброд, присъедини територията на община Сливница. От извършения анализ на заявлението и приложените към него документи, КЕВР установи, че „Костинбродгаз“ ООД ще разполага с технически и финансови възможности, материални и човешки ресурси, и организационна структура за осъществяване на дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ на територията на общините Костинброд и Сливница.

Във връзка с подадено от „Правецгаз 1“ АД заявление на основание чл. 56, ал. 1, т. 1 от ЗЕ и чл. 69, ал. 2, т. 1 и ал. 3 от НЛДЕ с Решение № И2-Л-197 от 17.12.2020 г. КЕВР продължи срока на Лицензия № Л-197-08 от 24.01.2006 г. за осъществяване на дейността „разпределение на природен газ“ и Лицензия № Л-197-12 от 27.04.2009 г. за осъществяване на дейността „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ на „Правецгаз 1“ АД за територията на община Правец с двадесет години, считано от датата на изтичане срока на лицензиите - 24.01.2021 г. От извършения анализ на заявлението и приложените към него документи е установено и КЕВР прие, че дружеството отговаря на изискванията да притежава технически и финансови възможности, материални и човешки ресурси и организационна структура, за да продължи да упражнява дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 79 от 08.10.2019 г., са направени промени в Закона за енергетиката, като в обхвата на дейностите, подлежащи на лицензиране от КЕВР, е добавена дейността „организиране на борсов пазар на природен газ“. Тези промени имат за цел създаване на предпоставки за повишаване на конкуренцията, постигане на ликвидност на организирания борсов пазар на природен газ и са част от мерките за плавно преминаване от пазар по регулирани към пазар по свободно договорени цени и реална либерализация на пазара. В тази връзка през 2020 г. две дружества подадоха заявления за издаване на лицензия за осъществяване на дейността „организиране на борсов пазар на природен газ“ – „Газов хъб Балкан“ ЕАД и „Българска енергийна търговска платформа“ АД, които бяха лицензирани през 2021 г. – Решение № Л-532 от 25.03.2021 г. и Решение № Л-533 от 25.03.2021 г.

Разрешения за извършване на разпореждания и сделки

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 23 от ЗЕ, КЕВР разрешава извършването на разпореждане с имущество, с което се упражнява лицензионна дейност в случаите, предвидени в този закон, както и на други сделки, които водят или могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването вследствие на задължнялост на енергийното предприятие. Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 23а от ЗЕ, КЕВР разрешава сделки по разпореждане с дялове и акции, представляващи повече от 20 на сто от капитала на търговски дружества, които осъществяват лицензионна дейност по пренос и разпределение на електрическа, топлинна енергия или природен газ, с оглед гарантиране сигурността на доставките, защитата на националната сигурност и обществения ред; Комисията се произнася след влизането в сила на всички други необходими разрешения и одобрения, свързани със сделките. КЕВР извършва преценка дали сключването на тези сделки води или може да доведе до нарушаване сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното предприятие, или до нарушаване на съществени условия за осъществяване на лицензионната дейност, включително принципите по чл. 23 от ЗЕ. Преценката се основава на резултатите от извършен анализ на финансово-икономическото състояние на заявителя.

Във връзка с подадено заявление от „Севлиевогаз-2000“ АД с Решение № Р - 313 от 30.06.2020 г. КЕВР разреши на дружеството да сключи договор за банков инвестиционен кредит, договор за учредяване на залог върху движими вещи по реда на Закона за особените залози, договор за учредяване на залог по Закона за договорите за финансово обезпечение и договор за учредяване на залог върху вземане по реда на Закона за особените залози. Решението е взето въз основа на извършен анализ на финансово-икономическото състояние на дружеството, който показва, че при спазване на заложените параметри в представените финансови разчети и прогнози за периода на банковия кредит, вкл. инвестиционен план по години за периода на кредита, очакваните парични потоци на „Севлиевогаз-2000“ АД ще гарантират изпълнение на лицензионните задължения, както и необходимия паричен ресурс за обслужване на плащанията по договора за банков инвестиционен кредит.

Във връзка с подадено заявление от „Булгаргаз“ ЕАД, въз основа на преценка на резултатите от извършен анализ на финансово-икономическото състояние на заявителя, който показва, че „Булгаргаз“ ЕАД ще притежава възможности да генерира достатъчно парични средства и ще разполага с необходимия паричен ресурс за обслужване на задълженията по договорите за банков кредит тип овърдрафт, както и да изпълнява лицензионните си задължения, с Решение № Р-319 от 30.09.2020 г. КЕВР разреши на дружеството да сключи договори за кредит тип овърдрафт.

Във връзка с подадени заявления от „Булгаргаз“ ЕАД КЕВР разреши на дружеството да сключи договор за банков кредит, който включва и условия за издаване на банкова гаранция, както и предоставяне на залог върху парични вземания - Решение № Р-315 от 30.07.2020 г.; анекс към договор за кредит, който включва и условия за издаване на изменение на банкова гаранция за удължаване на срока ѝ, както и предоставяне на залог върху парични вземания - Решение № Р-324 от 23.12.2020 г. Разрешенията са дадени след преценка, която се основава на резултатите от извършени анализи на финансово-икономическото състояние на заявителя, които показват, че „Булгаргаз“ ЕАД ще притежава възможности да генерира достатъчно парични средства и ще разполага с необходимия паричен ресурс за обслужване на задълженията по горесцитираните договори, както и да изпълнява лицензионните си задължения. Сключването на договора за кредит, включващ и условия за издаване на банкова гаранция, е с оглед предоставяне на обезпечение под формата на банкова гаранция от „Булгаргаз“ ЕАД във връзка със сключен договор за покупко-продажба на природен

газ. Сключването на договори за кредит тип овърдрафт е с оглед покриване на оперативни разходи на дружеството. Сключването на анекс към договора за кредит, който предвижда условия за изменение на банкова гаранция за обезпечаване на задължения на „Булгаргаз“ ЕАД и предоставяне на финансово обезпечение със залог върху парични вземания по банкова сметка на „Булгаргаз“ ЕАД, е с оглед предоставяне на обезпечение под формата на банкова гаранция.

Във връзка с подадени заявления от „Овергаз Мрежи“ АД с Решение № Р-323 от 23.12.2020 г. Комисията разреши на дружеството сключването на следните сделки: договор за предоставяне на кредити; договор за особен залог на търговско предприятие; три договора за залог на акции от капитала на „Овергаз Мрежи“ АД; договор за залог по Закона за договорите за финансово обезпечение; два договора за покупко-продажба на акции. Разрешението на посочените сделки е дадено след установяване на условията по чл. 21, ал. 1, т. 23а, изр. 2 от ЗЕ и след извършване на преценка дали сключването им води или може да доведе до нарушаване сигурността на снабдяването, вследствие на задължнялост на енергийното предприятие, респективно до нарушаване на съществени условия за осъществяване на лицензионната дейност, включително принципите по чл. 23 от ЗЕ. Тази преценка се базира на финансово-икономическото състояние на заявителя. За установяване на същото е извършен анализ на одитирания годишен финансов отчет на „Овергаз Мрежи“ АД за 2019 г. и на прогнозния финансов отчет за всеобхватния доход на дружеството за периода 2020 – 2027 г.

Съгласно чл. 53, ал. 5, предложение първо от ЗЕ, Комисията издава разрешение и в случаите на залог или ипотека върху имущество, с което се извършва лицензионна дейност. Във връзка с подадено от „Костинбродгаз“ ООД заявление с Решение № Р - 322 от 19.11.2020 г. КЕВР разреши на дружеството да сключи договор за банков кредит, договор за учредяване на особен залог върху търговско предприятие като съвкупност и с отделно посочени активи и договор за финансово обезпечение чрез залог върху вземания (по сметки). Решението е взето въз основа на извършен анализ на финансово-икономическото състояние на „Костинбродгаз“ ООД, който показва, че при спазване на заложените параметри в представените финансови разчети и прогнози за периода на банковия кредит, вкл. инвестиционен план по години за периода на кредита, очакваните парични потоци на дружеството ще гарантират изпълнение на лицензионните задължения, както и необходимия паричен ресурс за обслужване на плащанията по договора за банков кредит.

Други решения на КЕВР

Съгласно чл. 21, ал. 3, т. 8 от ЗЕ, Комисията одобрява Десетгодишен план за развитие на преносната мрежа, наблюдава и контролира изпълнението му при условията и по реда на НЛДЕ. Операторът на преносна мрежа разработва, консултира с всички заинтересовани страни и предоставя на Комисията ежегодно до 30 април Десетгодишен план за развитие на преносната мрежа. При изготвянето на десетгодишния план, операторът на газопреносна мрежа се съобразява с наличната информация относно предстоящи изменения в производството, доставките, потреблението и обмяна с други държави, с инвестиционните планове за регионални мрежи и мрежи на територията на Европейския съюз, както и с инвестиционните планове за съоръжения за съхранение на природен газ. В изпълнение на посоченото правомощие Комисията ежегодно одобрява Десетгодишен план за развитие на мрежите. През 2020 г. КЕВР прие Решение № ДПРМ-1 от 30.07.2020 г., с което одобри Десетгодишен план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2020 – 2029 г. Очакваният резултат от изпълнението на плана е да се повишат качеството и обемът на предлаганите от „Булгартрансгаз“ ЕАД услуги, свързани с транспортирането

и съхранението на природен газ, в пряка връзка с превръщането на България в значим регионален газов център – хъб, в който се създават технически възможности за вход и изход на потоци природен газ, постъпващи от разнообразни източници и по нови маршрути.

На основание чл. 81е, ал. 2 и ал. 3 във връзка с чл. 81д, ал. 3, ал. 7 и ал. 11, т. 2 от ЗЕ, след преценка дали изискванията за независимост са изпълнени по отношение на лицето, освободено като член на Надзорния съвет на „Булгартрансгаз“ ЕАД, КЕВР прие Решение по Протокол № 188 от 03.09.2020 г., по т. 1, с което не възразява срещу предсрочно освобождаване на член на Надзорния съвет на дружеството.

На основание чл. 117, ал. 8, чл. 138, ал. 3 и чл. 197, ал. 9 от ЗЕ от Комисията е приета Методика за определяне на цените за предоставен достъп на преносно или разпределително предприятие от потребители през собствените им уредби и/или съоръжения до други потребители за целите на преобразуването и преноса на електрическа енергия, на преноса на топлинна енергия и на преноса на природен газ. Съгласно т. 8 от тази методика, за целите на изчисляването на цената за достъп, КЕВР определя коефициенти на обслужване за дейността по сектори – пренос и разпределение на електрическа енергия, пренос на топлинна енергия и разпределение на природен газ. В тази връзка, с Решение по Протокол № 266 от 10.12.2020 г., по т. 1 КЕВР определи коефициентите за обслужване на дейността по сектори – пренос и разпределение на електрическа енергия, пренос на топлинна енергия и разпределение на природен газ, които да се прилагат през 2021 г.

На основание чл. 56, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс във връзка с чл. 13, ал. 8 от ЗЕ, през 2020 г. КЕВР прекрати с Решение № ПП-1 от 13.02.2020 г. административно производство, образувано по заявления от „Примагаз“ АД за издаване на разрешение за извършване на сделки, които водят или могат да доведат до нарушаване сигурността на снабдяването вследствие на задлъжнялост на енергийното предприятие, поради оттеглянето им от страна на заявителя.

На основание чл. 56, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс във връзка с чл. 13, ал. 8 от Закона за енергетиката КЕВР прекрати с Решение № ПП-2 от 01.09.2020 г. административно производство, образувано по подадени от „Булгаргаз“ ЕАД заявления за утвърждаване на цена за месец септември 2020 г., по която общественият доставчик да продава природен газ на крайните снабдители на природен газ и на лицата, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия.

2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ И РЕГУЛИРАНЕ НА ЦЕНИТЕ

Съгласно чл. 30, ал. 1 и ал. 2 от ЗЕ, на регулиране от Комисията подлежат цените, по които общественият доставчик продава природен газ на крайните снабдители на природен газ и на лице, на което е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия; по които крайните снабдители продават природен газ на клиенти, присъединени към съответните газоразпределителни мрежи; за присъединяване към мрежите; за пренос на природен газ през газоразпределителните мрежи; за достъп и съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение. Съгласно чл. 13, ал. 2 от ЗЕ и чл. 13, ал. 7 от НЛДЕ, Комисията одобрява с решение бизнес плановете на лицензираните дружества въз основа на подадени заявления.

Бизнес планове

Съгласно чл. 49, ал. 2, т. 3 и ал. 3 от НЛДЕ, бизнес планът е неразделна част от издадената лицензия и периодично се актуализира, без това да се счита за изменение на

лицензията. Всеки следващ бизнес план лицензиантите представят за одобряване от Комисията със заявление не по-късно от 3 месеца преди изтичането на срока на предходния бизнес план.

В тази връзка газоразпределителни дружества подадоха заявления за одобряване на бизнес планове за нов период. Комисията, след преценка на параметрите, заложи от тях в предложените бизнес планове, прие, че те ще им осигурят необходимите материални и финансови ресурси за изпълнение на лицензионните задължения във връзка с дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ на съответната територия, като одобри бизнес планове на следните дружества:

за периода 2020 – 2022 г.

- „Аресгаз“ ЕАД за територията на община Хисаря – Решение № БП-1 от 15.01.2020 г.;

- „Аресгаз“ ЕАД за територията на община Сопот – Решение № БП-2 от 15.01.2020 г.

за периода 2020 – 2024 г.

- „Добруджа газ“ АД за територията на община Генерал Тошево – Решение № БП-10 от 30.06.2020 г.

за периода 2021 – 2022 г.

- „Аресгаз“ ЕАД за обособена територия „Добруджа“ и общините: Добрич, Тервел, Търговище и Омуртаг – Решение № БП-22 от 09.12.2020 г.;

- „Аресгаз“ ЕАД за обособена територия „Мизия“ и община Бяла Слатина – Решение № БП-23 от 09.12.2020 г.;

- „Аресгаз“ ЕАД за обособена територия „Запад“ – Решение № БП-24 от 09.12.2020 г.

за периода 2021 – 2025 г.

- „Ситигаз България“ ЕАД за територията на общините: Силистра, Алфатар, Тутракан, Дулово, Главиница и Ситово – Решение № БП-20 от 09.12.2020 г.;

- „Костинбродгаз“ ООД за територията на общини Костинброд и Сливница – Решение № БП-21 от 09.12.2020 г.;

- „Правецгаз 1“ АД за територията на община Правец – Решение № БП-25 от 23.12.2020 г.

Изпълнението на параметрите, заложи в инвестиционната и производствената програма в одобрените бизнес планове, ще доведе до увеличение на изградената газоразпределителна мрежа от дружествата, нарастване броя на присъединените клиенти и консумацията на природен газ и ще създаде условия за по-широкото използване на природния газ като енергоносител в производството и бита. Това, от своя страна, ще способства за положителни промени в производствения, обществено-административния и битовия сектор. Развитието на дейността на газоразпределителните дружества и повишаване на качеството на снабдяването с природен газ ще окаже социално-икономическо влияние върху населението чрез подобряване на жизнения стандарт, качеството и културата на бита, намаляване замърсяването на околната среда и подобряване здравето на хората; постигане на висок икономически ефект в стопанския сектор в резултат на газификацията на средни и малки фирми, семейни предприятия и малки цехове, оранжерии и ферми; нарастване на инвестиционния интерес на български и чужди компании и увеличаване на заетостта в резултат на разкриване на нови работни места в лицензираните територии.

На основание чл. 13, ал. 2, т. 1 от ЗЕ, чл. 13, ал. 1 във връзка с чл. 49, ал. 2, т. 3 от НЛДЕ, с Решение № БП-14 от 13.08.2020 г. КЕВР одобри бизнес план на „Булгартрансгаз“ ЕАД за дейността „съхранение на природен газ в съоръжение за

съхранение“ за периода 2020 – 2024 г. Дейността на „Булгартрансгаз“ ЕАД по съхранение на природен газ обхваща веригата от изграждане на съоръжения за съхранение, тяхната поддръжка и експлоатация до осигуряване на качествени услуги по съхранението на природен газ.

На основание чл. 13, ал. 2, т. 1 от ЗЕ, чл. 32, ал. 1, т. 1 и ал. 3 от Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД във връзка с чл. 13, ал. 1 и ал. 3 от НЛДЕ с Решение № БП-16 от 02.10.2020 г. КЕВР одобри бизнес план за развитие на дейността „пренос на природен газ“ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД, за периода 2020 – 2024 г. Дейността на „Булгартрансгаз“ ЕАД по пренос на природен газ обхваща веригата от изграждане на преносните мрежи, тяхната поддръжка и експлоатация до осигуряване на качествени услуги по преноса на природен газ за клиенти и ползватели на преносната система.

Регулиране на цените

Регулирането на цените на природния газ се извършва съгласно ЗЕ и НРЦПГ.

Съгласно чл. 30, ал. 1, т. 8, т. 11, т. 12 от ЗЕ, цените по които крайните снабдителите продават природен газ на клиенти, присъединени към съответните газоразпределителни мрежи, цените за присъединяване към мрежите и цените за достъп и пренос на природен газ през ГРМ, подлежат на регулиране от Комисията. В изпълнение правомощията си по ценово регулиране, през 2020 г. КЕВР прие решения за утвърждаване на цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени за продажба на природен газ от краен снабдител и цени за присъединяване на клиенти към газоразпределителната мрежа на съответната територия на седем газоразпределителни дружества.

Енергийните предприятия подават заявления за утвърждаване на цени не по-късно от три месеца преди изтичането на стария ценови период. В тази връзка ГРД подадоха заявления за утвърждаване на цени за нов регулаторен период.

След анализ на представените в заявленията данни и подкрепящите ги обосновки, който показва, че предложените за утвърждаване цени ще дадат възможност на дружествата да реализират заложените инвестиционна и производствена програми в одобрените им бизнес планове, КЕВР утвърди цени за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа, цени за продажба на природен газ от краен снабдител и цени за присъединяване на клиенти към газоразпределителната мрежа на следните газоразпределителни дружества:

за регулаторен период от 2020 до 2024 г.:

- „Кнежа газ“ ООД за територията на община Кнежа – Решение № Ц – 2 от 09.01.2020 г.;

- „Неврокоп-газ“ АД за територията на община Гоце Делчев – Ц – 3 от 09.01.2020 г.;

- „Севлиевогаз-2000“ АД за територията на община Севлиево – Решение № Ц – 4 от 30.01.2020 г.;

- „Овергаз Мрежи“ АД за следните лицензирани територии: Столична община (в т.ч. СОР Банкя) и община Божурище, „Изток“, „Запад“, „Север“ и „Юг“ – Решение № Ц – 5 от 30.01.2020 г.;

- „Добруджа газ“ АД за територията на община Генерал Тошево – Решение № Ц – 32 от 30.07.2020 г.

за регулаторен период от 2020 до 2022 г.

- „Аресгаз“ ЕАД за територията на община Хисаря – Решение № Ц – 7 от 13.02.2020 г.;

- „Аресгаз“ ЕАД за територията на община Сопот – Решение № Ц – 8 от 13.02.2020 г.

за регулаторен период 2021 – 2025 г.

- „Ситигаз България“ ЕАД за територията на общините Силистра, Алфатар, Тутракан, Дулово, Главиница и Ситово – Решение № Ц – 2 от 07.01.2021 г.;

- „Костинбродгаз“ ООД за територията на общините Костинброд и Сливница – Решение № Ц – 3 от 07.01.2021 г.;

- „Правецгаз 1“ АД за територията на община Правец – Решение № Ц – 8 от 27.01.2021 г.

за регулаторен период от 2021 до 2022 г.

- „Аресгаз“ ЕАД за обособена територия „Добруджа“ и общините Добрич, Тервел, Омуртаг и Търговище – Решение № Ц – 4 от 07.01.2021 г.;

- „Аресгаз“ ЕАД за обособена територия „Мизия“ и община Бяла Слатина – Решение № Ц – 5 от 07.01.2021 г.;

- „Аресгаз“ ЕАД за обособена територия „Запад“ – Решение № Ц – 6 от 07.01.2021 г.

С Решение № Ц – 9 от 13.02.2020 г. КЕВР отказа на „Аресгаз“ ЕАД да утвърди изменение на необходимите годишни приходи, съответно цените за пренос на природен газ през газоразпределителната мрежа и цените за продажба на природен газ от краен снабдител, за обособена територия „Добруджа“ и общините Добрич, Тервел, Търговище и Омуртаг, за ценовия период от 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г., чрез годишна корекция със стойността на разликата между прогнозираните и отчетените инвестиции. С оглед спазване на общия принцип по чл. 23, т. 4 от ЗЕ за осигуряване на баланс между интересите на енергийните предприятия и клиентите, КЕВР е счела, че не е икономически обосновано утвърдените необходими приходи и цени на дружеството да бъдат коригирани със стойността на произпълнени инвестиции.

При изпълнение на регулаторните си правомощия за ценово регулиране Комисията се ръководи от принципите по чл. 23 и чл. 31 от ЗЕ. Съгласно чл. 3, ал. 2, т. 2 от НРЦПГ, при прилагане на метода за регулиране на цените „горна граница на цени“, който се прилага за газоразпределителните дружества, регулаторният период е с продължителност от 2 до 5 години. Регулаторният период на цените на ГРД дава възможност за избягване на големи флукутации на цените през годините и предвидимост за крайните клиенти на дружествата.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 79 от 08.10.2019 г., са направени промени в ЗЕ, като от субектите, които ще купуват природен газ от обществения доставчик по регулирани цени, отпадат клиентите, присъединени към газопреносната мрежа, с изключение на лицата, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия. Съгласно § 32 от ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 79 от 08.10.2019 г., в срок до 31 декември 2019 г. КЕВР провежда процедура за утвърждаване на цената, по която общественият доставчик продава природен газ от 1 януари 2020 г. Предвид горното, след проведена процедура, с Решение № Ц-1 от 01.01.2020 г. Комисията утвърди на „Булгаргаз“ ЕАД цена на природния газ за I-во тримесечие на 2020 г., по която общественият доставчик продава природен газ на крайните снабдител на природен газ и на лица, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия.

Съгласно § 2, ал. 1, т. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за допълнение на ЗЕ, ПЗР на ЗД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 38 от 2020 г., общественият доставчик на природен газ в изпълнение на Решение на Европейската комисия № С (2018) 258 от

24 май 2018 г. по дело АТ.39816 – Доставки на газ нагоре по веригата в Централна и Източна Европа, и на сключено Допълнение № 13 от 2 март 2020 г. към Договор № 02-12-13 от 15 ноември 2012 г. между ООО „Газпром Экспорт“ и „Булгаргаз“ ЕАД, за доставка на природен газ, възстановява суми по договори за доставка на природен газ за периода от 5 август 2019 г. до 31 декември 2019 г. – на крайни снабдители на природен газ и клиенти, присъединени към газопреносната мрежа, включително на лица, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия и за периода от 1 януари 2020 г. до 31 март 2020 г. – на крайни снабдители на природен газ и на лица, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия.

Според цитираното Допълнение към Договора за доставка на природен газ между ООО „Газпром Экспорт“ и „Булгаргаз“ ЕАД, считано от 05 август 2019 г., цената на природния газ се изчислява всеки месец и се образува по хибридна ценообразуваща формула. В тази връзка беше изменена разпоредбата на чл. 30, ал. 1, т. 7 от ЗЕ, доп. - ДВ, бр. 38 от 2020 г., в сила от 24.04.2020 г.

В изпълнение на § 2, ал. 2 от ПЗР на ЗД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 38 от 2020 г. КЕВР прие решения за утвърждаване на цените на природния газ, по които общественият доставчик продава природен газ за периода 5 август 2019 г. – 31 март 2020 г., въз основа на подадени заявления от обществения доставчик на природен газ, както следва:

- Решение № Ц – 15 от 08.05.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за периода 5 август 2019 г. – 31 август 2019 г.;

- Решение № Ц – 16 от 08.05.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за периода 1 септември 2019 г. – 30 септември 2019 г.;

- Решение № Ц – 17 от 13.05.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за периода 1 октомври 2019 г. – 31 октомври 2019 г.;

- Решение № Ц – 18 от 13.05.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за периода 1 ноември 2019 г. – 30 ноември 2019 г.;

- Решение № Ц – 19 от 13.05.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за периода 1 декември 2019 г. – 31 декември 2019 г.;

- Решение № Ц – 20 от 20.05.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за периода 1 януари 2020 г. – 31 януари 2020 г.;

- Решение № Ц – 21 от 20.05.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за периода 1 февруари 2020 г. – 29 февруари 2020 г.;

- Решение № Ц – 22 от 20.05.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за периода 1 март 2020 г. – 31 март 2020 г.

С цитираните решения КЕВР измени и цените, по които крайните снабдители на природен газ продават на клиенти, присъединени към съответните газоразпределителни мрежи, в съответствие с цената на обществения доставчик, по която продава природен газ, утвърдена с това решение, при спазване на § 2, ал. 4 и ал. 5 от ПЗР на ЗД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 38 от 2020 г.

В изпълнение на чл. 30, ал. 1, т. 7, изр. второ от ЗЕ „Булгаргаз“ ЕАД подаде заявления за утвърждаване на цената на природния газ за всеки месец на 2020 г., считано от месец април 2020 г. В тази връзка КЕВР прие следните решения:

- Решение № Ц – 10 от 01.04.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец април на 2020 г.;

- Решение № Ц – 13 от 01.05.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец май на 2020 г.;

- Решение № Ц – 23 от 01.06.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец юни на 2020 г.;

- Решение № Ц – 26 от 01.07.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец юли на 2020 г.;

- Решение № Ц – 33 от 01.08.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец август на 2020 г.;

- Решение № Ц – 36 от 16.09.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец септември на 2020 г.;

- Решение № Ц – 37 от 01.10.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец октомври на 2020 г.;

- Решение № Ц – 38 от 01.11.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец ноември на 2020 г.;

- Решение № Ц – 41 от 01.12.2020 г. на КЕВР за утвърждаване на „Булгаргаз“ ЕАД на цена за месец декември на 2020 г.

Съгласно § 4 от ПЗР на ЗД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 38 от 2020 г., в срок до 31 октомври 2020 г. Комисията представя на Народното събрание за сведение подробна информация за възстановените суми по § 2. В изпълнение на посоченото задължение с решение по Протокол № 225 от 29.10.2020 г. КЕВР прие доклад относно предоставяне на информация съгласно § 4 от ПЗР на ЗД на ЗЕ, обн., ДВ, бр. 38 от 2020 г. В законоустановения срок КЕВР представи на Народното събрание подробна информация за възстановените суми от обществения доставчик и от крайните снабдителите на природен газ.

На основание чл. 30, ал. 1, т. 14 от ЗЕ, с Решение № Ц – 34 от 13.08.2020 г., КЕВР утвърди на „Булгартрансгаз“ ЕАД, считано от 15.04.2021 г., цени за достъп и съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение. Цените за достъп и съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение са образувани въз основа на необходимите приходи за търговско съхранение на природен газ и са изчислени в съответствие с нормативната уредба. Предлагането на различни капацитетни продукти за съхранение от „Булгартрансгаз“ ЕАД ще даде възможност на ползвателите да прецизират и оптимизират своето портфолио.

Достъп и пренос по газопреносната система

КЕВР наблюдава степента и ефективността на отваряне на пазара и конкуренцията, като следи за свързването с енергийните пазари на други държави, а при изпълнение на регулаторните си правомощия се ръководи от следните основни принципи: развиване на конкурентни и добре функциониращи регионални пазари в рамките на Европейския съюз; предотвратяване и недопускане на ограничаване или нарушаване конкуренцията на енергийния пазар; създаване на стимули за развитието на конкурентен пазар за дейности в енергетиката, където има условия за това; създаване на стимули за ефективно развитие на сигурни, надеждни и ефикасни мрежи в съответствие с интересите на клиентите. Комисията извършва контрол за развиването на газовите мрежи в полза на всички участници, което гарантира достатъчен и разполагаме за всички капацитет, следи за недопускане ограничаването и нарушаването на конкуренцията на пазара и за ефективното му функциониране.

КЕВР осъществява наблюдение върху сигурността на снабдяването, като следи за баланс между търсенето и предлагането на природен газ на националния пазар, нивото на очакваното бъдещо потребление и предвижданите допълнителни капацитети, които са в процес на планиране или изграждане, и качеството и нивото на поддържане на мрежите и преодоляване на дефицита на доставчици или търговци.

Операторът на газопреносна мрежа осигурява достатъчен трансграничен капацитет с оглед интегриране на европейската газопреносна инфраструктура при удовлетворяване на всички икономически разумни и технически осъществими искания за капацитет и с оглед спазване на изискванията за сигурност на доставките на газ, като

планира инвестициите си, за да осигури дълготрайния капацитет на мрежата, да покрива в разумни граници търсенето и да гарантира сигурността на доставките.

Във връзка с проведена от „Булгартрансгаз“ ЕАД консултация съгласно Регламент (ЕС) 2017/460, с решение по Протокол № 182 от 18.08.2020 г., т. 2 КЕВР прие изменения и допълнения на Методиката за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД с оглед прецизиране и допълване на нормите, въз основа на които се образуват цените за достъп и пренос на природен газ през газопреносната система.

В изпълнение на чл. 28, ал. 1 от Регламент (ЕС) 2017/460, КЕВР проведе консултация с националните регулаторни органи на всички директно свързани държави членки, а именно - Регулаторния орган за енергия на Гърция RAЕ и Румънския енергиен регулатор ANRE, както и със съответните заинтересовани страни и прие с Решение № К – 1 от 10.09.2020 г., с което утвърди на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 1 октомври 2020 г. – 30 септември 2021 г. множители, използвани за образуването на цени за краткосрочни продукти, сезонни коефициенти по месеци и отстъпки от тарифите за резервиране на капацитет на входна и изходна точка от/към съоръжение за съхранение на природен газ, както и отстъпки при резервиране на прекъсваеми капацитетни продукти за характерни точки на газопреносната система.

С Решение № НГП-1 от 02.10.2020 г. на основание чл. 30, ал. 1, т. 12 от ЗЕ КЕВР утвърди на „Булгартрансгаз“ ЕАД необходими годишни приходи за първата година от регулаторен период 2020 – 2024 г. Със същото решение Комисията утвърди на оператора на газопреносна мрежа съотношение за разпределението на необходимите приходи от цена за достъп и от цена за пренос: 85% от цена за достъп на 15% от цена за пренос и съотношение на разпределение на необходимите приходи, покривани от цената за достъп по входни и изходни точки/зони: 50% от входните точки/зони на 50% от изходните точки/зони, както и одобри входни и изходни точки, за които се определят цените за достъп и пренос, за периода 1 октомври 2020 г. – 30 септември 2021 г.

Съгласно чл. 21 от Методиката за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД, тарифната структура на цените за достъп и пренос на природен газ през газопреносната система се определя от оператора. В съответствие с Решение № НГП-1 от 01.08.2017 г. и Решение № НГП-1 от 02.10.2020 г. на КЕВР, „Булгартрансгаз“ ЕАД е определило цени за достъп и пренос през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД, съответно за газова година 01.10.2019 г. – 30.09.2020 г. и за газова година 01.10.2020 г. – 30.09.2021 г.

През 2020 г. дирекция „Природен газ“ участва активно чрез свои експерти в редица международни форуми, работни срещи, дискусии и семинари, организирани от ACER, Съвета на европейските енергийни регулатори (CEER), Генерална дирекция „Енергетика“ на Европейската комисия, Регионалната асоциация на енергийните регулатори (ERRA), където бяха представени актуални данни за пазара на природен газ и информация за дейността на КЕВР относно сектор „Природен газ“, както и бяха изнесени презентации. Във връзка с членството на КЕВР в ACER и CEER, експерти от дирекцията участваха в срещи на работната група за природен газ на ACER (AGWG) и на работната група за природен газ на CEER (CGWG), както и в работните срещи по Газовата регионална инициатива към ACER и на групата за природен газ на ERRA.

3. ПАЗАР НА ПРИРОДЕН ГАЗ

3.1. ПАЗАР НА ЕДРО

През 2019 г. и 2020 г. в ЗЕ бяха направени изменения и допълнения с цел насърчаване на конкуренцията на пазара, развитието на процесите на либерализация в сектора и намаляването на цените на природния газ. Сделките с природен газ се извършват вече и на организиран борсов пазар на природен газ. Сделките с природен газ, освен доставка, пренос по газопреносна и газоразпределителни мрежи и съхранение на природен газ, са и сделки по прехвърляне собствеността на природния газ с цел балансиране и търговия на физическа точка или виртуална търговска точка на газопреносните мрежи. Към страните по сделките с природен газ са добавени участник, формиращ пазара, и доставчици на ликвидност. Операторът на организиран борсов пазар на природен газ осигурява платформа за търговия на сделките с природен газ между страните по тях и може да е страна по сделки с природен газ. Добивните предприятия, търговците на природен газ, крайните снабдител с природен газ, операторите на газопреносни мрежи, операторите на съоръжения за съхранение на природен газ, операторите на съоръжения за втечен природен газ, клиентите, присъединени към газопреносна мрежа, участниците, формиращи пазара, и доставчиците на ликвидност сключват сделки с природен газ при свободно договорени цени. Общественият доставчик сключва сделки с природен газ по свободно договорени цени в качеството му на доставчик на ликвидност, търговец на природен газ и участник, формиращ пазара. Сделките при свободно договорени цени с краткосрочни стандартизирани продукти и с продукти с период на доставка, по-малък или равен на една година, се сключват на организиран борсов пазар на природен газ, добивните предприятия предлагат не по-малко от 15 на сто от добития от тях природен газ в страната на организирания борсов пазар на природен газ. От 1 януари 2025 г. тези сделки, с изключение на краткосрочните стандартизирани продукти, може да се извършват и извън организирания борсов пазар на природен газ. Операторите на газопреносна мрежа и операторите на съоръжения за съхранение на природен газ закупуват природния газ за собствени нужди, включително за технологични нужди и за балансиране, на организирания борсов пазар на природен газ.

Договорите за природен газ се сключват при регулирани от КЕВР цени за услуги от обществен интерес по преноса, разпределението и доставката на природен газ и извън тези случаи – при свободно договаряни между страните цени. Цените на природния газ не подлежат на регулиране от Комисията при установяване от нея наличието на конкуренция, която създава предпоставки за свободното им договаряне при пазарни условия.

Основни участници на пазара на природен газ в Република България

- „Булгартрансгаз” ЕАД – комбиниран оператор, осъществяващ дейностите „пренос на природен газ“ и „съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение“;

- „Булгаргаз” ЕАД – обществен доставчик на природен газ в България, осигуряващ доставката на природен газ на крайните снабдител с природен газ и на лица, на които е издадена лицензия за производство и пренос на топлинна енергия при регулирани от КЕВР цени;

- **Търговци на природен газ** – сключват сделки за доставка на природен газ с обществения доставчик, крайни снабдител, клиенти, други търговци на природен газ, добивни предприятия, предприятия за съхранение на природен газ и с оператори на газопреносни и газоразпределителни мрежи. Със Закона за изменение и допълнение на

ЗЕ, обн. ДВ, бр. 57 от 2020 г., са направени промени в ЗЕ, които предвиждат дейността „търговия с природен газ“ да се извършва въз основа на издадена лицензия по чл. 39, ал. 1, т. 5 от ЗЕ, считано от 01.10.2021 г.;

- **Газоразпределителни дружества** – осъществяват дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“ и доставят природен газ до клиенти, присъединени към газоразпределителните мрежи на съответните лицензирани територии;

- **Небитови клиенти** на природен газ, присъединени към газопреносната мрежа;

- **Участници, формиращи пазара** – лица, които имат сключено споразумение с оператора на борсовия пазар на природен газ за търсене и предлагане на количества природен газ с цел осигуряване на ликвидност на борсовия пазар на природен газ и за формиране на ценови сигнали;

- **Доставчици на ликвидност** – лица, които имат сключено споразумение с оператора на борсовия пазар на природен газ за търсене и предлагане на количества природен газ с цел осигуряване на ликвидност на борсовия пазар на природен газ.

Съгласно ЗЕ, операторът на газопреносната мрежа е длъжен да извършва разширение и реконструкция на газопреносната мрежа във връзка с присъединяването на обекти на газоразпределителните мрежи, добивните предприятия, съоръжения за съхранение на природен газ, съоръжения за втечен природен газ и обекти за производство на газ от възобновяеми източници, както и на небитови клиенти на природен газ.

Общата дължина на газопреносната мрежа на „Булгартрансгаз“ ЕАД към края на 2020 г. е 3276 км, в т.ч. изградена мрежа през 2020 г. – 476 км. През 2020 г. е изградена и компресорна станция „Расово“.

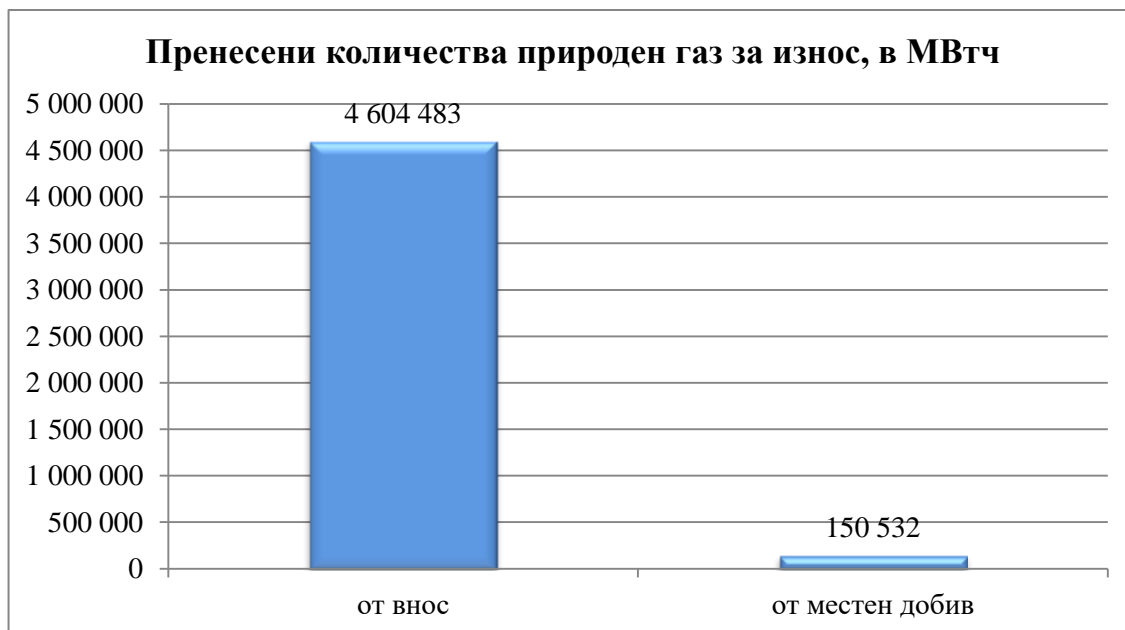
Структурата на ползвателите на газопреносната мрежа, осъществили пренос през 2020 г., е следната:

- обществен доставчик;
- трима крайни снабдители;
- шест небитови клиенти;
- тридесет търговци на природен газ.

През 2020 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД е пренесло 36 092 096 MWh природен газ от внос и местен добив, в т. ч. за крайни клиенти на територията на страната и за износ извън територията на Република България.

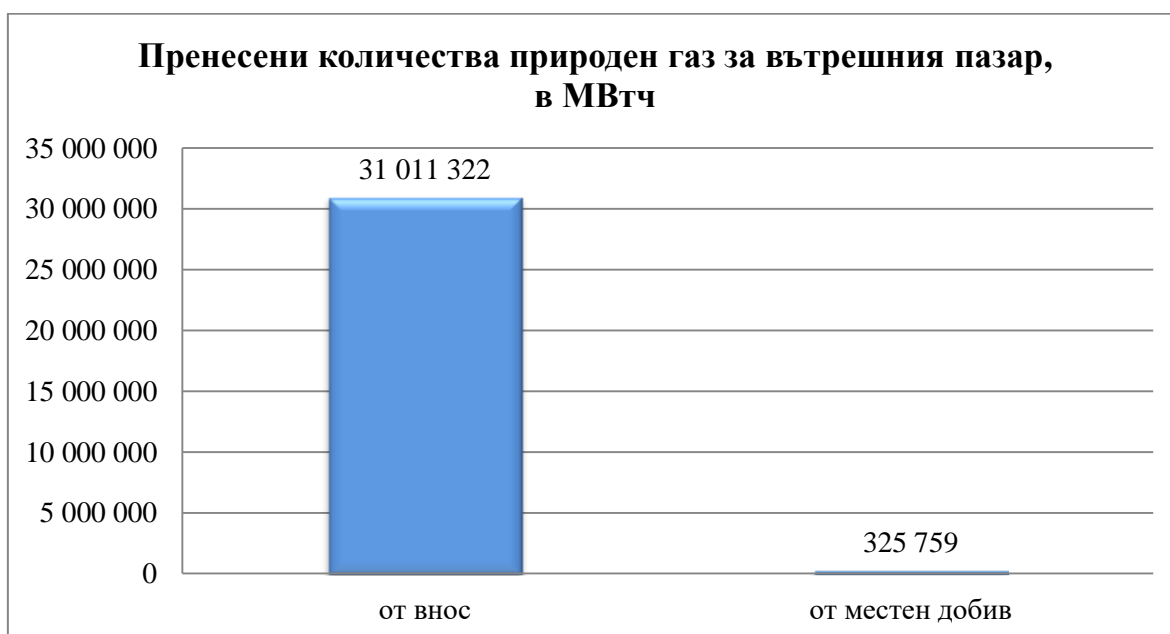
Пренесените от „Булгартрансгаз“ ЕАД количества природен газ от внос и местен добив, предназначени за износ, са 4 755 015 MWh.

Година	2020 г.
от внос, MWh	4 604 483
от местен добив, MWh	150 532
Общо, MWh	4 755 015

Пренесените от „Булгартрансгаз“ ЕАД количества природен газ от внос и местен добив, предназначени за вътрешния пазар, са 31 337 081 MWh.

Година	2020 г.
от внос, MWh	31 011 322
от местен добив, MWh	325 759
Общо, MWh	31 337 081

По данни на „Булгартрансгаз“ ЕАД през 2020 г. от ползватели са закупени 515 402 MWh, съответно са продадени 267 083 MWh природен газ за балансиране по националната газопреносна мрежа и газопреносната мрежа за транзитен пренос.

В България към момента има само едно газохранилище – ПГХ „Чирен“, което разполага с 22 експлоатационни сондажа, компресорна станция с обща инсталирана

мощност 10 MW и други технологични съоръжения, необходими за осигуряване нагнетяването, добива и качеството на съхранявания природен газ. Технологичният процес, свързан с извършването на услугата „съхранение на природен газ“, е сезонен (цикличен) и се изразява в добив и нагнетяване на газ от/в подземното газово хранилище. Чрез съхранение в ПГХ „Чирен“ на количества природен газ се компенсират сезонните колебания в доставките и потреблението в страната. За осигуряване на сигурността на доставките на природен газ в страната основно се разчита на количества природен газ, съхранени в ПГХ „Чирен“. Важна роля на хранилището е и осигуряването на количества технологичен газ за балансиране, както и във връзка със стабилността на газопреносната система. През 2020 г. от „Булгартрансгаз“ ЕАД са нагнетени 362 млн. м³ природен газ и са добити 413 млн. м³, а към 31.12.2020 г. в газохранилището има наличност от 1113 млн. м³ природен газ, от които 750 млн. м³ буферен газ. Важна предпоставка за реализацията на концепцията за създаване на газоразпределителен център в България е разширението на капацитета на ПГХ „Чирен“.

Доставени и реализирани количества природен газ

От началото на 2020 г. доставките на природен газ от Русия вече се осъществяват успешно през новата входна точка - Странджа 2/Малкочлар, през Турция. През новата входна точка природен газ получават Гърция и Северна Македония. От 01.01.2020 г. по трансбалканския газопровод не преминава природен газ. Реверсивният поток, част от концепцията за вертикалния газов коридор, е отворен и при пазарен интерес, по него може да се транспортира природен газ във всички посоки.

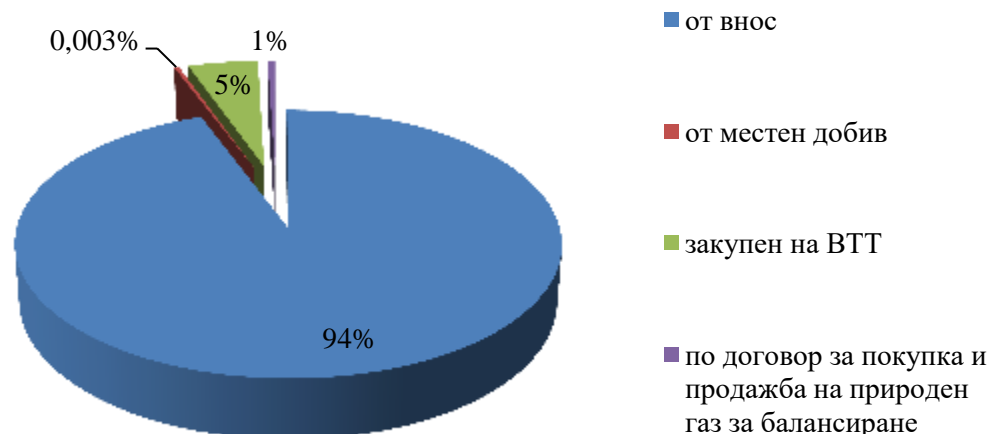
През 2020 г. доставката на природен газ на пазара в България се осъществяваше от обществения доставчик „Булгаргаз“ ЕАД, „Проучване и добив на нефт и газ“ АД, „Петроkelтик България“ ЕООД и търговци на природен газ.

През 2020 г. „Булгаргаз“ ЕАД е закупило природен газ за вътрешния пазар съгласно Договор № 02-12-13 от 15 ноември 2012 г. за доставка на природен газ, сключен с ООО „Газпром экспорт“, договори за покупко-продажба на природен газ с: Kolmar NL B.V., „Протос Енерджи“ ЕАД, Vitol Gas and Power B.V., Engie Energy Management Romania SRL, „Петроkelтик България“ ЕООД и договор с азербайджанска компания.

„Булгаргаз“ ЕАД е закупило следните количества природен газ от внос и местен добив:

- от внос – 23 605 367 MWh;
- от местен добив – 83 322 MWh;
- закупен на БТТ – 1 220 950 MWh;
- по договор за покупка и продажба на природен газ за балансиране – 128 627 MWh.

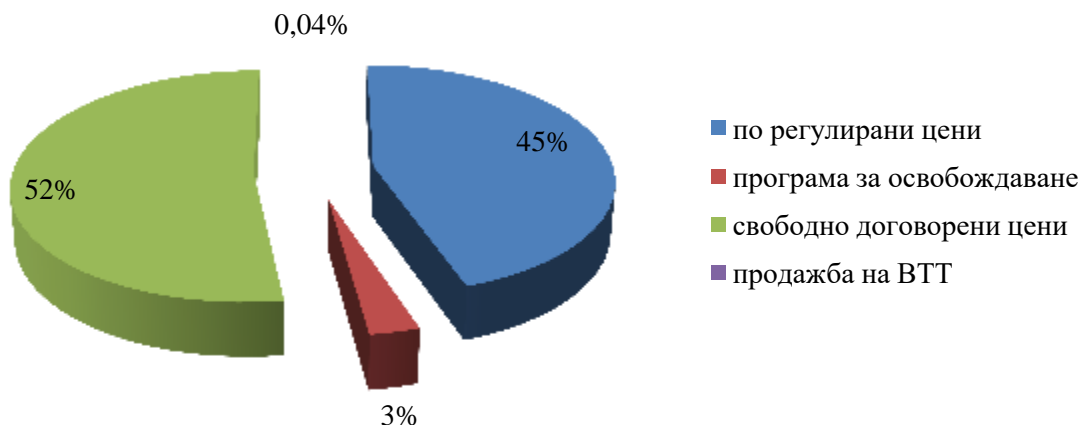
Закупени количества природен газ от "Булгаргаз" ЕАД

„Булгаргаз“ ЕАД е продало количества природен газ в България, както следва:

- по регулирани цени – 11 147 105 MWh;
- по програма за освобождаване на природен газ – 739 016 MWh;
- по свободно договорени цени – 12 986 390 MWh;
- на ВТТ – 9 941 MWh.

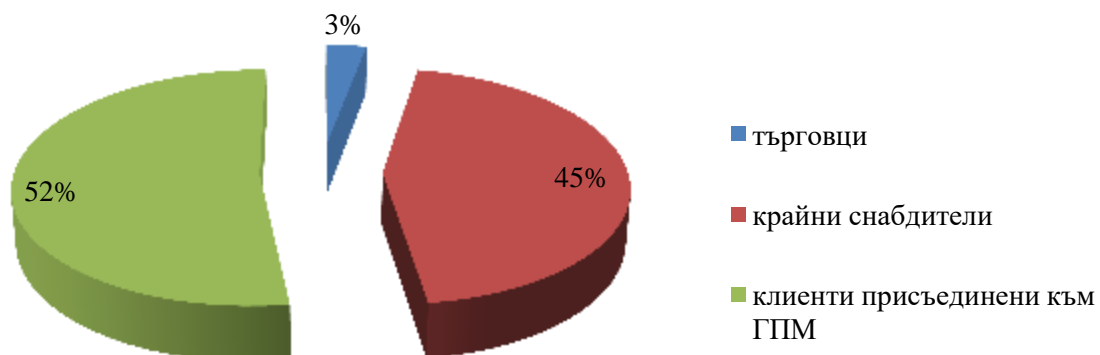
Дял на продадените количества природен газ от "Булгаргаз" ЕАД

„Булгаргаз“ ЕАД няма осъществени сделки по свободно договорени цени в качеството му на доставчик на ликвидност и като участник, формиращ пазара. Количествата, които „Булгаргаз“ ЕАД е реализирало като търговец на природен газ, са количествата, продадени по свободно договорени цени.

„Булгаргаз“ ЕАД е продавало през 2020 г. природен газ на клиенти, присъединени към газопреносната мрежа, крайни снабдители на природен газ и на търговци.

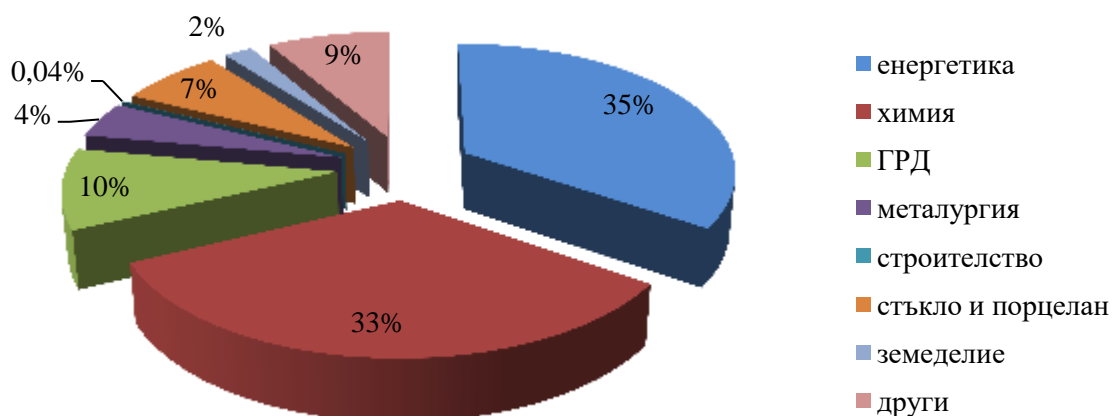
Дял на продажбите от "Булгаргаз" ЕАД по клиенти

Структурата на потреблението на природен газ, продаден от „Булгаргаз“ ЕАД, е следната:

- енергетика – 8 778 297 MWh или 35%;
- химия – 8 455 191 MWh или 33%;
- разпределителни дружества – 2 538 295 MWh или 10%;
- металургия – 1 126 722 MWh или 4%;
- строителство – 9 688 MWh или 0,04%;
- стъкло и порцелан – 1 812 321 MWh или 7%;
- земеделие – 504 333 MWh или 2%;
- други – 2 151 998 MWh или 9%.

Структура на потреблението за 2020 г.

Добивните предприятия на територията на Република България са две.

„Проучване и добив на нефт и газ“ АД е добило 102 450 MWh природен газ от местен добив, от които 18 633 MWh е продало на един краен клиент, 29 892 MWh – на четири газоразпределителни дружества и 47 386 MWh – на четири търговци на природен газ. За собствени нужди на добивното предприятие са потребени 6539 MWh. „Петрокелик България“ ЕООД е добило и продало 410 847 MWh природен газ на търговци. Дружествата не са предлагали и не са продали количества природен газ на организирания борсов пазар на природен газ.

За отчетния период дейността „търговия с природен газ“ не подлежи на лицензиране съгласно ЗЕ. КЕВР не води регистър на търговците на природен газ и съответно не разполага с информация за количествата природен газ, продадени от търговци на природен газ на клиенти през 2020 г.

През 2020 г. търговията на природен газ се извършва на одобрената от КЕВР платформа за търговия на „Газов хъб Балкан“ ЕАД (ГХБ ЕАД). Регистрираните членове на платформата за търговия към края на 2020 г. са 40. От общия брой участници около 40% са международни компании с опит в търговията с природен газ на европейските пазари. Останалите участници са местни търговци на природен газ, сред които големи индустриални консуматори в страната.

В краткосрочния (spot) сегмент на платформата се предлагат стандартизирани продукти „в рамките на деня“, „ден напред“, както и времеви и локални продукти за нуждите на балансиране на газопреносната система. На дългосрочния сегмент на платформата за търговия се предлагат продукти на средносрочна и дългосрочна база - седмични, месечни, тримесечни и годишни. „Газов хъб Балкан“ ЕАД осигурява възможност и за администриране на двустранни договори, както и сегмент, който покрива програмата за освобождаване на природен газ.

През 2020 г. на отделните сегменти на платформата за търговия с природен газ са изтъргувани, включително с участието на „Булгартрансгаз“ ЕАД, следните количества природен газ по продукти:

На краткосрочен сегмент: WD (в рамките на деня) продукти – 252 505 MWh; DA (ден напред) продукти – 298 489 MWh; Weekend-продукти – 25 002 MWh; Extended Weekend-продукти – 14 050 MWh;

На дългосрочен сегмент: Week продукти – 539 896 MWh; Month продукти – 2 428 763 MWh на неанонимния сегмент на платформата, включително и брокерска услуга, чийто дял е 841 219 MWh; Month продукти на анонимния сегмент на платформата – 18 910 MWh.

На платформата за търговия с природен газ постигнатата най-ниска среднопретеглена цена за месечен продукт е 17,29 лв./MWh през месец юли 2020 г., а достигнатата най-висока цена за месечен продукт е 40,88 лв./MWh през месец февруари 2020 г. Най-голямо количество природен газ за месечен продукт е реализирано през месец декември 2020 г. в размер на 346 270 MWh, а най-ниското количество е през септември 2020 г. в размер на 80 330 MWh.

Програма за освобождаване на природен газ (GRP)

През 2020 г. от 40 регистрирани членове на платформата за търговия 31 компании са имали право на участие в търговете по програмата въз основа на подписани с ГХБ ЕАД споразумения за участие на пазарния сегмент GRP. Резултатите от проведените търгове за 2020 г. - реализация на 739 016 MWh или 33,29% от общо предложените количества природен газ 2 220 000 MWh, както и слабата активност на регистрираните участници в проведените търгове, показват ниска степен на изпълнение на заложените в ЗЕ целеви количества за освобождаване.

Брокерска услуга

През 2020 г. брокерска услуга е използвана от 4 топлофикационни дружества и 3 индустриални консуматора, като към края на 2020 г. и началото на 2021 г. са подписани още 117 споразумения за използване на брокерска услуга от клиенти на обществените доставчици, с оглед стартиране на използване на услугата от началото на 2021 г.

Във връзка с изпълнение на задълженията, произтичащи от Регламент (ЕС) № 1227/2011 ГХБ ЕАД е предприело действия за осъществяване на пазарно проучване и избор на доставчик на услуги по докладване. Въз основа на извършен анализ е избран вариант за докладване и със Solien, s.r.o., RRM компания, е сключено Споразумение за докладване към АСРЕ на получените от информационната система на ГХБ ЕАД файлове. Функционалностите на информационната система на ГХБ ЕАД за генериране на доклади за всеки от приложимите бизнес сценарии и видове сделки се разработват от доставчик на ИТ-услуги въз основа на сключен договор. Същевременно, в качеството си на организирано място за търговия по смисъла на Регламент (ЕС) № 1227/2011, ГХБ ЕАД осигурява платформа за търговия и среда за осъществяване на сделки с природен газ на едро. Съгласно разпоредбата на чл. 8, т. 4, б. „г“ от Регламент (ЕС) № 1227/2011, ГХБ ЕАД е лице, което извършва сделки по занятие. Всяко лице, което извършва сделки с енергийни продукти на едро по занятие и което има разумно основание да предполага, че дадена сделка може да нарушава член 3 (забрана за търгуване с вътрешна информация) или член 5 (забрана за манипулиране на пазара) от Регламент (ЕС) № 1227/2011, незабавно уведомява националния регулаторен орган. Лицата, които извършват сделки с енергийни продукти на едро по занятие, установяват и поддържат ефективни правила и процедури за установяване на нарушения на член 3 или 5 (чл. 15 от Регламент (ЕС) № 1227/2011). С оглед изпълнение на тези изисквания, в качеството си на лице, което извършва сделки по занятие, ГХБ ЕАД е разработило правила и процедури за установяване на нарушения.

Към края на 2020 г. от общо 40 членове на платформата за търговия, 20 използват услугите по докладване, като две от тях са преустановили дейността си на платформата и съответно са прекратили действието на споразуменията си. Останалите членове на платформата са заявили, че няма да се възползват от възможността за сключване на споразумение за докладване с ГХБ ЕАД, като за целите на докладването на данни за сделките с тяхно участие ще използват друга докладваща организация (RRM), с която вече имат установени отношения и практики на други пазари.

3.2. ПАЗАР НА ДРЕБНО

Снабдяването с природен газ на територията на Република България се осъществява по газопреносна мрежа, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД за пряко присъединени клиенти и по газоразпределителни мрежи, собственост на съответните газоразпределителни дружества, за крайни клиенти.

В края на 2020 г. на територията на Република България 24 лицензирани газоразпределителни дружества осъществяват дейност на 35 лицензионни територии, които обхващат 173 общини, представляващи 65% от всички общини в страната. Девет от дружествата осъществяват снабдяване с природен газ чрез доставка на сгъстен природен газ до клиенти на територията на общини, които нямат връзка с газопреносната мрежа. Важна предпоставка за увеличаване броя на небитовите и битовите клиенти на природен газ в страната е изграждането на газопроводи, свързващи ГРМ на лицензираните територии с газопреносната мрежа.

Необходимата инфраструктура за разпределение на природен газ в страната е в процес на изграждане и присъединените битови клиенти към газоразпределителните

мрежи са малко. Прилаганият от КЕВР регулаторен механизъм осигурява стимули за газоразпределителните дружества да продължават развитието на газоразпределителните мрежи и присъединяването на нови клиенти с цел постепенно увеличаване на консумацията на природен газ. В тази връзка КЕВР утвърждава пределни цени за продажба на природен газ, което дава възможност на газоразпределителните компании да продават на крайни клиенти на цени, по-ниски от утвърдените, като така се стимулира газифицирането на домакинствата.

Изградената мрежа от газоразпределителните дружества през 2020 г. е 154 347 м, а общата дължина на ГРМ в страната е 5 292 039 м. Извършените инвестиции от ГРД през 2020 г. са 27 031 хил. лв.

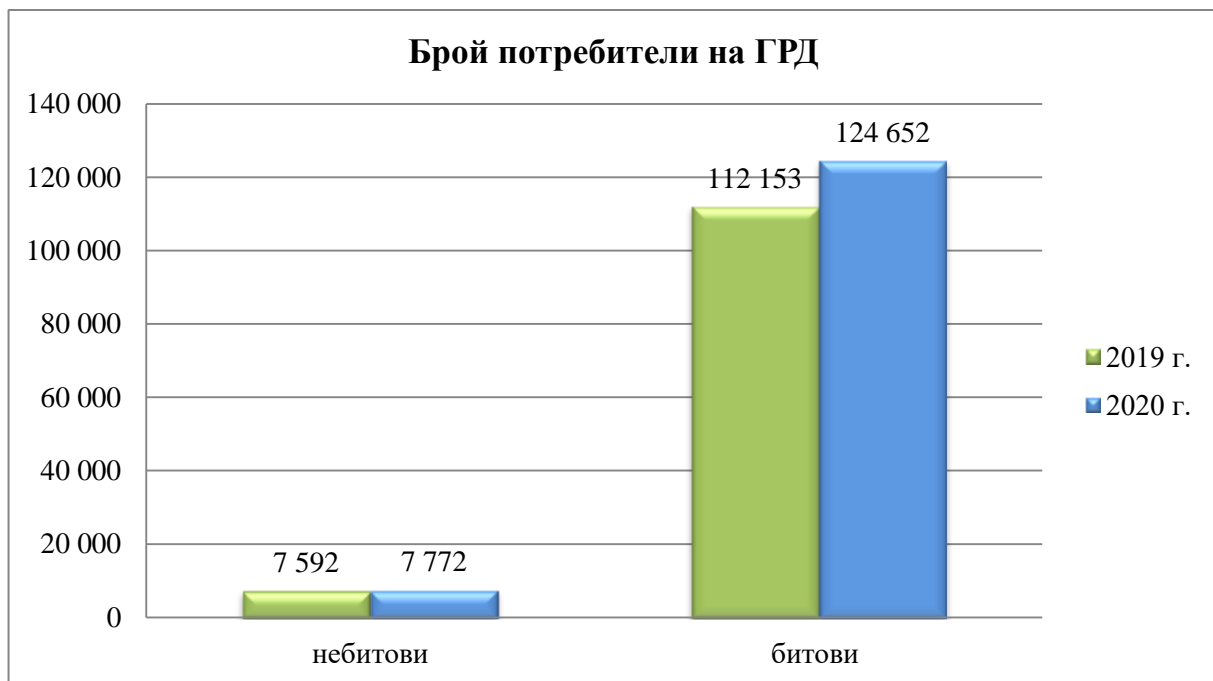
Градовете, в които е изградена газоразпределителна мрежа са: Аксаково, Асеновград, Балчик, Банкя, Банско, Белослав, Белово, Благоевград, Божурище, Ботевград, Брацигово, Бургас, Бяла, Варна, Велинград, В. Търново, Враца, Вълчи дол, Габрово, Генерал Тошево, Г. Оряховица, Гоце Делчев, Гълъбово, Гурково, Димитровград, Д. Дъбник, Дългопол, Дупница, Елин Пелин, Исперих, Каварна, Казанлък, Карлово, Карнобат, Каспичан, Кнежа, Камено, Костинброд, Кричим, Крън, Кубрат, Куклен, Кърджали, Кюстендил, Летница, Левски, Ловеч, Лясковец, Луковит, Мартен, Мездра, Монтана, Мъглиж, Николаево, Нова Загора, Нови пазар, Павликени, Пазарджик, Петрич, Пещера, Перник, Плевен, Пловдив, Правец, Попово, Провадия, Първомай, Разград, Разлог, Радомир, Раднево, Раковски, Русе, Самоков, Сандански, Свиленград, Севлиево, Септември, Силистра, Сливен, Смолян, София, Стара Загора, Стамболийски, Съединение, Тервел, Твърдица, Хасково, Червен бряг, Чепеларе, Чирпан, Шумен, Ямбол.

Газоразпределителна мрежа е изградена и в следните села: Българево - общ. Каварна; Свобода - общ. Камено; Трудовец, Врачеш, Скравена, Новачене, Литаково, Рашково, Радотина, Гурково, Боженица - общ. Ботевград; Елин Пелин, Равно поле, Григорево - общ. Елин Пелин; Продановци - общ. Самоков; Дропла, Оброчище, Царичино - общ. Балчик; Голяновци, Петърч, Опицвет - общ. Костинброд; Крушево, Градина - общ. Първомай; Бутово - общ. Павликени; Липник - общ. Разград; Багреници - общ. Кюстендил; Николово - общ. Монтана; Кабиле - общ. Ямбол; Разлив - общ. Правец; Горна Росица, Кормянско, Ряховците, П. Славейково, Градница - общ. Севлиево; Айдемир, Драгановци, Враниловци, Яворец, Ново Куртово Конаре - общ. Стамболийски; Сипей - общ. Кърджали; Ковачево, Новоселец - общ. Раднево; Крепост - общ. Димитровград; Енина, Ръжена, Голямо Дряново - общ. Казанлък; Стряма - общ. Раковски; Катуница - общ. Садово; Труд, Радиново, Царацово, Цалапица - общ. Марица; Горно и Долно Сахране - общ. Павел баня; Крумово, Ягодово - общ. Родопи; Бенковски - общ. Пловдив.

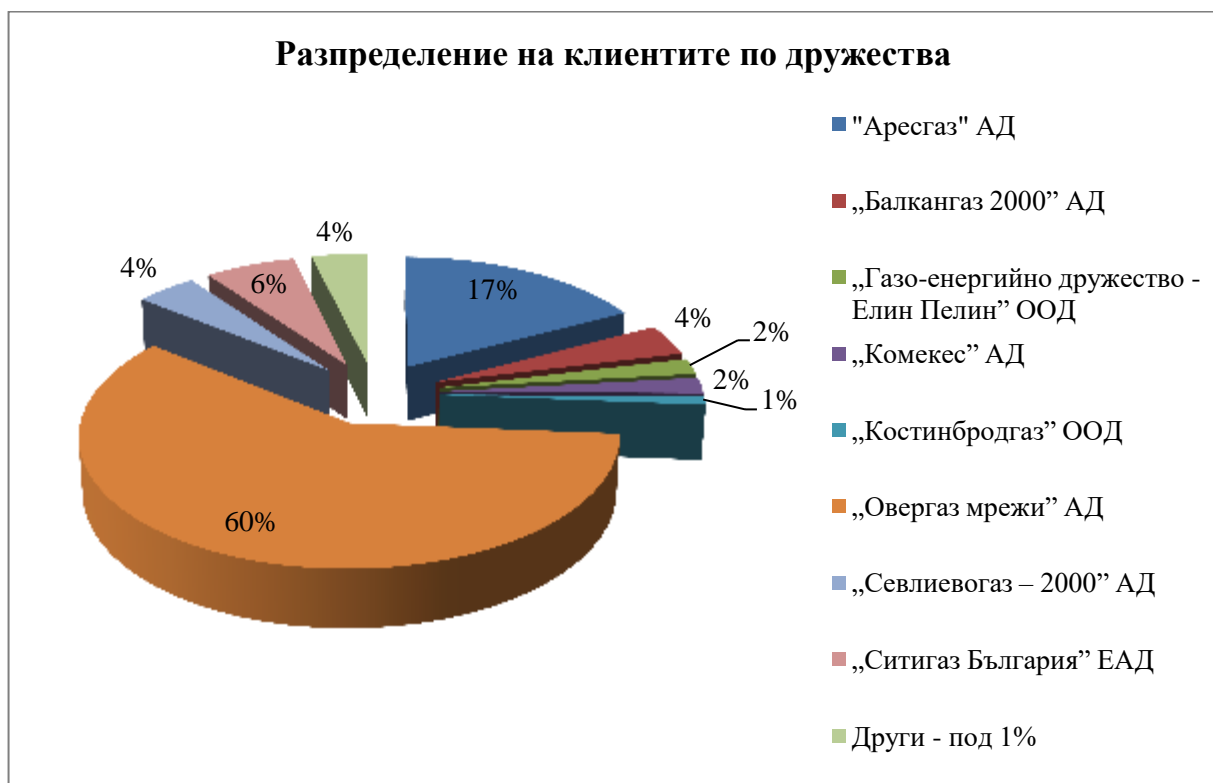
Газоразпределителна мрежа е изградена и в курортните комплекси: „Боровец“, „Пампорово“, „Св. св. Константин и Елена“. До к.к. „Албена“ има изграден довеждащ газопровод.

Част от газоразпределителните дружества снабдяват клиентите си с компресиран природен газ, поради липса на връзка на изградената от тях разпределителна мрежа с газопреносната мрежа, което повишава крайната цена на природния газ. Това обстоятелство възпрепятства достигането на услугата до по-голям брой клиенти.

Общият брой клиенти на газоразпределителните дружества към 31.12.2020 г. е 132 424, от които небитови 7772 бр. (5,9%) и 124 652 битови клиенти (94,1%). Броят на клиентите е нараснал с 10,6% за една година - от 119 745 през 2019 г. на 132 424 през 2020 г. Битовите клиенти са е увеличили с 11,1%, а небитовите – с 2,4%.

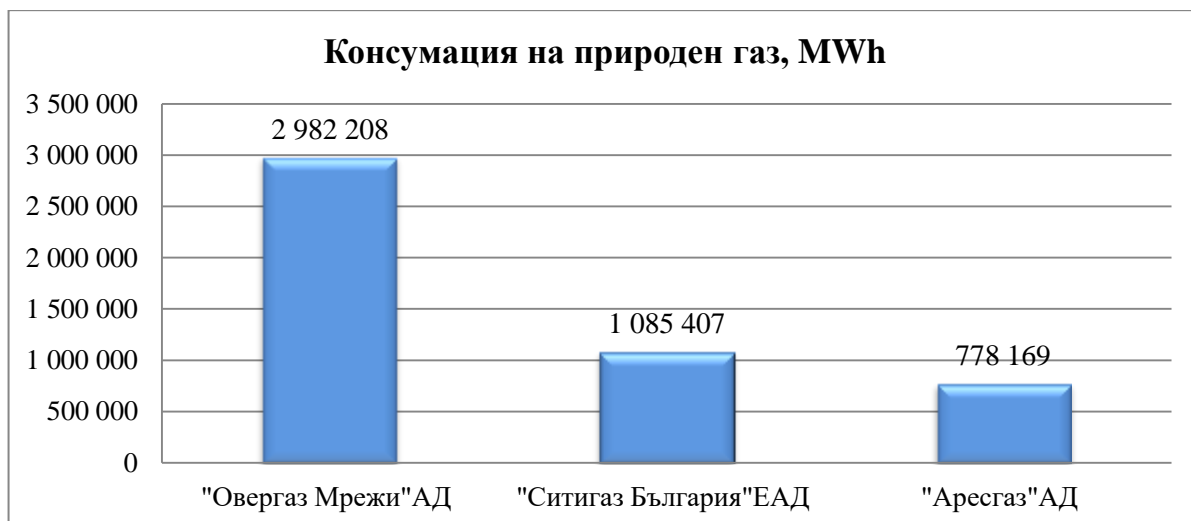
Разпределението на клиентите на природен газ по дружества е представено на графиката по-долу:

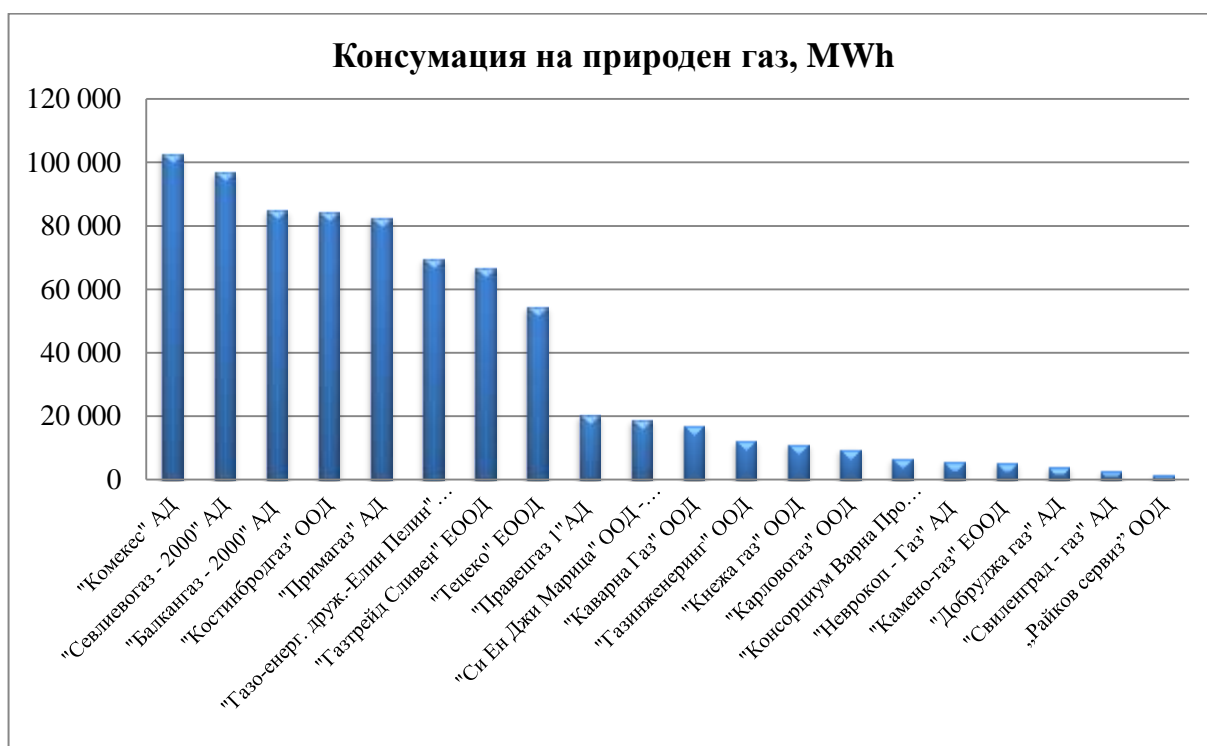
„Овергаз Мрежи“ АД обслужва най-голям брой клиенти – 78 757, което е 60% от всички клиенти на природен газ в страната, следвано от „Аресгаз“ АД с 17%, „Ситигаз България“ ЕАД с 6%, „Севлиевогаз – 2000“ АД и „Балкангаз 2000“ - с 4%.

Общата консумация на природен газ от клиенти на газоразпределителните дружества през 2020 г. е 5 605 628 MWh, от които 4 314 224 MWh от небитови клиенти (77%) и 1 291 404 MWh от битови клиенти (23%).

С най-голяма консумация са клиентите на „Овергаз Мрежи“, „Ситигаз България“ ЕАД и „Аресгаз“ АД:

Разпределението на дружествата със значително по-ниска консумация на природен газ е както следва:

Според индекса Херфиндал-Хиршман, който е общоприет измерител за пазарна концентрация и установяване наличието на монопол и е посочен за изчисление в годишните газови индикатори на Съвета на европейските енергийни регулатори, силно концентриран пазар е налице при стойност на Херфиндал-Хиршман над 2000, съгласно Насоките на Европейската комисия относно оценката на хоризонталните сливания във връзка с Регламента на Съвета относно контрола върху концентрациите между предприятия (2004/С 31/03). Стойността на индекса Херфиндал-Хиршман при дружествата, доставящи природен газ на клиенти, присъединени към

газоразпределителните мрежи в България, е 3958 при битовите клиенти и 3380 при небитови клиенти.

През 2020 г. се наблюдава нарастване на броя на газифицираните битови клиенти в сравнение с 2019 г., което е свързано с реализирането на проекта Мерки за енергийна ефективност при крайните потребители на природен газ чрез газоразпределителните дружества в България DESIREE GAS, който има за цел да осигури специален и ефективен механизъм за подкрепа на газификацията на българските домакинства в съответствие с изискванията на Директивата за енергийна ефективност на ЕС, като насърчава най-ефективните технологии и подкрепя преминаването от въглеродно интензивни източници на енергия към природен газ. Срокът на проекта беше удължен до м. юни 2020 г. Безвъзмездната финансова помощ за газификация на българските домакинства по проект DESIREE GAS е 30% от допустимите разходи за сградна инсталация. Допълнително се финансира безвъзмездно 100% такса присъединяване.

През 2020 г. се наблюдава по-слаб ръст на газифицираните небитови клиенти спрямо предходната година. Причина за това е настъпилата икономическа криза, свързана с COVID 19. Предвид кризата много компании са принудени да спрат работа, други са с намален обем на производство. Част от потенциалните небитови клиенти са променили инвестиционните си планове и са отложили газификацията.

КЕВР извършва мониторинг на пазара на природен газ, като следи за недопускане на дискриминация между всички участници на пазара, както и между участниците от една и съща категория, което също стимулира конкуренцията на дребно и правилното функциониране на пазара. В тази връзка, при осъществяване на контролните си правомощия, Комисията извършва планови проверки на енергийните дружества. КЕВР извършва и извънредни проверки по сигнали срещу лицензианти, както и проверки по постъпили жалби от клиенти на лицензирани дружества и от лицензианти срещу лицензианти, свързани с изпълнението на лицензионната дейност по ЗЕ.

3.3. НАБЛЮДЕНИЕ НА СТЕПЕНТА И ЕФЕКТИВНОСТТА НА ОТВАРЯНЕ НА ПАЗАРА И КОНКУРЕНЦИЯТА

Либерализацията на пазара на природен газ заема важно място в европейската енергийна политика и е свързана със стратегическите цели за подобряване сигурността на доставките и диверсификацията на източниците на доставка на природен газ, както и изграждане на взаимосвързан и единен общеевропейски газов пазар. В тази връзка през 2019 г. и 2020 г. бяха предприети редица изменения на националното законодателство, които създадоха нормативни предпоставки за постигане на тези цели.

От началото на 2020 г. общественият доставчик продава природен газ по регулирани цени на крайните снабдителите на природен газ и на лицата, на които е издадена лицензия „за производство и пренос на топлинна енергия“. На всички останали субекти „Булгаргаз“ ЕАД, в качеството му на търговец, продава природен газ по свободно договорени цени.

От 09.12.2019 г. успешно е въведен и функционира GRP сегментът на платформата за търговия с природен газ на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД, а от 02.01.2020 г. стартира многостранна търговия на организирания борсов пазар, в т.ч. краткосрочен сегмент (spot), дългосрочен сегмент и брокерска услуга.

Съгласно чл. 176а, ал. 1 от ЗЕ, изм. - ДВ, бр. 79 от 2019 г., в сила от 01.12.2019 г. общественият доставчик предлага за продажба на организирания борсов пазар на природен газ не по-малко от посочените в разпоредбата количества природен газ за

периода 2020 г. – 2024 г., като за 2020 г. тези количества са 2220 GWh. Количествата се предлагат за продажба при условията и по реда на одобрено от Комисията споразумение за изпълнение на програма за освобождаване на природен газ, сключено между оператора на организирания борсов пазар на природен газ и обществения доставчик. В резултат от проведените 14 търга за 2020 г. са реализирани 33,29%, което е по-малко от 3% от консумацията на природен газ в страната.

На платформата за търговия, одобрена от КЕВР, участниците могат да обявяват и приемат, в т.ч. да изменят и оттеглят, оферти за покупка и продажба на газ за посрещане на краткосрочните колебания на търсенето и предлагането на газ, съгласно условията, важащи за платформата, и на която операторът на преносната система търгува с цел извършване на действия за балансиране. На платформата за търговия се търгуват краткосрочните стандартизирани продукти – нематериален, локален, времеви и времеви локален, за доставка в „рамките на деня“ или „за ден напред“, съгласно приложимите правила на платформата за търговия, в съответствие с Регламент (ЕС) № 312/2014.

Считано от 2 януари 2020 г. на платформата за търговия на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД стартира многостранна търговия на организирания борсов пазар, в т.ч. краткосрочен сегмент (spot), дългосрочен сегмент и брокерска услуга.

Краткосрочният (spot) сегмент на платформата предлага краткосрочни стандартизирани продукти „в рамките на деня“, „ден напред“, както и продукти за нуждите на балансиране на мрежата на операторите на газопреносни мрежи. Търговията се осъществява на анонимен принцип съгласно разпоредбите на Регламент (ЕС) № 312/2014. Цените на краткосрочните сделки се публикуват ежедневно на корпоративния уебсайт на „Газов Хъб Балкан“ ЕАД, като се формират в зависимост от търсенето и предлагането за всеки конкретен ден.

Дългосрочният сегмент на платформата за търговия ще предлага продукти, търгуеми на средносрочна и дългосрочна база на анонимен принцип, както следва: месечни (до 60 месеца напред); тримесечни (до 20 тримесечия напред) и годишни (до 5 календарни години напред).

Брокерската услуга дава възможност за сключване на договори за покупка на газ от страна на крайни клиенти/крайни снабдители, пряко присъединени към газопреносната система на България, без за тях да възникват разходи за членство на платформата за търговия и без да има нужда да получават достъп до услугите по достъп и пренос през мрежата.

Във връзка с промените в ЗЕ, които предвиждат дейността „търговия с природен газ“ да се извършва въз основа на издадена лицензия по чл. 39, ал. 1, т. 5 от ЗЕ, считано от 01.10.2021 г., Комисията прие изменения и допълнения в НЛДЕ, с оглед детайлно уреждане на реда, начина и процедурата по издаване на лицензия за търговия с природен газ. Промените са обнародвани в Държавен вестник, бр. 111 от 31 декември 2020 г. За издаване на лицензии по ЗЕ кандидатите подават заявления пред Комисията. В тази връзка КЕВР одобри образец на заявление за издаване на лицензия за дейността „търговия с природен газ“, който съдържа указания за попълването му, както и описание на приложенията към него. В образца са посочени правните, техническите и икономическите изисквания към кандидатите за получаване на лицензия за дейността „търговия с природен газ“, както и необходимите документи, които следва да бъдат приложени към него, съгласно ЗЕ и НЛДЕ.

4. ТРАНСГРАНИЧНИ ВЪПРОСИ

В КЕВР е получено писмо, с което Регулаторният орган за енергия на Румъния (ANRE) е изискал становище от КЕВР относно необходимостта от приемане на координирано решение по чл. 12, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 347/2013 по отношение на проект от „общ интерес“ 6.20.4 „Подземно газово хранилище Депомуреш, Румъния“, част от група проекти 6.20 – Повишаване на капацитета за съхранение в Югоизточна Европа. В тази връзка КЕВР с решение по Протокол № 162 от 21.07.2020 г., по т. 3, е приела, че не е налице необходимост от приемане на координирано решение по отношение на трансгранично разпределение на разходите за проект 6.20.4 между КЕВР и ANRE, тъй като според направения анализ на разходите и ползите проектът ще осигури до 2% нетните позитивни ползи за България.

В Комисията е получено и писмо, с което ANRE е изискал становище от КЕВР относно необходимостта от приемане на координирано решение по чл. 12, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 347/2013 по отношение на проект от „общ интерес“ 6.20.6 „Подземно газово хранилище Сармасел, Румъния“, част от група проекти 6.20 – Повишаване на капацитета за съхранение в Югоизточна Европа. В тази връзка КЕВР с решение по Протокол № 162 от 21.07.2020 г., по т. 4, е приела, че не е налице необходимост от приемане на координирано решение по отношение на трансгранично разпределение на разходите за проект 6.20.6 между КЕВР и ANRE, тъй като според направения анализ на разходите и ползите проектът ще осигури до 9% нетните позитивни ползи за България.

Проектите са включени в четвъртия списък от проекти от общ интерес на Европейския съюз, одобрен с Делегиран регламент (ЕС) 2020/389 на Комисията от 31 октомври 2019 г. за изменение на Регламент (ЕС) 347/2013 по отношение на списъка на Съюза на проекти от общ интерес. Изпълнението на проектите има редица ползи и за други страни, като България, Полша и Словакия.

В КЕВР е получено писмо от Регулаторния орган за енергия на Република Гърция (RAE), в което на основание чл. 36, параграф 3 от Директива 2009/73/ЕО, е изпратено за консултация копие на изменена молба от „ГАЗТРЕЙД“ АД за освобождаване на планирания терминал за ВПГ в Северна Гърция (плаващо съоръжение за съхранение на ВПГ и регазификация Александруполис) от разпоредбите на чл. 9, чл. 32, чл. 33 и чл. 41 параграф 6, 8 и 10 от Директива 2009/73/ЕО за срок от 25 години. В тази връзка с решение по Протокол № 162 от 21.07.2020 г., по т. 2, КЕВР е приела становище, въз основа на което не възразява по отношение на молбата на „ГАЗТРЕЙД“ АД.

Във връзка с изпълнението на територията на България на проект от общ интерес 6.8.3 „Междусистемна газова връзка България-Сърбия (IBS)“ и на основание чл. 12, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 347/2013 „Булгартрансгаз“ ЕАД е подало инвестиционно искане за трансгранично разпределение на разходите в Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) и в Енергийния регулаторен орган на Гърция (RAE). В тази връзка с Решение № И-1 от 26.05.2020 г. КЕВР прие Споразумение между Комисията за енергийно и водно регулиране и Регулаторния орган за енергия на Р Гърция за трансгранично разпределение на разходите за проект от общ интерес интерес 6.8.3 „Междусистемна газова връзка България-Сърбия (IBS)“. Със същото решение Комисията определи за „Булгартрансгаз“ ЕАД трансгранично разпределение на инвестиционните разходи за Проект от общ интерес 6.8.3 „Междусистемна газова връзка България-Сърбия (IBS)“ на българска територия в размер на 100%, като организаторът на проекта следва да осигури 42% от общите допустими инвестиционни разходи за строителство, а останалите 58% от тях да бъдат осигурени чрез

кандидатстване за безвъзмездно финансиране по реда на Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа. IBS е проект, чиито основни цели са: осигуряване на възможност за диверсификация на доставките на природен газ за България и региона, чрез осигуряване на нови източници и маршрути за доставка на природен газ; повишаване на сигурността на доставките за България и региона; поэтапно увеличение на потреблението на природен газ; повишаване на инвеститорския интерес в пограничните региони, през които минава газопроводът; генериране на икономически ползи, както за потребителите, така и за доставчиците. Проектът ще допринесе за постигане на специфичните секторни цели, заложи в чл. 4, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа.

Ползите и разходите по държави показват, че значителни нетни ползи от изпълнението на проекта, които надвишават 10% от общите икономически ползи от проекта, ще имат държавите България (53,34%) и Гърция (15,84%).

С Решение № ВТ-1 от 13.02.2020 г., на основание чл. 18, параграфи 3 и 4 от Регламент (ЕО) № 715/2009, КЕВР одобри актуализиран списък с важни точки от газопрееносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД, за които публично се оповестява информация за техническия, договорния и наличния капацитет съгласно Регламент (ЕО) № 715/2009.

С Решение № К-1 от 27.02.2020 г. КЕВР прие Съвместно решение на Комисията за енергийно и водно регулиране и Регулаторния орган за енергия на Гърция за одобряване на Мрежови кодекс за IGB и неговите приложения, в т.ч. Тарифен кодекс на IGB. Предстои КЕВР да лицензира проектната компания „Ай Си Джи Би“ АД и да сертифицира дружеството като независим газопрееносен оператор в съответствие с критериите на газовата директива и условията на Окончателното съвместно становище на националните регулаторни органи на Гърция и България относно заявлението за освобождаване на „Ай Си Джи Би“ АД.

Междусистемният газопровод IGB е голям инфраструктурен проект, с реализацията на който ще се промени енергийната карта в региона и Европа. След пускане в експлоатация на газопровода ще навлязат нови за българския газов пазар търговци. При стартиране на търговска експлоатация ще бъде предложен и останалият нерезервиран капацитет, което ще създаде допълнителен потенциал и възможности за навлизане на още участници на пазара. В тази връзка, значението на проекта е не само стратегическо от гледна точка на диверсификация на източниците и сигурност на доставките на газ, но и ключово за развитието на един по-отворен, динамичен и конкурентен газов пазар у нас. Поставени в по-конкурентна пазарна среда, търговците на природен газ ще предложат и по-добри цени и условия за клиентите в България, което от своя страна ще повлияе благоприятно на повишаването на конкурентоспособността на природния газ като енергоизточник и ще доведе до положителен ефект за икономиката на страната.

С Решение № Р-ВО-1 от 20.03.2020 г. КЕВР прие Съвместно решение на Комисията за енергийно и водно регулиране и Регулаторния орган за енергия на Гърция за изменение на Окончателното съвместно решение на Комисията за енергийно и водно регулиране и Регулаторния орган за енергия на Гърция по заявление за освобождаване от „Ай Си Джи Би“ АД, неразделна част от Решение № Р-ВО-2 от 08.08.2018 г. на КЕВР, в частта му отнасяща се до датата на търговска експлоатация (ДТЕ), която се променя на 31 декември 2020 г. (целева ДТЕ) и не по-късно от 01 юли 2021 г. Това изменение е в рамките на предвидения в т. 4.5.2. от Окончателното съвместно решение срок от 5 години от приемането на решението на ЕК (Решение от

25.07.2018 г. (С (2018) 5058 окончателно) за въвеждане в експлоатация на инфраструктурата, като се очаква изграждането на инфраструктурата да е започнало в рамките на 2 години от решението.

В общото енергийно потребление на страната природният газ няма водеща роля. Още от възникването си газовият пазар е ориентиран предимно към индустрията, а не към бита. Само 65% от общините в Република България попадат в обхвата на лицензираните територии, на които газоразпределителните дружества извършват дейността си. От 24 лицензирани дружества, снабдяващи крайни клиенти, териториите на девет от тях нямат връзка с газопреносната мрежа, което е съществена пречка пред развитието на газифицирането на тези територии. Вътрешният пазар се характеризира с още две особености - сезонна неравномерност и ниска платежоспособност на населението. Стопанските клиенти на лицензираните територии са 5,9%. Растежът на потреблението на природен газ в страната е свързан с разширяването на битовата газификация, която е на значително по-ниско ниво от средното за ЕС – едва около 3%, и то при висока пазарна концентрация – „Овергаз Мрежи“ АД снабдява 60% от крайните клиенти в страната.

Нарастването на броя на газифицираните обекти в страната и повишаване използването на природен газ в индустрията и бита е в зависимост от различни фактори, между които развитието на инфраструктурата и свързването ѝ с газопреносни системи на съседни държави, намаляване зависимостта на страната от един източник на природен газ чрез диверсифициране на източниците на доставка, повишаване на ликвидността, либерализиране на пазара и понижаване на цените на природния газ в дългосрочен план.

За Република България приоритет в газовия сектор е диверсифицирането на газовите доставки с цел намаляване на цените и насърчаването на конкуренцията на пазара. Потреблението в страната за 2020 г. е около 31 млн. MWh, задоволява се основно с внос от Русия и в незначителна степен от местен добив. Едва от 2020 г. се включват доставки на LNG от Гърция и на незначителни количества газ от Румъния, а от 31.12.2020 г. – и на азерски газ. Българският газов пазар е малък и силно зависим от доставките на руски газ, поради което за диверсифицирането на източниците на газовите доставки, насърчаването на конкуренцията и намаляване на цените на пазара, е необходимо България да се интегрира с пазарите в региона и в ЕС като цяло.

Основна роля за разнообразяване на доставките, а и за нови транзитни потоци през България, се очаква да има интерконекторът Гърция-България (IGB), който е с първоначален капацитет от 3 млрд. куб. м, с възможност за надграждане до 5,5 млрд. куб. м. Той е замислен като северно продължение на маршрута на азербайджанския газ в посока изток-запад от голямото морско находище Шах-Дениз до ЕС. Въвеждането в експлоатация на проекта в синергия с Трансадриатическия газопровод е от стратегическо значение. Чрез IGB страната ни ще получава договорените 1 млрд. куб. м/г. азербайджански природен газ от втората фаза на газовото находище Шах Дениз. Европейският съюз даде силна подкрепа за интерконектора Гърция-България, като осигури безвъзмездно финансиране за малко над една трета от стойността на тръбопровода. България също се ангажира с държавна гаранция в размер на 110 млн. евро, отпуснат от Европейската инвестиционна банка. Успешната реализация на проекта за терминал за LNG край гръцкия град Александруполис е от особено значение за проекта IGB, тъй като ще създаде повече възможности за пренос на газ през интерконектора Гърция-България. Изпълнението на LNG проекта е от голямо значение не само за Република Гърция и Република България, но и за региона, тъй като допринася съществено за диверсификацията на енергийните източници и маршрути за

цяла Югоизточна Европа, повишава енергийната сигурност и конкуренцията и подкрепя създаването на регионален хъб за природен газ. Той е и сред приоритетите на ЕС, като от 2013 г. е включен в списъка на ЕК с проекти от общ интерес. LNG терминалът е със стратегическо разположение – пресечна точка на Южния и Вертикалния газов коридор, и предлага достъп до втечен природен газ за пазарите на Гърция, България, Сърбия, Румъния и Северна Македония до Молдова и Украйна. Новият терминал допълва значимостта на IGB и се развива в синхрон с други съществуващи и планирани стратегически енергийни инфраструктурни проекти като Трансадриатическия газопровод (ТАР), интерконектора България-Сърбия и проектите за увеличаване на капацитета на хранилищата на природен газ в Югоизточна Европа. Двата енергийни проекта - IGB и LNG терминалът край Александруполис се развиват в пълна синергия, като разчитат на активната подкрепа на България и Гърция.

За диверсифицирането на газовите доставки е от значение и изградената интерконекторна връзка Гюргево-Русе, както и компресорната станция „Подшоор“ в Румъния, която е част от газопровода, свързващ България, Румъния, Унгария и Австрия. Така се осигурява възможност за двупосочен пренос на природен газ чрез интерконектора Гюргево-Русе с капацитет 1,5 млрд. куб. м газ годишно.

Възможностите за разнообразяване на доставките за България са свързани и с доставки на LNG от Гърция, който се превръща във фактор за глобализация на световната газова търговия. През 2020 г. „Булгаргаз“ ЕАД е закупило количества природен газ за вътрешния пазар от основния доставчик от Русия, от азербайджанска компания, от местно добивно предприятие и от четири търговеца.

България има сериозен потенциал и дълга традиция в транзита на природен газ. От началото на 2020 г. доставките на природен газ от Русия вече се осъществяват успешно през новата входна точка - Странджа 2/Малкочлар, през Турция. През новата входна точка природен газ получават и Северна Македония и Гърция. От 01.01.2020 г. по трансбалканския газопровод не преминава природен газ. Реверсивният поток, част от концепцията за вертикалния газов коридор, е отворен и при пазарен интерес, по него може да се транспортира природен газ във всички посоки.

Изпълнението на програмата за освобождаване на природен газ в периода 2020 – 2024 г., успешното функциониране на организиран борсов пазар на природен газ, както и въвеждането в експлоатация на интерконектора IGB и разширяването на газопреносната инфраструктура от българо-турската до българо-сръбската граница, ще допринесат за постигане на основния приоритет в газовия сектор - диверсифициране на газовите доставки с цел намаляване на цените и насърчаването на конкуренцията на пазара.

5. КОНТРОЛ

В изпълнение на правомощието си по чл. 21, ал. 1, т. 44 във връзка с чл. 75, ал. 2 и чл. 76, ал. 4 от Закона за енергетиката, Комисията извършва превантивен, текущ и последващ контрол в предвидените от закона случаи и контролира съответствието на изпълнението на лицензионната дейност с условията на лицензиите. В правомощията на Комисията е също така да контролира извършването на дейностите по чл. 39, ал. 1 от ЗЕ, както и изпълнението на задължението за осигуряване на достъп до собствена уредба и/или съоръжение и до добивна газопроводна мрежа, както и за осигуряване на достъп за ползването им в случаите, предвидени в ЗЕ.

Комисията текущо контролира съответствието на изпълнението на лицензионните дейности с условията на лицензиите, като извършва периодични проверки, които са комплексни и тематични. Комплексните проверки се провеждат по

график и обхващат всички условия на лицензиите. Тематичните проверки се провеждат по график или извънредно и обхващат изискванията на точно определени условия от лицензиите. Включването на лицензианти в график за проверка се извършва по следните критерии: размер на годишния оборот и стойност на дълготрайните им активи; дружества, които са останали извън обхвата на плановите проверки през последните две години; финансови резултати от предходната година; сигнали и жалби от потребители, в които са поставени проблеми от значим обществен интерес и засягат цели населени места; неизпълнение на показателите за качество на предоставяните услуги на потребителите.

Плановите проверки в лицензираните енергийни предприятия се извършват съгласно приета от Комисията Методика и имат за цел гарантиране поддържането на критериите, приложени в процеса на лицензиране, и изпълнение на изискванията на условията на издадените лицензии от страна на лицензиантите. Въз основа на резултатите от проверките, длъжностните лица могат да дават задължителни предписания, да съставят актове за установяване на административни нарушения и да правят предложения за налагане на принудителни административни мерки. Комисията упражнява последващ контрол за изпълнението на дадените задължителни предписания, като в случай на констатирано неизпълнение, може да предприеме предвидените в закона мерки.

Планови проверки

В съответствие със ЗЕ и съгласно приет от КЕВР График за извършване на планови проверки през 2020 г. в сектор „Природен газ“, експерти от отдел „Контрол и решаване на спорове - природен газ“ извършиха шест комплексни планови проверки на газоразпределителни дружества, лицензирани за извършване на дейностите „разпределение на природен газ“ и „снабдяване с природен газ от краен снабдител“, както следва:

1. „Аресгаз“ ЕАД за обособена територия „Добруджа“ и общините Добрич, Тервел, Търговище и Омуртаг;
2. „Газинженеринг“ ООД за територията на община Долни Дъбник;
3. „Каварнагаз“ ООД за територията на общини Каварна и Шабла;
4. „Комекес“ АД за територията на община Самоков;
5. „Костинбродгаз“ ООД за територията на общини Костинброд и Сливница;
6. „Овергаз Мрежи“ АД за територия Изток, включваща общините: Бургас, Карнобат, Айтос, Поморие, Несебър, Созопол, Приморско, Царево, Ямбол, Тунджа, Нова Загора, Стара Загора, Нови пазар и Варна, с изключение на кметствата Вл. Варненчик, Младост и Аспарухово.

Всички дружества, включени в графика, са проверени през 2020 г. от експерти от отдел „Контрол и решаване на спорове - природен газ“. За резултатите от извършените проверки са съставени и подписани констативни протоколи. Предвид констатациите от проверките, с оглед подобряване работата на дружествата и привеждане на дейността им в максимална степен в съответствие с лицензионните задължения, на пет от проверените дружества са дадени задължителни предписания и е определен срок за тяхното изпълнение:

При проверката на „Аресгаз“ ЕАД е установено, че не е спазена процедурата по издаване на писмени мотивирани откази, съгласно чл. 34, ал. 2, от Наредба № 4 от 5 ноември 2013 г. за присъединяване към газопреносните и газоразпределителните мрежи (Наредба № 4);

При проверката на „Газинженеринг“ ООД е установено, че не е спазена процедурата по издаване на писмени мотивирани откази, съгласно чл. 34, ал. 2, от

Наредба № 4 и не е подписано оперативно споразумение за взаимодействие с „Булгартрансгаз“ ЕАД;

При проверката на „Каварнагаз“ ООД е установено, че не е спазена процедурата по уведомяване на лицата, подали заявление за присъединяване със становище за „съгласие за присъединяване“, съгласно чл. 34, ал. 2, от Наредба № 4, както и че сключените договори за присъединяване към газоразпределителната мрежа (ГРМ) не съответстват на чл. 36, ал. 1 от Наредба № 4;

При проверката на „Овергаз Мрежи“ АД е установено, че не е спазена процедурата по уведомяване на лицата, подали заявление за присъединяване със становище по реда на чл. 34, ал. 2, от Наредба № 4.

Проверяваните дружества са изпълнили дадените задължителни предписания в определения им срок.

При проверката на „Комекес“ АД не е установено неизпълнение на ЗЕ и нормативните актове по прилагането му, както и на издадените на дружеството лицензии и съответно не са дадени задължителни предписания.

Извънредни проверки

Комисията извършва в рамките на своите правомощия извънредни проверки по жалби, сигнали или във връзка с медийни публикации, които касаят въпроси от голяма обществена значимост.

През 2020 г. експерти от отдел „Контрол и решаване на спорове - природен газ“ извършиха проверка на „Газтрейд Сливен“ ЕООД относно начина на съхраняване на досиета по повод присъединяването на клиенти към газоразпределителната мрежа на дружеството. В резултат от извършената проверка е установено, че „Газтрейд Сливен“ ЕООД изпълнява изискванията на Наредба № 4 по отношение на създаването и съхраняването на досиета на клиентите си. За резултатите от извършената проверка е съставен и подписан Констативен протокол № Г-01 от 11.02.2020 г.

Длъжностни лица от отдел „Контрол и решаване на спорове - природен газ“ извършиха извънредна проверка на „Карлово газ“ ООД по сигнал от негови клиенти относно компонентите, съдържащи се в издаваните фактури за природен газ. В резултат от извършената проверка длъжностните лица са констатирали, че искането на крайните клиенти на природен газ е неоснователно. За резултатите от извършената проверка е съставен и подписан Констативен протокол № Г-05 от 19.10.2020 г.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1227/2011 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА ОТ 25 ОКТОМВРИ 2011 Г. ОТНОСНО ИНТЕГРИТЕТА И ПРОЗРАЧНОСТТА НА ПАЗАРА ЗА ТЪРГОВИЯ НА ЕДРО С ЕНЕРГИЯ

1. ПРАВНА РАМКА

В съответствие с чл. 13 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (Регламент (ЕС) № 1227/2011, Регламента), всяка държава членка следва да гарантира, че националният регулаторен орган разполага с правомощия за разследване и за прилагане на мерки, необходими за прилагане на забрани за пазарна злоупотреба, установени в чл. 3 и чл. 5 от Регламента, както и на задължението, установено в чл. 4 от Регламента.

Съгласно чл. 18 от Регламент (ЕС) № 1227/2011, регулаторният орган следва да прилага санкции, приложими към нарушения на Регламента. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи, като отразяват характера, продължителността и сериозността на нарушението, нанесените на потребителите вреди и потенциалните ползи от търговията, извършена на базата на вътрешна информация и манипулиране на пазара.

Във връзка с посочените задължения относно прилагане на Регламент (ЕС) № 1227/2011 е прието изменение на Закона за енергетиката (ЗЕ) чрез създаване на Глава седма "а" „Контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011“ (нова – обн., ДВ, бр. 38 от 2018 г., в сила от 08.05.2018 г.).

С изменение и допълнение на Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация (ПДКЕВРНА, изм. и доп., ДВ, бр. 23 от 14 март 2020 г.) бе създадена дирекция "Мониторинг и контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия" (дирекцията), която осигурява дейностите, посочени в Регламент (ЕС) № 1227/2011. Съгласно чл. 27а, ал. 2 от ПДКЕВРНА, дирекцията изпълнява следните функции:

1. извършва предварително проучване за наличие на обосновано предположение за нарушение на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 съгласно чл. 74а от ЗЕ;
2. уведомява АСРЕ в случай на образувано производство;
3. участва в извършването на проверки за установяване на нарушение по чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011;
4. извършва превантивен, текущ и последващ контрол за спазване на задълженията по чл. 4, 8, 9 и 15 от Регламент (ЕС) № 1227/2011;
5. изготвя правила за събиране и селектиране на информация и данни за мониторинг, в т.ч. извършва преценка за наличие на необичайна активност на пазара; анализира задълбочено евентуални нарушения на Регламент (ЕС) № 1227/2011;
6. създава и поддържа база данни с цел анализ и мониторинг, както и изготвя доклади за състоянието на пазара;
7. разглежда сигнали от трети страни, в т.ч. отчети за съмнителни сделки, сигнали от АСРЕ и регулаторни органи на други държави и прави задълбочен анализ относно необходимостта от започване на проучване;

8. управлява данните, в т.ч. извършва първоначална преценка за наличие на основателно предположение за нарушение на Регламент (ЕС) № 1227/2011;

9. създава правила за анализ и оценка на отминали случаи с цел по-висока ефективност;

10. събира информация от основните източници на данни, използвани за наблюдение на организираните пазари в Европа, в т.ч. от системи за търговия на организирани пазари, операторите на преносни системи, вътрешни информационни платформи и УММ (спешни пазарни съобщения), водещи информационни платформи и др.;

11. води регистър за пазарните участници на пазарите на електрическа енергия и природен газ чрез платформа на АСРЕ (централизиран европейски регистър на участниците на пазара);

12. подпомага дейността на Комисията при осъществяване на взаимодействие с други държавни органи и сътрудничеството с регулаторни органи на други държави и АСРЕ в изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011.

Също така, в ЗИД на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 38 от 2018 г.) е предвидено в Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ) да бъдат регламентирани условията и редът за извършване на контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011. В тази връзка, КЕВР прие изменение и допълнение на НЛДЕ (изм. и доп., бр. 111 от 31.12.2020 г., в сила от 31.12.2020 г.), с цел нормативно да уреди в тяхната цялост обществените отношения, свързани с извършването на ефективен контрол от страна на КЕВР по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011. В НЛДЕ е създадена нова Глава девета „а“ - „Условия и ред за осъществяване на контрол по Глава седма „а“ от Закона за енергетиката“, която се състои от шест раздела.

Раздел I „Общи правила“ (чл. 155а-155е) съдържа:

1. Задължения за участниците на пазара или такива, които действат от тяхно име, за срок от 5 години, да водят дневник на хартиен и/или електронен (магнитен) носител на сключваните сделки и получените нареждания за сключване на сделки с енергийни продукти на едро, включително оттеглени и анулирани нареждания;

2. Задължението на всеки участник на пазара да съхранява за срок от 5 години, по достъпен и подходящ за ползване начин, цялата документация, свързана с търговията с енергийни продукти на едро, включително отнасяща се до вътрешната му организация; системи; правила и процедури за идентифициране, избягване и/или преустановяване на нарушение на Регламента, с оглед осигуряване на обективна възможност за контрол от страна на Комисията върху спазване на забраните за пазарна злоупотреба по чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 г. и на задължението за незабавно информироване за сделки, за които има разумно основание да се предполага, че са сключени в нарушение на чл. 3 и чл. 5 от Регламента, както разпорежда чл. 15 от него;

3. Задължението на всеки участник на пазара да съхранява за срок от 5 години записи на телефонни разговори, отнасящи се до нареждания и/или сделки с енергийни продукти на едро;

4. Задължението на операторите на борсовия пазар на електрическа енергия и природен газ да прилагат подходящи мерки, системи, правила и процедури за съхраняване в електронен вид на получените нареждания от участници на съответния пазар; да осигуряват гаранции за публичност на получените оферти за продажба и покупка на енергийни продукти на едро и други;

5. Задължението на операторите на организираните пазари на електрическа енергия и природен газ да създадат вътрешна организация, която да създаде условия за

своевременно идентифициране, спиране, предотвратяване и докладване на КЕВР, за случаи на съмнителни сделки и/или нареждания, които биха могли да представляват нарушения на Регламент (ЕС) № 1227/2011, да съхраняват в продължение на 5 години цялата информация и документи относно дейността си на хартиен или електронен (магнитен) носител, с оглед осъществяване на контрол от страна на Комисията за спазване забраните по чл. 3 и чл. 5 и изпълнение на задължението по чл. 15 от Регламента;

6. Задължението на всеки участник на пазара да съхранява за срок от 5 години цялата публикувана вътрешна информация, касаеща дейността му, уведомлението до Комисията за публикуването и събраните материали, обусловили решението за отложено публично разкриване на вътрешна информация, както и доказателства за съществуване на риск от засягане на собствен интерес, в случай на отложено публикуване, с оглед изпълнението на задълженията по чл. 4 от Регламент (ЕС) № 1227/2011;

7. Задължението на всеки участник на пазара и на лицата по чл. 8, параграф 4, букви б) - е) от Регламент (ЕС) № 1227/2011 да съхраняват, по достъпен и подходящ за ползване начин, цялата документация и записи на хартиен и електронен носител, удостоверяващи изпълнение на задължението за докладване на сделките и/или нарежданията за сделки с енергийни продукти на едро, съгласно чл. 8 и чл. 9 от Регламента.

Раздел II (чл. 155ж-155к) „Предварително проучване за наличие на обосновано предположение за извършено нарушение на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия“ съдържа разпоредби, които подробно регламентират процедурата по провеждане на предварително проучване за наличие на обосновано предположение за извършено нарушение на чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011. В тази връзка са създадени норми, които уреждат изискването за форма и съдържание на искането на лицата по чл. 74а от ЗЕ за образуване на производство за установяване на нарушение на чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011; образуването, провеждането и приключването на предварителното проучване на обосновано предположение за извършено нарушение на чл. 3 и чл. 5 от Регламента.

Раздел III „Производство по установяване на нарушения по чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011“ обхваща чл. 155л-155р. Посочените разпоредби регламентират реда за извършването на проверка, след приемане на решение от страна на Комисията за образуване на производство за установяване на нарушение на чл. 3 и 5 от Регламента; събирането на доказателства; правомощията и процедурния ред на работа на длъжностните лица, извършващи проверка; процедурата на изземване, съхраняване, връщане и използване на оригиналните документи, веществените доказателства и информацията на електронни или цифрови носители, иззети при проверките на място и в хода на разследването; процедура, касаеща изземване и работа с документи, съдържащи защитена от закон тайна; права на проверяваното лице, както и правомощията на КЕВР по отношение на крайния акт, с който приключва образуването производство.

С Раздел IV „Външни експерти“ (чл. 155с) се урежда възможността за назначаване на един или повече външни експерти, когато това е необходимо в производство по установяване на нарушение по Глава седма “а” от ЗЕ.

В Раздел V „Защитено лице“ (чл. 155т - чл. 155ф) са предвидени правила и процедура за запазване в тайна на самоличността на лицата, дали обяснения или представили данни за извършено нарушение на Регламент (ЕС) № 1227/2011, когато от

разкриване на самоличността им могат да произтекат сериозни неблагоприятни последици за упражняваната от лицата дейност или за личността им, като са уредени и случаите, в които самоличността на такива лица може да бъде разкрита

Раздел VI „Превантивен, текущ и последващ контрол за спазване на задълженията по чл. 4, 8, 9 и 15 от Регламент (ЕС) № 1227/2011“ съдържа разпоредби относно контрола за спазване на задълженията по чл. 4, чл. 8, чл. 9 и чл. 15 от Регламента за събиране и докладване на данни във връзка със сделки с енергийни продукти на едро, който се упражнява от Комисията, въз основа на водения от нея национален регистър и на Европейския регистър на участниците на пазара, воден от Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (чл. 155х).

В Допълнителните разпоредби е създадена т. 3, в която се съдържа дефиниция на „участник на пазара“, с оглед създаване на идентичност на използваните понятия с тези в Регламент (ЕС) № 1227/2011.

2. Технически изисквания за сигурност на информацията по случаи за разследване на чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011

Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (АСРЕ) има стриктни изисквания за гарантиране на сигурността на информацията, свързана с разследване на нарушения на чл. 3 и чл. 5 от Регламента.

В отговор на тези изисквания, КЕВР е подписала с АСРЕ Меморандум за разбирателство и Декларация за съответствие с изискванията на политиката за сигурност на информацията на Регламента, имащи отношение към Инструмента за управление на случаите (Case Management Tool) при разследвания на нарушения на чл. 3 и чл. 5 от Регламента. За изпълнение на поетите ангажименти, КЕВР подписа договор с външен консултант, който да извърши анализ какви стъпки следва да се предприемат, за да може експертите на дирекцията безпрепятствено да обменят с АСРЕ информация в защитена среда относно случаите по разследване на чл. 3 и чл. 5 от Регламента, включително да се идентифицират всички активи в КЕВР, които са свързани с информация по Регламент (ЕС) № 1227/2011 и данните от Инструмента за управление на случаите на АСРЕ. Понастоящем се идентифицират опасностите и слабите места на тези активи и се оценява рискът по избрана методика. На 20.01.2020 г. консултантът представи доклад, озаглавен „Преглед на състоянието и изготвяне на доклад с препоръки съгласно изискванията на политиката за сигурност на информацията на Регламент (ЕС) № 1227/2011, имаща отношение към Инструмента за управление на случаите“. В документа е направен анализ на състоянието на ИТ инфраструктурата на КЕВР по отношение сигурността и са направени препоръки за нейното развитие, така че да се подобри сигурността на информацията във връзка с въвеждане на съвместимост на инфраструктурата на Комисията спрямо изискванията за изграждане на политиката за сигурност на информацията по Регламента, имаща отношение към Инструмента за управление на случаите.

През 2020 г., в изпълнение на препоръките, бяха отделени помещения с ограничен достъп само за експертите от дирекцията. За целта е поставена система за контрол на достъпа. Беше получен и достъп до Платформата на АСРЕ за уведомление за потенциални нарушения.

Към настоящия момент КЕВР продължава да изпълнява изискването за цялостно отделяне на работната среда чрез изграждане на вътрешна структурно-кабелна система. Предстои да се изгради отделна ИТ инфраструктура с отделен сървър и компютърна част и да се създадат детайлни политики за информационна сигурност, както и инструкции за работа в тази отделена среда. При изпълнение на тези задачи, ще се

постигне гарантиране на сигурността на обмена на информация между дирекцията и АСРЕ, и експертите от дирекцията ще получат пълен достъп до Инструмента за управление на случаите на АСРЕ, което е основополагащо за ефективната им работа.

3. Участие в работни групи и обучения

През 2020 г. експертите в дирекцията участваха активно в работата на работните групи на АСРЕ по прилагане на Регламент (ЕС) № 1227/2011. В рамките на работни групи, част от Постоянен комитет за мониторинг на пазара (Market Monitoring Standing Committee (MM SC) и Политика по Регламент (ЕС) № 1227/2011 (REMIT Policy Task Force) се разработват методики и насоки, свързани с прилагане на Регламента. При разработването на тези насоки и методики, от националните регулаторни органи се изисква активно да участват в дискусиите, да попълват въпросници и да предоставят данни. В рамките на работните групи, от националните регулаторни органи се представят и конкретни случаи за установени нарушения и наложени санкции, свързани с манипулиране на пазарите за търговия на едро с енергия и търговия с вътрешна информация.

Експертите от дирекцията участват и в работна група по интегритета и прозрачността на пазара на Съвета на европейските енергийни регулатори - СЕЕР (Market Integrity and Transparency Working Group (CMIT WG), която прави преглед доколко националните регулаторни органи са изпълнили изискванията за създаване на административен капацитет за разкриване на нарушения на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011.

Директорът на дирекцията е председател на новосъздадена през 2020 г. работна група по Регламента в рамките на създадения по инициатива на КЕВР постоянно действащ Консултативен форум на националните регулаторни органи на държавите от Балканския полуостров (Форума). В посочената работна група участва и служител от дирекцията. В работната група участват представители на националните регулаторни органи на България, Гърция и Албания, като същата е подкрепена и от регулатора на Северна Македония, като наблюдател. През 2020 г., в изпълнение на приетата годишна работна програма, беше извършен сравнителен анализ на нормативната рамка по изпълнение на Регламента в участващите държави, включително във връзка с пазарната интеграция. За целта, дирекцията разработи въпросник, анализира получените данни и представи резултати на проведена среща на Форума през м. октомври 2020 г. Като резултат от извършения анализ беше отчетено следното: регулаторната рамка в държавите - членки на работната група, има добра основа и е в процес на допълнително развитие; регулаторните органи на Албания, Гърция и България имат правомощието да наблюдават и контролират енергийните пазари на едро; в контекста на предстоящото свързване на пазарите бе предложено да се предвиди възможността за обмен на данни чрез сключване на съответните двустранни споразумения.

Експертите от дирекцията участваха и в проект по Оперативна програма „Добро управление“ от месец октомври 2019 г. Целта на проекта е да се развие аналитичният капацитет на Комисията за енергийно и водно регулиране във връзка с обучение за практическото прилагане на Регламент (ЕС) № 1227/2011 относно разкриване на нарушения на чл. 3 и 5 от Регламента. В рамките на този проект, експертите от дирекцията преминаха обучения и участваха в разработване на проекти на наредба, методики, инструкции и правила, свързани с мониторинга и контрола на пазарите на едро с енергия.

В края на 2020 г. експертите от дирекцията участваха в разработването на проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, както и в процедурата по изготвяне на

съгласувателна таблица и обсъждане на постъпилите становища, и изготвяне на окончателен вариант на акт, който бе приет от Комисията.

4. Регистрация на пазарни участници

Всеки пазарен участник следва да се регистрира на Платформа за регистрация (Централизиран европейски регистър на пазарните участници – CEREMP). Всяка заявка за регистрация от страна на пазарен участник се анализира и одобрява от експертите на дирекцията. След като заявката се изпрати на АСРЕ, пазарният участник получава уникален АСРЕ код, който е необходим за осъществяване на сделки на борсата. През 2020 г. дирекцията е регистрирала 26 броя участници основно от пазара на природен газ. Направени са и актуализации на действащи регистрации.

5. Практика по прилагане на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011

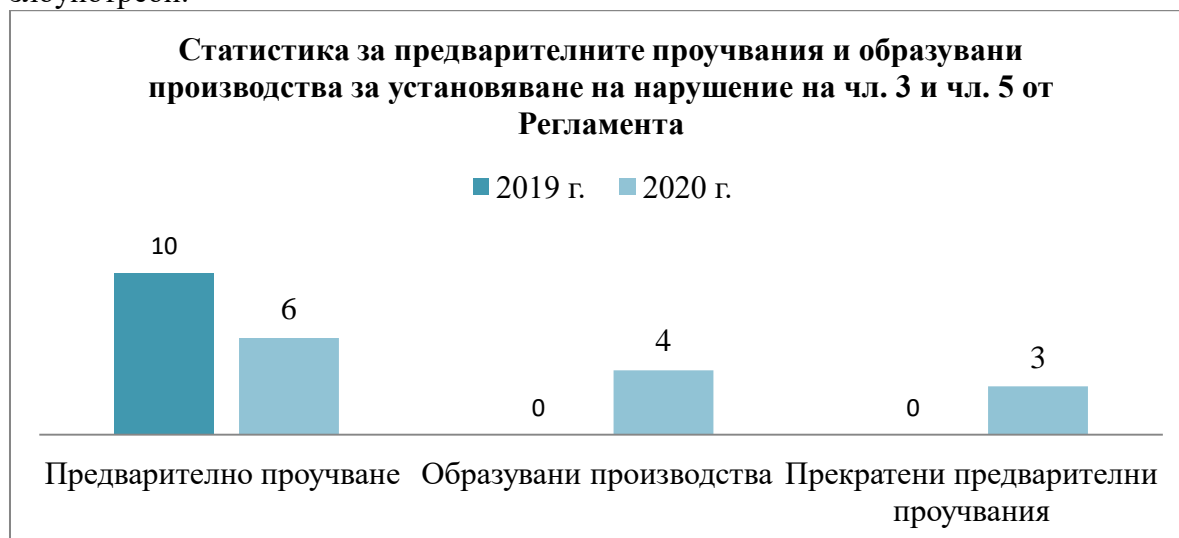
През 2020 г. в КЕВР са постъпили 5 бр. доклади за подозрителни сделки от „Българска независима енергийна борса“ ЕАД (БНЕБ ЕАД). Информацията се получава в дирекцията чрез специално изграден канал за сигурност. Общо за 2019 г. и 2020 г. от БНЕБ ЕАД са получени 14 бр. доклади за подозрителни сделки. От АСРЕ са получени по 1 бр. доклади за подозрителни сделки през 2019 г. и през 2020 г. С цел гарантиране сигурността на информацията, тя се предава в криптиран вид. През 2019 г. в Комисията са получени 5 бр. сигнали за подозрителни сделки от асоциации и сдружения, а през 2020 г. – 3 бр. От пазарни участници през 2019 г. са получени 2 бр. сигнали за подозрителни сделки. През 2020 г. от платформата на АСРЕ (Suspicious Transaction Report (STR) за подаване на сигнали за подозрителни сделки за нарушения на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 постъпи и анонимен сигнал. В тази връзка следва да се отбележи, че функционалностите на платформата на АСРЕ позволяват избирането на опция за подател „други“, т.е. има възможност лицето, подаващо сигнала, да не се идентифицира. Общо за периода 2019 г. – 2020 г. в КЕВР са постъпили 27 бр. доклади и сигнали за подозрителни сделки, които може да са в нарушение на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011.

Една от основните дейности на дирекцията е извършване на проверки по реда на Глава седма “а” от Закона за енергетиката. По-конкретно, длъжностните лица от дирекцията имат правомощието да извършват предварително проучване при установени първоначални данни за извършена манипулация на пазара по смисъла на чл. 3 и чл. 5 от Регламента. След приключване на предварителното проучване, ако се установят достатъчно данни за извършено нарушение, КЕВР с решение може да образува производство за установяване на нарушение на чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011. Следва да се отбележи, че тези проучвания се извършват в партньорство с АСРЕ, в съответствие с чл. 16 от Регламента. За всеки отделен случай КЕВР следва да обменя регулярно информация за развитието на случаите с АСРЕ, като при този обмен се спазват строги правила за гарантиране на пълна конфиденциалност и недопускане на изтичане на информация по текущи случаи извън служителите на дирекцията. Това задължение произтича и от изискването, заложено в Регламент (ЕС) № 1227/2011, при проучванията да се спазват принципите на справедлив процес, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз.

С оглед посочените изисквания за гарантиране на пълна конфиденциалност при проучването на текущите случаи, в ЗЕ е предвидено решенията и протоколите от заседанията на Комисията, свързани с предварителното проучване и установяването на нарушение по чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011, да не се публикуват на интернет страницата на Комисията.

Въз основа на посоченото, КЕВР не може да предостави конкретна информация за хода и резултата от текущи разследвания, тъй като ще бъде в нарушение на изискванията на АСРЕ и на чл. 74а, ал. 8 от ЗЕ. Ограниченият достъп е създаден с цел да се гарантират оперативната сигурност и защита на данните, които се получават, да се предотвратява неразрешен достъп до информацията, съхранявана от АСРЕ, и изисква установяване на процедури, които гарантират, че лицата с право на достъп до събираните от нея данни не злоупотребяват с тях. Смисълът на тази забрана е да не могат да се идентифицират отделни участници на пазара до приключване на производството с окончателен акт на Комисията по чл. 74н от ЗЕ. С работата си при разследвания на случаите за установяване на нарушения по Регламента, КЕВР се стреми да отговори на очакванията на обществото и да гарантира, че потребителите и другите участници на пазара могат да имат доверие в интегритета на пазарите на електроенергия и природен газ, че цените, определени на пазарите за търговия на едро с енергия, отразяват ненарушено и конкурентоспособно взаимодействие между търсене и предлагане, и че не могат да се извличат неправомерни печалби от пазарни злоупотреби.

Въз основа на всички постъпили доклади за подозрителни сделки и сигнали в дирекцията по реда на чл. 74а от ЗЕ са образувани предварителни проучвания общо 16 бр. за 2019 г. и 2020 г. Образованите предварителни проучвания са по-малко от броя на постъпилите доклади и сигнали за същия период, тъй като за едни и същи подозрителни сделки в дирекцията постъпват по няколко сигнала. С цел процесуална икономия и за постигане на пълно изясняване на проучваните случаи, тези сигнали се обединяват в едно предварително проучване. Предварителното проучване има за цел да установи има ли наличие на достатъчно данни в сигнала, въз основа на които може да се направи обосновано предположение за извършено нарушение на чл. 3 (който установява забрана за търгуване с вътрешна информация) и/или на чл. 5 (който забранява извършването или опита за извършване на манипулиране на пазара по отношение на пазарите за търговия на едро с енергия) от Регламент (ЕС) № 1227/2011. Със заповед на председателя на КЕВР се определят длъжностни лица, които извършват задълбочен анализ на съдържащите се във всеки сигнал данни. Фактите и обстоятелствата по случая се изясняват чрез изискване на писмени становища и сведения, писмени и веществени доказателствени средства. Определените длъжностни лица отразяват резултатите от предварителното проучване в писмен доклад, който се разглежда от Комисията в закрито заседание. Когато КЕВР прецени, че подозрението за извършено нарушение се подкрепя от изложените в доклада от предварителното проучване аргументи, образува производство за установяване на нарушение на чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011. В случаите на образувано производство, председателят на Комисията със заповед определя длъжностните лица, които извършват проверка за установяване на нарушение по чл. 3 и 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011. При извършване на проверката за установяване на нарушение по чл. 3 и 5 от Регламента, определените длъжностни лица имат правомощията по чл. 74б от ЗЕ, като редът за осъществяването на тези правомощия е подробно регламентиран в чл. 155л-155р от НЛДЕ.

За отчетния период в Комисията са разгледани 7 доклада от извършени проучвания. С решения на Комисията въз основа на тях са образувани 4 бр. производства за установяване на нарушение на чл. 3 и чл. 5 от Регламент (ЕС) № 1227/2011, а поради липса на данни за извършени нарушения са прекратени 3 бр. предварителни проучвания.

ГЛАВА ПЕТА

ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

Законът за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги (ЗРВКУ) в чл. 1, ал. 2 дефинира ВиК услугите, извършвани от експлоатационните предприятия за водоснабдителни и канализационни услуги (ВиК оператори), като услуги по пречистване и доставка на вода за питейно-битови, промишлени и други нужди, отвеждане и пречистване на отпадъчните и дъждовните води от имотите на потребителите в урбанизираните територии (населените места и селищните образувания), както и дейностите по изграждането, поддържането и експлоатацията на водоснабдителните и канализационните системи, включително на пречиствателните станции и другите съоръжения.

Водата за питейно-битови нужди е основна жизнена потребност по смисъла на Закона за социалното подпомагане, а ВиК услугите са дейности от обществен интерес ¹.

Подсектор „Води, водоснабдяване и канализация“ е определен като сектор с критична инфраструктура². Осигуряването на питейна вода е стратегическа дейност, а язовирите с национално значение за питейното водоснабдяване са стратегически обекти, като същите са от значение за националната сигурност на Република България и са част от критичната инфраструктура ³.

Съгласно дефинициите в ЗРВКУ и Закона за водите (ЗВ):

- *ВиК оператори са всички предприятия с предмет на дейност извършване на ВиК услуги* (чл. 2, ал. 1 от ЗРВКУ);

- *ВиК операторът е търговец, държавно или общинско предприятие – юридическо лице, което има сключен договор с председателя на асоциацията по ВиК или с кмета на общината съгласно решение на общинския съвет за управление, поддържане и експлоатация на ВиК системите и предоставяне на ВиК услуги в границите на една или повече обособени територии, когато предоставянето на ВиК услуги е основната му дейност* (чл. 198о, ал. 5 от ЗВ).

С Решение №: РД-02-14-2234/22.09.2009 г., на основание на §34, ал. 2 от Преходни и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (ЗИДЗВ, обн. ДВ, бр.47 от 2009 г.) във връзка с чл. 198а от Закона за водите, министърът на регионалното развитие и благоустройството е обявил обособени територии на действие на 51 ВиК оператора с държавно и/или общинско участие, в което са посочени обхват и граници на обособените територии.

ЗРВКУ и ЗВ допускат наличието на дружества, които в определени случаи (по отношение на определени потребители и/или по отношение на определени дейности) могат да бъдат смятани за ВиК оператори:

- *други предприятия, които извършват услуги по доставяне, отвеждане и пречистване на питейни и отпадъчни води, осъществяват тези дейности съгласно изискванията на този закон* (чл. 2, ал. 3 от ЗРВКУ);

- *търговците, държавните или общинските предприятия – юридически лица, които извършват услуги по доставяне и пречистване на води за питейно-битови цели,*

¹ Чл.3, ал.1 и ал.2 на ЗРВКУ

² Приложение № 1 към чл. 2, ал. 1 на Наредба за реда, начина и компетентните органи за установяване на критичните инфраструктури и обектите им и оценка на риска за тях, ПМС №256/17.10.2012 г.

³ Постановление № 181 на МС от 20.07.2009 г. за определяне на стратегическите обекти и дейности, които са от значение за националната сигурност

за обществени нужди, за производствени, промишлени и други дейности с търговски характер или дейности по пречистване и отвеждане на отпадъчни води и не обслужват цялата обособена територия, а отделни потребители, като те осъществяват тези услуги съгласно изискванията на ЗВ и ЗРВКУ и по отношение на тези потребители те се смятат за ВиК оператори (чл. 198о, ал. 6 от ЗВ).

Съгласно чл. 5, ал. 3 от ЗРВКУ Комисията регулира цените и качеството на ВиК услугите, извършвани от ВиК операторите, включително и от предприятията по чл. 2, ал. 3, независимо от формите на собственост и управление на ВиК системите.

Съгласно докладваните данни за показателите за качество на ВиК услугите, през 2019 г. в експлоатация са следните активи по ВиК системите ⁴:

Описание на параметъра	Ед. мярка	Общо за ВиК сектора
Общ брой водоизточници (основни и резервни)	брой	7 926
Общ брой пречиствателни станции за питейни води (ПСПВ)	брой	57
Общ брой резервоари (водоеми)	брой	6 085
Общ брой водоснабдителни помпени станции (ВПС)	брой	3 572
Обща дължина на довеждащите водопроводи и разпределителната водопроводна мрежа. В изчисляването на дължината на водопроводната мрежа не се включва дължината на сградните водопроводни отклонения.	км	73 394
Обща дължина на довеждащите водопроводи и разпределителната водопроводна мрежа. В изчисляването на дължината на водопроводната мрежа не се включва дължината на сградните водопроводни отклонения, както и дължината на водопроводите, по които се довежда вода до друг оператор, само в случаите когато се използват единствено за тази цел.	км	73 370
Общ брой на водомерни зони в обслужваната от ВиК оператора територия.	брой	4 801
Общ брой на сградните водопроводни отклонения	брой	2 173 683
Общ брой водомери на СВО (средства за измерване).	брой	2 087 163
Общ брой на сградните канализационни отклонения	брой	641 165
Обща дължина на канализационната мрежа, експлоатирана от ВиК оператора	км	11 775
Общ брой канализационни помпени станции (КПС)	брой	230
Общ брой пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ)	брой	120

1. РЕГУЛАТОРЕН ПЕРИОД 2017-2021 г.: НОВИ НОРМАТИВНИ ИЗИСКВАНИЯ

Изпълнението на разпоредбите на ЗВ води до сериозни промени както по отношение на статута на ВиК системите и съоръженията (същите са публична държавна или общинска собственост, и следва да се отпишат от капитала на дружествата), така и до статута на ВиК операторите (които от собственик на активите стават договорен оператор). Създават се нови институции – регионални асоциации по ВиК, които имат важни отговорности и правомощия по отношение планирането на бъдещото развитие на публичните ВиК активи.

Във връзка с тези промени, и в съответствие с провежданата от изпълнителната власт реформа в отрасъл ВиК, Комисията ревизира и измени нормативната и регулаторната си рамка.

⁴ Годишен доклад и сравнителен анализ на ВиК сектора в България за 2019 г., приет с решение на КЕВР по т.3 от Протокол № 257 от 02.12.2020 г.

Нови подзаконови нормативни актове към ЗРВКУ:

С Постановление № 8 от 18.01.2016 г. на Министерския съвет (обн. ДВ, бр. 6 от 22.01.2016 г., в сила от 22.01.2016 г.) са приети Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги и Наредба за регулиране на цените на водоснабдителните и канализационните услуги, които се прилагат за регулаторния период по чл. 10, ал. 1 от ЗРВКУ, започващ от 1 януари 2017 г., както и за следващи регулаторни периоди.

Разработването на двете наредби е извършено след задълбочен анализ и оценка на основните нормативни актове, приложими в отрасъла, функционалните отговорности, ресурси и капацитет на Комисията за енергийно и водно регулиране и съществуващите взаимоотношения между КЕВР и заинтересованите страни в отрасъла.

В наредбата за регулиране на качеството на ВиК услугите е използвана методологията на Международната водна асоциация (IWA).

В наредбата за регулиране на цените на ВиК услугите са използвани добрите международни практики за ценообразуване, като са отразени специфичните условия на ВиК сектора в Република България, с цел предоставяне на устойчиви ВиК услуги.

С приемането на новите наредби се цели да се подобри нормативната регламентация и да се оптимизират редът и условията по административната регулация на цените и качеството на ВиК услугите, като се осигури по-ясна предвидимост на регулаторния режим.

Указания по прилагане на новите наредби за регулаторен период 2017-2021

Г.:

На основание приетите наредби, след проведени процедури по обществено обсъждане, КЕВР прие указания по тяхното прилагане през периода 2017-2021 г., както следва:

- Указания за прилагане на Наредбата за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги за регулаторния период 2017-2021 г., приети с решение по Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 2 (Указания НРКВКУ);

- Указания за образуване на цените на водоснабдителните и канализационните услуги чрез метода „горна граница на цени“ за регулаторния период 2017-2021 г., приети с решение по Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 3, поправени с решение по Протокол № 118 от 07.06.2016 г., т. 8 (Указания НРЦВКУ);

- Правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност (ЕСРО), приети с решение по Протокол № 76 от 19.04.2016 г., т. 5, изменени с решение по Протокол № 252 от 29.11.2017 г., т. 1;

- Решение № НВ-1 от 19.04.2016 г. за утвърждаване на норма на възвръщаемост на собствения (НВск) и на привлечения (НВпк) капитал, и нетен цикъл на оборотния капитал (НЦОК) в дни, по години за съответните групи ВиК оператори за регулаторен период 2017-2021 г.;

- Решение № ПК-1 от 22.06.2016 г. за определяне на групи ВиК оператори и определяне на прогнозни конкретни цели за показателите за качество на ВиК услугите за регулаторен период 2017-2021 г.

След приемане на указанията, Комисията проведе редица обучения и работни срещи с ВиК операторите, така че да се осигури нужното разбиране на направените промени и въведените нови изисквания.

Изготвен бе анализ на проблеми, свързани с критериите по прилагане на принципа на социална поносимост на водоснабдителните и канализационните услуги,

внесен с доклад В-Дк-139/25.08.2016 г. и приет от Комисията с решение по т. 3 от Протокол № 177 от 01.09.2016 г. В анализа бе извършен задълбочен преглед на относимите нормативни изисквания и тяхното практическо приложение, констатирани бяха проблеми, които могат да предизвикат негативен ефект върху състоянието и дългосрочната устойчивост на ВиК сектора и да доведат до невъзможност от постигане на целите, заложи в Стратегия за развитие и управление на водоснабдяването и канализацията в Република България за периода 2014-2023 г., приета с Решение на Министерски съвет № 269 от 07.05.2014 г. Предложени бяха възможни алтернативи за тяхното решение. Анализът бе изпратен до ресорните министерства, парламентарните комисии и бе публикуван на страницата на КЕВР.

В изпълнение на нормативните разпоредби ВиК операторите представиха в Комисията проекти на своите бизнес планове и ценови заявления за периода 2017-2021 г. в началото на м. юли 2016 г.

Изменения в правила за водене на Единна система за регулаторна отчетност (ЕСРО) през 2017 г.:

С решение по т. 5 от Протокол № 76 от 19.04.2016 г. на КЕВР, след проведено обществено обсъждане, са приети Правила за водене на ЕСРО, включващи правила и Единен сметкоплан на ВиК операторите за регулаторни цели, инструкции и електронен модел за попълване на годишните отчетни справки за целите на регулаторното счетоводство на ВиК операторите. След приемането на Правилата за водене на ЕСРО, от Комисията са констатирани пропуски или неточно формулирани изисквания, които се нуждаят от допълнителни уточнения.

В тази връзка, след проведено на 19.10.2017 г. обществено обсъждане, с решение по т. 1 от Протокол № 252 от 29.11.2017 г., Комисията измени правилата за водене на ЕСРО с начална дата на прилагане на измененията 01.01.2018 г. Изменените правила са публикувани на интернет страницата на КЕВР и ВиК операторите са информирани с писмо изх. № В-17-00-7 от 06.12.2017 г.

С решение по Протокол № 276 от 15.12.2017 г., т. 2 КЕВР прие принципно становище по представени от Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС) - Насоки за изготвяне на доклад за фактически констатации и Примерен доклад за фактически констатации от страна на одитор във връзка с изискванията на чл. 34, ал. 5 от Наредба за регулиране на цените на ВиК услугите (НРЦВКУ), утвърдени от Управителния съвет на ИДЕС на заседание на 11.12.2017 г. Документите на ИДЕС и принципното становище на КЕВР са публикувани на интернет страницата на КЕВР и ВиК операторите са информирани с писмо изх. № В-17-00-9 от 18.12.2017 г.

Годишен доклад и сравнителен анализ на ВиК сектора:

Първият регулаторен период във ВиК сектора обхваща 2006-2008 г. във връзка с § 2, т. 2 от ЗРВКУ (първите бизнес планове се разработват от ВиК операторите и се одобряват от Комисията за период три години).

Вторият регулаторен период е 2009-2013 г., удължен двукратно чрез изменения в Закона за водите (ЗВ) до края на 2016 г. За предходния регулаторен период са изготвени годишни доклади и сравнителни анализи за периода 2009-2014 г.⁵, както и допълнен за периода 2015-2016 г.⁶

Третият регулаторен период е 2017-2021 г. За първите две години на регулаторния период са изготвени годишни доклади за състоянието на ВиК сектора и

⁵ Сравнителен анализ на ВиК сектора за периода 2009-2014 г., приет с решение на КЕВР по т. 1 от Протокол № 246 от 01.12.2015 г.

⁶ Сравнителен анализ на ВиК сектора за периода 2009-2016 г., приет с решение на КЕВР по т. 1 от Протокол № 276 от 15.12.2017 г.

сравнителни анализи за 2017 г.⁷ и 2018 г.⁸, публикувани на интернет страницата на КЕВР.

В съответствие с разпоредбите на чл. 30 от ЗРВКУ и чл. 43 от НРКВКУ, Комисията изготви и прие годишен доклад и сравнителен анализ на ВиК сектора за 2019 г., публикуван на интернет страницата на КЕВР⁹.

2. БИЗНЕС ПЛАНОВЕ И ЦЕНОВО РЕГУЛИРАНЕ

Съгласно новата регулаторна рамка, Комисията обединява двете производства – бизнес план и ценово заявление в едно и приема общо решение по тях. В тази връзка дружествата представят един електронен модел, в който са посочени параметри както на бизнес плана, така и на ценовия модел. По този начин се гарантира вътрешна връзка и зависимост между отделните елементи и при промяна на параметрите на бизнес плана автоматично се променят и предложените цени на ВиК услуги.

От друга страна, при прегледа на предложените бизнес планове и ценови заявления, от съществено значение е и етапът на изпълнение на разпоредбите на ЗВ, по отношение на:

- учредяване на асоциации по ВиК (АВиК);
- изготвяне на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите по смисъла на § 9 на Закон за изменение и допълнение на Закона за водите (ЗИДЗВ, обн. ДВ бр. 103 от 2013 г.);
- определяне на ВиК оператори и сключването на договори между АВиК или общински съвети, и ВиК оператори за стопанисване, поддържане и експлоатация на ВиК системите и съоръженията, както и предоставяне на ВиК услуги на потребителите срещу заплащане;
- съгласуване на бизнес плановете на ВиК операторите от АВиК или общинския съвет.

Всички тези фактори изискват от Комисията изключително задълбочен преглед и анализ на представените от дружествата документи. Извършеният първоначален преглед показва наличие на редица грешки и неточности в представената информация, липса на достатъчно задълбочени обосновки на направените прогнози и липса на документи, удостоверяващи статута и разпределението на ВиК активите.

В хода на образуваните административни производства по разглеждане на представените бизнес планове и ценови заявления от страна на ВиК операторите е установено, че в редица случаи част от горесцитираните разпоредби на Закона за водите не са изпълнени. Същевременно, за част от ВиК операторите са настъпили промени в границите на обособените им територии, които не са отразени както в сключените договори, така и в представените бизнес планове.

Нормативните разпоредби на ЗВ поставят като задължително изискване за ВиК оператор да има сключен договор по реда на чл. 198п, ал. 1 от ЗВ или по реда на Закон за концесиите (ЗК), за да може да извършва дейност като ВиК оператор. През 2016 г. са сключени договори по реда на ЗВ между съответните АВиК и съществуващите регионални държавни ВиК оператори в 26 области. В област София-град има сключен договор по реда на ЗК още през 2000 г., а през 2017 г. е сключен договор и с регионалното дружество в област Пазарджик.

⁷ Сравнителен анализ на ВиК сектора за 2017 г., приет с решение на КЕВР по т. 7 от Протокол № 244 от 13.12.2018 г., и поправен с решение по т. 10 от Протокол № 230 от 18.12.2019 г.

⁸ Сравнителен анализ на ВиК сектора за 2018 г., приет с решение на КЕВР по т.6 от Протокол № 238 от 23.12.2019 г.

⁹ Годишен доклад и сравнителен анализ на ВиК сектора в Р България за 2019 г., приет с решение на КЕВР по т.3 от Протокол № 257 от 02.12.2020 г.

Изготвянето на окончателните протоколи за разпределение на собствеността на ВиК системите между държавата и общините по смисъла на § 9, ал. 5 от ЗИДЗВ е съществен елемент от реформата в сектор ВиК, т. к. въз основа на тези документи се уточнява кои са публичните ВиК активи в обособената територия – респективно ВиК операторите могат да определят кои публични активи следва да отпишат от своя баланс, а АВиК може да определи кои публични активи ще предостави на ВиК оператора за стопанисване чрез договор. Наличието на окончателните разпределителни протоколи е съществено с оглед извършването на анализ и преценка за стойността и разпределението на активите в амортизационните планове към бизнес плановете, както и да се изясни дали управлението на ВиК системите в техните обособени територии ще продължи да се извършва от общинските съвети по реда на чл. 198б, т. 3 от ЗВ (ако всички ВиК активи в обособената територия са публична общинска собственост) или следва да се учреди АВиК по реда на чл. 198б, т. 2 от ЗВ (ако има ВиК активи – публична държавна собственост).

От представената в КЕВР информация е изяснено, че през 2016-2017 г. са изготвени окончателни разпределителни протоколи за повечето общини, влизащи в обособените територии на регионални държавни ВиК оператори, за които има сключени договори по реда на ЗВ. Все още обаче тези изисквания не са изпълнени за някои общини – включително и за членове на асоциации по ВиК, за които вече има сключени договори по реда на ЗВ (например през 2018 г. са изготвени протоколи за общините Кубрат, Завет, Попово, Елин Пелин, Долна баня, Челопеч, Ботевград, Димитровград, Стамболово, Дупница, Исперих, Велинград, Батак, Сандански. През 2019 г. е изготвен протокол за община Троян, а през 2020 г. е изготвен протокол за община Белово. Все още в Комисията не са представени протоколи за общини Сърница, Ракитово, Панагюрище, Стрелча.

2.1. Производства по разглеждане и одобрение на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори за регулаторен период 2017-2021 г.

През 2020 г. КЕВР продължава процедурите по разглеждане на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори, за които са изпълнени разпоредбите на Закона за водите, а именно:

- Изпълнени са разпоредбите на § 9, ал. 5 от ПЗР на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.) за изготвяне и изпращане от министъра на регионалното развитие и благоустройството на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на публичните ВиК активи между държавата и общините в съответната обособена територия;

- Изяснен е, въз основа на собствеността на публичните ВиК активи, органът за управление на ВиК системи по реда на чл. 198б от ЗВ – за регионалните дружества това е АВиК по реда на чл. 198б, т. 2 от ЗВ;

- АВиК е определила ВиК оператор съгласно чл. 198в, ал. 4, т. 1 от ЗВ и е възложила извършването на дейностите по чл. 198о, ал. 1 от ЗВ с договор по реда на чл. 198п, ал. 1 от ЗВ или по реда на Закона за концесиите, респективно дружеството отговаря на изискванията на чл. 198о, ал. 5 от ЗВ;

- В съответната обособена територия не са стартирани действия за изменения на границите на обособената територия чрез присъединяване или отпадане на общини, респективно не се предвижда изменение на сключения между АВиК и съответното дружество договор;

- Бизнес планът на ВиК оператора е съгласуван от АВиК по реда на чл. 198м, ал. 2 от ЗВ, респективно АВиК не се възползва от своите правомощия да върне бизнес

плана за доработка с мотивирано становище и указания при констатирано несъответствие с генералните планове, инвестиционните програми и договорите за възлагане.

След съгласуването на бизнес плана от АВиК започва процедурата по неговото одобрение по реда на ЗРВКУ от страна на КЕВР. Комисията регулира качеството и цените на ВиК услугите, като в тази връзка КЕВР определя конкретни цели на всеки ВиК оператор за качеството на ВиК услугите и анализира всеки ценообразуващ елемент, участващ във формирането на цените на ВиК услугите. Комисията има правомощията да изисква изменения в проекта на бизнес плана, в случай че се констатират грешки или несъответствия с нормативната уредба и указанията на КЕВР, както и в случай че предложените от ВиК оператора параметри не са обосновани.

Експерти от КЕВР извършват задълбочен анализ на представените от ВиК операторите заявления. Направен е детайлен преглед на всички ценообразуващи елементи, като от страна на ВиК операторите са изисквани необходимите обосновки и анализи така че да се постигне уверение, че същите са икономически обосновани.

Във връзка с поставените от експертите на Комисията изисквания и указания, дружествата извършват редица корекции и изменения в проектите на бизнес плановете спрямо първоначалните си заявления. Едва след представяне на окончателни изменени проекти на бизнес план и ценово заявление, които отговарят на всички нормативни изисквания и указания на Комисията, за които са представени необходимите документи и обосновки, КЕВР стартира процедура по тяхното одобрение.

Процедурата по одобрение включва приемане на проект на общо решение по бизнес плана и ценовото заявление, провеждане на открито заседание с ВиК оператора, и на обществено обсъждане със заинтересованите лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ), и приемане на решение за одобряване на бизнес план, утвърждаване на цени на ВиК услуги за първата година от бизнес плана и одобряване на цени на ВиК услуги за следващите години от бизнес плана.

През текущия регулаторен период 2017-2021 г. са извършени следните дейности по години:

През 2017 г. са проведени процедури за разглеждане на бизнес планове и са приети 45 решения, както следва:

- Одобрени бизнес плановете на 14 регионални ВиК оператора в областите София-град, Смолян, Варна, Пловдив, Силистра, Кърджали, Русе, Перник, Монтана, Шумен, Сливен, Ямбол, Враца, Бургас;

- Одобрени са бизнес плановете на 2 дружества, опериращи по реда на чл. 198о, ал. 6 от ЗВ - „Напоителни системи“ ЕАД и „ВиК-Златни пясъци“ ООД;

- Постановени са двукратно (общо 4) решения за връщане на бизнес плановете на регионалните ВиК оператори в областите Добрич и Видин, със задължителни указания за тяхното изменение;

- Постановени са 14 решения за спиране на административните производства по разглеждане на бизнес плановете на регионални ВиК оператори в областите Хасково, Стара Загора, Плевен, София-област, Габрово, Кюстендил, Разград (2 дружества), Пазарджик, Благоевград, чиито граници на обособени територии са променени чрез присъединяване или отпадане на общини, и тази промяна не е отразена в договорите с анекс, както и общински дружества в Берковица, Троян, Кресна, Сандански, за които не е изяснена собствеността на ВиК системите, респективно редът за тяхното управление по чл. 198б от ЗВ;

- Постановени са 11 решения за прекратяване на административните производства по разглеждане на бизнес плановете на ВиК оператори, чиито обособени

територии са прекратени след като съответните общини са приети в АВиК, респективно дружествата нямат сключен договор със собственика на публичните ВиК системи, и осъществяват временно дейност като ВиК оператори – в общините Димитровград, Стамболово, Кнежа, Ботевград, Севлиево, Дупница, Кубрат, Панагюрище, Стрелча, Свищов и Петрич.

През 2018 г. са проведени процедури за разглеждане на бизнес планове и са приети 12 решения, както следва:

- Одобрени са бизнес планове на регионални ВиК оператори в областите Добрич и Видин, след двукратни преработки;
- Одобрени са бизнес планове на регионални ВиК оператори в областите: Велико Търново, Габрово, Плевен и Благоевград, след административно приключване на процедурите по окрупняване, включително сключването на анекси към договорите между АВиК и регионалните ВиК оператори, които да изяснят сроковете и отговорностите на дружествата по настъпилите промени;
- Одобрени са бизнес планове на общински ВиК оператори в Брацигово и Кресна, след изпълнение на разпоредбите на ЗВ – изясняване собствеността на ВиК системите и реда за тяхното управление (чл. 198б, т. 3 от ЗВ – от общинските съвети) и сключване на договори по реда на ЗВ между общините и определените ВиК оператори;
- Одобрени са бизнес планове на 3 дружества, опериращи по реда на чл. 198о, ал. 6 от ЗВ: „ПСОВ-ЛЕКО КО“ ЕООД, гр. Радомир, „Верила Сървис“ АД, „ЛУКОЙЛ Нефтохим Бургас“ АД;
- Постановено е решение за връщане на бизнес плана на регионалния ВиК оператор в област Ловеч, със задължителни указания за неговото изменение.

През 2019 г. са проведени процедури за разглеждане на бизнес планове и са приети 9 решения, от които 7 решения за одобряване на бизнес планове и 2 решения във връзка с влезли в сила съдебни актове.

През 2020 г. са проведени процедури за разглеждане на бизнес планове и са приети 5 решения, от които 4 решения за одобряване на бизнес планове и 1 решение във връзка с влязъл в сила съдебен акт. Детайлна информация за извършените действия по одобряване на бизнес планове и ценови заявления през 2020 г. е дадена в следващата таблица:

Дружество	Внесен първоначален бизнес план	Представени последващи изменения	Проведено обсъждане по чл. 25, ал. 1 от НРЦВКУ	Представен окончателен бизнес план	Представена информация за съгласуване от АВиК / ОС	Приемане на решение по бизнес план и ценово заявление	Проведени открито заседание и обществено обсъждане	Приемане на решение по бизнес план и ценово заявление
„Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Търговище	30.06.2016 г.	06.03.2017 г. 19.12.2019 г.	14.03.2017 г.	28.01.2020 г.	Протокол № 17 от 12.12.2019 г.	05.02.2020 г.	11.02.2020 г.	БП-Ц-1 от 27.02.2020 г.
„В и К – Стенето“ ЕООД, гр. Троян	28.06.2016 г.	15.08.2016 г. 19.09.2016 г.	31.10.2018 г.	23.07.2019 г.	Решение № 1036 по Протокол № 46 от 26.09.2019 г.	25.03.2020 г.	01.04.2020 г.	БП-Ц-2 от 23.04.2020 г.
„Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Хасково	01.07.2016 г.	13.09.2016 г.	19.05.2020 г.	27.04.2020 г.	На основание чл. 27, ал. 5 от НРКВКУ се счита, че бизнес планът е приет без възражения от АВиК-Хасково след изчитане на срока по договор	02.07.2020 г.	10.07.2020 г.	БП-Ц-3 от 30.07.2020 г.

Дружество	Внесен първоначален бизнес план	Представени последващи изменения	Проведено обсъждане по чл. 25, ал.1 от НРЦВКУ	Представен окончателен бизнес план	Представена информация за съгласуване от АВиК / ОС	Приемане на проект на решение по бизнес план и ценово заявление	Проведени открито заседание и обществено обсъждане	Приемане на решение по бизнес план и ценово заявление
„Спринг Форс“ ООД, гр. Нови пазар	01.11.2017 г.	27.04.2018 г. 31.01.2019 г.	24.01.2018 г.	02.07.2020 г.	-	03.09.2020 г.	10.09.2020 г.	БП-Ц-4 от 30.09.2020 г.

През 2020 г. Комисията одобри бизнес планове на две регионални дружества, както следва:

- „Водоснабдяване и канализация” ООД, гр. Търговище: С решения по Протокол № 12 от 07.12.2017 г. АВиК – Търговище взема решение за промяна в границите на обособената територия чрез присъединяване на общините Попово и Опака. На 04.12.2018 г. между АВиК-Търговище и ВиК оператора е подписано Допълнително споразумение към сключения по реда на ЗВ договор, като дружеството ще започне да обслужва потребителите в общините Попово и Опака, считано от 01.01.2019 г. Дружеството е представило окончателен изменен бизнес план на 19.12.2019 г.;
- „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Хасково: С решения по Протокол № 12 от 21.07.2016 г. АВиК-Хасково взема решения за промяна в границите на обособената територия чрез присъединяване на общините Тополовград, Стамболово и Димитровград. На 02.11.2018 г. между АВиК – Хасково и ВиК оператора е подписано Допълнително споразумение към сключения по реда на ЗВ договор, като дружеството ще започне да обслужва потребителите в общините Тополовград и Стамболово, считано от 01.01.2019 г., а община Димитровград, считано от 01.01.2021 г. Дружеството е представило окончателен изменен бизнес план на 27.04.2020 г.

През 2020 г. Комисията одобри бизнес плана на общинско дружество - „В и К – Стенето“ ЕООД, гр. Троян, след като е представен подписан през м. юни 2019 г. окончателен протокол за разпределение на собствеността на ВиК системите между държавата и община Троян, съгласно който редът за тяхното управление е по чл. 198б, т. 3 от ЗВ, т.е. от общинския съвет; бизнес планът е съгласуван от общинският съвет на 26.09.2019 г., а на 24.02.2020 г. е сключен и договор по реда на ЗВ между община Троян и избрания ВиК оператор.

През 2020 г. Комисията одобри и бизнес план на дружество, опериращо по реда на чл. 198о, ал.6 от ЗВ - „Спринг Форс“ ООД, гр. Нови пазар.

През 2020 г. е прието и едно решение във връзка с влязъл в сила съдебен акт. По протест на прокурор в отдел „Надзор за законност“ при Върховна административна прокуратура (ВАП) е издадено и влязло в сила Решение № 3916 от 13.03.2020 г. по адм. дело № 2192/2019 г. на тричленен състав на Трето отделение на Върховния административен съд (ВАС), с което е отменено Решение № БП-Ц-20 от 30.11.2017 г. на КЕВР за одобряване на бизнес плана на „Водоснабдяване и канализация” ЕАД, гр. Бургас и преписката е върната на Комисията за ново произнасяне при спазване на задължителните указания по тълкуване и прилагане на закона. Касационната инстанция е установила, че видно от нормативните разпоредби, съгласуването от асоциациите по ВиК на бизнес плановете на ВиК операторите, които са сключили договори с тях, е задължителна предпоставка, за да се допусне разглеждането на бизнес план в производство пред КЕВР.

С писмо с изх. № В-17-14-13 от 31.07.2020 г. Комисията е изпратила бизнес плана за развитие на дейността на „Водоснабдяване и канализация“ ЕАД, гр. Бургас, внесен в Комисията с вх. № В-17-14-13 от 19.10.2017 г. до областния управител и председател на АВиК Бургас (с копие до всички общини, в границите на обособената територия и ВиК дружеството), с оглед изпълнение на дадените задължителни указания в Решение № 3916 от 13.03.2020 г. на ВАС и в съответствие с разпоредбите на чл. 198в, ал. 4, т. 5 и чл. 198м, ал. 2 от ЗВ. Бизнес планът на ВиК оператора е съгласуван на заседание на Общото събрание на Асоциация по ВиК-Бургас, състояло се на 15.10.2020 г. С решение № БП-Ц-5 от 26.11.2020 г. Комисията е одобрила бизнес плана за развитие на „Водоснабдяване и канализация“ ЕАД, гр. Бургас за регулаторен период 2017-2021 г., утвърдила е цени на ВиК услуги, считано от 01.12.2017 г., и е одобрила цени на ВиК услуги за 2018-2021 г.

През 2020 г. са преразгледани по реда на раздел III от глава четвърта на НРЦВКУ одобрените за 2021 г. цени на две дружества:

„Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Видин: По заявление на дружеството е стартирана процедура за преразглеждане на одобрената за 2021 г. цена за услугата пречистване на отпадъчни води. Проведени са открито заседание и обществено обсъждане на 04.11.2020 г., постановено е Решение № Ц-39 от 26.11.2020 г.;

„Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Монтана: По заявление на дружеството е стартирана процедура за преразглеждане на одобрената за 2021 г. цена за услугата доставяне вода на друг ВиК оператор – ВС Враца. Проведени са открито заседание и обществено обсъждане на 04.11.2020 г., постановено е Решение № Ц-40 от 26.11.2020 г.

2.2. Годишни изменения на одобрени цени на ВиК услуги за 2020 г.

Съгласно чл. 29, ал. 1 от НРЦВКУ, при прилагане на методите на ценово регулиране „горна граница на цени“ и „горна граница на приходи“, одобрените цени за всяка година от бизнес плана се изменят служебно от Комисията, в съответствие с чл. 6, т. 2 и 3 във връзка с чл. 4. Алинея 2 от същата разпоредба посочва, че измененията по ал. 1 се извършват ежегодно с решение на Комисията, което се взема на закрито заседание преди началото на ценовия период, за който се отнасят. Съгласно чл. 29, ал. 3 от НРЦВКУ, при измененията по ал. 1, се извършва анализ на социалната поносимост на цените на ВиК услугите. Ал. 5 от същата разпоредба посочва, че решението по ал. 2 влиза в сила от 1 януари на ценовия период, за който се отнася.

С оглед изпълнение на правомощията на КЕВР, произтичащи от горепосочените разпоредби, е извършен анализ относно годишните изменения на цените по метода на ценово регулиране „горна граница на цени“ за ВиК операторите с одобрени от КЕВР бизнес планове и одобрени цени за 2019-2021 г. Резултатите от извършения анализ са отразени в доклад с вх. № В-Дк-339 от 24.11.2020 г. (Доклада), който е приет от КЕВР с решение по Протокол № 254 от 27.11.2020 г., т. 1, и е публикуван на интернет страницата на Комисията. В изпълнение на изискванията на чл. 13, ал. 5, т. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ) са проведени открито заседание и обществено обсъждане на 03.12.2020 г.

Отчитайки направените устни изказвания в рамките на проведеното открито заседание и постъпилите писмени становища впоследствие, с Решение № Ц-46 от 30.12.2020 г. Комисията утвърди, считано от 01.01.2021 г., цени на ВиК услуги на 38 дружества.

С посоченото решение на основание чл. 4, ал. 4, т. 1 от НРЦВКУ за първи път през регулаторния период в процедурата за годишни изменения на одобрените цени на ВиК услуги е отчетено:

- изпълнението на одобрените инвестиции съгласно одобрените бизнес планове (чрез коефициент Q_i) и

- изпълнението на индивидуалните годишни целеви нива на единните показатели за ефективност съгласно одобрените бизнес планове (чрез коефициент Y)

към края на третата година от регулаторния период (2019 г.). В този случай намалението или увеличението на необходимите приходи действа за съответния пети ценови период (2021 г.).

Коефициентът „ Q_i “ се изчислява сумарно за всеки ВиК оператор през четвъртата година от регулаторния период, като отчита инвестициите, извършени до края на третата година от регулаторния период. В този случай корекцията води до намаление на одобрената цена за петата година от регулаторния период. Отчетените от дружествата инвестиции през изминалия тригодишен период 2017-2019 г. са били обект на проверки, в рамките на които са съставени и връчени двустранни констативни протоколи, изготвени са доклади за резултатите от същите, които са разгледани и приети от КЕВР и съответната информация е публикувана в годишните доклади по чл. 30 от ЗРВКУ. Съпоставянето на прогнозните (одобрените) и действителните (отчетните) инвестиции за периода 2017-2019 г. е съобразено с периода на действие на одобрените бизнес планове, извършено е за всяка услуга, за която в одобрените цени на ВиК услуги са включени разходи за амортизации, с които се финансират инвестиции, като е отчетено изпълнението на предвидените инвестиции в собствени (корпоративни) активи и инвестициите в публичните ВиК активи.

Коефициентът „ Y “ се изчислява сумарно за всеки ВиК оператор през четвъртата година от регулаторния период, като отчита постигането на индивидуалните годишни целеви нива на показателите за качество към края на третата година от регулаторния период. В този случай корекцията, която произтича от приложението на коефициента „ Y “, се прилага за петата година от регулаторния период и води до увеличение или намаление на одобрената цена за петата година от регулаторния период. През 2020 г. са извършени проверки на степента на внедряване на изискуемите регистри и бази данни, както и е извършен преглед и верификация на представената от съответния ВиК оператор в годишния отчет за изпълнение на одобрения бизнес план за 2019 г. информация за променливи, формиращи нивата на показателите за качество. С оглед факта, че коефициент Y се прилага за постигнатите резултати през тригодишния период 2017-2019 г., при определянето на одобрена и реална стъпка се съпоставят отчетените нива за 2015 г. (базова година) към прогнозните (разчет) и отчетените (отчет) нива за 2019 г.

2.3. Спрени и/или прекратени производства по разглеждане и одобрение на бизнес планове и ценови заявления на ВиК оператори:

2.3.1. Спрени и прекратени производства във връзка с настъпили изменения в границите на обособени територии:

Във връзка с правомощията на АВиК и/или общинските съвети по чл. 198а, ал. 3 от ЗВ (решенията за промяна на границите на обособената територия се приемат от Общото събрание на асоциацията по ВиК или от общинския съвет) и във връзка с разпоредбите на чл. 198а, ал. 2 от ЗВ (границите на обособената територия могат да се променят в зависимост от присъединяването или отпадането на общини от нея), през 2016-2018 г. настъпиха промени в границите на обособените територии в 11 области:

Стара Загора, Хасково, Велико Търново, София, Плевен, Габрово, Кюстендил, Пазарджик, Разград, Благоевград и Търговище. Общо 11 общини (Стамболово, Димитровград, Свищов, Ботевград, Кнежа, Севлиево, Дупница, Панагюрище, Стрелча, Кубрат и Петрич), в които до момента ВиК услуги се предоставят от общински ВиК оператори, имащи обособени територии по смисъла на ЗВ, са взели решения за присъединяване към регионалната АВиК и съответно АВиК е взела решение за промяна в границите на обособената си територия чрез тяхното присъединяване. Съгласно разпоредбите на чл. 198а, ал. 4 от ЗВ, обособената територия прекратява съществуването си, когато общините в нея се присъединят към друга обособена територия и в тази връзка след решенията на АВиК посочените 11 общински ВиК оператори вече нямат своя обособена територия и не отговарят на изискванията на чл. 198о, ал. 6 от ЗВ.

Отделно от това, четири общини са излезли от една обособена територия и са присъединени в друга такава – това са общините Тополовград, която излиза от АВиК – Стара Загора и се присъединява към АВиК – Хасково, община Завет, която излиза от АВиК – Исперих и се присъединява към АВиК – Разград, Попово и Опака, които излизат от АВиК-Разград и се присъединяват към АВиК-Търговище.

Съгласно § 9, ал. 11 от ПЗР на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.), до сключването на договор по реда на чл. 198о, ал. 4 активите по ал. 8 – 10 продължават да се стопанисват, поддържат и експлоатират по досегашния ред от действащите към деня на влизането в сила на този закон ВиК оператори на обособената територия по смисъла на § 34 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (ДВ, бр. 47 от 2009 г.; изм., бр. 95 от 2009 г.).

Съгласно чл. 2.2. (б) от сключените между АВиК и регионалните ВиК оператори договори по реда на чл. 198п, ал. 1 от ЗВ, обособената територия се променя съответно при увеличаване/намаляване на територията, включена в нея, в съответствие със ЗВ. Страните се съгласяват да сключат анекс към договора, който да уреди отношенията им по повод на горепосочената промяна на обособената територия във възможно най-кратък срок след промяната. Съгласно буква (в) от същия член на договорите, в случай на промяна на границите на обособената територия, операторът ще продължи да изпълнява задълженията си по договора в рамките на първоначалната територия до датата, посочена в анекса по чл. 2.2. (б).

Въпреки настъпилите изменения в границите на обособените територии, след взети решения на АВиК и въпреки договорните изисквания за сключване на анекси към договорите, с които да се уредят взаимоотношенията между АВиК и дружествата във възможно най-кратък срок след промяната, през 2017 г. отношенията между страните по договор не са уредени, доколкото не са сключени анекси.

През 2018 г. са приключени действията по окрупняване в област Велико Търново и са предприети административни действия в областите Габрово, Плевен и Благоевград, след което КЕВР е одобрила изменените бизнес планове на регионалните ВиК оператори.

В края на 2018 г. са сключени допълнителни споразумения към договорите на регионалните ВиК оператори в областите Стара Загора и Хасково, Кюстендил, Разград и Търговище, като Комисията е одобрила изменените бизнес планове на регионалните ВиК оператори в областите Стара Загора и Хасково, Разград и Търговище.

През 2019 г. е изяснена собствеността на ВиК системите в община Троян, а през 2020 г. е подписан и договор между община Троян и ВиК оператора, след което бизнес планът на дружеството е одобрен.

През 2020 г. в КЕВР е представен сключен окончателен разпределителен протокол за обособената територия на „ВиК – Белово“ ООД, съгласно който редът за управление на публичните ВиК системи е по чл. 198б, т. 3 от ЗВ, т.е. от общинския съвет. До края на 2020 г. дружеството не е представило бизнес план.

До края на 2020 г. в Комисията не е внесен изменен бизнес план от „Кюстендилска вода“ ЕООД въпреки сключения в края на 2018 г. анекс към договора.

До края на 2020 г. не са изяснени сроковете, в които „Водоснабдяване и канализационни услуги“ ЕООД, гр. Пазарджик ще започне предоставянето на ВиК услуги в новоприсъединените общини Панагюрище и Стрелча, въпреки взетите решения за тяхното присъединяване от АВиК-Пазарджик съответно от 29.07.2016 г. и 11.01.2017 г., както и отказът за промяна в границите на обособената територия чрез отпадане на общините Панагюрище и Стрелча от АВиК-Пазарджик от 29.10.2019 г., доколкото не е сключено допълнително споразумение между АВиК-Пазарджик и ВиК оператора.

2.3.2. Спрени производства във връзка с липса на издадени окончателни разпределителни протоколи и неяснота кой е органът за управление на ВиК системите:

По отношение на останалите общински ВиК оператори, имащи обособени територии по смисъла на ЗВ, през 2016-2018 г., за които не се желае окрупняване, също не са изпълнени разпоредбите на § 9, ал. 5 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗИДЗВ (обн. ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп., бр. 58 от 2015 г.) за изпращане от министъра на регионалното развитие на окончателни протоколи за разпределение на собствеността на ВиК активите между държавата и съответната община.

Липсата на учредена АВиК води до неизпълнение на изискванията на чл. 198в, ал.4, т. 1 от ЗВ, а именно – решение на АВиК, с което да определи ВиК оператора по реда на ЗВ, както и неизпълнение на изискванията на чл.198п, ал. 1 от ЗВ, а именно - възлагане извършването на дейностите по чл.198о, ал. 1 от ЗВ с договор по смисъла на чл. 198п, ал.1 от ЗВ.

При липсата на сключен договор, ВиК операторът не отговаря на изискванията за ВиК оператор, посочени в чл. 198о, ал. 5 от ЗВ.

Липсата на учредена АВиК води и до неизпълнение на разпоредбите на чл. 198в, ал. 4, т. 5 и чл. 198м, ал. 2 от ЗВ, съгласно които АВиК съгласува бизнес плана на ВиК оператора и има правомощия да го върне за доработка с мотивирано становище и указания.

До края на 2020 г. за следните дружества не са изпълнени изисквания на ЗВ:

- „Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Исперих: АВиК-Исперих не е възложила изпълнението на дейностите по чл. 198о, ал. 1 от ЗВ с договор, респективно дружеството не отговаря на разпоредбите на чл. 198о, ал. 5 от ЗВ;
- „ВКС“ ЕООД, гр. Пещера: През април 2018 г. е подписан окончателен разпределителен протокол за обособената територия на „ВКС“ ЕООД, гр. Пещера, с който е установено, че в община Пещера има ВиК активи – публична държавна собственост, респективно се прилага чл. 198б, т. 2 от ЗВ, и тяхното управление се осъществява от АВиК. АВиК-Пещера е учредена през 2018 г., като до момента не е възложила изпълнението на дейностите по чл. 198о, ал. 1 от ЗВ с договор, респективно дружеството не отговаря на разпоредбите на чл. 198о, ал. 5 от ЗВ;
- „ВиК-Батак“ ЕООД: През август 2018 г. е подписан окончателен разпределителен протокол за обособената територия на „ВиК-Батак“ ЕООД, с който е установено, че в община Батак има ВиК активи – публична държавна

собственост, респективно се прилага чл. 198б, т. 2 от ЗВ, и тяхното управление се осъществява от АВиК. До момента не е учредена АВиК-Батак с участието на държавата и община Батак, съответно липсва орган, който да управлява публичните ВиК активи и да съгласува бизнес плана на ВиК оператора. Същевременно на 01.08.2019 г. е проведено Общо събрание на АВиК-Пещера, като по т. 5 е разгледано искане на община Батак за присъединяване към обособената територия на „ВКС“ ЕООД, гр. Пещера след влизане в сила на договора с избрания ВиК оператор. Решението не е прието, като съгласно публикувания протокол областният управител е представил информация, че трябва да гласува „против“ в съответствие с дадения му мандат от Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ);

- „ВКТВ“ ЕООД, гр. Велинград: С Указ на президента на Република България от 22.06.2014 г., в сила от 01.01.2015 г., се определят граници на община Сърница и нови граници на община Велинград, с което е настъпила промяна в границите на обособената територия на „ВКТВ“ ЕООД, гр. Велинград. През юли 2018 г. е подписан окончателен разпределителен протокол за община Велинград, в който е посочено, че всички ВиК активи на територията на общината са публична общинска собственост. До момента в Комисията не е представен подписан окончателен разпределителен протокол за община Сърница. До момента не е учредена АВиК-Велинград с участието на държавата и общините Велинград и Сърница, нито общините Велинград и Сърница са присъединени към регионалната АВиК-Пазарджик, съответно липсва орган, който да управлява публичните ВиК активи и да съгласува бизнес плана на ВиК оператора;

- „ВКТВ“ ЕООД, гр. Ракитово: До момента в КЕВР не е представен сключен окончателен разпределителен протокол за обособената територия на „ВКТВ“ ЕООД, гр. Ракитово, респективно не са изяснени собствеността на ВиК активите и редът за тяхното управление за община Ракитово. Същевременно е получена информация от областния управител, че част от ВиК системите и съоръженията на територията на общината следва да са публична държавна собственост;

- „Увекс“ ЕООД, гр. Сандански: През м. април 2018 г. е подписан окончателен разпределителен протокол за обособената територия на „Увекс“ ЕООД, гр. Сандански, в който е отразено, че в община Сандански има ВиК активи – публична държавна собственост, респективно се прилага чл. 198б, т. 2 от ЗВ и тяхното управление се осъществява от АВиК. До момента не е учредена АВиК-Сандански с участието на държавата и община Сандански, нито община Сандански е присъединена към регионалната АВиК-Благоевград, съответно не може да се определи органът, който следва да управлява публичните ВиК активи и да съгласува бизнес плана на ВиК оператора.

3. КОНТРОЛ

Планови проверки на ВиК операторите през 2020 г.

КЕВР ежегодно следи и анализира постигнатите нива на показателите за качество на предоставяните ВиК услуги в страната, както въз основа на изготвяните и представяни в Комисията годишни отчетни доклади на ВиК операторите, така и чрез планови проверки съгласно чл. 23 от ЗРВКУ.

Приетите нови наредби за регулиране на качеството и цените на ВиК услугите поставят нови изисквания както към ВиК операторите, така и към Комисията. Особено

голям фокус е отреден на качеството на информацията, предоставяна от дружествата, като на КЕВР е вменено и ново задължение освен да оценява постигнатите резултати за подобрене на качеството на ВиК услугите, да оценява и качеството на предоставяната информация. В тази връзка в своите указания по прилагането на новите наредби за регулаторен период 2017-2021 г. Комисията заложи конкретни изисквания към дружествата, включително:

- Създаване на регистри и бази данни (конкретно посочени в указанията);
- Внедряване на стандарти за системи за управление БДС EN ISO 9001:2008, БДС EN ISO 14001:2004, BS OHSAS 18001:2007;
- Създаване и поддържане на интернет страница на български език, както и поддържане на 24 часова телефонна линия за връзка с потребители;
- Внедряване на правила за Единна система за регулаторна отчетност, включително и предоставяне на одиторски доклад за тяхното прилагане.

При прилагане на метода на ценово регулиране „горна граница на цени“, в чл. 4 и чл. 6, т. 2 от НРЦВКУ е предвиден механизъм за коригиране на одобрените цени на ВиК услуги през регулаторния период в случай че ВиК операторите не изпълнят планираните инвестиции и не постигнат целевите нива на единните показатели за ефективност, чрез прилагането на коефициенти Q_i и Y при годишните изменения на цените.

Съгласно чл. 6, т. 2 от НРЦВКУ, коефициент Y отразява изпълнението на индивидуалните годишни целеви нива на единните показатели за ефективност, определени съгласно чл. 4, ал. 2, т. 1 от НРЦВКУ, който се прилага по реда на чл. 4, ал. 4; коефициент Q_i отразява разликата между прогнозните и действителните инвестиции, извършени за изпълнение на индивидуалните годишни целеви нива на показателите за качество на ВиК услугите, който се прилага по реда на чл. 4, ал. 4 от НРЦВКУ. По силата на чл. 4, ал. 4, т. 1 от НРЦВКУ изменението с коефициент Y и коефициент Q_i се извършва след третата година на регулаторния период, като в този случай намалението или увеличението на необходимите приходи действа за съответния пети ценови период.

Със заповеди на председателя на КЕВР № 3-В-6/01.06.2020 и № 3-В-7/01.06.2020 г. са сформирани работни групи, които да извършат проверки по смисъла на чл. 21, ал. 4 от ЗРВКУ на отчетните доклади за изпълнението на бизнес плановете на ВиК операторите за 2019 г. (24 дружества), както и проверки на място съобразно одобрена програма за планови проверки през 2020 г., приета с решение на КЕВР по т. 6 от Протокол № 25 от 29.01.2020 г. (10 дружества).

В одобрената програма е включена проверка на състоянието и степента на внедряване на регистрите и бази данни, изискуеми от КЕВР, включително налични официални политики и процедури за тяхното поддържане, анализ и оценка на общите и специфичните им характеристики, и доказване на отчетени от тях стойности за изчисление на показателите за качество на ВиК услугите, както и е направен анализ на надеждността на данните за съответните променливи, участващи в изчислението на показателите за качество; както и проверка на изпълнени обекти от инвестиционна и ремонтна програма (техническа документация, начин на отчитане на разходите), както и проверка на новопридобити активи през 2019 г., за чиято експлоатация в бизнес плана са включени разходи в коефициент Q_r . Извършена е и детайлна проверка на начина на водене на ЕСРО, включително проверка на начално и крайно салдо и обороти по сметка 207 Активи в процес на изграждане, на начина на отчитане и осчетоводяване на проверени обекти от инвестиционната и ремонтната програма, начина на водене и отчитане на амортизационни планове, разпределение на оперативни разходи, проверка

на първични счетоводни документи, и проверка на прилагането на утвърдените цени на ВиК услуги чрез представяне на фактури на произволно избрани потребители по категории. Извършена е проверка и дали дружествата прилагат Механизъм за реинвестиране на част от приходите, включително дали дружествата са открили специални инвестиционни сметки, дали е въведен контрол за изразходваните от тези сметки средства за инвестиции, както и дали дейностите по механизма се отчитат на тримесечие и в годишен доклад.

Съставени са двустранни констативни протоколи, съдържащи описание на фактическата обстановка за обекта на проверката, които са връчени на представителите на съответните ВиК оператори. За дружествата, обект на проверка по Заповед № 3-В-6/01.06.2020 г., са връчени констативни протоколи, както следва:

В и К оператор (проверка по Заповед № 3-В-6/01.06.2020 г.)	Вид	Решение (№ / Дата)	Дата връчване КП
„ВиК“ ЕАД, гр. Бургас	голям	БП-Ц-5 / 26.11.2020 г. БП-Ц-20 / 30.11.2017 г.	13.10.2020 г.
„ВиК - Варна“ ООД, гр. Варна	голям	БП-Ц-3 / 28.04.2017 г.	21.08.2020 г.
„ВиК Добрич“ АД, гр. Добрич	голям	БП-Ц-1 / 28.02.2018 г.	14.09.2020 г.
„ВиК“ ЕООД, гр. Плевен	голям	БП-Ц-10 / 25.10.2018 г.	04.09.2020 г.
„ВиК“ ЕООД, гр. Пловдив	голям	БП-Ц-6 / 09.06.2017 г.	21.08.2020 г.
„ВиК“ ООД, гр. Русе	голям	БП-Ц-10 / 26.07.2017 г.	09.09.2020 г.
„Софийска вода“ АД	голям	БП-Ц-1 / 29.03.2017 г.	29.09.2020 г.
„ВиК“ ЕООД, гр. Благоевград	голям	БП-Ц-12 / 29.11.2018 г.	08.09.2020 г.
„ВиК Йовковци“ ООД, гр. Велико Търново	голям	БП-Ц-7 / 19.07.2018 г.	21.08.2020 г.
„ВиК - Видин“ ЕООД, гр. Видин	среден	БП-Ц-6 / 19.06.2018 г.	19.08.2020 г.
„ВиК“ ООД, гр. Габрово	среден	БП-Ц-9 / 28.09.2018 г.	18.08.2020 г.
„ВиК“ ООД, гр. Кърджали	среден	БП-Ц-9 / 26.07.2017 г.	19.08.2020 г.
„ВиК“ ООД, гр. Монтана	среден	БП-Ц-14 / 09.08.2017 г.	03.09.2020 г.
„ВиК“ ООД, гр. Силистра	среден	БП-Ц-7 / 09.06.2017 г.	18.9.2020 г.
„ВиК - Сливен“ ООД, гр. Сливен	среден	БП-Ц-16 / 25.09.2017 г.	04.09.2020 г.
„ВиК“ ЕООД, гр. Смолян	среден	БП-Ц-2 / 26.04.2017 г.	17.09.2020 г.
„ВиК-Шумен“ ООД, гр. Шумен	среден	БП-Ц-15 / 25.09.2017 г.	03.09.2020 г.
„ВиК“ ЕООД, гр. Ямбол	среден	БП-Ц-1 / 10.04.2019 г. БП-Ц-21 / 30.11.2017 г.	21.08.2020 г.
„Верил Сървис“ АД, с. Равно поле	микро	БП-Ц-5 / 22.5.2018 г.	15.10.2020 г.
„НАПОИТЕЛНИ СИСТЕМИ“ ЕАД, гр. София	микро	БП-Ц-11 / 26.07.2017 г.	23.10.2020 г.
„ВиК - Златни пясъци“ ООД, к.к. Златни пясъци	микро	БП-Ц-12 / 27.07.2017 г.	16.10.2020 г.
„ЛУКОЙЛ Нефтохим Бургас“ АД, гр. Бургас	микро	БП-Ц-8 / 19.07.2018 г.	15.10.2020 г.
„ПСОВ-ЛЕКО КО“ ЕООД, гр. Радомир	микро	БП-Ц-4 / 22.05.2018 г.	15.10.2020 г.
„АЦК“ ООД, гр. София	микро	БП-Ц-9 / 27 11 2019 г.	29.10.2020 г.

За дружествата, обект на проверка по Заповед № 3-В-7/01.06.2020 г., са връчени констативни протоколи, както следва:

В и К оператор (проверка по Заповед № 3-В-7/01.06.2020 г.)	Вид	Решение (№ / Дата)	Дата връчване КП
„ВиК“ ЕООД, гр. Стара Загора	голям	БП-Ц-4 / 25.07.2019 г.	14.10.2020 г.
„ВиК“ ООД, гр. Враца	среден	БП-Ц-7 / 03.10.2019 г. БП-Ц-22 / 30.11.2017 г.	02.10.2020 г.

„ВиК“ АД, гр. Ловеч	среден	БП-Ц-5 / 22.08.2019 г.	14.10.2020 г.
„ВиК“ ООД, гр. Перник	среден	БП-Ц-13 / 09.08.2017 г.	22.10.2020 г.
„Водоснабдяване - Дунав“ ЕООД, гр. Разград	среден	БП-Ц-6 / 22.08.2019 г.	08.10.2020 г.
„ВиК“ ЕООД, гр. София	среден	БП-Ц-8 / 30.10.2019 г.	14.10.2020 г.
„ВиК Берковица“ ЕООД, гр. Берковица	малък	БП-Ц-3 / 19.06.2019 г.	03.11.2020 г.
„Инфрастрой“ ЕООД, гр. Брацигово	микро	БП-Ц-2 / 22.03.2018 г.	23.10.2020 г.
„ВиК - Кресна“ ЕООД, гр. Кресна	микро	БП-Ц-11 / 07.11.2018 г.	06.11.2020 г.
„ВиК Паничище“ ЕООД, гр. Сапарева баня	микро	БП-Ц-2 / 15.05.2019 г.	28.10.2020 г.

В регламентирания в чл. 38 от Методика за осъществяване на контролните правомощия на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране по закона за енергетиката и закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (Приета от Държавната комисия за енергийно и водно регулиране с протоколно Решение № 55/14.04.2014 г. по т. 2) срок, ВиК операторите са представили обяснения и корекции на справките от годишните отчетни доклади по отразеното в констативните протоколи.

След прегледа на всички материали, работните групи изготвиха доклади за извършените проверки, в които е представена подробна информация за програмата и организацията на извършените проверки, и съдържанието на констативните протоколи (раздел 1), представена е подробна информация за подхода за оценяване на качество на информация, изпълнение на показатели за качество, отчетени допълнителни разходи, отчетени инвестиции за 2019 г., както и анализ на общото изпълнение на инвестиционните програми за периода 2017-2019 г., и изпълнението на одобрените показатели за ефективност, и подхода за изчисление на коефициенти Q_i и Y , които за първи път са включени при изменението на одобрените цени на ВиК услуги за 2021 г. (раздел 2), както и е представена индивидуална информация по ВиК дружества (раздел 3).

За извършените проверки са изготвени доклади, разгледани и приети от Комисията, както следва:

- Доклад вх. № В-Дк-335 от 20.11.2020 г., разгледан и приет с решение на КЕВР по Протокол № 248 от 25.11.2020 г., т. 11, отразяващ резултатите от проверка на отчетните доклади за изпълнението на бизнес планове през 2019 г. на ВиК операторите, които са извън обхвата на програмата за планови проверки на място, приета с решение на КЕВР по т. 6 от Протокол № 25/29.01.2020 г. (24 дружества);

- Доклад вх. № В-Дк-336 от 20.11.2020 г., разгледан и приет с решение на КЕВР по Протокол № 248 от 25.11.2020 г., т. 12, отразяващ резултатите от планова проверка на дейността на ВиК операторите през 2019 г. съгласно програмата, приета с решение на КЕВР по т. 6 от Протокол № 25/29.01.2020 г. (10 дружества).

Докладите са публикувани на интернет страницата на КЕВР в раздел ВиК/Информационна система.

Въз основа на резултатите от проверките е стартирана процедурата за изменение на одобрените цени на ВиК услуги за 2021 г.

Оценка на качеството на информация

Съгласно чл. 34, ал. 1 от НРКВКУ, Комисията оценява качеството на информацията за всяка променлива на показателите за качество и свързаната с нея допълнителна информация по отношение на специфичните обстоятелства за осъществяване на дейността, като използва система за оценка с 4 нива (добро, средно, лошо и липса на информация).

Съгласно т. 66 от Указания НРКВКУ, четирите нива за оценка на качеството на информацията, съдържаща се в отчетните доклади, се определят за всеки отделен показател за качество, както следва:

а. Добро качество (оценка 1 за целите на електронния модел) – данните са получени от достоверни регистри или бази данни (в зависимост от изискванията към източниците на информация по Глава втора и трета), основаващи се на интензивни измервания и създадени при използване на процедури и анализи, които са правилно документирани и са признати за най-добрите методи на оценка;

б. Средно качество (оценка 2 за целите на електронния модел) – данните са както при степен добро качество, но с незначителни недостатъци (например частично липсваща първична документация, остарели методи на оценка или позоваване на непотвърдени отчети, или ограничена част от данните се основават на екстраполация);

в. Лошо качество (оценка 3 за целите на електронния модел) – данните се основават на екстраполация от ограничен набор от регистри или бази данни или имат значителни процедурни отклонения;

г. Липсва информация (оценка 4 за целите на електронния модел) – не е подадена информация или данните се основават на непотвърдени отчети.

Съгласно т. 67 от Указания НРКВКУ, при подаването на отчетните доклади, ВиК операторите дават и предварителна оценка за качеството на информацията за всеки показател за качество, направена в съответствие с т. 66, а съгласно т. 68, Комисията може да приеме предварителната оценка за качеството на информацията, изготвена от ВиК оператора или да направи самостоятелна пълна или частична оценка. При различие в оценката на ВиК оператора и Комисията предимство има оценката на Комисията, която се обосновава.

Сроковете за въвеждане на изискваните регистри и бази данни по групи дружества са посочени в т. 64 от Указания НРКВКУ, като за ВиК операторите от групата на големите и средни дружества този срок е до края на 2018 г., съответно за ВиК операторите от групата на малките дружества - до края на 2020 г., а за групата на микродружествата до края на 2021 г.

Съгласно т. 65 от Указания НРКВКУ, до изтичане на срока по т. 64 ВиК операторът може да предостави информацията, която следва да се съдържа в неговите регистри, от наличните си бази данни. След изтичане на срока, посочен в т. 64, информация, която следва да се предостави от регистри на ВиК оператора, но вместо това е предоставена от други бази данни, се оценява с най-ниското качество, съгласно т. 66 (липсва информация).

Оценката на качество на информация в рамките на извършените планови проверки е осъществена на две нива:

1. Оценка на ниво внедряване на регистри и бази данни

Оценка на степента на внедряване на нормативно изискуемите регистри и бази данни в дружеството (оценка на налични общи характеристики, в т.ч. утвърдени със заповед на управителя/изпълнителния директор процедури и правила за работа с регистри и бази данни, и оценка на специфични характеристики – минимален набор от реквизити, които същите трябва да съдържат, с цел покриване на необходимото ниво на отчетна информация и верифициране на ежегодно докладваните от дружествата данни). В хода на проверките степента на внедряване на изискуемите регистри и бази данни е оценена с 4 нива: (1) Внедрен регистър или база данни; (2) В процес на внедряване на изискуемия регистър или база данни; (3) Недоказан регистър или база данни; (4) Отсъства. При оценката на изискуемите регистри и бази данни с оценки 1 – 4 е

извършено оценяване на степента на внедряване на регистъра; на внедряването на изискуемите общи характеристики, на внедряването на изискуемите специфични характеристики за съответния регистър/база данни. В изготвените двустранни констативни протоколи са посочени констатации за степента на внедряване на регистрите и базите данни, както и за степента на внедряване на изискуемите общи и специфични характеристики.

2. Оценка на ниво променливи, формиращи показателите за качеството

Оценка на надеждност на представената в годишния отчет за изпълнение на одобрения бизнес план за 2019 г. информация за променливи, формиращи нивата на показателите за качество, в Справка № 2 „Променливи за изчисление на показателите за качество на предоставяните ВиК услуги“ за несъответствие на подадената информация, некоректно посочени данни, допуснати технически грешки, или необосновани стойности на променливите.

Крайната оценка за качеството на информация за Показателите за качество (ПК) се формира от:

- Оценката на степента на внедряване на регистъра/базата данни и на изискуемите общи и специфични характеристики, от които се докладват променливи участващи в изчислението на ПК (оценка на ниво внедряване); и
- Оценката на надеждността на данните за съответните променливи, участващи в изчислението на ПК (оценка на ниво променливи).

Информация за степента на внедряване на изискуемите регистри и бази данни от страна на проверените дружества, имащи обособени територии е, както следва:

Регистър / База данни	Степен на внедряване			
	ВНЕДРЕН	В ПРОЦЕС	НЕДОКАЗАН	ОТСЪСТВА
Регистър на активи	0	8	10	6
Географска информационна система (ГИС)	1	8	5	10
Регистър на аварии	19	1	3	1
Регистър на лабораторни изследвания за качеството на питейните води	18	0	4	2
Регистър на лабораторни изследвания за качеството на отпадъчните води	16	2	3	3
Регистър на оплаквания от потребители	21	1	2	0
Регистър за утайките от ПСОВ	10	5	5	2
Регистър на водомерите на СВО (средства за измерване)	6	5	13	0
Система за отчитане и фактуриране	18	1	5	0
Счетоводна система	24	0	0	0
База данни с измерените количества вода на вход ВС	19	1	4	0
База данни за контролни разходомери и дата логери	11	4	6	3
База данни за изчисляване на неизмерената законна консумация	7	5	1	11
База данни за изразходваната електрическа енергия	20	2	2	0
База данни с измерените количества вода на вход ПСПВ	11	0	0	2
База данни с измерените количества вода на вход ПСОВ	14	4	2	2
База данни за сключени и изпълнени договори за присъединяване	14	2	6	2
База данни с длъжностите и задълженията на персонала на ВиК оператора	4	1	19	0

Резултатите показват, че най-висока степен на внедряване на изискуемите регистри е постигната за регистрите на аварии; на лабораторни изследвания за качеството на питейни води; на оплаквания от потребители и на счетоводни системи; а

най-нисък дял на внедряване е отчетен за регистри на активи и/или ГИС; на водомери на СВО; по отношение на изискуемите бази данни най-висок дял на внедряване е постигнат за база данни за електроенергия; а най-нисък – за неизмерена законна консумация и за персонала.

Поставените оценки на качество на информация показват следните резултати:

Регистър / База данни	Оценка на качество на информация			
	добро	средно	лошо	липса на информ.
Регистър на активите	0	2	6	16
ГИС	1	1	6	16
Регистър на аварите	17	3	0	4
Регистър на ЛИК - питейни води	16	1	1	6
Регистър на ЛИК - отпадъчни води	13	4	1	6
Регистър на оплаквания от потребители	20	2	0	2
Регистър за утайките от ПСОВ	9	4	2	7
Регистър на водомерите на СВО (средства за измерване)	5	2	4	13
Система за отчитане и фактуриране	17	2	0	5
Счетоводна система	12	11	1	0
База данни с измерените количества вода на вход ВС	12	5	2	5
База данни с измерените количества вода на вход ПСПВ	7	3	1	2
База данни с измерените количества вода на вход ПСОВ	12	1	5	4
База данни за контролни разходомери и дейта логери	8	2	4	10
База данни за изчисляване на неизмерената законна консумация	7	5	0	12
База данни за изразходваната електрическа енергия	14	5	2	3
База данни за сключени и изпълнени договори за присъединяване	14	1	1	8
База данни с дължностите и задълженията на персонала на ВиК оператора	4	1	0	19

Резултатите показват, че с най-ниско качество (оценено с ниво 4 – липса на информация) във ВиК сектора са отчетените данни за активи; водомери на СВО, неизмерена законна консумация и разпределен персонал (еквивалент на пълна заетост) по услуги.

С добро качество (ниво 1) са оценени като цяло данните за аварии по ВиК мрежите, лабораторни изследвания на питейни води, оплаквания от потребители, финансови данни, изразходвана електроенергия и договори за присъединяване.

Обобщените резултати по ВиК оператори са следните:

В и К оператор	Вид	Качество на информация			
		добро	средно	лошо	липса на информ.
„Софийска вода“ АД	голям	16	0	0	2
„ВиК - Варна“ ООД, гр. Варна	голям	14	0	2	1
„ВиК“ ООД, гр. Кърджали	среден	13	0	1	4
„ВиК“ ООД, гр. Силистра	среден	13	0	0	4
„ВиК Йовковци“ ООД, гр. Велико Търново	голям	13	1	2	2
„ВиК“ ООД, гр. Монтана	среден	11	3	1	3
„ВиК“ АД, гр. Ловеч	среден	11	3	1	2
„ВиК“ ЕООД, гр. Благоевград	голям	11	4	2	1
„ВиК-Шумен“ ООД, гр. Шумен	среден	11	5	2	0
„ВиК“ ООД, гр. Русе	голям	10	2	1	4

В и К оператор	Вид	Качество на информация			
		добро	средно	лошо	липса на информ.
„ВиК“ ЕООД, гр. Плевен	голям	10	4	2	1
„Водоснабдяване - Дунав“ ЕООД, гр. Разград	среден	9	1	2	5
„ВиК“ ООД, гр. Габрово	среден	7	3	1	7
„ВиК“ ЕООД, гр. Стара Загора	голям	7	5	2	3
„ВиК“ ЕООД, гр. Ямбол	среден	6	1	0	8
„ВиК“ ООД, гр. Враца	среден	6	3	2	6
„ВиК“ ООД, гр. Перник	среден	6	5	0	7
„ВиК“ ЕАД, гр. Бургас	голям	5	1	1	11
„ВиК - Сливен“ ООД, гр. Сливен	среден	4	4	5	5
„ВиК“ ЕООД, гр. Пловдив	голям	3	2	2	11
„ВиК“ ЕООД, гр. София	среден	2	4	1	11
„ВиК Добрич“ АД, гр. Добрич	голям	0	3	5	9
„ВиК - Видин“ ЕООД, гр. Видин	среден	0	0	1	14
„ВиК“ ЕООД, гр. Смолян	среден	0	1	0	17

Преглед на обекти от ремонтна и инвестиционна програма

Извършени са проверки на **332** обекта от ремонтна програма (РП) и **257** обекта от инвестиционна програма (ИП). Обектите са избирани на случаен принцип, като са изисквани и проверявани обекти по предварително определени направления от съответните програми (за дружества, които не са реализирали обекти по дадено направление са проверени по-малък брой обекти).

Проверявано е дали дружествата поддържат досиета на обектите от РП и ИП, в които се съдържат количествено-стойностни сметки, екзекутивни чертежи за обектите от подземните ВиК мрежи, остойностени работни карти, искания за отпускане на материали, счетоводни извлечения за осчетоводяването на направените разходи, както и друга счетоводна документация (фактури, договори, протоколи), когато е приложимо.

Обобщените данни показват следното:

Проверени параметри	Наличие	
	Да	Не
Проверка обекти от Ремонтна програма		
екзекутивни чертежи/ схеми	8	20
счетоводно извлечение, доказващо стойността на обекта	4	23
остойностени работни карти (РК)	27	1
искания за отпускане на материали	26	2
количествено-стойностни сметки (КСС)	26	2
друга счетоводна документация (фактури, договори, протоколи)	9	7
Проверка обекти от Инвестиционна програма		
екзекутивни чертежи/ схеми	17	10
счетоводно извлечение, доказващо стойността на обекта	22	6
остойностени работни карти (РК)	23	5
количествено-стойностни сметки (КСС)	20	8
искания за отпускане на материали	26	2
друга счетоводна документация (фактури, договори, протоколи)	23	1

Данните показват, че като цяло дружествата не създават и поддържат екзекутивни чертежи за извършените оперативни ремонтни на подземните ВиК мрежи – публична собственост. Голяма част от дружествата не осчетоводяват текущо разходите по обекти, с изключение на разходите за материали и външни услуги, респективно не представят счетоводни извлечения, доказващи общата стойност за обектите от РП.

Внедряването на регистри на аварии изиграва положителна роля по отношение информацията за обектите от РП и ИП, доколкото повечето дружества изготвят работни карти за обектите, и се подобрява отчетността на вложените материали. Все още обаче дружествата не са създали организация за отчитане на обектите от РП в счетоводните програми по уникалния номер на всеки обект, генериран от съответния регистър на аварии.

Отчетността на обектите от ИП е по-добре организирана, като все пак има дружества, които не са представили остойностни количествено-стойностни сметки и екзекутивни чертежи за извършените капиталови ремонти на подземните ВиК мрежи – публична собственост. Повечето дружества поддържат и представят счетоводни извлечения за обектите от ИП, и осигуряват проследимост на техническата и икономическата информация по уникалния номер на обекта от ИП, генериран от съответния регистър на аварии.

Отчитане на оперативни и капиталови разходи, и дълготрайни активи, и констатираните систематични пропуски

Извършените проверки на прилагането на правилата на регулаторната отчетност, включително преглед на воденето на данни за инвестиционни разходи в сметка 207/613 или еквивалент, „Активи в процес на изграждане“; проверка на начина на водене на сметки от група 60 Разходи, и други обстоятелства относно регулирана и/или нерегулирана дейност; проверка начина на водене на амортизационния план за регулаторни цели към 31.12.2019 г.; проверка на отчетените оперативни разходи за предоставяне на ВиК услуги спрямо одобрените бизнес планове и начина на разпределението им по услуги и системи показват следното:

Водене на регулаторна отчетност		Наличие	
		Да	Не
на сметка 207/613 или еквивалент, „Активи в процес на изграждане“, в т.ч.:	по дейност	19	5
	по услуги	23	1
	по направления от ИП	20	4
	отчитане на обекти от ИП по уникален номер (проследимост на разходите за целия обект)	19	5
на сметки група 60 разходи, в т.ч.	по дейност	23	1
	по услуги	24	0
	разходи за административна и спомагателна дейност	22	2
	по направления от РП	5	19
	отчитане на обекти от РП по уникален номер (проследимост на разходите за целия обект)	2	22
на Амортизационен план:	прилагане линеен метод за амортизация	24	0
	прилагане на норми за регулаторни цели	24	0
	отчитане на собствени активи и публични активи, изградени със собствени средства по сметки група 20 и група 21 -	21	3
	отчитане на публични активи, предадени за експлоатация сметки група 91	24	0
	завеждане на ДА със стойност под прага на същественост на дружеството	22	2

Данните показват, че като цяло почти всички дружества са създали и водят сметка 207/613 или еквивалент, „Активи в процес на изграждане“, като е създадена необходимата аналитичност по услуги, но все още има дружества, които не са създали аналитичност по дейности и направления от инвестиционната програма и/или не завеждат капиталовите разходи, формиращи стойността на инвестиционните обекти по уникален номер на обекта, така че да се осигури проследимост.

Почти всички дружества са създали необходимата аналитичност за отчитане на оперативните разходи по дейност и услуги, както и отчитането на разходите за административно-спомагателна дейност (АСД). Все още остава сериозно предизвикателство отчитането на обектите от ремонтната програма, доколкото не е създадена необходимата аналитичност по направления на РП, както и отчитането на разходите, формиращи стойността на ремонтните обекти по уникален номер на обекта, така че да се осигури проследимост.

Като цяло дружествата прилагат линеен метод на амортизация на дълготрайните активи с амортизационните норми за регулаторни цели. Всички дружества са завели публичните ВиК активи, предадени им за експлоатация задбалансово в сметките в група 91, но не всички водят коректно собствените ДА, както и публичните ВиК активи, изградени с инвестиционните програми на дружествата в сметки групи 20 и 21; както и не всички дружества завеждат ДА със стойност под прага на същественост, определен в счетоводната политика.

Информирание на заинтересованите лица за резултати от плановите проверки, извършени през 2020 г.

В Сравнителен анализ на ВиК сектора за 2019 г., приет с решение на КЕВР по т. 3 от Протокол № 257 от 02.12.2020 г., е представена подробна информация за извършените проверки, включително протоколите от закрити заседания на Комисията, на които са разгледани и приети докладите на работните групи (протоколите са публично достъпни на интернет страницата на КЕВР).

След приключване на плановите проверки през 2020 г., с писмо изх. № В-17-00-2 от 08.01.2021 г е изпратена подробна информация за направените констатации до всички дружества с копие до МРРБ, Български ВиК Холдинг, Съюз на ВиК операторите в Република България и Института на дипломираните експерт-счетоводители в България; а с писмо изх. № В-07-49-1 от 08.01.2021 г. е изпратена обобщена информация до всички областни управители и председатели на асоциации по ВиК, както и до МРРБ и Български ВиК Холдинг, в което е посочено следното:

1. Част от ВиК операторите не са внедрили и не поддържат или не са доказали всички регистри и бази данни;

2. При присъединяване на имоти към ВиК системите част от дружествата изискват от потребителите заплащане на стойността на строително-монтажните работи за изграждане на нови сградни ВиК отклонения, които са елементи на техническата инфраструктура, публична общинска собственост и не следва да се заплащат от потребителите;

3. В чести случаи ВиК операторите не създават досиета на обектите от инвестиционна и ремонтна програми с включени: съгласувани инвестиционни проекти и/или екзекутивна документация, протоколи за установяване на извършени СМР и работни карти за всеки конкретен обект. В някои случаи в стойността на изпълнените инвестиции от направления за линейните обекти се включват неприсъщи разходи при формиране стойността на актива (като рентабилност, амортизации на ДА, дублирани разходи за труд, източени водни маси, доставно-складови разходи, определени на различна база вместо реално вложени материали);

4. Голяма част от проверените ВиК оператори, въпреки че са открили специални инвестиционни банкови сметки във връзка с изискването за прилагане на Механизъм за реинвестиране на част от приходите, не извършват реални действия в посока за внедряването му, тъй като не отделят от приходите си съответния размер на включените в цената амортизационни отчисления и възвръщаемост, които следва да се изразходват целево за извършването на капиталови разходи. Кредитните обороти са по-ниски от отчетените инвестиции в публични ВиК активи, а в редки случаи се изготвят доклади за отчитане дейностите по механизма;

5. В сметки от група 60 *Разходи* ВиК операторите не са създали разходни центрове или аналитични подсметки по услуги и направления в съответствие с ремонтната програма от одобрените бизнес планове където за всеки конкретен обект да се отнасят съответстващите разходи за материали, външни услуги, заплати и осигуровки и др.;

6. Не всички ВиК оператори в сметка 207 *Активи в процес на изграждане* са създали разходни центрове или аналитични подсметки по услуги и инвестиционни направления в съответствие с инвестиционната програма от одобрените бизнес планове и за всеки конкретен обект отнасят съответстващите разходи за материали, външни услуги, заплати и осигуровки и др.;

7. За регулаторни цели в годишните отчети, като собствен дълготраен актив неправилно е отчетено *Право на ползване на публични активи*;

8. Констатира се, че като оперативни разходи са отчетени капиталови разходи (разходи за монтаж на приходни водомери) и дълготрайни активи - ММП под прага на същественост съгласно счетоводната политика;

9. Констатирано е, че по отношение на промишлените потребители, някои от договорите по реда на Наредба № 7/2000 г. са сключени отдавна и отделни клаузи в тях не отговарят на изискванията на действащата нормативна уредба за регулаторния период 2017-2021 г., поради което същите следва да бъдат анексирани;

10. Констатирано е, че ВиК операторите които доставят на и/или купуват вода от други ВиК оператори не са изпълнили разпоредбата на чл. 5, ал. 3 от Наредба № 4 от 14.09.2004 г. за условията и реда за присъединяване на потребителите и за ползване на водоснабдителните и канализационните системи, като не са уредили отношенията си с договор, съгласуван с асоциациите по ВиК и КЕВР.

В писмото е посочено, че констатираните пропуски в дейността на ВиК операторите могат да бъдат избегнати чрез по-добро управление на търговските дружества, както и по-ефективен контрол от страна на собствениците на капитала на търговските дружества, и от публичните собственици на публичните ВиК мрежи и съоръжения, които са възложили дейностите по стопанисване, експлоатация и поддръжка на ВиК активите, както и предоставяне на ВиК услуги на потребителите с договори по реда на Закона за водите или Закона за концесиите, и следва да контролират изпълнението на тези договори.

Обърнато е внимание, че в КЕВР липсва информация относно изпълнението на изискванията на Наредба за изискванията и критериите за ВиК операторите и за квалификацията на персонала им, приета с Постановление на Министерски съвет № 11 от 23.01.2018 г., обн. ДВ. бр.9 от 26 Януари 2018 г., съгласно която компетентен орган, който съблюдава спазването и изпълнението на изискванията е АВиК или общинският съвет (чл. 22), доколкото определеният в §4, ал. 1 от Преходни и заключителни разпоредби на наредбата срок за изпълнение от ВиК операторите на изискванията по глава втора е изтекъл (срок до 31 декември 2019 г.).

Извънредни проверки на ВиК оператори

С вх. № В-08-30-1 от 17.02.2020 г. постъпи разпореждане от прокурор във Върховна административна прокуратура (ВАП), с което по образувана преписка във връзка с публикации в средствата за масово осведомяване, със съдържащи се данни за недобро състояние на ВиК мрежата в страната, се възлага на КЕВР извършването на проверка по чл. 23, ал. 3 във връзка с чл. 21, ал. 4, пр. 2 от ЗРВКУ, с обхват, както следва:

1. Съдържание на програмите за постигане на годишните целеви нива на показателите за качество на предоставяните ВиК услуги, включително и за намаляване на загубите на вода в одобрените бизнес планове;
2. Фактическо изпълнение на дейностите от ремонтните и производствените програми от бизнес плановете, задължителни за ВиК оператора.
3. Използване /при изпълнение на дейностите по т. 2/ на материали, които съответстват по качество, предназначение и т.н. и са придобити от ВиК оператора за влагането им в отчетените работи.

След анализ и обобщаване на представените от ВиК операторите данни, работната група изготви доклад вх. № В-Дк-70 от 16.03.2020 г. (общ обем 40 стр.), обобщена информация в табличен вид в Приложения 1-3 (общ обем 56 стр.), както и приложени материали на електронен носител по 8 точки. Докладът и приложенията са разгледани и приети от Комисията с решение по т. 10 от Протокол № 66 от 20.03.2020 г. и са изпратени на прокурор във ВАП, с писмо изх. № В-08-30-1 от 20.03.2020 г.

Във връзка с постъпили указания от ВАП изх. № пр.пр. №140/2020 г. – II от 26.03.2020 г. (вх. № в КЕВР В-08-30-1 от 26.03.2020 г.) е извършен анализ на представените от дружествата данни, както и е изискано с писма допълване на липсващи данни. Информацията е разгледана, анализирана и обобщена за общо 53 ВиК дружества, както следва: данни за одобрен бизнес план, извършени планови и извънредни проверки през текущия регулаторен период; информация за фактическо изпълнение на нивата на показатели за качество на ВиК услугите, изпълнение на производствена, ремонтна и инвестиционна програми; представена информация за съответствието на вложените от ВиК оператора материали във ВиК мрежите, договори за доставка на материали и/или за изпълнение на СМР по ВиК мрежите, приемане на обекти за експлоатация и осъществяван контрол от страна на АВиК.

След анализ и обобщаване на представените от ВиК операторите данни, работната група изготви доклад вх. № В-Дк-105 от 22.04.2020 г. за 53 ВиК дружества (общ обем 247 стр.). Докладът е разгледан и приет от Комисията с решение по т. 1 от Протокол № 86 от 24.04.2020 г. и е изпратен на прокурор във ВАП, с писмо изх. № В-08-30-1 от 24.04.2020 г., а с писмо изх. № В-08-30-1 от 20.05.2020 г. е изпратено извлечение от Протокол № 86 от 24.04.2020 г. по т. 1.

През 2020 г. са извършени извънредни проверки на две дружества по прилагане на цените за услугата пречистване на отпадъчни води, както и доставяне вода на друг ВиК оператор за периода от 01.08.2019 г. – 30.04.2020 г.:

„Водоснабдяване и канализация” ООД, гр. Русе - на дружеството е връчен констативен протокол на 16.07.2020 г. След представяне на становище от ВиК оператора, работната група е изготвила доклад вх. № В-Дк-275 от 05.11.2020 г.;

„Водоснабдяване и канализация“ ЕАД, гр. Бургас – на дружеството е връчен констативен протокол на 27.07.2020 г. След представяне на становище от ВиК оператора, работната група е изготвила доклад вх. № В-Дк-276 от 05.11.2020 г.

Докладите са разгледани и приети на заседание на Комисията с решения по т. 4 и 5 от Протокол № 237 от 11.11.2020 г.

През 2020 г. е извършена извънредна проверка за наличието на питейно-битово

водоснабдяване, предоставяно от „Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Враца на обекти, намиращи се на Главен път Е79, извън урбанизирана територия във връзка с постъпило в Комисията писмо от Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР) – Плевен, с приложено копие на Констативен протокол № 3-НН-115/07.11.2019 г. за извършена от експерти на БДДР – Плевен проверка на посочените обекти. Във връзка с извършената проверка е постановено Решение № Ж-675 от 27.10.2020 г.

Съставени актове за установени административни нарушения:

Във връзка с извършените проверки на дейността на ВиК операторите за 2019 г., на основание чл. 31, ал. 1 от ЗРВКУ, са съставени общо 19 бр. АУАН за непостигане на годишно ниво на показателя за качество ПК46 общи загуби на вода във водоснабдителните системи и срокове за тяхното намаляване (%) за 2019 г. - чл. 11, ал. 5 от ЗРВКУ във връзка с чл. 9, ал. 2, т. 4 от ЗРВКУ.

От общия брой съставени АУАН-и - 8 бр. са съставени и връчени присъствено на нарушителите, а останалите 11 бр. са изпратени до съответните общини за предявяване и подписване по реда на чл. 43, ал. 4 от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

ВиК оператор	АУАН №	Дата на връчване
„Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Силистра	ВК-43/10.11.2020	10.11.2020 г.
Софийска вода“ АД	ВК-44/11.11.2020	11.11.2020 г.
„В и К“ ООД, гр. Кърджали	ВК-45/13.11.2020	23.11.2020 г.
„Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Ямбол	ВК-46/13.11.2020	26.11.2020 г.
„Водоснабдяване и канализация“ АД, гр. Бургас	ВК-47/13.11.2020	04.01.2021 г.
„В и К“ ООД, гр. Габрово	ВК-48/18.11.2020	26.11.2020 г.
„Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Пловдив	ВК-49/19.11.2020	19.11.2020 г.
„Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Плевен	ВК-50/19.11.2020	19.11.2020 г.
„Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Русе	ВК-51/19.11.2020 г.	19.11.2020 г.
„Водоснабдяване и канализация - Сливен“ ООД, гр. Сливен	ВК-52/20.11.2020 г.	18.01.2021 г.
„Водоснабдяване и канализация Добрич“ АД, гр. Добрич	ВК-53/20.11.2020 г.	29.12.2020 г.
„ВиК Паничище“ ЕООД, гр. Сапарева баня	ВК-54/26.11.2020 г.	04.12.2020 г.
„Водоснабдяване и канализация“ ЕООД гр. Стара Загора	ВК-55/27.11.2020 г.	27.11.2020 г.
„ВиК - Кресна“ ЕООД	ВК-56/27.11.2020 г.	14.01.2021 г.
„Водоснабдяване и канализация - Шумен“ ООД	ВК-57/30.11.2020	30.11.2020 г.
„Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Перник	ВК-58/01.12.2020	09.12.2020 г.
„Инфрастрой“ ЕООД, гр. Брацигово	ВК-59/01.12.2020	07.12.2020 г.
„Водоснабдяване и канализация - Берковица“ ЕООД, гр. Берковица	ВК-60/08.12.2020	14.12.2020 г.
„ВиК“ АД, гр. Ловеч	ВК-61/10.12.2020	10.12.2020 г.

Във връзка с извършените извънредни проверки по прилагане на одобрени цени на ВиК услуги, на основание чл. 36, ал. 2 от ЗРВКУ, са съставени общо 42 броя АУАН-и за прилагане на цени, по-високи от одобрените от Комисията, както следва:

ВиК оператор	АУАН №	Дата на връчване
„Водоснабдяване и канализация“ ООД, гр. Русе	12 бр. АУАН-и: ВК-1 до ВК-12 от 11.09.2020 г.	11.09.2020 г.
„Водоснабдяване и канализация“ АД, гр. Бургас	30 бр. АУАН-и: ВК-13 до ВК-42 от 11.11.2020 г.	04.11.2020 г.

4. РАЗВИТИЕ НА ПАЗАРА НА ВИК УСЛУГИТЕ

Съгласно §14, ал. 1 от Преходни и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (обн. - ДВ, бр. 103 от 2013 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 58 от 2015 г.), *настоящият регулаторен период по смисъла на чл. 10, ал. 1 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги се удължава до 31 декември 2016 г. Следващият регулаторен период започва от 1 януари 2017 г.*

С Постановление № 8 от 18.01.2016 г. на Министерския съвет (обн. ДВ, бр. 6 от 22.01.2016 г., в сила от 22.01.2016 г.), с което са приети НРКВКУ и НРЦВКУ, изрично е посочено, че двете наредби се прилагат за *регулаторния период, започващ от 1 януари 2017 г.* Съгласно чл. 10, ал. 1 от ЗРВКУ регулаторният период е с продължителност от пет години. Горните нормативни изисквания ясно са определили, че регулаторният период има начална дата (01.01.2017 г.) и продължителност (5 години), респективно обхваща периода 2017–2021 г. Именно в тази връзка са и приетите през 2016 г. указания на КЕВР по прилагане на наредбите към ЗРВКУ за регулаторен период 2017-2021 г.

Съгласно разпоредбите на чл. 1, ал. 3 от НРЦВКУ, указанията на Комисията по прилагане на наредбата *се дават преди началото на регулаторния период, за който се прилагат.* В тази връзка Комисията няма нормативни правомощия да измени указанията по прилагане на НРЦВКУ, във връзка със забавянето при одобряването на бизнес планове и ценовите заявления на ВиК операторите за регулаторен период 2017-2021 г. Същевременно това забавяне е свързано с редица факти и обстоятелства извън възможностите за влияние на КЕВР.

С оглед на гореизложеното КЕВР не е имала възможност да одобри бизнес планове на някои дружества преди изтичане на 2020 г., която е четвъртата година от нормативно определения регулаторен период 2017-2021 г. Това обстоятелство следва да бъде съобразено при одобряване на бизнес плана и утвърждаване и одобряване на цени на ВиК услуги. В тази връзка, в случай че нормативните изисквания бъдат изпълнени и горепосочените ВиК оператори представят бизнес планове, отговарящи на всички изисквания през 2021 г., КЕВР следва да утвърди цени на ВиК услуги, предоставяни от съответните дружества за 2021 г. съобразно бизнес плана.

ПЕРСПЕКТИВИ

Нов Закон за водоснабдяване и канализация

На 25.01.2018 г. МРРБ, чрез публикувана информация на Портала за обществени консултации, организира обществена консултация в 30-дневен срок по предложение за изготвяне на проект на нов закон за ВиК отрасъла с работно заглавие Закон за водоснабдяването и канализацията. В публикуваната структура за закона се предвижда в същия да се обединят редица съществуващи нормативни актове, включително ЗРВКУ, ЗВ, части от други закони, и редица подзаконови нормативни актове. Публикувано бе и предложение за Механизъм за гарантиране на защитата на уязвимите потребители и/или ползватели в контекста на стратегията за ВиК отрасъл. Информация за резултатите от проведената обществена консултация не са обявени публично, нито е представена информация в КЕВР.

С писмо вх. № В-03-06-25 от 05.11.2019 г. МРРБ информира КЕВР за сформирана междуведомствена работна група във връзка с изработване на проект на Закон за водоснабдяване и канализация, и изпрати презентация с наименование „Концепция за Закон за водоснабдяване и канализация“ от проведена на 10.10.2019 г. първа работна среща на групата, на която представители на КЕВР не са били поканени

и не са взели участие. В отговор с изх. № В-03-06-25 от 13.12.2020 г., от страна на КЕВР е посочено, че през следващата 2020 г. Комисията трябва да започне подготовка на новия регулаторен период 2022-2026 г., а същевременно са налични редица неизвестни факти и обстоятелства, които могат да застрашат този процес, т.к. не могат да бъдат разрешени при действащите нормативни разпоредби, включително постигане на дългосрочните нива на показателите за качество на ВиК услугите; социалната поносимост на цените на ВиК услугите; осигуряване на икономическа достъпност до ВиК услуги на бедните слоеве от населението и начина на прилагане на обявления в началото на 2018 г. Механизъм за гарантиране на защитата на уязвимите потребители и/или ползватели в контекста на стратегията за ВиК отрасъл; обезлюдяване на редица населени места при нарастващи постоянни разходи на ВиК операторите за поддръжка на ВиК системите; изпълняване на нормативните задължения на асоциациите по ВиК за съгласуване на бизнес планове в определените в договорите срокове и други.

Същевременно на 13.12.2019 г. 44-то Народно събрание взе решение, съгласно което по т. 1 в срок до 15 май 2020 г. министърът на регионалното развитие и благоустройството да подготви и обяви за обществено обсъждане проект на Закон за ВиК, който да гарантира дългосрочното решение на проблемите в сектора, в това число социална поносимост на цените на ВиК услугите и въвеждане на водни помощи, качество на услугите и осигуряване на допълнителни финансови инструменти за увеличение на инвестициите в сектора и повишаване на контрола по тяхното изпълнение.

На 26.10.2020 г. на интернет страницата на Министерство на регионалното развитие и благоустройството в раздел Проекти на нормативни актове, както и на Портала за обществени консултации са публикувани: проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на проект на Закон за водоснабдяването и канализацията (ЗВиК); проект на Закон за ВиК, мотиви към проекта на закон; доклад към цялостна предварителна оценка на въздействието (ДЦПОВ), резюме към цялостна предварителна оценка на въздействието (РЦПОВ) и становище на администрацията на Министерски съвет по чл. 21, ал. 5 от Закона за нормативните актове (ЗНА). Видно от проекта на ЗВиК се предвижда отмяна на ЗРВКУ, като е предложено да бъде създадена изцяло нова Комисия за регулиране на ВиК услугите.

КЕВР е приела становище по публикувания проект на ЗВиК с решение по Протокол № 245 от 19.11.2020 г., т. 1, изпратено на МРРБ с писмо изх. № В-03-06-16 от 19.11.2020 г. и публикувано на интернет страницата на Комисията.

До края на 2020 г. проектът на нов Закон за водоснабдяване и канализация не е внесен от Министерски съвет в Народното събрание.

Нов регулаторен период 2022-2026 г.

Съгласно чл. 10, ал. 1 от ЗРВКУ, *ВиК операторите разработват бизнес планове за 5-годишни периоди, които съдържат производствена, ремонтна, инвестиционна и социална програма, с техническа и икономическа част.* С разпоредбата на чл. 10, ал. 7 от ЗРВКУ законодателят е въвел изрично задължение за всички ВиК оператори да предоставят в Комисията бизнес планове по чл. 10, ал. 1, не по-късно от 6 месеца преди изтичането на последната година, съгласно действащия бизнес план. С изменението на § 14 от Преходни и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за водите (ЗИД на ЗВ), обнародвано в ДВ бр. 58 от 31.07.2015 г., новият петгодишен регулаторен период започва от 1 януари 2017 г.

С Постановление № 8 от 18.01.2016 г. на Министерския съвет (обн. ДВ, бр. 6 от 22.01.2016 г., в сила от 22.01.2016 г.) са приети Наредба за регулиране на качеството на водоснабдителните и канализационните услуги (НРКВКУ) и Наредба за регулиране на

цените на водоснабдителните и канализационните услуги (НРЦВКУ), които се прилагат за регулаторния период по чл. 10, ал. 1 от ЗРВКУ, започващ от 1 януари 2017 г., както и за следващи регулаторни периоди.

Горепосочените нормативни разпоредби показват, че действащият регулаторен период е 2017-2021 г., а следващият регулаторен период следва да бъде 2022-2026 г., като ВиК дружествата трябва да представят в КЕВР проекти на своите 5-годишни бизнес планове до 30.06.2021 г. КЕВР трябва да издаде указания по прилагането на нормативната уредба за новия период и да определи групи ВиК оператори, както и да определи индивидуални цели за нивата на показателите за качество, които ВиК операторите трябва да постигнат към 2026 г.

В тази връзка с писмо изх. № В-04-88-2 от 23.12.2020 г. Комисията информира МРРБ, Български ВиК холдинг и Съюза на ВиК операторите в Република България за въпроси, които следва да бъдат изяснени преди изготвяне на указанията, включително определяне на прогнозни конкретни цели за показателите за качество на ВиК услугите за регулаторен период 2022-2026 г.; регулиране на цени по чл. 12, ал. 2 от ЗРВКУ, по които ВиК оператори или други предприятия доставят вода от техни или предоставени им за експлоатация водовземни съоръжения или системи до водоснабдителни системи на други ВиК оператори; планиране на разходи за възнаграждения; изпълнението на проекти по ОП „Околна среда“; енергийна ефективност и енергийна независимост; дружества без одобрени бизнес планове през действащия регулаторен период; анализ на социална поносимост; изпълнение на разпоредбите на ЗВ за съгласуване на бизнес плановете от АВиК; провеждане на публични консултации с потребителите на ВиК услуги и други.

С писмото е предложено да се проведе работна среща през м. януари 2021 г., на която да се обсъдят всички важни теми във връзка с подготовката на бизнес плановете за следващия регулаторен период, след което КЕВР да стартира работа по изготвяне на необходимите указания и решения.

Проект на Стратегия за финансиране, укрепване на регулаторния капацитет и повишаване ефективността на предоставяните услуги в отрасъл ВиК

Със Заповед № РД-14-02-504 от 05.06.2017 г., изменена и допълнена със Заповед № РД-14-02-542 от 16.06.2017 г. на министъра на регионалното развитие и благоустройството, е сформирана Междуправителствена работна група във връзка с разработване и изпълнение на Стратегия за финансиране, укрепване на регулаторния капацитет и повишаване ефективността на предоставяните услуги в отрасъл ВиК. Представител на КЕВР е включен в работната група като наблюдател, доколкото съгласно чл. 10, ал. 3 от Закона за енергетиката, при осъществяване на своите правомощия, Комисията е независима от изпълнителната власт.

Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за разработване на Стратегия за финансиране, укрепване на регулаторния капацитет и повишаване ефективността на предоставяните услуги в отрасъл ВиК е подписано на 23.02.2016 г. между Министерството на регионалното развитие и благоустройството и Международната банка за възстановяване и развитие (Световна банка) в рамките на проект „Подпомагане на ефективността, управлението и институционалния капацитет в отрасъл ВиК“ по Договор за безвъзмездна финансова помощ № Д-34-11 от 16.03.2016 г. и BG16M1OP002-1.003-0001-C01, одобрен за финансиране по приоритетна ос 1 „Води“ на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“ (ОПОС).

Съгласно представена информация от изпълнителя по договор – Световна банка, докладът по разработването на Стратегия за финансиране на ВиК отрасъла има следните цели:

- да изследва и представи възможностите за финансиране на мерките, идентифицирани в Стратегията за развитие и управление на отрасъл ВиК в България за периода 2014-2023 г., свързани с доизграждането на ВиК инфраструктурата в страната за постигане на съответствие с националните и европейски екологични изисквания, както и експлоатацията и поддръжката на ВиК системите и съоръженията;

- да приложи каскадният подход, като проучи възможностите за постепенно увеличаване на вътрешно генерирания паричен поток, на частното и търговското финансиране, като същевременно бъдат сведени до минимум недостигът на финансиране и въздействието върху националния бюджет;

- да представи предизвикателствата, свързани с поносимостта на цените на ВиК услугите в България, предложи мерки за подпомагане на социално уязвимите домакинства и очертае възможностите за промяна в методологията за ценообразуване на ВиК услугите за устойчиво финансиране на отрасъла.

През ноември 2017 г. Световна банка представи проект на Стратегия за финансиране на отрасъл ВиК. В проекта на Стратегия е оценен недостигът на финансиране в отрасъл ВиК и са предложени различни възможности за финансиране, както и мерки за увеличаване на паричните потоци на ВиК операторите чрез повишаване на тяхната ефективност, управление и контрол от страна на принципала.

В рамките на проекта са предложени и механизми за субсидиране на социално уязвимите групи, както и премахването на горната граница на цените на ВиК услугите, както и промени в договорите на дружествата с АВиК, с които да се изяснят нормативните и договорни отговорности на ВиК операторите по отношение постигането на съответствие с европейските изисквания. Предложени са и редица мерки за повишаване капацитета и ефективността на държавните ВиК оператори, както и за подобряване на контрола, упражняван от страна на принципала върху тяхната дейност.

На 13.12 2017 г. в рамките на съвместно заседание на Комисията по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление и на Комисията по околната среда и водите в Народното събрание бе представен от МРРБ проект на Стратегия за финансиране на ВиК сектора. Протокол № 16 от проведеното заседание е публикуван на интернет страницата на Народно събрание (<https://parliament.bg/bg/parliamentarycommittees/members/2589/steno/ID/4887>).

В отговор на запитване от страна на КЕВР за статута на проекта на Стратегия за финансиране на ВиК сектора и предвижданията за изпълнение на включените в документа мерки, МРРБ информира КЕВР с писмо вх. № В-03-06-26 от 26.02.2019 г., че този проект се използва като консултативен документ, няма статут на нормативен документ и неговото изготвяне не е свързано с изпълнение на заложили нормативни или други изисквания. Същевременно прилагането на мерките, предложени в проекта на стратегия, биха имали ефект както върху подготовката на нов Закон за водоснабдяване и канализация, така и върху подготовката на следващия регулаторен период 2022-2026 г.

Прилагане на Механизъм за реинвестиране на част от приходите от ВиК услуги.

Съгласно Тематично предварително условие 6.1. за Европейски структурни и инвестиционни фондове 2014-2020, Действие №7, трябва да бъде въведен механизъм за

обособяване на приходите на база пълна амортизация на активите, включително активи, финансирани от безвъзмездна помощ, които да бъдат използвани за реинвестиране във ВиК инфраструктура. Посочено е, че ще бъде изготвен механизъм за реинвестиране на приходите, включително и за активи, финансирани от безвъзмездна помощ, заедно с инструкцията към ВиК операторите за реинвестиране на печалбата. Като отговорна институция е посочено МРРБ, което възлага на Световната банка в рамките на Споразумение за консултантски услуги да окаже подкрепа за прилагане на промените.

В раздел 8.9. от проект на Стратегия за финансиране на отрасъл ВиК, изготвен от Световната банка по възлагане на МРРБ, е посочена информация за предложения от Световната банка механизъм за реинвестиране на част от приходите (МРП), както следва: „Компонентът МРП се определя като част от цената (в лева) за употребеното количество (в м³), така че общата годишна сума, „защитена“ от МРП се равнява на годишното инвестиционно предложение одобрено при ценообразуването. От регулаторна гледна точка, размерът на компонента МРП трябва да съответства на размера на амортизационните отчисления и възвръщаемостта, в зависимост от предложеното финансиране на капиталовата програма от ВиК операторите, включено в изчислението на цените“. За реализирането на МРП се откриват специални инвестиционни сметки за всеки ВиК оператор, въвежда се контрол за изразходваните от тези сметки средства за инвестиции, а отчитането на дейностите, свързани с МРП, се извършва на тримесечие и в годишен доклад.

При извършените през 2020 г. планови проверки, от страна на Комисията, е установено, че ВиК операторите с държавно участие не са внедрили Механизъм за реинвестиране на част от приходите (МРП). Повечето дружества са открили специални инвестиционни банкови сметки, но кредитните обороти са по-ниски от отчетените инвестиции в публични ВиК активи, а в редки случаи се изготвят доклади за отчитане дейностите по механизма.

Неприлагането на механизма е в противоречие както с предварителното условие по ОПОС 2014-2020, така и с приетата от Министерски съвет отраслова стратегия за ВиК. Липсата на внедрен механизъм създава предпоставки за неизпълнение на инвестициите съгласно одобрените бизнес планове.

Прилагането на Механизма за реинвестиране на част от приходите за ВиК операторите, имащи одобрен бизнес план, ще повиши сигурността по изпълнение на одобрените инвестиционни програми, респективно ще има положителен и дисциплиниращ ефект върху дейността на ВиК дружествата.

ГЛАВА ШЕСТА

ЖАЛБИ И РАБОТА С ПОТРЕБИТЕЛИ

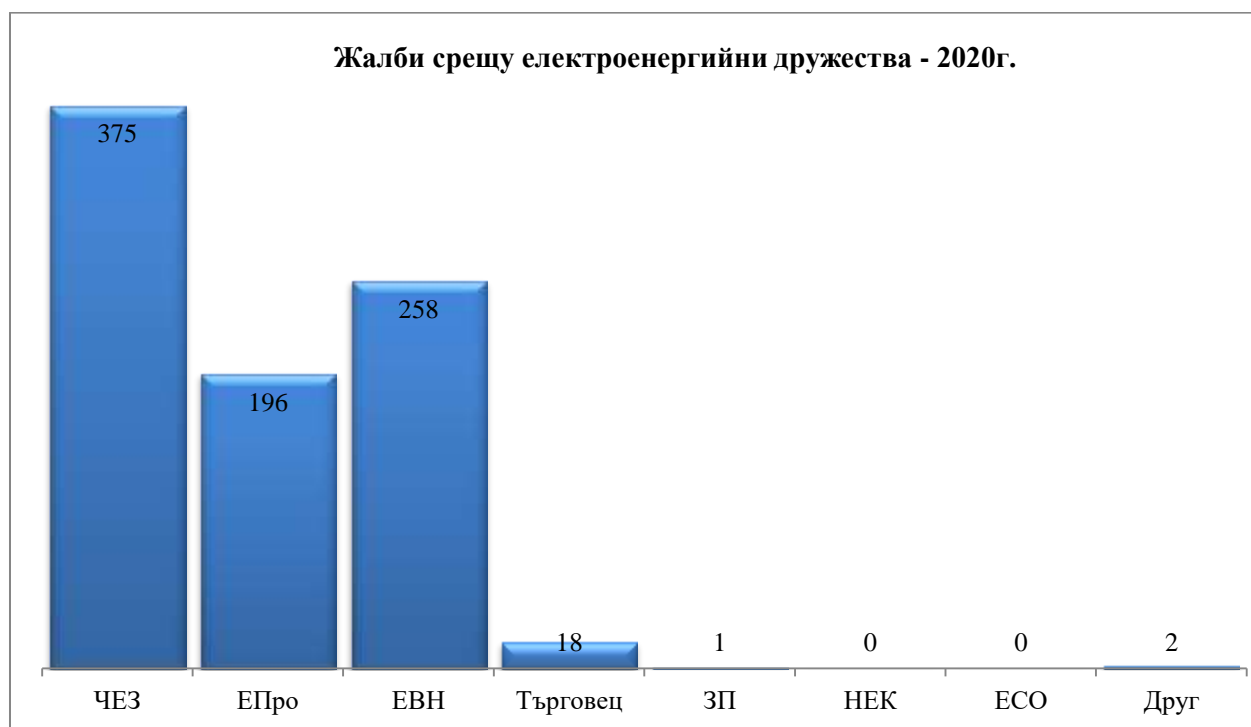
1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

През 2020 г. в Комисията за енергийно и водно регулиране бяха получени общо 981 броя жалби. За 851 бр. от тях, които са срещу лицензирани дружества от сферата на електроенергетиката, на основание чл. 22, ал. 1 от ЗЕ, бяха образувани административни производства.

Анализът на административните производства показва, че най-голям е броят на жалбите срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и „ЧЕЗ Електро България“ АД. На второ място са жалбите срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД и „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, следвани от „Електроразпределение Север“ АД и „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД.

Жалбите срещу лицензирани дружества за дейността „търговия с електрическа енергия“ са свързани предимно с промени в договорните отношения между страните. За 2020 г. в КЕВР беше регистрирана една жалба срещу „Електроразпределение Златни пясъци“ АД и „ЕСП Златни пясъци“ ООД. Не са регистрирани оплаквания срещу НЕК ЕАД и ЕСО ЕАД.

Разпределението на общия брой жалби, получени в КЕВР, срещу електроенергийни дружества, е показано на графиката по-долу:

Исканията на жалбоподателите са класифицирани по групи, показани на следната графика:

Класификатор на жалбите срещу електроенергийни дружества

От графиката е видно, че на водещо място през 2020 г. са жалбите във връзка с отчитане и фактуриране на електрическата енергия, в т.ч. твърдения за неточно отчитане, липса на реален отчет, неточна работа на тарифните превключватели, грешки при фактурирането на отчетените количества и начисляване на мрежови услуги.

На второ място са жалбите, свързани с качеството на доставяната електрическа енергия - ниско напрежение в точката на присъединяване, чести спирания на електрозахранването, повреди в електрически уреди. Извършените проверки и измервания показаха висок процент на основателност, поради което на дружествата бяха дадени задължителни указания в определени срокове да предвидят и изпълнят мерки за подобряване на качеството.

Останалите причини за оплаквания от потребители се класифицират както следва:

- корекции на количества потребена, но неизмерена и/или неточно измерена електрическа енергия, установени по реда на ПИКЕЕ, но считани от потребителите като неправомерни;

- съмнения за точност на измервателните уреди, недоволство от мястото им на монтиране, не уведомяване за планова или периодична подмяна, не уведомяване или липса на свидетели при съставяне на констативни протоколи при подмяната им;

- преустановяване на електрическото захранване без основание и без предварително уведомяване;

- забавяне, включване на некоректни клаузи, неправомерно прекратяване на договори за присъединяване на нови обекти на потребители и производители на електрическа енергия;

- забавяне от страна на електроснабдителните дружества при издаване на документи за смяна на доставчик;

- забавяне и проблеми при сключване на договори за доставка на електрическа енергия;

- лошо техническо състояние, наличие на опасни съоръжения, нарушени сервитути на енергийни обекти;

- проблеми при присъединяване на централи, използващи възобновяеми източници към електроразпределителните мрежи;

- изкупуване и придобиване на съоръжения по § 4 от ЗЕ;

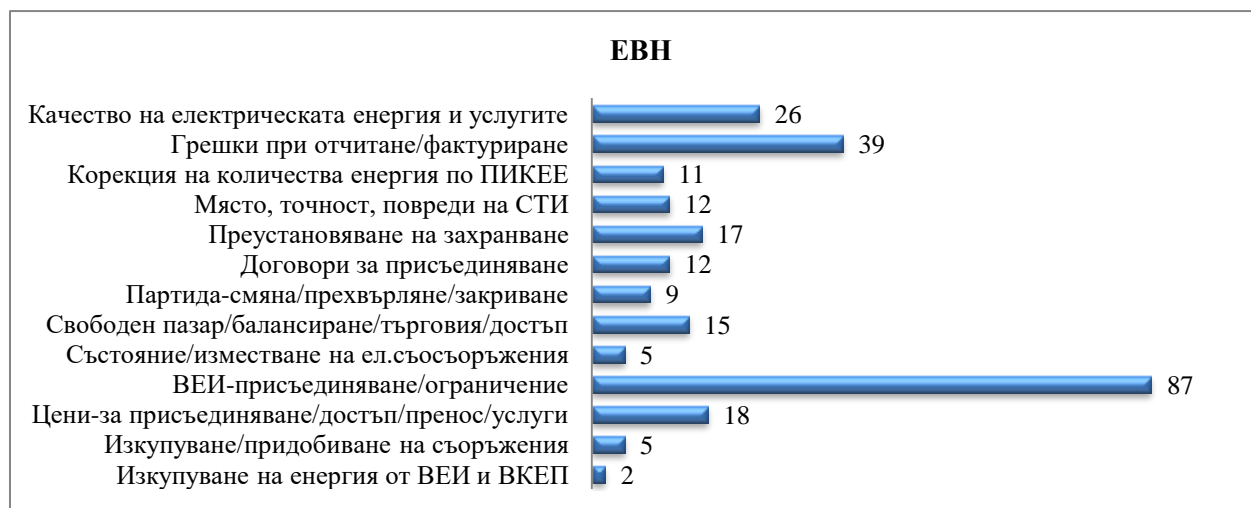
- изкупуване на произведена електрическа енергия от централи, произвеждащи енергия от възобновяеми източници или такива с комбинирано производство.

Разпределението на жалбите срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД и „ЧЕЗ Електро България“ АД, класифицирани по групи според исканията на жалбоподателите, е показано на графиката по-долу:

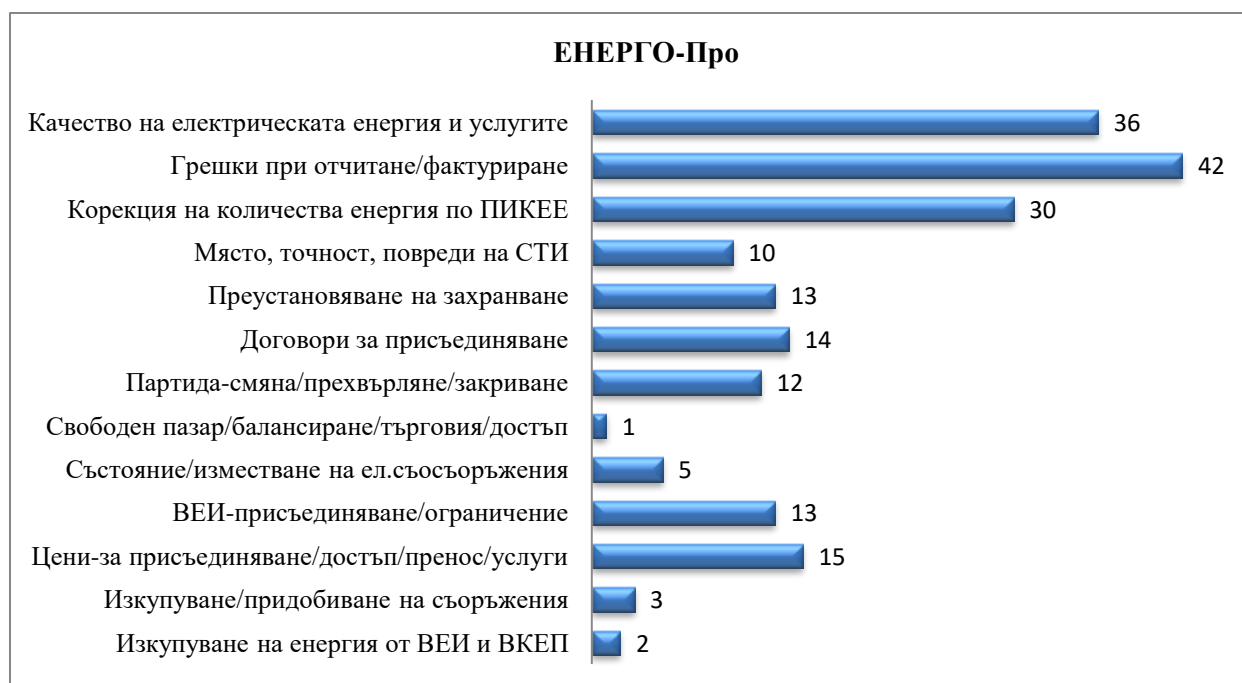
Най-висок дял от жалбите при дружествата от групата на ЧЕЗ заемат жалбите във връзка с отчитане и фактуриране на електрическата енергия, в т.ч. твърдения за неточно отчитане, липса на реален отчет, неточна работа на тарифните превключватели, грешки при фактурирането на отчетените количества и начисляване на мрежови услуги. На второ място са оплакванията, свързани с лошо качество на доставяната електрическа енергия. Извършената през 2020 г. проверка по изпълнение на задължителните указания, дадени от КЕВР на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД показва, че предприетите от дружеството мерки за подобряване на качеството не са достатъчни и не се прилагат в кратки срокове. Предвид тази констатация, проверките ще продължат и през 2021 г.

Графиката по-долу показва разпределението на жалбите срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД и „ЕВН България Електроснабдяване“ ЕАД, класифицирани по групи според исканията на жалбоподателите:

През 2020 г. продължава тенденцията най-висок дял от жалбите в „Електроразпределение Юг“ ЕАД да заемат оплакванията от клиенти, желаещи да присъединят фотоволтаични централи с инсталирана мощност до 30 kWp по реда на чл. 21, т. 1 от ЗЕВИ на лицензионната територия на дружеството. Голям брой от жалбите са определени като основателни, поради което на електроразпределителното дружество са дадени задължителни указания. Извършената през 2020 г. планова проверка на „Електроразпределение Юг“ ЕАД показва висок брой основателни жалби и опити на дружеството да отказва присъединяване по различни причини, вкл. чрез едностранно тълкуване на Закона за устройство на територията, изискване на допълнителни документи, определяне на необосновани дълги срокове и др. Предвид констатациите, проверките в тази насока ще продължат през 2021 г.

Разпределението на жалбите срещу „Електроразпределение Север“ АД и „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД, класифицирани по групи според исканията на жалбоподателите, е показано на следната графика:

При „Електроразпределение Север“ АД и „ЕНЕРГО-ПРО Продажби“ АД най-голям е броят на жалбите, свързани с отчитане на показанията на СТИ, свързаните с това грешки при фактуриране, както и срещу начисляване на корекционни сметки в съответствие с изискванията на ПИКЕЕ. По-голямата част от тях са неоснователни и недопустими за разглеждане от КЕВР поради заведени съдебни дела.

За изясняване на причините и премахване на предпоставките за оплаквания от потребители на енергийни услуги, през 2021 г. КЕВР планира да извърши проверки на електроразпределителните дружества за спазване на условията на издадените им лицензии, както следва:

- на „ЧЕЗ Разпределение България“ АД – за постигнати резултати и изпълнение на задължителни указания, дадени от КЕВР във връзка с жалби за лошо качество на доставяната електрическа енергия;

- на „Електроразпределение Север“ АД – причини и мерки за намаляване на проблемите, свързани с отчитане на потребената електрическа енергия;

- на „Електроразпределение Юг“ ЕАД – проверка на исканията за присъединяване на ФЕЦ до 30 kWp.

За целите на ценовото регулиране през 2021 г. е предвидена проверка на всички електроразпределителни дружества относно реално извършените инвестиции и разходите за амортизации на въведени в експлоатация активи.

Във връзка с водени от и срещу Комисията дела и по разпореждане на съдебни състави, през 2020 г. бяха сформирани работни групи и извършени 11 броя проверки по документи и на място, както следва:

- проверка по жалба на „Интерфорум-Ко“ ЕООД с вх. № Е-12-00-31 от 19.12.2016 г. срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД. Изготвен беше доклад с вх. № Е-Дк-196/02.03.2020 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-172/06.03.2020 г.;

- проверка по жалба на „Национална електрическа компания“ ЕАД с вх. № Е-13-01-17/22.03.2018 г. срещу „Топлофикация - Сливен“ ЕАД. Изготвен беше доклад с вх. № Е-Дк-376/11.05.2020 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-333/14.05.2020 г.;

- проверка по жалба на Адвокатско сдружение „Коева, Цветанов, Владова“ с вх. № Е-12-00-311/07.09.2017 г. срещу „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД (сегашно наименование „Електроразпределение Север“ АД). Изготвен беше доклад с вх. № Е-Дк-384/11.05.2020 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-341/14.05.2020 г.;

- проверка по жалба на „Добревски-1“ ООД с вх. № Е-12-00-69/22.03.2018 г. срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД. Изготвен беше доклад с вх. № Е-Дк-285/02.04.2020 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-236/10.04.2020 г.;

- проверка по жалба на собствениците на самостоятелни обекти в комплекс „Роял Бей 2“ - гр. Свети Влас и Людмила Иваникова с вх. № Е-11Р-00-11/19.06.2018 г. срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД. Изготвен беше доклад с вх. № Е-Дк-595/07.07.2020 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-498/10.07.2020 г.;

- проверка по жалба на Румен Ковачев, управител на „ТВ1-ТЕЛЕВИЗИОННА КЪЩА“ ЕООД с вх. № Е-11Р-00-21/23.10.2018 г. срещу „ЧЕЗ Електро България“ АД. Изготвен беше доклад с вх. № Е-Дк-766/21.09.2020 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-629/30.09.2020 г.;

- проверка по жалба на Владислав Илиев Делчев с вх. № Е-11В-00-23/31.05.2018 г. срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД. Изготвен беше доклад с вх. № Е-Дк-876/02.11.2020 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-721/05.11.2020 г.;

- проверка по жалба на Неделчо Неделчев с вх. № Е-13-45-15/23.02.2016 г. срещу „Електроразпределение Север“ АД. Изготвен беше доклад с вх. № Е-Дк-928/16.11.2020 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-767/19.11.2020 г.;

- проверка по жалба на Венчо Вълчев с вх. № Е-11В-00-20/25.01.2019 г. срещу „Електроразпределение Юг“ ЕАД. Изготвен беше доклад с вх. № Е-Дк-858/20.10.2020 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-695/28.10.2020 г.;

- проверка по жалба от Пламенка Петрова с вх. № Е-11П-00-18 от 04.12.2017 г. срещу „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД. Работата по проверката ще продължи и през 2021 г.;

- проверка по жалба от Мануела Тошева с вх. № Е-04-02-219/19.11.2020 г. срещу „ЧЕЗ Електро България“ АД. Работата по проверката продължава през 2021 г.

През отчетната година бяха завършени и 4 броя проверки, започнали през 2019 г., а именно:

- проверка по жалба с вх. № Е-11Х-20-1/31.01.2019 г. на Георги Ангелов Пандъров, заведена в Комисия за защита от дискриминацията (КЗД) във връзка с Определение № 8086 от 22.10.2019 г. на Административен съд София-град (АССГ).

Изготвен беше доклад с вх. № Е-Дк-195/02.03.2020 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-171/06.03.2020 г.;

- проверка по жалба с вх. № Е-11Х-20-2/31.01.2019 г. на Георги Ангелов Пандъров, заведена в КЗД във връзка с Определение № 8097 от 22.10.2019 г. на АССТ. Изготвен беше доклад с вх. № Е-Дк-13/06.01.2020 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-10/09.01.2020 г.;

- проверка по жалба на Стойчо и Красимир Караиванови срещу „ЧЕЗ Разпределение България“ АД във връзка с Определение от 2019 г. на АССТ, потвърдено с Определение от 2019 г. на Върховен административен съд (ВАС). Изготвен беше доклад с вх. № Е-Дк-57/17.01.2020 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-49/23.01.2020 г.;

- проверка по жалба на ЕТ „СИМЕТ-С.Тошев“ срещу „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“ АД във връзка с Определение от 2019 г. на ВАС. Изготвен беше доклад с вх. № Е-Дк-141/10.02.2020 г., приет от КЕВР с Решение № Ж-116/13.02.2020 г.

През 2020 г. КЕВР разгледа жалби от потребители на електрическа енергия и услуги и се произнесе с 544 броя решения по образуваните административни производства:

- 150 броя жалби бяха определени като основателни. Комисията даде задължителни указания на лицензираните дружества и определи срок за изпълнението им;

- 277 броя жалби бяха приети за неоснователни и административните производства бяха прекратени;

- Комисията прекрати административните производства по 75 броя жалби поради отпаднал правен интерес на жалбоподателя, 3 броя поради оттегляне на жалбата, 23 броя поради недопустимост за разглеждане;

- за 12 броя жалби Комисията взе решение за спиране на административното производство поради разглеждане от съда;

- постановени бяха 4 броя решения на КЕВР, с които беше назначен независим оценител по § 4 от ПРЗ на ЗЕ и едно разрешение за извеждане от експлоатация на енергийно съоръжение.

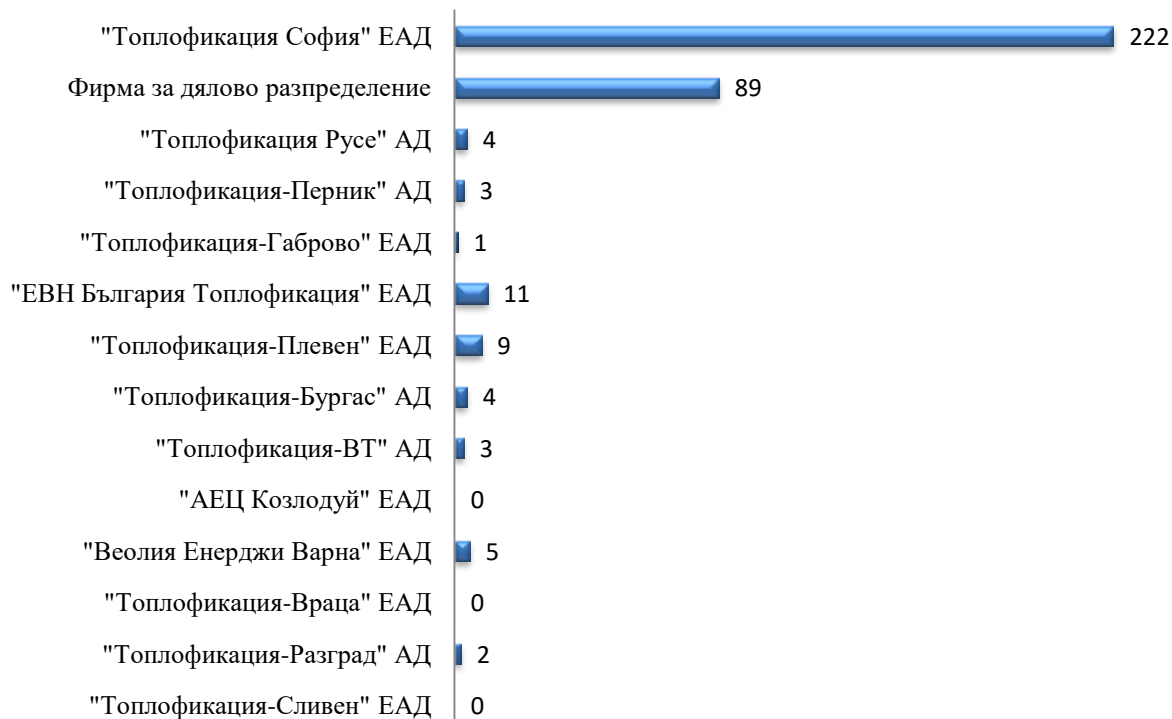
Експерти от отдел „Контрол и решаване на спорове в електроенергетиката и топлоенергетиката“, на обявления на интернет страницата на КЕВР телефон, както и при посещения на потребители в Комисията, ежедневно оказваха съдействие и даваха разяснения и указания по всички въпроси, свързани с процеса по подаване и разглеждане на жалби и сигнали, приложимата нормативна уредба, практиката и правомощията на Комисията.

2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА

През 2020 г. в Комисията бяха получени общо 380 броя заявления, сигнали, искания и жалби от клиенти и потребители на топлинна енергия. От тях, 279 броя бяха свързани с нарушения или съмнения за такива от юридически лица, подлежащи на контрол по Наредбата за топлоснабдяване, поради което на основание чл. 31, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс бяха изпратени на Министерство на енергетиката за разглеждане по компетентност. Реквизити на жалба съдържат 35 броя жалби, за които на основание чл. 22, ал. 1 от ЗЕ, бяха образувани административни производства. Не се констатира увеличение на броя на жалбите, които са от компетентността на КЕВР спрямо 2019 г.

Жалбите и сигналите са насочени основно срещу „Топлофикация София“ ЕАД, следвани от фирмите за дялово разпределение и „Топлофикация - Перник“ АД:

ЗАЯВЛЕНИЯ СРЕЩУ ТОПЛОФИКАЦИОННИ ДРУЖЕСТВА И ФИРМИ ЗА ДЯЛОВО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ - 2020

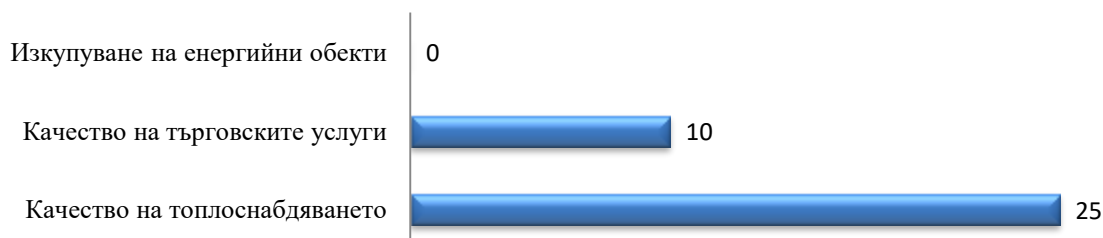

Анализът на жалбите, които са от компетентността на КЕВР, показва следното:

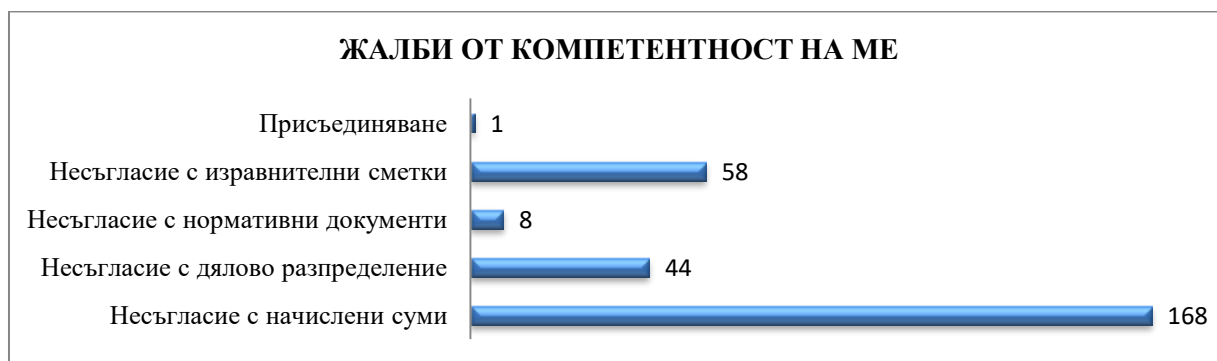
- за проблеми с качеството на доставяната топлинна енергия са сигнализирали 25 потребители. За всеки отделен случай е изисквана информация от съответното топлопреносно дружество, анализирани са причините, при установена основателност са дадени задължителни указания, упражнен е контрол относно срока за отстраняване на повредите;

- качеството на търговските услуги е причина за 10 броя жалби. Потребителите са уведомени за изисканите и извършени от дружествата проверки на точността на средствата за търговско измерване, състоянието на отоплителните им инсталации, привеждането на настройките и режимите на работа на абонатните станции в съответствие с нормативно установените параметри.

ЖАЛБИ ОТ КОМПЕТЕНТНОСТ НА КЕВР

Разпределението на жалбите, които са от компетентността на Министерство на енергетиката (МЕ), е представено на следната графика:

Внесените в Комисията сигнали, възражения, предложения и др., които нямат характер на жалби, бяха разгледани и анализирани, а на вносителя беше предоставена конкретна информация, в рамките на определените в ЗЕ правомощия и контролни функции на КЕВР, приложимите за случая нормативни документи, включително правата и задълженията на страните, определени в одобрени от КЕВР Общи условия.

През 2020 г. Комисията се произнесе с 15 броя решения по жалби от потребители на топлинна енергия и услуги, с които: административни производства бяха прекратени по 6 броя жалби поради установена неоснователност, за 1 брой поради недопустимост за разглеждане, за 7 броя поради отпадане на правния интерес на жалбоподателя и прие една жалба за основателна и даде на дружеството задължителни указания, които бяха изпълнени в указания срок.

3. ПРИРОДЕН ГАЗ

Жалби, получени в Комисията за енергийно и водно регулиране

Съгласно чл. 22 от ЗЕ Комисията разглежда жалби на ползватели на мрежи и съоръжения срещу оператори на преносни и разпределителни мрежи, добивни предприятия, оператори на съоръжения за съхранение на природен газ и оператори на съоръжения за втечен природен газ, на клиенти срещу доставчици на енергия и природен газ, включително крайни снабдители, свързани с изпълнението на задълженията им по този закон. КЕВР разглежда жалби и на лицензианти срещу лицензианти, свързани с изпълнението на лицензионната им дейност по ЗЕ. В случаите, когато Комисията приеме жалба за основателна, тя с решението дава задължителни указания по прилагането на закона.

За сектор „Природен газ“ през 2020 г. в КЕВР са подадени общо 24 жалби от клиенти срещу лицензианти и една от лицензианти срещу лицензианти, които са от компетентността на Комисията. По всяка от жалбите е образувана преписка и същите са разгледани по реда на Глава девета Разглеждане на жалби и уреждане на спорове от НЛДЕ. Жалбите са свързани с присъединяване към ГРМ, неточно измерване на потребено количество природен газ, нелоялни търговски практики (напр. неполучаване на фактура), договори, прекъсване на газоснабдяването, поради липса или забавяне на плащането, фактуриране и цена.

През 2020 г., с изменения и допълнения в ЗЕ (ДВ, бр. 57 от 2020 г., в сила от 26.06.2020 г.) се въведе изискването операторите на ГРМ да изпращат до Комисията копие от писмения мотивиран отказ от присъединяване, който могат да издават в два случая – когато липсва капацитет на мрежата или когато липсва връзка с мрежата и

извършването на подобрене на мрежата е икономически нецелесъобразно. В случай на отказ поради липса на капацитет на мрежата, операторите на ГРМ са длъжни в тримесечен срок от получаването на отказа от клиента да осигурят необходимия капацитет, като не могат да издават последващ отказ на същия клиент на същото основание. При нарушение на тази разпоредба законът предвижда административно наказание имуществена санкция. Изпратените в КЕВР през 2020 г. копия на откази, издадени от операторите на ГРМ, са в случаи, когато липсва връзка с мрежата и извършването на подобрене на мрежата е икономически нецелесъобразно.

Според предмета им жалбите се разпределят, както следва:

Предмет на жалбите	Брой жалби	Брой основателни
Присъединяване към ГРМ	9	2
Неточно измерване на потребеното количество природен газ	2	0
Качество на доставките	0	0
Нелоялни търговски практики	2	0
Договори	1	0
Възстановяване на газоснабдяването	0	0
Прекъсване на газоподаването поради неплащане	2	0
Съдържание на фактурите	1	0
Цена	3	0
Обезщетение	0	0
Смяна на доставчик	0	0
Обслужване на клиенти	0	0
Друго	4	0
Общо жалби:	24	2

Комисията е приела, че две от жалбите, относно присъединяване към ГРМ, са основателни и е дала задължителни указания на лицензианта по прилагането на закона, като е определила срок за изпълнението им. Дадените задължителни указания са изпълнени от дружеството в определения срок.

По двадесет жалби КЕВР се е произнесла с решения, с които е прекратила преписките, както следва: по шест от жалбите Комисията е приела, че са неоснователни. По три от жалбите, относно присъединяване към ГРМ, производството е прекратено, поради отпаднал правен интерес, предвид че в хода на административното производство страните са уредили отношенията си и жалбоподателите са удовлетворени. Единадесет от жалбите не са разгледани по същество и са прекратени на основание чл. 4, ал. 3 от НЛДЕ, поради неотстраняване на нередовности в законоустановения срок. По две от жалбите предстои произнасяне на КЕВР.

Графика 3. Брой жалби, подадени в КЕВР, по години.

Броят на подадените в КЕВР през 2020 г. жалби, касаещи сектор „Природен газ“, се запазва нисък в сравнение с другите три сектора - жалби са подадени от 0,018% от клиентите на природен газ. Като основна причина за незначителния процент жалби може да се посочи ниският брой газифицирани обекти в страната, съответно малкият брой битови и стопански клиенти на природен газ. Тенденцията на запазване на ниско ниво на жалбите в сектора се дължи и на обстоятелството, че дружествата информират клиентите си за регламентирания в Общите условия на договорите и в Правилата за работа с потребители техни права и задължения, включително реда за подаване и разглеждане на жалби, като енергийните предприятия своевременно разглеждат подадените жалби и удовлетворяват основателните.

В тази връзка, КЕВР проверява и контролира изпълнението от страна на лицензиантите на задълженията им, свързани със създаване на специализирано звено за работа с потребителите в структурата на дружеството, в което трябва да е назначен достатъчен на брой и квалифициран персонал; поддържане на достатъчен на брой центрове за работа с клиентите за покриване нуждите на лицензионната територия; предоставяне на услуги на клиентите в съответствие с показателите за качеството на снабдяването с природен газ, приети от Комисията; поддържане на система за управление на качеството на лицензионната дейност, сертифицирана от независима компетентна организация; поддържане на система за приемане и обработка на жалби.

Жалби, подадени в газоразпределителните дружества

Общият брой клиенти на ГРД през 2020 г. е 132 424, от които 124 652 (94%) са битови и 7 772 (6%) - стопански.

Броят на жалбите от клиенти, подадени в газоразпределителните дружества, е 87. Клиентите, които са подали жалби в газоразпределителните дружества през 2020 г., представляват под 0,07% от всички клиенти на природен газ, като се запазва тенденцията на нисък брой жалби спрямо броя на битовите клиенти, който през 2019 г. е бил под 0,09%, а през 2018 г. - под 0,08%. От общо 35 лицензирани територии на газоразпределителни дружества в България, жалби са подадени в 13 от тях. Броят на

клиентите в тези 13 територии е 120 606, което е 91% от всички клиенти на природен газ в страната. Най-много жалби са подадени в „Овергаз Мрежи” АД за лицензираната територия на Столична община и община Божурище - 30 бр. (0,04% от общия брой клиенти на дружеството). Това представлява 34% от всички жалби в сектора.

Според предмета им жалбите се разпределят, както следва:

Предмет на жалбите	Брой жалби	Брой удовлетворени жалби
Присъединяване към ГРМ	29	7
Неточно измерване на потребеното количество природен газ	7	0
Качество на доставките	0	0
Нелоялни търговски практики	2	1
Договори	0	0
Възстановяване на газоснабдяването	1	1
Прекъсване на газоподаването поради неплащане	4	0
Съдържание на фактурите	4	1
Цена	6	0
Обезщетение	1	1
Смяна на доставчик	0	0
Обслужване на клиенти	1	0
Друго	32	8
Общо жалби:	87	18

От 29 бр. жалби, свързани с присъединяване към ГРМ, седем жалби са основателни и удовлетворени, 22 бр. са неоснователни. Седем жалби, свързани с неточно измерване на потребеното количество природен газ са неоснователни. Шест жалби, свързани с цена, която крайните клиенти плащат на газоразпределителните дружества, са неоснователни и съответно неудовлетворени. Четири жалби, свързани с прекъсване на газоподаването поради неплащане, са неоснователни. От 4 жалби, отнасящи се до съдържание на фактурите – една е удовлетворена, а останалите 3 са неоснователни. От 32 бр. други жалби, 8 бр. се отнасят за възстановяване на пътни настилки, преместване на газорегулаторно и измервателно табло (ГРИТ), некачествено изпълнение на строително-монтажни работи, са приети за основателни и са удовлетворени. Неоснователните жалби са свързани с: несъгласие с монтиране на ГРИТ; некачествени строително-монтажни работи, оплакване от мирис на газ, несъгласие с изграждане на сградна газова инсталация.

Жалбите, класифицирани като други, са основно свързани с нередности в строително-монтажните дейности при изграждане на газопроводи и монтажа на газови съоръжения, както и жалби, свързани с възстановяване на средства по проекта „Мерки за енергийна ефективност при крайните потребители на природен газ чрез газоразпределителните дружества в България“ (DESIREE GAS). Проектът се управлява от Министерство на енергетиката и считано от 17.02.2020 г. е спряно приемането на документи за нови заявления поради изчерпване на бюджета му.

Газоразпределителните дружества са разгледали получените жалби и са приели за основателни и съответно са удовлетворили 18 от тях.

Дружествата използват различни източници за повишаване на информираността на клиентите по отношение на предлаганите услуги и възможностите за получаване на

информация за уреждане на спорове, разясняване на правата им във връзка с подаване на жалби, възможността да се обърнат към КЕВР при неудовлетвореност от получения отговор. Голяма част от дружествата информират клиентите си посредством интернет страница на компанията, телефон, електронна поща. При посещение в центровете за работа с потребители клиентите могат да получат информация за общите условия за продажба на природен газ и правилата за работа с потребители, както и да бъдат запознати с правото им да подадат жалба до КЕВР за уреждане на възникнал спор по реда на действащото законодателство.

4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

4.1. Разглеждане на жалби на потребители срещу ВиК оператори и решаване на спорове. Нормативно уреждане:

По силата на чл. 22, ал. 1 от Закона за енергетиката (ЗЕ), т. 1 и т. 3, *Комисията разглежда жалби на потребители срещу В и К оператори, свързани с предмета на регулиране по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги - ЗРВКУ (т.1) и на В и К оператори срещу В и К оператори, свързани с предмета на регулиране по ЗРВКУ (т. 3).* Предметът на регулиране по ЗРВКУ е определен в чл. 1, ал. 1 от същия по следния начин: *„урежда регулирането на цените, достъпността и качеството на водоснабдителните и канализационните услуги, извършвани от експлоатационните предприятия за водоснабдителни и канализационни услуги...“*, т.е. на разглеждане по същество от Комисията подлежи жалба, която е свързана с откритите три категории в предмета: регулиране на цените на ВиК услугите, тяхната достъпност и качество. С разглеждането и решаването на жалби по чл. 22, ал.1, т. 1 и т. 3 от ЗЕ е натоварен съгласно чл. 13, ал. 2, т. 2 от ЗЕ специализираният състав „Водоснабдяване и канализация“, който включва председателя, членовете със стаж в областта на водоснабдяването и канализацията, както и членовете, които са юрист и икономист.

Принципите, от които се ръководи Комисията при осъществяване на дейността си по разглеждане и решаване на жалби на потребители срещу ВиК оператори, са: осигуряване на условия за предоставяне на всеобщ достъп и социална поносимост на ВиК услугите; предотвратяване на злоупотреба с господстващо положение; защита на интересите на потребителите; отчитане нуждите на потребителите, които поради географски, теренни или други причини се намират в неравнопоставено положение; бързина и процесуална икономия на производствата пред Комисията - посочени в чл. 7 от ЗРВКУ.

Макар чрез предмета си на регулиране да определя категориите жалби, подлежащи на разглеждане от КЕВР, Законът за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги не е актът, който предоставя това правомощие на Комисията – в него не се съдържат правила във връзка с разглеждането на жалби. Съгласно чл. 6, ал. 1, т. 5 от ЗРВКУ, Комисията одобрява Общите условия на договорите за предоставяне на ВиК услугите на потребителите, но упражняването на контрол по прилагане и спазване на общите условия от страна на дружествата не ѝ е възложено, нито са въведени правомощия за налагане на административнонаказателни разпоредби при констатиране на нарушения. Законът за енергетиката в Глава трета „Регулиране на дейностите в енергетиката“, Раздел II „Правомощия на комисията“ и конкретно чл. 22, ал.1 възлага на регулаторния орган разглеждането на жалби на потребители срещу оператори. Редът за подаване на жалбите, тяхното разглеждане и процедурата за доброволно уреждане на спорове е предвидено (съгласно чл. 22, ал.7 от ЗЕ) да се уредят с наредба, приемането на която е делегирано на КЕВР: „Чл. 60. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 54 от 2012 г.,

в сила от 17.07.2012 г., бр. 38 от 2018 г., в сила от 8.05.2018 г.) *Условията и редът за издаване, изменение, допълнение, прекратяване и отнемане на лицензи, за издаване на разрешенията по тази глава, за одобряване на общите условия на договорите по този закон, за одобряване на правила за работа с потребителите на енергийни услуги, за снабдяване на клиентите с електрическа и топлинна енергия и природен газ, за доброволно уреждане на споровете по чл. 22, както и условията и редът за извършване на контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011, се определят с наредба, приета от комисията.*“. Този подзаконов нормативен акт е Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (Наредба № 3/2013 г.). Правилата на Административнопроцесуалния кодекс (АПК) се прилагат субсидиарно.

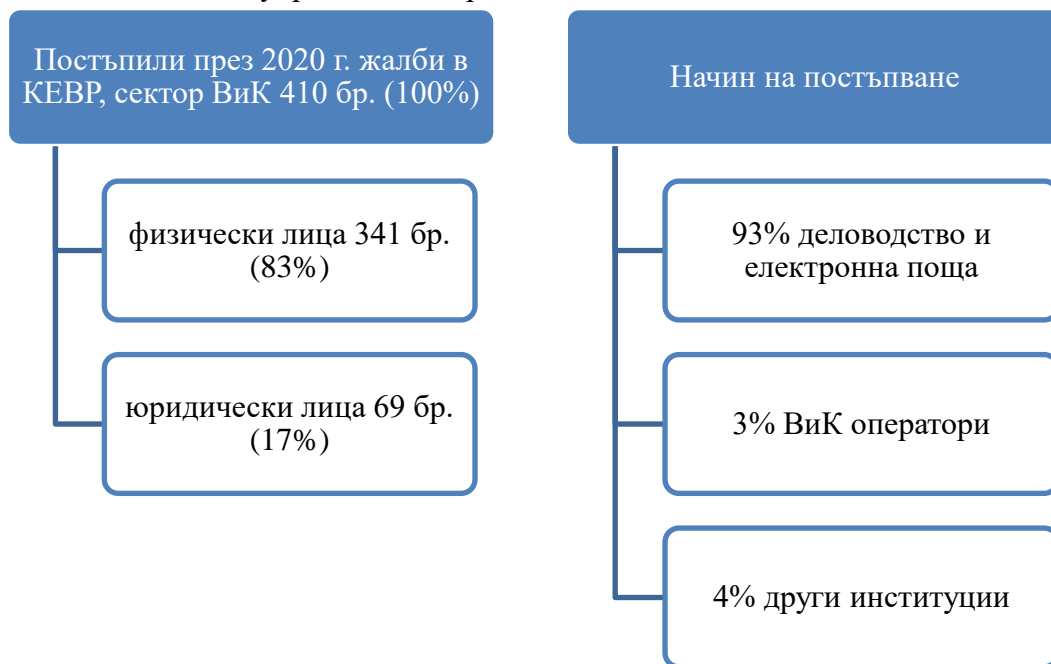
Както е видно от възпроизведения текст на чл. 60 от ЗЕ, формулирането на процедурни правила за подаване на жалбите, тяхното разглеждане и процедурата за доброволно уреждане на спорове, не изчерпва съдържанието на Наредба № 3/2013 г. На разписването на материята по разглеждането на жалби и уреждане на спорове е отредено специално структурно подразделение - Глава девета със същото наименование и три раздела: Раздел I „Жалби“, Раздел II „Доброволно уреждане на спорове“ и Раздел III „Жалби и спорове във връзка с конкуренцията“. По отношение образуването на административно производство по разглеждане на жалба пред Комисията, преглед за съответствие на регистрирано в КЕВР писмено изявление, изискващо произнасяне с изискванията на ЗЕ и Наредба № 3/2013 г., се прилагат правилата по Глава втора от същата наредба.

Съгласно чл. 142, ал. 4 от Наредба № 3/2013 г., Комисията разглежда жалба по чл. 22, ал. 1, т. 1 или т. 3 от ЗЕ, *ако същата е разгледана от съответното дружество и жалбоподателят не е удовлетворен от отговора по жалбата, както и в случаите, когато не е получил отговор по нея.* Член 143, ал. 1 от наредбата посочва изискванията, на които трябва да отговаря жалбата *(да е написана на български език; да са посочени името и адресът на жалбоподателя, както и наименованието на лицето срещу което е жалбата; да е посочено в какво се състои искането; да са изложени обстоятелствата по случая и да са представени доказателства, ако жалбоподателят разполага с такива; и да е подписана от жалбоподателя).* Съгласно ал. 2 от същия член, *към жалбите по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 2 жалбоподателят прилага отговора на дружеството или други доказателства, че жалбата му е разгледана от съответното дружество.*

Особено важно процедурно изискване към работата по разглеждане на жалби на потребители срещу ВиК оператори е въведеното с чл. 144, ал. 1 от наредбата – да се събират всички необходими доказателства за изясняване на обстоятелствата по жалбата. Експертите, ангажирани с разглеждането на жалби по чл. 22, ал. 1, т. 1 и т. 3 от ЗЕ, следват този стандарт, тъй като единствено, когато бъдат изяснени всички факти и обстоятелства по определен случай, би могло да се осигури законосъобразно, правилно и обосновано решение на административния орган, което да бъде практическо въплъщение на принципите по чл. 7 от ЗРВКУ. С цел изясняване на фактическото положение се ползва и механизмът, предвиден в ал. 2 на същия член – организира се среща на страните по жалба в седалището на Комисията, която се протоколира, както и се съдейства за доброволно уреждане на спора между тях. За съжаление към прилагането на тази нормативно предвидена възможност се пристъпва по-рядко, доколкото за жалбоподатели от отдалечени от столицата населени места е неудобно и скъпо явяването в седалището на Комисията за участие в среща за доброволно уреждане на спора, в който са страна.

4.2. Постъпили оплаквания в КЕВР

През 2020 г. година в КЕВР са постъпили общо 410 жалби на потребители на ВиК услуги срещу 31 бр. ВиК оператора, като 83% от тях са подадени от физически лица, а останалите 17% - от юридически лица. В 93% от случаите жалбите са постъпили в деловодството на КЕВР директно от граждани или са подадени на електронния адрес за кореспонденция; 3% са постъпили чрез ВиК операторите на основание чл. 58 от Общите условия за предоставяне на ВиК услуги на потребителите, а в 4% от случаите жалбите са препратени до КЕВР от различни институции, в т.ч. Народно събрание, Министерство на околната среда и водите, Комисия за защита на потребителите, кметове, областни управители и др.

Данните показват, че огромната част от постъпилите жалби в сектор ВиК са директно отправени към КЕВР, а съгласно процедурните правила за разглеждане на жалби по Наредба № 3/2013 г., Комисията разглежда жалби, когато те са разгледани преди това от ВиК оператора, жалбоподателят е уведомен за отговора, но не е удовлетворен от него или пък изобщо не е получил отговор по жалбата си.

Независимо, че преобладаващият брой жалби не са постъпили по установения ред, КЕВР извършва проверки и по тях. Същите се изпращат до ВиК операторите за извършване на проверка, окомплектоване с документи и представяне на становище по случая.

Към ВиК операторите се изпращат и постъпили жалби в Комисията, чийто предмет е извън компетенциите на КЕВР. Практиката показва, че в хода на тези проверки често се разрешават голям брой проблеми на потребителите.

По своя характер жалбите могат да бъдат систематизирани в следните групи:

- несъгласие с начислен разход „общо потребление“;
- несъгласие с начислени водни количества;
- отказ от откриване на индивидуални партиди;
- отказ от присъединяване към ВиК системите;
- нарушено водоснабдяване;
- високо/ниско налягане за цяло населено място или обособен район;
- високо/ниско налягане на адрес;

- наводнения от водопроводната мрежа;
- наводнения от канализационната мрежа;
- неправомерно инкасиране на услуга, която ВиК операторът не предоставя;
- лошо качество на питейната вода;
- наводняване на имоти от канализационната/водопроводната мрежи;
- несъгласие с цените на предоставяните технически и административни услуги;
- други.

Фигурата по-долу представя броя на оплакванията, постъпили в КЕВР през 2020 г. според характера на жалбите.

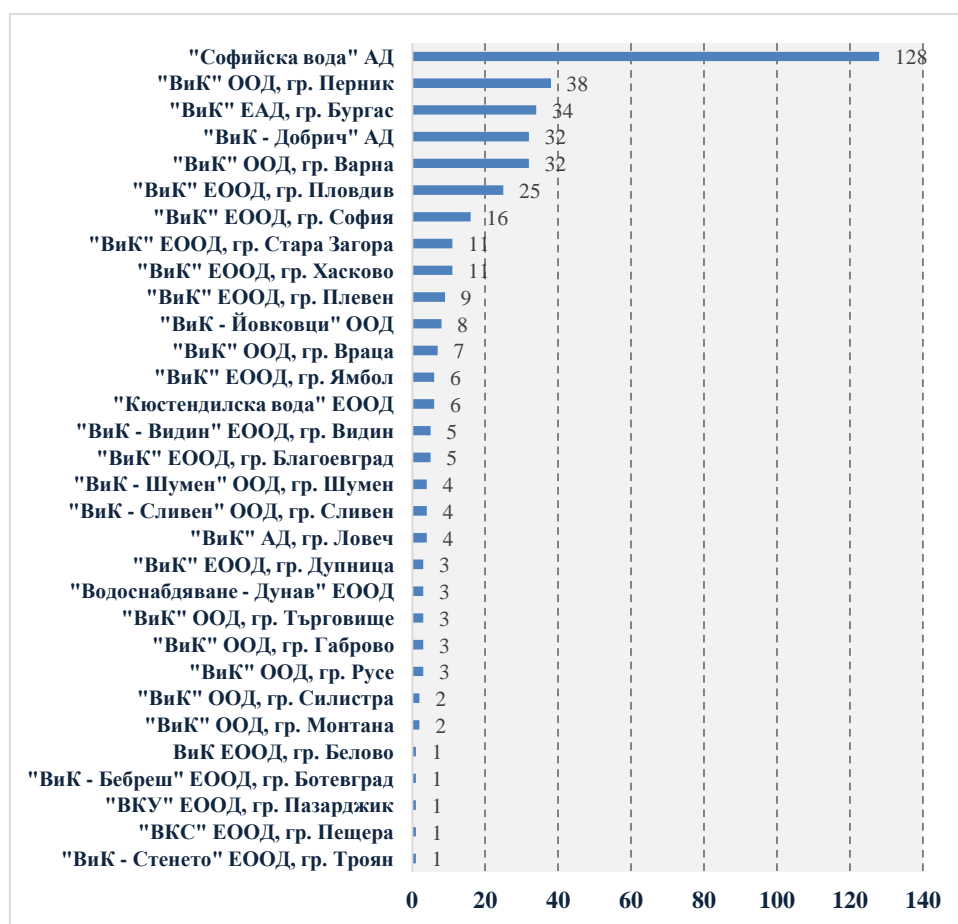
Въпреки че делът на жалбите през 2020 г. спрямо 2019 г. се е увеличил с 8%, техният брой във всяка една категория според характера варира. От общия брой на постъпилите жалби в КЕВР, най-голям е делът на тези, които не могат да бъдат отнесени към нито една от основните категории, подлежащи на разглеждане по същество, по чл. 22, ал. 1 от ЗЕ – 113 бр. или 28%. Към тях се отнасят жалби за неполучаване на фактури, за промяна на индивидуални партиди, несъгласие с предписания на ВиК операторите за проверка на измервателни уреди и технически преустройства, преустановено водоподаване поради неплатени задължения, некоректно обслужване и др.

Висок остава броят на жалбите на потребителите – 105 бр., които не са свързани с достъпността на ВиК услугите, нито пък са сред показателите за качество на ВиК услугите, а представляват възражения срещу формирани задължения или начислени водни количества (26%). Към тази категория се причисляват оплаквания, свързани с голям размер натрупани задължения и отправени претенции за погасяването им поради изтекла погасителна давност; твърдения за погрешно подаден самоотчет или отчетено показание на измервателния уред, в резултат на което формираното задължение е завишено в сравнение с обичайното; неосигурен достъп до имота за извършване на действителен отчет и формиране на задължения въз основа на прогнозни количества питейна вода; натрупани задължения за имот при промяна на собствеността му/вещото право на ползване и др.

Броят на жалбите в КЕВР относно несъгласие с разпределение на разход „общо потребление“ е 77 бр. или 19% от общия брой. Спрямо предходната 2019 г. се наблюдава увеличение на жалбите в тази категория с 26 бр. Комисията няма компетентност да ги разгледа.

В 18% от случаите се сигнализира за нарушено водоснабдяване. Като причините в най-общия случай са две: временно преустановяване на водоподаването, поради извършване на текущи ремонти по водопроводната мрежа и проблеми, свързани с липса на вода поради засушаване, амортизирана водопроводна мрежа, в цели населени места и части от тях. За разрешаване на първите експертите от отдел КРС - ВКУ в оперативен порядък осъществяват проверки и съдействат за своевременното предприемане на адекватни мерки от страна на ВиК операторите. При вторите - разрешаването на проблема е свързан с подмяна на части от водопроводната мрежа, реконструкция на съоръжения и др., което изисква по-дълъг период от време, големи инвестиции, както и участието на други институции (АВиК, МРРБ, МОСВ и др.).

В графичен вид е представен броят на регистрираните за 2020 г. жалби, по ВиК оператори:

Видно от графиката, най-голям е делът на оплакванията срещу „Софийска вода“ АД, която има и най-много потребители, следват жалбите срещу „ВиК“ ООД, гр. Перник, „ВиК“ ЕАД, гр. Бургас, „ВиК – Добрич“ АД, „ВиК – Варна“ ООД, гр. Варна, „ВиК“ ЕООД, гр. Пловдив, „ВиК“ ООД, гр. София.

През 2020 г. КЕВР се е произнесла с 287 бр. решения по жалби, както следва:

- за прекратяване на образуваното административно производство поради липса

на компетентност на Комисията да се произнесе по искането на жалбоподателя (на основание чл. 41, ал. 4, т. 1 от Правилника за дейността на КЕВР и на нейната администрация - Правилника) – 100 бр.;

- за прекратяване на образуваното административно производство по искане на страната, по чиято инициатива то е започнало във връзка с удовлетворяване и разрешаване на проблема (на основание чл. 41, ал. 4, т. 2 от Правилника) – 48 бр.;

- за прекратяване на образуваното административно производство поради неотстранени нередовности (на основание чл. 41, ал. 4, т. 4 от Правилника във връзка с чл. 4, ал. 3 от Наредба № 3/2013 г.) – 78 бр.;

- за прекратяване на образуваното административно производство поради смърт на физическото лице (на основание чл. 41, ал. 4, т. 5 от Правилника във връзка с чл. 4, ал. 3 от Наредба № 3/2013 г.) – 1 бр.;

- за прекратяване на образуваното административно производство на основание чл. 41, ал. 4, т. 6 Правилника във връзка с чл. 27, ал. 2 от АПК – поради недопустимост на страна в производството) – 23 бр.;

- за прекратяване на образуваното административно производство поради неоснователност на жалбата (на основание чл. 147, ал. 1 от Наредба № 3/2013 г.) – 11 бр.;

- с даване на задължителни указания на съответния ВиК оператор поради неоснователност на жалбата (на основание чл. 147, ал. 2 от Наредба № 3) – 11 бр.;

- с даване на задължителни указания на съответния ВиК оператор поради основателност на жалбата (на основание чл. 22, ал. 5 от Закона за енергетиката) - 1 бр.;

- с даване на задължителни указания на съответния ВиК оператор поради основателност на жалбата (на основание чл. 122, ал. 1 от АПК) - 2 бр.;

- за прекратяване на образуваното административно производство поради неоснователност на жалбата (на основание чл. 122, ал. 2 от АПК) – 2 бр.;

- за прекратяване на образуваното административно производство на основание чл. 14, ал. 3 от Гражданския процесуален кодекс във връзка с чл. 130, ал.2 от АПК, поради неподведомственост – 2 бр.;

- приключване на административното производство с произнасяне по всяко отправено искане към КЕВР (когато в една жалба оплакванията/исканията са повече от едно) – 7 бр.;

- отказ от възобновяване на производството по решение на КЕВР (на основание чл. 99, т. 2 от АПК) – 1 бр.

Голям е броят на случаите, в които гражданите се обръщат чрез телефона за връзка с КЕВР и представят проблема си, задават въпроси, искат разясняване на нормативната база във връзка с предоставянето на ВиК услуги, търсят съдействие или насочване към компетентен орган, който да разгледа техния проблем (понякога несвързан с предоставянето на ВиК услуги). В тези случаи експерт от отдела изслушва гражданина, информира го за правата и задълженията му, произтичащи от нормативните актове или общите условия, по които ВиК операторите предоставят ВиК услуги на потребителите.

През изминалата 2020 година бе организирана и проведена една среща за доброволно уреждане на спор, при която е постигнато споразумение. В този случай, съгласно чл. 150, ал. 2 от Наредба № 3/2013 г. , Комисията не се произнася с решение.

4.3. Информация за работата на експлоатационните дружества с потребителите за 2020 г.

С писмо с изх. № В-17-00-3 от 14.01.2021 г. е изискана информация от 52 бр. ВиК

оператори за броя на постъпилите жалби на потребители за периода 01.01.2020 г. - 31.12.2020 г. и анализ на работата по тях.

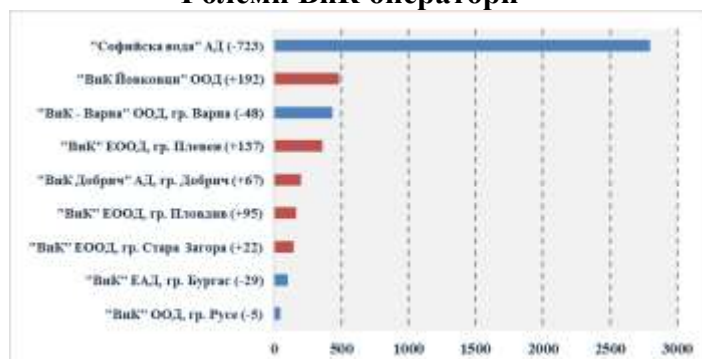
Представените от ВиК операторите данни показват, че през 2020 г. са регистрирани 6 917 бр. жалби, което представлява намаление с 2% на броя им спрямо предходната 2019 г. година (7 030 бр.).

През 2020 г. 21 ВиК оператори отчитат намаляване на броя на жалбите спрямо 2019 г., при 23 се констатира увеличаване на постъпилите жалби, а при 6 - няма регистрирани жалби. Броят на подадените в КЕВР жалби през годината - 352 бр., отнесен към общия брой на подадените жалби в страната при ВиК операторите (6 917 бр.), определя дял от 5 %, което показва, че значителен брой от проблемите се решават на място от операторите, без да се налага намесата на Комисията или други институции.

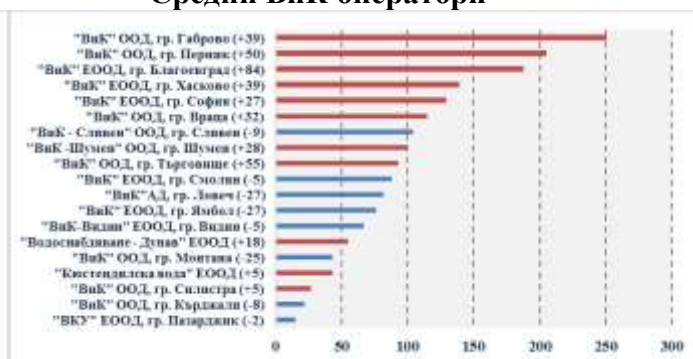
В зависимост от специфичните условия на дейността на ВиК операторите по отношение на броя на обслужваното население, приходите от предоставяните ВиК услуги, количество подадена вода на вход водоснабдителна система, дружествата, се разделят на четири групи (големи, средни, малки и микро).

В графиките по-долу е представен броят на регистрираните жалби при ВиК операторите през 2020 г., по групи.

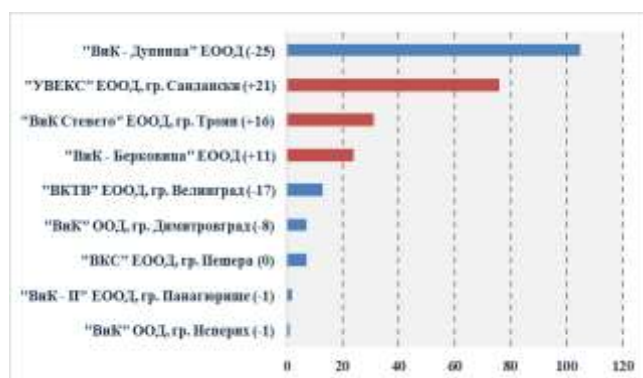
Големи ВиК оператори

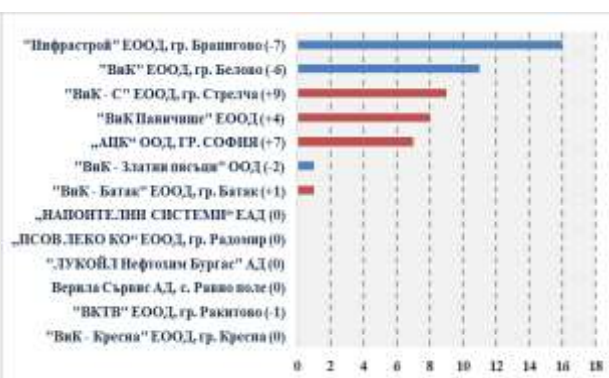
Средни ВиК оператори

Малки ВиК оператори

Микро ВиК оператори

Графиката дава нагледна представа за относителния дял на жалбите през 2020 г. според вида на оплакването. Видно е, че най-голям относителен дял заемат жалбите с изразено несъгласие с начислени водни количества.

В графичен вид е представен броят на регистрираните жалби в КЕВР и при ВиК операторите през 2019 г. и 2020 г.:

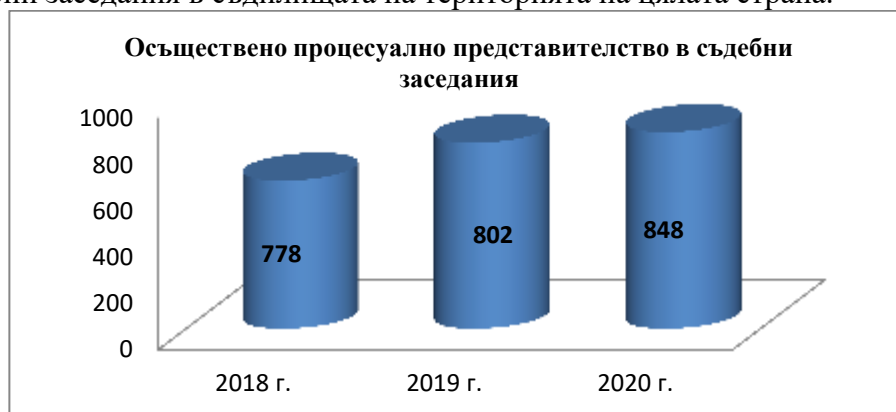

През 2020 г. година се наблюдава увеличение на постъпилия брой жалби в КЕВР с 8% спрямо 2019 г., докато при дружествата се отчита незначително намаляване на техния брой – 2%.

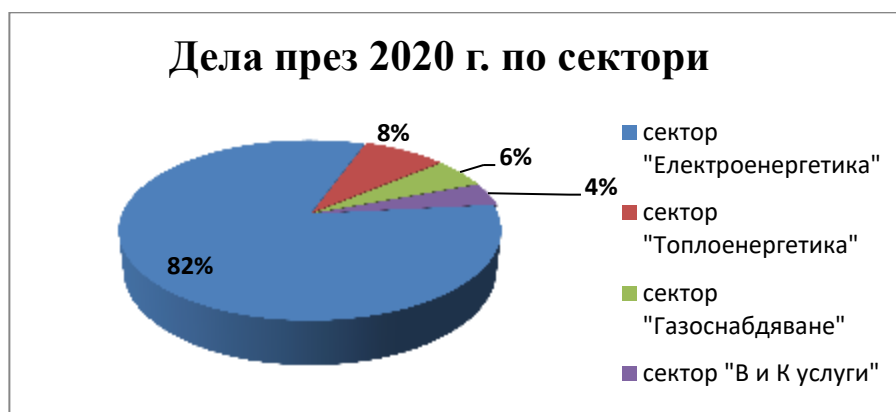
ГЛАВА СЕДМА

ПРОЦЕСУАЛНО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО

През 2020 г. по жалби срещу актове на Комисията и на нейния председател, експерти от дирекция „Правна“ осъществиха процесуално представителство в 848 съдебни заседания в съдилищата на територията на цялата страна.

В графиката по-долу са представени делата през 2020 г., разпределени по сектори.

Най-многобройни са делата в сектор „Електроенергетика“ – 83 % от всички дела. Основен дял в този сектор са делата, образувани по Закона за отговорност на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) и срещу решения на Комисията, постановени по жалби.

Големият брой на дела с предмет обезщетения за причинени имуществени вреди по реда на ЗОДОВ е във връзка с влезли в сила съдебни решения, с които са отменени наказателни постановления, издадени от председателя на Комисията в периода 2014 г. – 2015 г. Предмет на исковете са претърпени от електроразпределително дружество вреди в съдебните административнонаказателни производства по обжалване на тези наказателни постановления.

Конкретните данни за съдебните производства са представени по-долу по сектори:

1. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА

Общият брой дела в сектор „Електроенергетика“ за 2020 г. е **660 бр.**, в т. ч.:

- спечелени: 43 бр.;
- прекратени: 36 бр.;

- загубени: 152 бр., от които 71% са делата по реда на ЗОДОВ за имуществени вреди във връзка с отменени наказателни постановления, издадени от председателя на Комисията в периода 2014 г. – 2015 г.;
- висящи производства: 429 бр.

Образуван, приключили и висящи през 2020 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образуван по Закона за отговорността на държавата и общините за вреди – 251 бр., от които 2 бр. спечелени, 108 бр. загубени, 6 бр. прекратени и 135 бр. висящи производства;
- дела, образуван по жалби срещу решения на Комисията, постановени по жалби, включително мълчалив отказ – 235 бр., от които 33 бр. спечелени, 13 бр. загубени, 17 бр. прекратени и 172 бр. висящи;
- дела, образуван по жалби срещу решения на Комисията за определяне на нетно специфично производство на ВЕИ производители – 57 бр., от които 5 бр. загубени, 8 бр. прекратени и 44 бр. висящи производства;
- дела, образуван по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени на електрическа енергия, както и отказ по такива заявления – 42 бр., от които 4 бр. спечелени, 4 бр. загубени, 3 бр. прекратени и 31 бр. висящи производства;
- дела, образуван вследствие на подадени от Комисията молби за отмяна на влезли в сила решения – 37 бр., от които 10 бр. загубени и 27 бр. висящи производства;
- дела, образуван по жалби срещу издадени от председателя на КЕВР наказателни постановления – 18 бр., от които 1 бр. спечелено, 8 бр. загубени и 9 бр. висящи;
- дела, образуван по жалби срещу издадени от председателя на КЕВР наказателни постановления – 18 бр., от които 1 бр. спечелено, 8 бр. загубени и 9 бр. висящи;
- дела, образуван по жалби по Закона за достъп до обществената информация – 5 бр., от които 1 бр. спечелено, 3 бр. загубени и 1 бр. висящо;
- Преписки пред Комисия за защита от дискриминация, по които КЕВР е страна – 5 бр., от които 1 бр. спечелено и 4 бр. висящи.

2. ТОПЛОЕНЕРГЕТИКА

Общият брой дела в сектор „Топлоенергетика” за 2020 г. е **67 бр.**, в т.ч.:

- спечелени: 5 бр.;
- загубени: 10 бр.;
- прекратени: 9 бр.;
- висящи производства: 43 бр.

Образуване, приключили и висящи през 2020 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени – 52 бр., от които 2 бр. спечелени, 10 бр. загубени, 4 бр. прекратени и 36 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби по Закона за достъп до обществената информация – 7 бр., от които 4 бр. прекратени и 3 бр. висящи;
- дела по жалби – 5 бр., от които 2 бр. спечелени, 1 бр. прекратено и 2 бр. висящи;
- дела, образувани по жалби срещу издадени от председателя на КЕВР наказателни постановления – 1 бр. висящо;
- дела, образувани вследствие на подадени от Комисията молби за отмяна на влезли в сила решения – 1 бр. висящо;
- дела, образувани по жалби срещу издаване, изменение и прекратяване на лицензии – 1бр. спечелено.

3. ГАЗОСНАБДЯВАНЕ

Общият брой дела в сектор „Газоснабдяване” за 2020 г. е **43 бр.**, в т.ч.:

- спечелени: 6 бр.;
- загубени: 1 бр.;
- прекратени: 17 бр.;
- висящи производства: 19 бр.

Образуване, приключили и висящи през 2020 г. съдебни дела в сектора:

- дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени – 22 бр., от които 3 бр. спечелени, 1 бр. загубено, 15 бр. прекратени и 3 бр. висящи;

➤ дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за енергийно и водно регулиране – 11 бр., от които 3 бр. спечелени, 1 бр. прекратено и 7 бр. висящи;

➤ дела, образувани по жалби срещу издадени от председателя на КЕВР наказателни постановления – 7 бр. висящи;

➤ дела, образувани по жалби срещу издаване, изменение и прекратяване на лицензии, принудителни административни мерки и разрешения за ползване – 3 бр., от които 1 бр. прекратено и 2 бр. висящи.

4. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

Общият брой дела в сектор „ВиК услуги” за 2020 г. е **33 бр.**, в това число:

- спечелени: 6 бр.;
- загубени: 4 бр.;
- прекратени: 6 бр.;
- висящи производства: 17 бр.

Образуване, приключили и висящи през 2020 г. съдебни дела в сектора:

➤ дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията по жалби – 18 бр., от които 5 бр. спечелени, 1 бр. загубено и 12 бр. висящи;

➤ дела, образувани по жалби срещу решения на Комисията за утвърждаване/определяне на цени – 11 бр., от които 1 бр. спечелено, 2 бр. загубени, 5 бр. прекратени и 3 бр. висящи;

➤ административнонаказателни дела срещу наказателни постановления, издадени за нарушение на Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационни услуги – 2 бр. висящи;

➤ дела, образувани по жалби във връзка с утвърждаване на бизнес план – 2 бр., от които 1 бр. загубено и 1 бр. прекратено.

5. ДРУГИ ДЕЛА

Общият брой дела с друг предмет за 2020 г. е **6 бр.**, в т. ч.:

- загубени: 3 бр.;
- висящи производства: 2 бр.;
- прекратени: 1 бр.

ГЛАВА ОСМА

ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ

През 2020 г. в Комисията за енергийно и водно регулиране са постъпили 22 заявления по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).

1. Постъпили през 2020 г. заявления за достъп до обществена информация (ДОИ) по субекти:

Субекти на правото на ДОИ	Брой постъпили заявления
Физически лица	17
Юридически лица	1
Неправителствени организации	4
Общ брой	22

2. Постъпили през 2020 г. заявления за ДОИ по начин на поискване:

Начин на поискване на ДОИ	Брой
Писмени заявления	9
Електронни заявления	12
Платформа за достъп до обществена информация	1
Общ брой	22

3. Постъпили заявления за ДОИ през 2020 г. по теми на исканата информация:

Теми, по които е искана обществена информация	Брой
Упражняване на права или законни интереси	5
Отчетност на институцията	1
Процес на вземане на решения	8
Контролна дейност на администрацията	2
Други (в т.ч. относно цени на електрическа и топлинна енергия, на ВиК услуги, общи условия, лицензии и бизнес планове)	6
Общ брой	22

4. Разглеждане на заявления и предоставяне на достъп до обществена информация:

Решения за:	Брой
Предоставяне на свободен ДОИ	9
Предоставяне на частичен ДОИ	2
Уведомление на заявителя за липса на исканата обществена информация	4
Препращане на заявлението, когато органът не разполага с исканата информация, но знае за нейното местонахождение	1
Отказ за предоставяне на ДОИ	6
Общ брой	22

5. Основания за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация през 2020 г.:

Основания за отказ за предоставяне на ДОО	Брой
Исканата информация е класифицирана информация, представляваща служебна или държавна тайна	0
Исканата информация е търговска тайна и нейното предоставяне или разпространение би довело до нелоялна конкуренция	1
Исканата информация е предоставена на заявителя през предходните 6 месеца	0
Достъпът засяга интересите на трето лице и няма негово изрично писмено съгласие за предоставяне на исканата обществена информация	0
Други основания	5
Общ брой	6

6. Жалби през 2020 г. срещу решения и откази за предоставяне на ДОО:

Жалби	Брой
Срещу решения за предоставяне на ДОО	2
Срещу решения за отказ на ДОО	1

ГЛАВА ДЕВЕТА

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

1. ЕНЕРГЕТИКА

Членство в международни организации

В сектор „Енергетика“ КЕВР членува и взаимодейства със следните европейски и международни организации:

- Агенция за сътрудничество на енергийните регулатори (АСЕР);
- Съвет на европейските енергийни регулатори (СЕЕР);
- Постоянно действащ консултативен форум на страните от Балканския полуостров;
- Регионалната асоциация на енергийните регулаторни органи (ERRA);
- Енергийната общност на Югоизточна Европа (ECRB);
- Мрежа на енергийните регулатори – франкофони (RegulaE.Fr).

Агенцията за сътрудничество между енергийните регулатори (АСЕР) е агенция на Европейския съюз, създадена по силата на законодателството на Третия енергиен пакет и КЕВР участва в нейната дейност като съответна институция от държава-членка на ЕС. Основната дейност на АСЕР се осъществява в следните основни работни групи:

- Съвет на регулаторите;
- Електроенергия;
- Природен газ;
- Интегритет и прозрачност на пазара;
- Пазари на дребно;
- Инфраструктура (електроенергия и природен газ).

Тези основни работни групи са подразделени на множество подгрупи и групи за действие с конкретна насоченост, като цялостната дейност се координира от Съвет на регулаторите и директор. Участието на КЕВР в дейността на тези групи се осъществява основно чрез подаване на данни, попълване на въпросници и участие в изготвянето на методики за пазара, които след утвърждаване от АСЕР, се приемат с решение на КЕВР.

Други дейности включват:

- участие в процедурите за електронно гласуване от Съвета на регулаторите на АСЕР на препоръки и становища на Агенцията относно изпълнението на мрежовите кодекси;
- събиране, анализ и предоставяне на данни за Мониторинговия доклад на АСЕР и СЕЕР за развитието на пазарите;
- предоставяне на допълнителна информация за проектите от общ интерес за България от представителите в групите по Европейския инфраструктурен пакет;
- попълване в базата данни на АСЕР на стойностите и характеристиките на обмените на електроенергия, осъществени от преносния оператор;
- изготвяне на годишен доклад до Европейската комисия и АСЕР за състоянието на пазарите на електроенергия и газ, включително попълване на базата данни от показатели към годишния доклад;
- планирани дейности съгласно Регламент (ЕС) № 1227/2011 (REMIT).

Някои от групите организират срещи ежемесечно, други веднъж на няколко месеца. КЕВР се старее да участва активно в дейността на работните групи, доколкото това е възможно. Предвид пандемичната ситуация през 2020 г., физическо присъствие е осъществявано до м. март, а след това чрез онлайн платформи и видеоконферентни връзки. През изтеклата година КЕВР участва в срещите на Съвета на регулаторите (9 участия), в срещите на работните групи за природен газ (4 участия) и интегритет и прозрачност на пазара и комитета за мониторинг на пазара (4 участия).

Осъществяването на единния европейски енергиен пазар зависи от степента на въвеждането на мрежовите кодекси. КЕВР участва в изготвянето и прилагането на правилата, които АСЕР утвърждава. В тази връзка, с решение на КЕВР, бяха приети 3 методики в сектор „Електроенергетика“.

Съветът на европейските енергийни регулатори (СЕЕР) е най-старата организация на европейските енергийни регулатори, състояща се от 39 членове и наблюдатели от цяла Европа. СЕЕР подкрепя членовете и наблюдателите си в изпълнението на техните отговорности чрез споделянето на опит и развитие на регулаторния капацитет и най-добри практики. Това се осъществява чрез работните групи, семинари и обучения, разработването и публикуването на регулаторни изследвания и анализи. Чрез СЕЕР европейските регулатори си сътрудничат и разработват общи позиции и препоръки за подобряването на пазарите на електроенергия и природен газ в полза на потребителите и бизнеса.

Експерти на КЕВР участват в следните работни групи:

- Общо събрание;
- Електроенергия;
- Природен газ;
- Интегритет и прозрачността на пазара;
- Потребители и пазари на дребно;
- Правни въпроси;
- Разпределителни системи (електроенергия).

Освен работата в работните групи на СЕЕР (основно правила за енергийния пазар на едро и потребителски въпроси), представители и експерти от КЕВР участват и в обучения, организирани от Академията за обучения на СЕЕР. През 2020 г. това са „Семинар за служители на ръководно ниво за регулаторната политика и динамичното регулиране, специализиран курс на тема: „Моделът на електроенергийния пазар и прилагането на Пакета за чиста енергия“ и „Енергийни общности и новите участници в енергийния сектор“.

Постоянно действащ консултативен форум на страните от Балканския полуостров

През 2020 г. продължи дейността на Балканския консултативен форум под председателството на гръцкия регулатор RAE, като бяха проведени две срещи през м. март и м.октомври (виртуална среща). В рамките на Форума работиха три работни групи: работна група за либерализация на регионалния пазар на природен газ, работна група за мониторинг на регионалните електроенергийни пазари на едро и работна група за електроенергия. Според работните програми на групите, експертите от отделните национални регулаторни органи изготвиха анализи на националните пазари на природен газ и електроенергия и на приложимите национални нормативни документи, включително за мониторинг на пазара, нивото на изпълнение на европейските

мрежовите кодекси и идентифициране на проблеми в двата сектора. Предложени бяха и мерки и начини за преодоляване на различията и проблемите. Обсъдени бяха възможности за изработване на интернет страница на Форума, както и възможности за финансиране.

Двустранни партньорства по силата на Споразумения за сътрудничество

В края на 2020 г. КЕВР подписа Споразумение за сътрудничество с азербайджанската агенция за енергийно регулиране, национален регулаторен орган на Република Азербайджан (AREA), а през м. ноември беше проведена онлайн среща. Обсъжданите теми бяха развитието на електроенергийния пазар в двете страни и дейността на двата регулатора в рамките на специфичните им правомощия. През годината КЕВР отговори на въпроси, зададени от AREA във връзка с дейността на операторите на разпределителни системи на природен газ.

Регионална асоциация на енергийните регулатори (ERRA)

Представители на КЕВР взеха участие в Общото събрание на ERRA през м. април 2020 г., а през м. юли в среща на лицата за контакт. От тази година функционира новата структура на ERRA чрез четири нови работни групи. КЕВР е излъчила представители във всички комитети, като най-активно са участвали участниците в работните групи за природен газ и възобновяеми източници.

2020 година отбелязва 20^{-та} годишнина на Асоциацията и по този повод беше организирана специална онлайн среща, с участието на бивши и настоящи представители на членовете регулатори с висок принос към ERRA, включително и от КЕВР.

Енергийната общност е съюз между осем страни от Югоизточна Европа и Черноморския регион и Европейския съюз. ЕС е представен от ЕК, действа чрез вицепрезидент и се подпомага от АСЕР. Дейността на Съвет на Регулаторите от Енергийната общност (ECRB) също е организирана в работни групи за електроенергия, природен газ и защита на потребителите.

През 2020 г. представители на КЕВР са участвали в срещи на работната група за природен газ във връзка с въвеждането на мрежовите кодекси.

Мрежа на енергийните регулатори – франкофони

Франкофонската мрежа на енергийните регулатори (RegulaE.Fr) е учредена през 2017 г. и разработва теми, свързани с независимостта на националните регулаторни органи и повишаването на капацитета на администрациите им по отношение на енергийните пазари.

В рамките на всички международни организации основна тема през изтеклата година беше и отражението на пандемията от COVID-19 върху дейността на регулаторите и енергийните пазари, както и последствията за потребителите. СЕЕР сформира и нарочна работна група и изготви обзорен доклад за последствията и мерките за справяне с тях, приложени в отделните държави.

Представители на КЕВР са участвали и в други прояви и конференции в България и чужбина, организирани от ЕК и институциите на ЕС, свързани с пазарите на енергия, проектите от общ интерес и междусистемните връзки. Пример за това са ежемесечните срещи с националните регулаторни органи на Италия и Гърция по въпроса за пазарното обединение на електроенергийните пазари на страните в региона.

Международни проекти

Проект № BG05SFOP001-2.012-0001 „Повишаване на аналитичния капацитет на Комисията за енергийно и водно регулиране“

През 2020 г. КЕВР продължи дейността си по проект № BG05SFOP001-2.012-0001 „Развитие на аналитичния капацитет на Комисията за енергийно и водно регулиране“. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Изпълнител е Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) по силата на сключено между КЕВР и ЕБВР Споразумение за предоставяне на подкрепа за проекти в областта на регулаторната дейност. Проектът стартира през м. октомври 2019 г. и е с продължителност 18 месеца и бюджет 1 300 000 лв., от които 1 105 000 лв. европейско и 195 000 лв. национално съфинансиране.

Основната цел на проекта е подобряване на аналитичния и техническия капацитет на регулатора и подобряване регулирането на цените и на ефективността на електроенергийния пазар, в частност ефективността на електроенергийните мрежови предприятия и качеството на предоставяните от тях мрежови услуги.

Проектът включва следните шест дейности с конкретни резултати:

1. Разработване на наредби, методики, инструкции и правила, свързани с мониторинга на пазара;
2. Разработване на вътрешни правила за разследващия експерт на КЕВР;
3. Разработване на правила за водене на единна регулаторна отчетност за електроразпределителните оператори;
4. Разработване на методика за оценка стойността на капиталовите и оперативните разходи на електроразпределителните предприятия;
5. Разработване на методика за обвързване на регулираните приходи на мрежовите предприятия с показателите за ефективност и качество на услугите;
6. Провеждане на обучения за експертите от КЕВР за изпълнение на правомощията по Регламент (ЕС) № 1227/2011.

През 2020 г. бяха изцяло реализирани дейности 1 и 2 от проекта, свързани с разработването на проекти на нормативни актове и вътрешни правила, регламентиращи процеса на разследване на нарушения на Регламент №1227/2011 (REMIT), като бяха изготвени:

- Предложение за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката на български и на английски език;
- Проект на Методика на Комисията за енергийно и водно регулиране за изчисляване на глобите/санкциите за нарушения на Регламент (ЕС) 1227/2011;
- Проект на Правила за взаимодействие и сътрудничество между Комисията за енергийно и водно регулиране и Комисията за защита на конкуренцията; Проект на Правила за взаимодействие и сътрудничество между Комисията за енергийно и водно регулиране и Комисията за финансов надзор;
- Проект на инструкция за условията и реда за организиране и провеждане на съвместни действия от служители на Министерството на вътрешните работи и Комисията за енергийно и водно регулиране;

– Проект за вътрешни правила на разследващия експерт на КЕВР в производствата за установяване на нарушение по Глава Седма „а“ от ЗЕ.

След процес на разглеждане, изпращане на коментари от екипа по проекта и преработване от страна на консултанта, финалните проекти на документите бяха приети на заседания на комисията.

Като следваща стъпка, с цел създаване на практически умения за изпълнение на правомощията на КЕВР за контрол по Регламент (ЕС) 1227/2011, през м. октомври и ноември бяха осъществени три еднодневни обучения, ръководени от международни и национални лектори.

Фокусът на първото обучение беше върху правомощията на експертите при разследването на предполагаеми нарушения по REMIT, различните категории доказателства, допустимите действия за събирането им, ред и процедури и т.н. На второто обучение бяха представени и обсъдени начините на извличане на електронни данни по време на разследвания, а по време на третото обучение бяха представени специфични софтуерни инструменти, които биха могли да се използват за извличане на електронни данни от лични компютри или мобилни телефони.

Обученията, в които взеха участие съответно 9, 8 и 12 участници от КЕВР, допринесоха за развитие на капацитета на компетентните експерти от КЕВР за извършване на разследващи дейности в хода на бъдещите оценки на предполагаеми нарушения на REMIT.

През годината продължи изпълнението и на дейности 3, 4 и 5 от проекта, като консултантът представи съответните доклади с преглед на практиките на други регулатори от ЕС и на българските електроразпределителни дружества по отношение на воденето на разделно счетоводство, оценка на капиталовите и на оперативните разходи и регулирането на качеството на енергията и обслужването.

През м. ноември и декември 2020 г. работната група разгледа представения първи вариант на проект на Правила за водене на единна регулаторна отчетност и изготви бележки и допълнения към документа.

В допълнение към отчетеното по-горе следва да бъде отбелязано, че разработените в рамките на дейност 1 от проекта предложения бяха отразени в приетите изменения на Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ), в сила от 31 декември 2020 г., с които нормативно се уреждат обществените отношения, свързани с извършването на ефективен контрол от страна на КЕВР по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011.

Проект „KEP (Know-how Exchange Programme) Програма за обмен СЕИ – Централноевропейска инициатива за подкрепа на енергийните регулаторни органи в Западните Балкани“ – фаза III

КЕВР участва в този проект заедно с националния регулаторен орган на Италия (ARERA), в качеството си на страна, предоставяща ноу-хау във връзка с осъществяването на пазарно обединение на Балканите, с крайна цел да се насърчи интеграцията на пазарите на тези държави с държавите – членки на ЕС. Бенефициенти на проекта са регулаторните органи на Северна Македония, Албания, Сърбия и Черна гора. В проекта участват и преносните и пазарни оператори от участващите страни. В рамките на проекта България, като страна, ще предаде своя опит при пазарното свързване на пазарните зони на България и Северна Македония. Официалното стартиране на третата фаза на проекта KEP беше открита през м. ноември 2019 г. и се осъществи през 2020 г., като единствената присъствена среща за годината беше домакинствана от КЕВР в гр. София през м. февруари. В останалите три срещи КЕВР,

операторът на преносната система и пазарният оператор на България участваха виртуално.

Работна група 14 „Енергетика”

В рамките на междуведомствената работна група се съгласуват становища, материали и документи от компетенциите на КЕВР за целите на Работна група 14 „Енергетика“ към Съвета по европейски въпроси и се предоставя необходимата информация относно различни аспекти от дейността на КЕВР.

2. ВОДОСНАБДИТЕЛНИ И КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ

Международната дейност на регулатора с ресор ВиК сектор обхваща следните направления:

Мрежа на водните регулатори в Европа (WAREG)

По инициатива на Италианския и Португалския регулатори от 2013 г. и съгласно протоколни решения на КЕВР № 26/17.02.2014 и 54/8.04.2014 г. през април 2014 г. бе създадена Мрежата на водните регулатори. Това е платформа за сътрудничество между регулаторите на водния сектор в Европа, възникнала по подобие на аналогична успешна практика в енергийния сектор за създаването на Съвета на европейските енергийни регулатори (CEER) и Асоциацията на средиземноморските регулатори в областта на електроенергията и природния газ (MEDREG). През декември 2017 г. бе сменен и статутът на Мрежата – WAREG бе учредена като неперсонифицирана асоциация съгласно италианското законодателство. Към декември 2019 г. тази Мрежа включва 27 членове и 4 наблюдатели.

През 2020 г. КЕВР участва в четири дистанционни срещи на WAREG. Разискваните теми включват действията на водните регулатори в мрежата във връзка с COVID-19; предварителни резултати от проведеното проучване на правомощията на водните регулатори – членове на мрежата; въпроси, свързани с управлението на бюджета на мрежата; гласуване на нови членове в борда на мрежата; кръгла маса с Европейска комисия – ГД „Околна среда“, включително участието на водните регулатори в Зелената сделка, проучване на ключови показатели за качество за отпадъчните води и други.

На проведената на 11.11.2020 г. среща на Общото събрание на мрежата са избрани: президент – г-н А. Гуерини (Италия), вицепрезиденти – г-н Х. Пачехо (Азорски острови, Португалия), г-н Д. Кочков (България), г-н Н. Шами (Албания) и г-жа С. Сзалоки (Унгария).

ГЛАВА ДЕСЕТА

АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ

1. ОСИГУРЯВАНЕ НА РАБОТАТА НА КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

През 2020 г. КЕВР е провела 286 заседания, от които 187 закрити, 94 открити заседания и 5 заседания по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия. Проведени са 37 обществени обсъждания и 1 публична консултация.

На всички заседания, обществени обсъждания и на публичната дискусия са направени аудио записи и са изготвени протоколи, които са публикувани на интернет страницата на КЕВР. Материалите за заседанията и за обществените обсъждания, протоколите и документите към тях се съхраняват в архив.

Провеждането на откритите заседания, обществените обсъждания, както и публичната дискусия е излъчено на живо на интернет страницата на Комисията. На лицензиантите, заинтересованите лица и гражданите е осигурена възможност за виртуално участие в открити заседания и обществени обсъждания във връзка с усложнената епидемиологична обстановка и съгласно решение на КЕВР по Протокол №175 от 05.08.2020 г., т. 8.

През 2020 г. КЕВР на свои заседания е приела:

21 решения за разрешения, 12 решения за издаване на лицензии, 6 решения за прекратяване на лицензии, 21 решения за изменение на лицензии, 49 решения за цени, 25 решения за бизнес планове, 5 решения за бизнес планове и цени (БП-Ц), 3 решения за общи условия, 15 решения за сертификати, 38 решения за установяване на публично държавно вземане, 9 решения за установяване на нетното специфично производство на

електрическа енергия, 4 решения за определяне на независим лицензиран оценител, 2 решения за прекратяване на преписки, 2 решения за одобряване на Десетгодишен план за развитие на мрежите, 1 решение относно инвестиционно искане, 1 решение за одобряване на актуализиран списък с важни точки от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД, 1 решение за принудителни административни мерки, 1 решение за назначаване на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД за Номиниран оператор на пазара на електроенергия, съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 година за установяване на насоки относно разпределянето на преносна способност и управление на претоварването, 1 решение за утвърждаване на необходими годишни приходи по Методика за определяне на цени за достъп и пренос на природен газ през газопреносните мрежи, собственост на „Булгартрансгаз“ ЕАД, 1 съвместно решение на Комисията за енергийно и водно регулиране и Регулаторния орган за енергия на Гърция за одобряване на Мрежови кодекс за междусистемна газова връзка Гърция - България (IGB) и неговите приложения, в т.ч. Тарифен кодекс на IGB, 1 решение за изменение на Окончателно съвместно решение на Комисията за енергийно и водно регулиране и Регулаторния орган за енергия на Гърция по заявление за освобождаване от „Ай Си Джи Би“ АД, 865 решения по жалби.

Оригиналите на тези актове и документите към тях са изготвени съгласно чл.38 (1) от Правилника за дейността на КЕВР и на нейната администрация.

За приетите от Комисията решения за издаване, изменение и допълнение на лицензии са изготвени приемо-предавателни протоколи, като самите решения и изготвените лицензии са връчени на съответните дружества.

На основание чл. 61, ал. 3 от Административнопроцесуалния кодекс са изготвени 33 съобщения и констативни протоколи във връзка с издадени административни актове на КЕВР, за които заинтересованите лица са уведомени, но не са намерени на посочения от тях адрес. Съобщенията са поставени на таблото за обявления в сградата на КЕВР и публикувани на интернет страницата на Комисията.

Съгласно чл.25 (1), т.1 и т.5 от Закона за енергетиката на интернет страницата на Комисията се водят и актуализират регистърът на издадените лицензии и регистърът на издадените разрешения.

През 2020 г. в деловодството на КЕВР са обработени следните документи:

Входящи писма – 11076 бр.;

Изходящи писма – 5884 бр.;

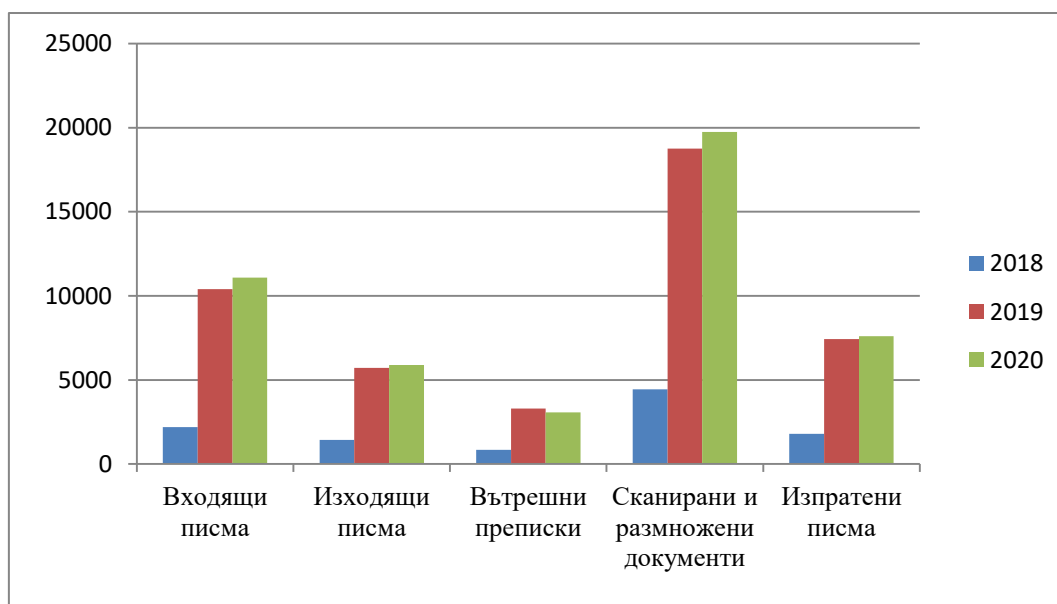
Вътрешни преписки – 3064 бр.;

Сканирани и размножени документи – 19744 бр.;

Изпратени писма по пощата – 7599 бр.;

Подвързани лицензии – 42 бр.;

Подвързани документи – 79 бр.

2. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

Организационната структура и числеността на администрацията са регламентирани в Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация (последно изм. и доп., ДВ бр. 23 от 14.03.2020 г.). Правилникът е съобразен със Закона за администрацията и Наредбата за прилагане на Класификатора на длъжностите в администрацията, които определят изискванията по отношение на устройството на администрациите.

Дейността на администрацията се осъществява от лица, работещи по трудови правоотношения. Трудовите правоотношения на служителите на Комисията са уредени съгласно разпоредбите на Кодекса на труда.

Числеността на персонала е 171 щатни бройки, в която се включват: председател, осем членове на Комисията и 162 служители, разпределени в обща и специализирана администрация.

Реално заетите щатни бройки към 31.12.2020 г. са 138 бр. От тях по трудово правоотношение са 129 щ. бр. и приравнени към него правоотношения – 9 щ. бр.

През отчетния период бяха прекратени трудовите правоотношения с 8 служители, от тях:

- прекратяване на трудовия договор по взаимно съгласие на страните - 6 служители;
- прекратяване на трудовия договор от работника или служителя с предизвестие - 1 служител;
- прекратяване на трудовия договор от работника или служителя без предизвестие - 1 служител;

Назначени са 13 служители по трудово правоотношение при спазване на изискванията на Кодекса на труда, Закона за енергетиката и Правилника за вътрешния трудов ред в Комисията за енергийно и водно регулиране.

Реално заетите към 31.12.2020 г. бройки по длъжности и възрастов признак са, както следва:

Длъжности/Възраст	До 29 г.	От 30 г. до 59 г	над 60 г.
Ръководни длъжности	0	21	7
Експертни длъжности с аналитични и контролни функции	5	77	19
Експертни длъжности със спомагателни функции	0	6	2
Технически длъжности	0	0	1
Общо:	5	104	29

Продължава да стои остро въпросът с необходимостта от предоставяне на допълнителна работна площ или друга сграда на КЕВР. Капацитетът на сега ползваната от Комисията сграда е изцяло запълнен. Това затруднява осигуряването на работни места при наемане на нови служители в администрацията, без да се нарушат изискванията за здравословни и безопасни условия на труд, както и осигуряването на лесен и безопасен достъп на граждани на място до административните услуги, предоставяни от Комисията, особено в условията на пандемия.

Структура на заетите към 31.12.2020 г. служители по основно щатно разписание по най-висока образователна степен са, както следва:

Образование	Висше			Средно	Основно
Правоотношение	Доктор	Магистър	Бакалавър		
по ТПО	3	116	3	6	1
Приравнени на ТПО по чл. 19а от ЗА	1	8	0	0	0
Общо:	4	124	3	6	1

В изпълнение на задълженията по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, за работещите в КЕВР е осигурено обслужване от служба по трудова медицина. Организиран са и са проведени ежегодни медицински прегледи на работещите. Освен нормативно установените задължителни видове медицински прегледи, допълнително са включени и други профилактични прегледи от специалисти, с цел контрол на здравословното състояние, съобразно идентифицираните характерни рискове на работното място и вида на работата.

През м. юни 2020 г. беше проведено Общо събрание на работещите в КЕВР, на което бяха избрани представители на работниците и служителите за информиране и консултиране по чл. 7 и чл. 7а от Кодекса на труда.

Обучение на кадрите и участие в семинари

През отчетния период служители от отдел „Финансово-стопанска дейност” взеха участие в обучение за запознаване с годишното счетоводно и данъчно приключване в бюджетните организации за 2020 г. и актуални въпроси от финансово-счетоводната дейност на бюджетните организации.

Служители с контролни функции в областта на финансовото управление и контрол присъстваха на семинар относно актуализираните указания на Министерство на финансите.

Финансовият контролор взе участие в обучение във връзка със системата за финансово управление и контрол, както и семинар на тема „Представяне и работа с Централизираната автоматизирана информационна система „Електронни обществени поръчки” (ЦАИС ЕОП)”.

Служители от звеното по управление на човешките ресурси преминаха обучение, свързано със сключване, изменение и прекратяване на трудов договор, защита на личните данни и пенсиониране.

Ръководители на структурни звена и служители в администрацията се запознаха с Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация, приет през м. април 2020 г., както и участваха в други обучения по Оперативна програма „Добро управление”, организирани от Института по публична администрация.

През месец ноември 84 служители на КЕВР взеха участие в семинар на теми, свързани с прилагане на Закона за достъп до обществена информация, Новата уредба на Европейския съюз за отворените данни и повторното използване на информацията от общественния сектор – Директива (ЕС) 2019/1024, Институционално взаимодействие и др.

В изпълнение на Дейност 6 от проект № BG05SFOP001-2.012-0001 „Развитие на аналитичния капацитет на Комисията за енергийно и водно регулиране“ са проведени три еднодневни обучения с практическа насоченост, свързани с изпълнение на правомощията на КЕВР по Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (REMIT):

1. Обучение на 7 експерти за практическа подготовка на тема „Разследване на предполагаемо нарушение, снемане на устни обяснения на лица в случаи на потенциално нарушение на REMIT и др.”;

2. Обучение на 7 експерти на тема „Събиране на електронни данни на място, извличане, оценяване и представяне пред съда, за да се приемат за годни доказателства”;

3. Обучение на 7 експерти на тема „Изземване на данни за телефонни разговори и електронни данни от компютърни информационни системи и мобилни телефони включително често използвани софтуерни инструменти за извличане на данни начини”.

Темите на обученията са определени съгласно изискванията на Проектното предложение на проекта. Обученията са базирани на практиката от други български държавни органи, документи и добри практики.

В обученията са участвали всички експерти от дирекция "Мониторинг и контрол по изпълнение на Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на

едро с енергия", експерти от дирекция «Правна», директори на дирекции и членове на Комисията.

3. ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

Основни дейности

Служителите от сектор „Информационно обслужване и информационна сигурност“ на Комисията ежедневно са извършвали актуализация на информацията на официалната интернет страница на КЕВР, включително осигуряване на излъчването в реално време на заседания и срещи на Комисията, обновяване и поддръжка на правноинформационните системи; периодична настройка и софтуерен „ъпгрейд“ на сървъри и персонални компютри – операционни системи и приложения; архивиране на критични данни.

Създадени са нови виртуални сървърни машини за нуждите на „Платформата за избор на оферта за смяна на доставчик на електрическа енергия“ на КЕВР. Инсталирани са операционни системи, конфигурирана е защитна стена, за да се осигури външен достъп на служители на фирмата изпълнител. Закупен е и е извършена настройка на новия домейн – „ofertizatok.bg“.

Създадена е нова виртуална сървърна машина за нуждите на обновяването на деловодната програма Archimed eDMS. Инсталирана е операционна система, конфигурирана е защитна стена и осигурен външен достъп на служител на David Holding за настройка на база данни и MS SQL сървър.

Приета е новозакупена компютърна и мрежова техника, след доставка по договор за „Доставка на хардуерна и офис техника за нуждите на КЕВР“, като е извършена първоначална настройка при въвеждане в експлоатация, инсталиране на софтуер и хардуер на съответната техника.

В рамките на договорите за гаранционна поддръжка са подменени аварирани твърди дискове и лентово устройство за архивиране на данни.

Започната е процедура по привеждане на уеб страницата и Единния портал за предоставяне на информация и услуги на КЕВР според изискванията за достъпност съгласно Директива на ЕС 2016/2102 относно достъпността на уеб сайтовете и мобилните приложения на организациите в общественния сектор.

Осуетени са няколко опита за нерегламентиран достъп до Портала за електронни административни услуги на КЕВР чрез различни подходи – филтриране на IP адреси и ограничаване на достъпа на подозрителни IP адреси на потребители извън България.

Във връзка с информационното осигуряване е оказвано постоянно съдействие при поддръжката на Единния портал за предоставяне на информация и услуги от Комисията за енергийно и водно регулиране – осигуряване на достъп, настройване и поддържане на хардуер и базов софтуер на платформата. Осъществена е поддръжка на активното мрежово оборудване – конфигуриране, наблюдение, контрол, както и поддръжка на непрекъсваеми електрозахранващи устройства и охлаждащи климатични инсталации в комуникационните помещения.

Служителите от звеното са участвали и в изготвянето на технически спецификации и в комисии за разглеждане на постъпили оферти за изпълнение на обществена поръчка за поддръжка и обновяване на защитни софтуерни продукти, ползвани от КЕВР, без прекъсване на нормалната работа на организацията.

Закупени, инсталирани и конфигурирани са SSL сертификати за уеб страницата, портала, пощенските сървъри и платформата за избор на оферта за смяна на доставчик на електрическа енергия.

Редовно е въвеждана информация в следните информационни портали на държавната администрация:

- Портал за отворени данни;
- Портал за обществени консултации;
- Административен регистър.

Други дейности

Създадени са профили на служители на КЕВР и е осъществено техническо съдействие в различни комуникационни програми: Skype, Webex, BlueJeans, Google Meet, Microsoft Teams и др. във връзка с провеждането на работни срещи, видео и аудиокоферентни връзки и онлайн обучения поради въведеното извънредно положение в Република България. Съгласно решение на КЕВР, своевременно технически и организационно е осигурена възможност за виртуално участие на всички заинтересовани лица в открити заседания и обществени обсъждания във връзка с усложнената епидемиологична обстановка.

Изготвен е проект за изменение и допълнение на Правилата за информационна сигурност в КЕВР.

Служителите от звеното са участвали в междуетовствена работна група във връзка със създаване на единна цифрова платформа за предоставяне на достъп до информация, процедури и услуги за оказване на помощ и решаване на проблеми, съгласно Регламент №2018/1724(ЕС) от 02.10.2018 г.

Регистрирани са профили в Информационна система за извършване на предварителен, текущ и последващ контрол по целесъобразност в областта на електронното управление и използването на информационните и комуникационните технологии.

Постоянно е оказвана методическа и техническа помощ на служителите при работата с компютърна техника и програмни продукти, ползвани в КЕВР. Обновявана е и информацията на монитора във фоайето на седалището на КЕВР с указания за гражданите, посещаващи сградата на Комисията.

Изготвени са доклади за одобряване на разходи за ремонт на стара техника, както и за закупуване на нова техника за нуждите на КЕВР – слушалки с микрофон, уеб камери и портативни тонколони, за да се осигури участието на служителите в онлайн срещи и конференции.

Служители от отдела са участвали в годишната инвентаризация на всички активи и пасиви, вкл. и задбалансово заведените, материалните запаси, вземанията и задълженията, отразени в счетоводни сметки в КЕВР, както и в годишната инвентаризация на фактическата наличност на горивото в служебните автомобили на КЕВР.

Изготвяни са справки в системата за контрол на достъпа за нуждите на Комисията.

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

Съгласно Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г., утвърденият бюджет на Комисията е, както следва:

- Приходи	10 705,0 хил.лв.;
- Разходи	9 331,9 хил.лв.;
- Бюджетно взаимоотношение с ЦБ	(-131,0) хил.лв.;
- Бюджетно салдо (излишък)	(-1 242,1) хил.лв.

За периода 01.01.2020 - 31.12.2020 г. по бюджета на КЕВР са извършени вътрешно компенсирани промени по показател персонал, издръжка и капиталови разходи.

Бюджетът на КЕВР и отчетът към 31.12.2020 г. в обобщен вид е, както следва:

Показатели	План (хил. лв.)	Отчет (хил. лв.)
Приходи: в т.ч.:	10 705,0	10 948,1
приходи от такси	10 515,0	10 866,6
глоби, санкции и наказателни лихви	181,0	151,5
приходи и доходи от собственост	9,0	7,9
други неданъчни приходи		- 77,9
Разходи: в т.ч.:	34 594,8	33 948,5
персонал	7 308,7	7 075,7
текуща издръжка	27 180,1	26 797,7
капиталови разходи	106,0	75,1

ПРИХОДИ

В изпълнение на регулаторните си правомощия по Закона за енергетиката (ЗЕ) и по Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (ЗРВКУ) Комисията събира такси за разглеждане на заявления, за издаване на сертификати, лицензионни такси, такси за регистрация на експерти и други.

Размерът на таксите, редът и сроковете за заплащането им са определени с тарифи, приети с ПМС № 266 от 2004 г. и ПМС № 49 от 2006 г.

По приходен параграф 25-00 „Приходи от такси” при план в размер на 10 515,0 хил. лв. събраните приходи от държавни такси възлизат на 10 866,6 хил. лв.

Размерът на приходите от държавни такси се влияе от:

- финансовото състояние на енергийните дружества през предходната година (таксата се изчислява като процент от годишните приходи на съответното дружество за осъществяваната лицензионна дейност съгласно годишния му финансов отчет);

- от общите приходи за предходната година, съгласно годишните им финансови отчети, както и от обема на фактурираното количество питейна вода през предходната

година (за В и К операторите);

- размера на подаваните и заплатени такси за заявления, за сертификати, както и за новоиздадените през годината лицензии, изменените, с продължен срок и прекратени лицензии в течение на годината.

По приходен параграф 28-00 „Глоби, санкции и наказателни лихви“ към 31.12.2020 г. са отчетени средства в размер на 151,5 хил. лв., от които:

- събрани лихви за просрочие, начислени върху незаплатени в срок държавни такси, съгласно двете тарифи за таксите по ЗЕ и ЗРВКУ;

- събрани суми по наложени административни наказания „глоба“ и „имуществена санкция по издадени и влезли в сила наказателни постановления.

По отношение на приходите от Наказателни постановления (НП) следва да се има предвид следното: сумите от наложените административни наказания през периода 2013 - 2015 г. бяха събирани основно през периода 2015 г. - 2016 г. и една малка част през 2017 г. Разпределени по години са, както следва: 2015 г. – 5 033,0 хил. лв.; 2016 г. – 6 548,4 хил. лв.; 2017 г. – 258,5 хил. лв.; 2018 г. – 115 хил. лв.; 2019 г. – 42 хил. лв., от които: 2 хил. лв. са събрани от ТД на НАП и разпределени в полза на КЕВР и 40 хил. лв. са заплатени от дружествата и постъпили по банковата сметка на КЕВР.

Към 31.12.2020 г. просрочените вземания на КЕВР са в размер на общо 2 767 599 лв. и намират счетоводно отражение по сметка 4301 „Вземания от данъци, осигурителни вноски, такси и административни глоби и санкции“ и сметка 4303 „Разчети за лихви върху вземания от данъци, вноски, такси и административни глоби и санкции“.

Разпределени по сектори просрочените вземания са, както следва:

- от топлофикационни дружества	-	342 549 лв.;
- от газови дружества	-	187 480 лв.;
- от електродружества	-	1 619 367 лв.;
- от В и К оператори	-	594 756 лв.;
- други	-	23 447 лв.

Просрочените вземания основно се дължат на следните обстоятелства:

- незаплатени държавни такси и лихви за просрочие от предходния период;
- незаплащане в срок на третата променлива част от такса „В и К регулиране“ за 2020 г., съгласно Тарифата по ЗРВКУ, и на втората вноски от годишната лицензионна такса за 2020 г., съгласно Тарифата по ЗЕ, чийто падеж бе на 25 ноември и на 30 ноември 2020 г.

Енергийните дружества и В и К операторите своевременно са уведомявани по факс, електронна поща и/или с писма за дължимите от тях суми и са приканвани доброволно да погасят задълженията си. Някои от тях се издължиха, а за неплатилите се прилага утвърдената процедура в КЕВР по установяване на публично държавно вземане и принудителното им събиране чрез ТД на НАП.

От общата сума на просрочените вземания, вземанията с предприети действия за установяване на публично държавно вземане към 31.12.2020 г. възлизат на 2 525 423 лв., от които вече предадени за принудително събиране от ТД на НАП вземания в размер на 2 414 794 лв.

РАЗХОДИ

Към 31.12.2020 г. при утвърден план на разходите от 34 594,8 хил. лв. са разходвани средства в размер на 33 948,5 хил. лв. или 98,13 % от бюджета.

По показател „Персонал“ при годишен план 7 308,7 хил. лв. са разходвани средства в размер на 7 075,7 хил. лв., което представлява 96,81 % от бюджета.

В параграф 10-00 „Издръжка“ при годишен план 27 180,1 хил. лв. към 31.12.2020 г. са разходвани средства в размер на 26 797,7 хил. лв., което представлява 98,59 % от бюджета.

По показател „Капиталови разходи“ при годишен план 106 000,00 лв. са разходени средства в размер на 75 081,20 лв., което представлява 24,41 % от бюджета по този показател.

Комисията за енергийно и водно регулиране е бенефициент по проект BG05SFOP001-2.012 „Развитие на аналитичния капацитет на Комисия за енергийно и водно регулиране“. Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд“. За изпълнение на проекта е сключен Договор № BG05SFOP001-2.012-0001-C01 от 01.03.2019 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма „Добро управление“ между Министерския съвет и Комисия за енергийно и водно регулиране (КЕВР) и е подписано споразумение между КЕВР и Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) от 30.01.2019 г., което влиза в сила от 11.10.2019 г. Към 31.12.2020 г. са отчетени разходи по Проекта в размер на 480 767 лв. в отчетна група „Сметки за средства от Европейския съюз“ - СЕС-КСФ.

ИЗВЪРШЕНИ ОДИТИ

През 2020 г. бе извършен финансов одит от Сметна палата за заверка на Годишния финансов отчет на КЕВР за 2019 г., заверен без резерви. Същият е публикуван на интернет страницата на КЕВР.

Докладът е приет от КЕВР на основание чл. 8 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация с решение по Протокол № 67 от 30.03.2021 г., т. 5.

АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ

За председател на Комисията за
енергийно и водно регулиране
съгласно Заповед № 3-ОХ-15 от 23.03.2021 г.